

УКРАЇНА

**У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ
ПРЕСИ**

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

Удовик В. М., директор Фонду Президентів України,
канд. істор. наук., старш. наук. співроб.

Відповідальна за випуск

Польовик С. М., заввідділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України, канд. наук. із соц. ком.

Інформаційно-бібліографічні матеріали підготували

Федорчук А. Г., Матвійчук А. В., Мищак І. М., Павленко Д. В., Бондаренко Д. В.,
Хилько М. І., Макарова О. І., Моршна Н. О., Дайнека Я. А., Третяк Т. І.,
Ставерська Т. А., Петрова Т. О.

Аналітичні матеріали підготував

Мищак І. М., старш. наук. співроб. відділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України, д-р істор. наук, проф.

Візуальну аналітику підготував

Федорчук А. Г., наук. співроб. відділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України

Заснований у 2011 році
Виходить один раз на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

*Думки, висловлені в матеріалах, належать виключно авторам
і не обов'язково відображають точку зору укладачів*

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
ВІДДІЛ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ
(інформаційно-бібліографічний бюлетень)

Випуск 3 (169)

(огляд матеріалів зарубіжної преси за 1–31 березня 2023 р.)

Київ 2023

ЗМІСТ

ЗМІСТ	3
ПЕРЕДМОВА	4
ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ІНТЕРНЕТ ЗМІ (аналітичний огляд зарубіжної преси про події в Україні за 1–31 березня 2023 року)	7
ВІЗУАЛЬНА АНАЛІТИКА (висвітлення в зарубіжній пресі подій в Україні за 1–31 березня 2023 року)	26
АКТИВНІСТЬ ПРЕСИ У ВИСВІТЛЕННІ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	26
УКРАЇНА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ	29
УКРАЇНА У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ	30
ТОНАЛЬНІСТЬ ПУБЛІКАЦІЙ ПРО УКРАЇНУ	31
ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ	33
УКРАЇНА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ	33
ВІЗИТИ ІНОЗЕМНИХ ВИСОКОПОСАДОВЦІВ ДО УКРАЇНИ	33
ВІЙСЬКОВІ ДІЇ ЗСУ, ТРО, ПАРТИЗАНІВ	35
ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ РОСІЇ І ЇХ РОЗСЛІДУВАННЯ В УКРАЇНІ	39
ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА ТА ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ	40
ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ	41
ЕКОЛОГІЧНИЙ ТЕРОРИЗМ РОСІЇ	44
ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ	45
ЕКОНОМІЧНА ТА ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА	45
ОБСТРИЛИ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ РОСІЙСЬКОЮ АРМІЄЮ	46
ПЛАНИ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	46
ПОРТРЕТИ УКРАЇНСЬКОГО СПРОТИВУ	47
РЕЛІГІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ	47
СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	49
ЯДЕРНИЙ ТЕРОР РОСІЇ	49
УКРАЇНА У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ	51
АНТИПУТІНСЬКИЙ РУХ В РОСІЇ	51
БЛАГОДІЙНА, ГУМАНІТАРНА ТА МЕДИЧНА ДОПОМОГА УКРАЇНІ	51
ВІЙСЬКОВО-ТРЕНУВАЛЬНА МІСІЯ КРАЇН СВІТУ ДЛЯ ЗСУ	53
ВПЛИВ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ НА СВІТОВУ ПОЛІТИКУ ТА ЕКОНОМІКУ	55
ДАНІ ЗАРУБІЖНИХ РОЗВІДОК ТА АНАЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ	67
ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ	69
ЗАСУДЖЕННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ РОСІЯН В УКРАЇНІ	71
ЗБРОЙНА ДОПОМОГА УКРАЇНІ	75
МИРНІ ПРОПОЗИЦІЇ ТА ПЕРЕГОВОРНИЙ ПРОЦЕС	90

МІЖНАРОДНА КУЛЬТУРНА СПІВПРАЦЯ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	95
ПІДТРИМКА РОСІЇ	97
ПОЛІТИКА ЩОДО БІЖЕНЦІВ З УКРАЇНИ	99
РЕАКЦІЯ СВІТОВИХ ПОЛІТИКІВ, ДІЯЧІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ.....	103
РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ	130
РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ РОСІЇ.....	131
РОСІЙСЬКА ПРОПАГАНДА ТА ДЕЗІНФОРМАЦІЯ ЗА КОРДОНОМ	138
САНКЦІЇ ПРОТИ РОСІЇ	139
ТЕРОРИСТИЧНІ АКТИ ТА ХАКЕРСЬКІ АТАКИ РОСІЇ.....	140
ФІНАНСОВА ТА ЕКОНОМІЧНА ДОПОМОГА УКРАЇНІ.....	141
ЧОРНОМОРСЬКА ЗЕРНОВА ІНІЦІАТИВА	143
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	146

ПЕРЕДМОВА

Вирішальну роль під час повномасштабного вторгнення росії в Україну відіграє своєчасне, достовірне та незаангажоване інформування громадян та світу про перебіг російсько-української війни. У цьому контексті внесок зарубіжних медіа стає ще потужнішим, як ніколи, адже те, як у світових ЗМІ висвітлюють українську тематику значною мірою впливає на сприйняття громадськістю, а отже – їх настрої. Далі ці настрої можуть відображатись і в прийнятті певних рішень з боку владної верхівки країн світу щодо допомоги та підтримки України.

З початку масштабної агресії росії 24 лютого 2022 року Україна стала гедлайнером всіх світових ЗМІ. Очевидно, через війну, але постійна увага була прикута не тому, що точилися бої як такі, а завдяки героїчному спротиву народу. Сміливість усіх українців – від ЗСУ, які щодня чинять подвиги на полі бою, витісняючи ворога, до простих людей, які голими руками йшли на танки та виходили на мітинги на тимчасово окупованих територіях – вивела Україну на позиції сильного гравця у світовій політиці, зумовивши мобілізацію міжнародних зусиль на підтримку нашої держави у протистоянні російській агресії, посилення стійкості та обороноздатності України, відновлення пошкодженої енергетичної інфраструктури, а також забезпечення дієвих механізмів безпеки для України.

Реакція міжнародної спільноти на російсько-українську війну, викладена на шпальтах впливових світових медіа, лягла в основу випусків інформаційно-бібліографічного бюлетеня «Україна у відгуках зарубіжної преси» з 24 лютого 2022 року. Бюлетень, який продукується з 2011 року, є оглядом суспільно-політичних подій в Українській державі, опублікованих в найбільш впливових та авторитетних світових медіа.

Інформація, представлена в бюлетені, сприяє оперативному отриманню користувачем логічно структурованих відомостей. Зміст рубрик інформаційно-бібліографічних матеріалів бюлетеня представлений за тематичним добірками, а в межах рубрик – за хронологією. Бібліографічні записи подаються мовою оригіналу зі збереженням особливостей бібліографічного опису. Заголовки публікацій подані з перекладом українською мовою. До всіх публікацій подано анотацію українською мовою. Тематика матеріалів розкриває сприйняття України у світі під час російського

вторгнення як у внутрішньополітичному, так і міжнародному аспектах. Серед жанрових різновидів матеріалів, які підлягали моніторингу, слід назвати новинні повідомлення, тематичні огляди, авторські статті, інтерв'ю, експертні оцінки, аналітичні коментарі, журналістські розслідування тощо.

Інформаційно-бібліографічний бюлетень «Україна у відгуках зарубіжної преси» містить візуальну аналітику щодо кількісно-якісного аналізу тематики, тональності та активності світових медіа у висвітленні української проблематики, а також аналітичний огляд зарубіжної преси щодо політичних оцінок і рішень міжнародних організацій та політичних і громадських діячів окремих країн стосовно збройної агресії росії проти України, а також відповідних заходів міжнародної спільноти, викликаних неспровокованим вторгненням росії. У кінці бюлетеня представлено перелік використаних джерел, які піддавалися моніторингу, з короткими відомостями про кожне видання.

Інформаційно-бібліографічний бюлетень призначений для працівників бібліотек та інших інформаційних установ, політологів, істориків. Періодичність – 12 випусків на рік.

У 3 випуску за 2023 рік інформаційно-бібліографічного бюлетеня «Україна у відгуках зарубіжної преси» висвітлюється реакція міжнародної спільноти на російсько-українську війну в дзеркалі відображення в 30-и зарубіжних інтернет-версіях газетних і журнальних видань з 1 по 31 березня 2023 року. В ході моніторингу було проаналізовано матеріали зарубіжної преси таких країн як: Австралія, Австрія, Бельгія, Болгарія, Великобританія, Естонія, Ізраїль, Іспанія, Італія, Канада, Китай, Латвія, Литва, Мексика, Нідерланди, Німеччина, Португалія, Польща, Румунія, Сербія, Словаччина, США, Туреччина, Угорщина, Фінляндія, Франція, Хорватія, Чехія, Швеція, Японія. Мовний аспект моніторингу включав аналіз публікацій світових медіа англійською, болгарською, естонською, іспанською, італійською, латвійською, литовською, нідерландською, німецькою, польською, португальською, румунською, сербською, словацькою, турецькою, угорською, французькою, хорватською, чеською та шведською мовами.

Загалом аналіз повідомлень зарубіжних інтернет видань за березень 2023 року свідчить про продовження чіткої політики світових демократичних держав щодо

політичної та військової підтримки України аж до повернення її незаконно окупованих територій. Разом із тим на ряді політичних самітів та під час двосторонніх візитів проявилися певні розбіжності, які опосередковано можуть бути корисними росії. Передусім це завуальована політична підтримка путіна Китаєм. Крім того, західні союзники нашої держави досі не можуть визначитися щодо доцільності надання Україні бойових натівських літаків, що може трактуватися кремлем як «втомленість» колективного Заходу від війни й підживлювати надії путіна на можливість завершити війну «без втрати обличчя».

ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ІНТЕРНЕТ ЗМІ (аналітичний огляд зарубіжної преси про події в Україні за 1–31 березня 2023 року)

*Мищак І. М., старш. наук. співроб. відділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України, д-р істор. наук, проф.*

Упродовж березня 2023 року в рамках підготовки огляду було проаналізовано 30 зарубіжних інтернет-версій газетних і журнальних ЗМІ 30 країн світу. Лідерами серед зарубіжних ЗМІ у висвітленні подій в Україні стали щоденні газети: американська «New York Post» (частка повідомлень на українську тематику серед проаналізованих зарубіжних інтернет ЗМІ складає 6,39 %), британська «The Independent» (5,28 %), німецький інформаційно-політичний щотижневий журнал «Focus» (4,44 %), шведська щоденна газета «Svenska Dagbladet» та іспанська щоденна газета «El Mundo» (по 4,17 %), болгарські «Факти», сербська «Политика», бельгійський тижневик «POLITICO», фінська «Iltalehti» та угорська «Nepszava» (по 3,89 %) (див. діаграму 2).

Американська газета «New York Post» за часткою публікацій про Україну посідає перше місце серед зарубіжних ЗМІ (6,39 %). Видання проводить порівняльний аналіз візиту в Україну Прем'єр-міністра Японії Ф. Кісиди та його зустрічі з Президентом нашої держави В. Зеленським і візиту китайського лідера Сі Цзіньпіна до путіна. «New York Post» цитує Посла США в Японії Р. Емануеля, який наголосив на контрасті між двома лідерами тихоокеанського регіону – Прем'єр-міністр Ф. Кісида здійснює історичний візит до України, щоб захистити український народ та просувати загальнолюдські цінності, закріплені у Статуті ООН, а Сі Цзіньпін прибув з візитом, щоб захистити путіна від Міжнародного кримінального суду та «помилувати» його від міжнародної громадської думки проти війни. Цими візитами, на переконання Р. Емануеля, Ф. Кісида «підтримує свободу», а китайський лідер «підтримує воєнного злочинця». Колишній головнокомандувач НАТО, адмірал у відставці Д. Ставрідіс закликає американців до єдності на тлі політичних розбіжностей у країні, стверджуючи, що «немає нічого, що ми не могли б подолати як американці» перед вторгненням росії в Україну та напруженими відносинами з Китаєм. Ексочільник сил НАТО наголосив, що саме єдність між Республіканською та Демократичною партіями США щодо підтримки України є стримуючим фактором для Китаю. Американські військові експерти продовжують аналізувати потенціал росії щодо можливості

довгострокового продовження бойових дій. На думку директорки національної розвідки США А. Гейнс, яку вона висловила на слуханнях у Сенаті, війна в Україні стала «жорсткою війною на виснаження, в якій жодна сторона не має остаточної військової переваги». Водночас розвідниця зауважила, що президент росії путін, можливо, зможе продовжувати війну роками. При цьому А. Гейнс доводить, що російським збройним силам не вистачає боєприпасів і живої сили, вони також страждають від неефективного керівництва та низького морального духу. Однак російське керівництво не робить із цього належних висновків. За словами А. Гейнс, путін надалі буде змушений ще раз збільшити чисельність своїх збройних сил або пошукати за межами росії необхідну військову техніку. Схожої думки дотримуються фахівці американського аналітичного центру «Інститут вивчення війни». На їхнє переконання, ПВК Вагнера, ймовірно, втратила «істотну» кількість живої сили, що, як очікується, ускладнить наступ росіян у східному регіоні. Так, старший військовий радник місії Сполученого Королівства при Організації з безпеки та співробітництва в Європі Я. Стаббс заявив, що з липня в районі Бахмута було вбито або поранено 30 тис. російських військових та членів ПВК Вагнера. В іншій статті видання розкриваються плани путіна здійснити «тотальну зачистку» України за допомогою «поквартирного терору», про що свідчать електронні листи з російської розвідувальної служби ФСБ, які були передані джерелом у ФСБ російському правозахиснику В. Осечкіну. Листи підтверджують накази вивозити українських мирних жителів у концтабори з метою підкорення України. Оглядач «New York Post» констатує, що витік документів стався через тиждень після того, як Міжнародний кримінальний суд висунув путіну звинувачення у воєнних злочинах, пов'язаних з імовірною депортацією українських дітей до росії. Як зазначає науковий співробітник Американського інституту підприємництва у Вашингтоні Д. Рохак, путін, як і Гітлер, не задовольнятиметься однією нацією – він хоче домінувати у Євразії. Д. Рохак вважає, що поки вторгнення в Україну затягується, путін дестабілізує сусідні уряди, сподіваючись побудувати нову імперію або принаймні створити буферну зону з союзних йому держав. Уже традиційно американські видання багато пишуть про надання допомоги Україні. Дописувачка С. Фарберов інформує читачів про новий пакет військової допомоги Україні на суму 400 млн дол., який вперше включатиме переносні броньовані мости,

які дозволять ЗСУ наводити переправи на річках. Цей крок зроблено в той час, коли Україна готується розпочати весняний контрнаступ, щоб спробувати звільнити території, які були захоплені росією з початку вторгнення. Державний секретар США Е. Блінкен, оголошуючи про допомогу, заявив, що цей пакет допомоги буде взятий з існуючих запасів зброї США, не вимагаючи схвалення Конгресу, щоб він міг швидше дістатися України. США також потроїли кількість українських солдатів, яких вони навчають просунутій тактиці бою на базі у Німеччині. Перші 600 українських військовослужбовців вже пройшли курс навчання, ще 1600 продовжують навчання. Також повідомляється, що США планують суттєво скоротити час для забезпечення України танками Abrams за рахунок відправлення старших версій M1-A1 замість того, щоб чекати виготовлення нових. При цьому координатор зі стратегічних комунікацій Ради національної безпеки США Д. Кірбі заявив, що США докладають зусиль для прискорення доставки танків в Україну. Своєю чергою, журналіст «New York Post» Д. О'Ніл інформує про прибуття до США двох українських пілотів для аналізу льотних навиків і можливостей управління літаками, які використовують ВПС Сполучених Штатів Америки. Зазначається, що українські пілоти пройдуть тренування на авіаційних тренажерах із метою покращення своїх навиків та отримання порад від американських колег. Водночас цей візит дасть змогу українським пілотам спостерігати за тим, як діють ВПС США.

Британська щоденна газета «The Independent» посідає друге місце за висвітленням подій в Україні із часткою 5,28 %. Видання акцентує увагу на відеозверненні Президента України В. Зеленського до учасників британської конференції Спілки редакторів. Глава Української держави подякував британській пресі за життєво важливу підтримку під час російського вторгнення та закликав журналістів приїжджати в Україну, щоб поширювати правду про російську агресію. Редактор із міжнародних справ «The Independent» К. Сенгупта пише, що останні російські авіаудари в Україні, спрямовані на пошкодження інфраструктури, є частиною схеми, яка з'явилася за останні п'ять місяців. Російські авіаудари є найбільшими атаками за останній час і включають як гіперзвукові, так і крилаті ракети. На думку автора, комбінація гіперзвукових і крилатих ракет націлена на оцінку українських зенітних і ракетних можливостей у різних місцях. Ця тактика, ймовірно,

продовжуватиметься й надалі. У зв'язку з масованими ракетними обстрілами британські журналісти із занепокоєнням висвітлюють ситуацію довкола найбільшої в Європі Запорізької АЕС, відзначаючи значну загрозу для безпеки всієї Європи. Повідомляється, що через російські обстріли Запорізька АЕС повністю знеструмлена. Відключилася остання лінія зв'язку окупованої Запорізької АЕС з українською енергосистемою, і станція перейшла в режим блекауту вшосте за час окупації, 5-й та 6-й енергоблоки переводяться в холодний стан, увімкнулися 18 дизель-генераторів для живлення власних потреб ЗАЕС. Наголошується, що пального для їхньої роботи залишається на 10 діб. Оглядачі видання також зауважують, що всі атомні електростанції, які перебувають на підконтрольній Україні території, розвантажили потужність через загрозу ракетних обстрілів. Тематика ядерної загрози на європейському континенті посилюється також через плани путіна розмістити тактичну ядерну зброю у союзній йому Білорусі. Міжнародна кампанія із заборони ядерної зброї (ICAN) назвала заяву путіна вкрай небезпечною ескалацією. Водночас аналітики Інституту вивчення війни (ISW), що базується у Вашингтоні, заявили, що ризик ескалації до ядерної війни залишається вкрай низьким. На фоні потужної військової підтримки України Великою Британією «The Independent» звертає увагу на заяву депутатів Палати громад британського парламенту про те, що запаси боєприпасів у Великій Британії впали до «небезпечно низького» рівня через постачання в Україну. Депутати попередили, що відновлення боєприпасів у Великій Британії може зайняти не менше десяти років, що поставить під загрозу національну безпеку держави. З огляду на цю небезпечну тенденцію депутати рекомендували міністерству оборони розробити план дій щодо збільшення оборонно-промислових потужностей та скорочення часу, щоб забезпечити як продовження поставок зброї в Україну, так і поповнення запасів у Великій Британії. Натомість в іншій статті видання наводиться оптимістична заява міністра оборони Великої Британії Б. Воллеса. Міністр заявив, що Велика Британія придбає у Швеції артилерійські системи для заміни техніки, яка постачається Україні в її протистоянні агресії росії. Також Прем'єр-міністр Великої Британії Р. Сунак після нещодавніх зустрічей з американськими, австралійськими та французькими колегами заявив, що Велика Британія продовжуватиме тісно співпрацювати з союзниками, щоб забезпечити Україну необхідним обладнанням. Р. Сунак поінформував В. Зеленського

про доставку додаткової військової допомоги в Україну. «The Independent» продовжує висвітлювати тему українських біженців у Великій Британії. Зазначається, що близько 117 тис. осіб прибули до Великої Британії за візовою схемою «Homes for Ukraine». Зі свого боку, Посол України в Сполученому Королівстві В. Пристайко подякував британцям, які прийняли українських біженців у рамках програми Homes for Ukraine. Видання підкреслює, що британська влада усіляко заохочує громадян допомогти українцям. Міністр житлового будівництва Великої Британії М. Гоув у відеоролику, присвяченому 12 місяцям із моменту оголошення програми, назвав людей, які надали притулок українським біженцям, «прекрасним прикладом британської щедрості». Прикладом підтримки українців владою є й той факт, що Принц Уельський Вільям, який прибув до Варшави в рамках дводенної поїздки до Польщі, зустрівся з українськими біженцями, які знайшли притулок у польській столиці.

Німецький інформаційно-політичний щотижневий журнал «Focus» із часткою 4,44 % посідає третє місце серед зарубіжних ЗМІ за висвітленням подій на українську тематику. Німецькі журналісти аналізують суперечності у власній країні щодо подальшого бачення війни в Україні. Так, під час телевізійного ток-шоу «Зустрічі з Маркусом Ланцем» відбулася дискусія щодо того, чи повинна Німеччина постачати Україні більше зброї, чи ні. «Маніфест миру», ініційований активісткою за права жінок А. Шварцер і лівою політикинею С. Вагенкнех, застерігає від поставок зброї в Україну та закликає до мирних переговорів з росією. Під час ток-шоу політолог Й. Варвік виступав проти подальших поставок зброї Україні та підтримав переговори з росією. З іншого боку, політик від партії «Християнсько-демократичної союз Німеччини» Р. Кізеветтер виступив за продовження постачання зброї в Україну, у тому числі і винищувачів. В іншій статті видання інформує, що проти поставок важкого озброєння для України виступає також Прем'єр-міністр Саксонії М. Кречмер, який підтримує ремонт газопроводу «Північний потік» та переговори з путіним. М. Кречмер вважає, що ситуація на фронті в Україні стає все гіршою, тому потрібне припинення вогню і необхідно змусити путіна піти на переговори. Політик переконує, що майже 50 % людей у Східній Німеччині його підтримують. Противники підтримки України аргументують свою позицію тим, що схвалення ведення війни зменшується і в США, росія продає та купує важливі товари через інші канали, а західні санкції послаблюють

насамперед економіку Німеччини. Натомість прихильники підтримки України, позицію яких, серед інших, озвучив німецький військовий економіст М. Кеупп, переконані, що для України важливо повернутися на кордони 1991 року, тоді Україна стане новою прифронтовою державою, масово переозброїться і вступить до НАТО, тому поразка росії – це не питання «якщо», а питання «коли». «Focus» підкреслює чітку координацію щодо України між Німеччиною і США. Видання наводить слова генерального консула США в Мюнхені Т. Лістона, який зазначив, що уряд США був у дуже тісному контакті з Німеччиною із початку агресії росії проти України і «ми разом з німцями стоїмо на боці України». За його словами, Німеччина є найважливішим партнером у світі, особливо в Європі, та займає третє місце у світі за обсягами гуманітарної та військової допомоги Україні. На підтвердження вагомості німецької допомоги Україні «Focus» наводить дані Кільського інституту світової економіки (IfW). Повідомляється, що Україна отримала близько 140 млрд євро допомоги. При цьому, за інформацією IfW, наразі лише США інвестували більше у підтримку України, ніж Німеччина. Те, що почалося в Німеччині з бурхливих дебатів про 5 тис. шоломів, після року війни переросло у військову підтримку в розмірі 2,36 млрд євро. Загалом Німеччина зараз постачає в Україну близько 13 % своїх запасів важкого озброєння, близько 7 % уже передано українській армії, далі будуть ще 5 %.

Аналіз співвідношення сфер огляду української проблематики у зарубіжних інтернет виданнях засвідчив, що за означений період оглядачами більш активно оцінювалися роль і місце нашої держави у світовій політиці (84 %). Безпосередньо російському вторгненню в Україну в оглядах зарубіжних ЗМІ приділено значно менше уваги (16 %) (див. діаграми 3, 4).

Російське вторгнення в Україну в зарубіжних інтернет ЗМІ за структурою висвітлених питань виглядає так: військові дії ЗСУ, ТРО, партизанів – 21 %, діяльність української влади – 19 %, візити іноземних високопосадовців до України – 17 %, релігійні організації, портрети українського спротиву, економічна та фінансова політика, екологічний тероризм росії (по 5 %) (див. діаграму 5).

Російське вторгнення в Україну найчастіше висвітлювалося: польською «Rzeczpospolita» (8,62 %), британською «The Independent», іспанською «El Mundo», фінською «Iltalehti», португальською «Público» та французькою «Le Monde» (по

6,90 %), бельгійським тижневиком «POLITICO», японською «Japan Today», турецькою «Daily Sabah» та австралійською «The Sydney Morning Herald» (по 5,17 %) (див. діаграму 6).

Військові дії ЗСУ, ТРО й українських партизанів вийшли у топ-новини зарубіжних інтернет видань. Передусім увага прикута до оборони фортеці Бахмут, про взяття якої росіяни вже неодноразово повідомляли. Оглядач польської «Rzeczpospolita» А. Барткевич повідомляє, що за схваленням Ставки Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України 6 березня було прийняте рішення продовжити оборону Бахмута, яка триває вже більше восьми місяців. А. Барткевич констатує, що останніми тижнями російські війська досягли певних успіхів на цій ділянці фронту, підійшовши до останнього шляху постачання українців, які захищають місто. Проте замкнути кільце оточення навколо Бахмута росіянам не вдалося. Журналіст бельгійського тижневика «POLITICO» Дж. Деттмер вважає, що Президент України В. Зеленський прийняв правильне рішення щодо продовження утримання міста Бахмут. При цьому видання наводить заяву міністра оборони США Л. Остіна, який не розглядає можливе залишення Бахмута «як оперативну чи стратегічну невдачу». Проте Дж. Деттмер наводить думки експертів про те, що «Україні вигідно використати перевагу, яку дає їй оборона Бахмута, щоб завдати росії якомога більше втрат». На думку редактора, для росії вартість Бахмута значно вища. На шпальтах австралійської «The Sydney Morning Herald» генерал-майор австралійської армії у відставці М. Раян аналізує бої за Бахмут, які, за його словами, дорого обійшлися українцям, але змусили постраждати росіян. Аналітик вважає, що ЗСУ в якийсь момент можуть вирішити, що виконали свою місію, і відступити з боями до краще захищеного Краматорська. М. Раян пояснює, що в той час, коли росія домагається перемоги через руйнування – руйнування міст та селищ, руйнування життів, економіки та волі України до існування, Україна, з іншого боку, шукає перемоги через будівництво єдиної України, яка є суверенною та здатною захистити себе, а також показала світові приклад того, як вільні люди можуть об'єднуватися, щоб захищати те, що вони цінують. Спеціальний кореспондент французької «Le Monde» в Україні Т. д'Істрія у своєму репортажі з міста Костянтинівка Донецької області описує будні 80-ї десантно-штурмової бригади України на рубежі біля

Бахмута. За словами журналіста, і досвідчені солдати, і новобранці впевнені у своїй перемозі. При цьому чеське видання «Aktuálně.cz» зауважує, що місто Бахмут не є стратегічно важливим містом, але і Україна, і росія мають підстави за нього боротися. Наголошено, що для українців тут відбувається ліквідація кращих бійців російської ПВК Вагнера та підготовка позиції для наступу.

Діяльність української влади традиційно привертає погляди іноземних журналістів, які оцінюють її дії з точки зору як ефективності, так і стійкості. Зарубіжні оглядачі окремо відзначають функціонування інститутів влади в Україні та, навіть, кроки щодо їх подальшого реформування. Так, словацький юрист П. Жилінчик у статті для видання «Denník N» зазначає, що, незважаючи на війну, Україна продовжує реформувати судову систему і суди працюють. За його словами, з початку війни в Україні відбулося близько 100 тис. онлайн-слухань. За цей період до реєстру для оприлюднення рішень внесено 3,5 млн судових рішень. Крім війни, Україна зараз намагається впоратися з корупцією, яка тривалий час була органічною частиною системи, особливо за часів президента В. Януковича. Автор наголошує, що Україна чітко рухається до справедливого судочинства. Все частіше журналісти світових ЗМІ пишуть про ефективні заходи української влади протистояти росії не лише на полі бою, а й у дипломатичній, історичній, культурній площині. У цьому контексті ряд видань повідомляє про ініціативу в Україні перейменувати росію на московію та підтримку відповідної петиції-звернення до влади. Так, фінське видання «Ilfalehti» інформує про доручення Президента України В. Зеленського уряду розглянути можливість зміни назви росії на «московію», згідно з петицією з ініціативи громадян, яка зібрала понад 25 тис. підписів. Почесний професор історії К. Гернер розповів норвезькому VG, що цією ініціативою В. Зеленський хоче підкреслити, що коріння сучасної України в Київській Русі, яка була заснована у VIII ст. Про те, що війна між росією та Україною поширюється й на сферу історико-топонімічних наук, повідомляє румунське видання «Evenimentul Zilei». Автор допису нагадує, що відповідна петиція щодо перейменування росії набрала необхідних 25 тис. підписів, а якщо уряд у Києві розгляне цю петицію, то в українських документах росія буде називатися «московією», а росіяни можуть стати «московитами».

Візити іноземних високопосадовців до України також активно висвітлюються в зарубіжних інтернет виданнях. Упродовж аналізованого періоду більшість таких візитів носила характер «жесту підтримки» та не передбачала підписання офіційних документів. Разом із тим ці візити свідчать про визнання суверенітету й територіальної цілісності України у кордонах 1991 року. Зокрема, більшість видань подала візит в Україну Прем'єр-міністра Японії Ф. Кісиди як противагу візиту до росії лідера Китаю Сі Цзіньпіна. Цей візит трактується як однозначний вибір Японії на користь світового правопорядку й дотримання норм міжнародного права. Такі візити активно висвітлюються й оцінюються в інших країнах ще й із точки зору коригування власної політики. Так, болгарські «Факти» інформують про візит до Києва керівників партії канцлера Німеччини О. Шольца – лідера Соціал-демократичної партії Німеччини Л. Клінгбайля і лідера фракції СДПН Р. Мютценіха. Зазначається, що СДПН перебуває у скрутному становищі через її політику щодо росії до початку повномасштабної війни. Лідерів та членів СДПН звинувачують у тому, що вони надто сильно поклалися на співпрацю з москвою та недооцінювали диктатора путіна. А тому мета візиту – надати запевнення Києву, що допомога для України продовжуватиметься. Шведське видання «Svenska Dagbladet» розкриває деталі візиту в Україну Прем'єр-міністерки Фінляндії С. Марін на запрошення Президента України В. Зеленського. С. Марін запевнила, що непохитна підтримка Фінляндією України триватиме стільки, скільки буде потрібно. Фінляндія також оголосила про пакет підтримки в розмірі 29 млн євро Україні на потреби в освіті, навколишньому середовищі та радіаційному захисті. Під час візиту С. Марін і В. Зеленський обговорили відповідальність росії за порушення міжнародного права через незаконну агресивну війну проти України. Португальське видання «Público» інформує своїх читачів про відвідини Києва делегацією групи «Соціалістів і Демократів» (S&D) Європейського Парламенту. Прикметно, що депутат Європарламенту від Португалії П. Маркес, який входить до складу делегації, напередодні поїздки наголосив, що цей візит «надзвичайно важливий не лише через символізм, якого він набуває», а й тому, що дозволяє йому особисто висловити в українській столиці «однозначну підтримку» європейських соціалістів українському народу і владі».

Роль і місце нашої держави у світовій політиці за структурою висвітлених у березні 2023 року питань виглядає так: реакція світових політиків, діячів та організацій – 28 %; збройна допомога Україні – 17 %; вплив російського вторгнення в Україну на світову політику й економіку – 12 %; розслідування воєнних злочинів росії – 8 %, мирні пропозиції та переговорний процес – 6 %, засудження воєнних злочинів росіян в Україні – 4 % (див. діаграму 7).

Найчастіше роль і місце нашої держави у світовій політиці висвітлювали: «New York Post» (6,95 %), британська «The Independent» (4,97 %), німецький інформаційно-політичний щотижневий журнал «Focus» та угорська «Nepszava» (по 4,64 %), шведська щоденна газета «Svenska Dagbladet», сербська «Политика» та болгарські «Факти» (по 4,30 %), іспанська щоденна газета «El Mundo», бельгійський тижневик «POLITICO» та австрійська «Die Presse» (по 3,64 %) (див. діаграму 8).

Реакція світових політиків, діячів й організацій на події в Україні та діяльність української влади посідає одне з провідних місць у тематиці повідомлень зарубіжних інтернет ЗМІ. Болгарські «Факти» наводять заяву Європейського Союзу, в якій ЄС продемонстрував незмінну єдність у непохитній підтримці та солідарності з Україною. Відзначено готовність ЄС тиснути на росію, щоб вона припинила війну. Україна має право звільнити та відновити повний контроль над усіма тимчасово окупованими територіями в межах своїх міжнародно визнаних кордонів, включаючи Крим. У заяві також підкреслюється, що ЄС та його країни-члени продовжуватимуть підтримувати Україну в політичному, економічному, гуманітарному, фінансовому та військовому планах, у тому числі шляхом швидких скоординованих поставок від європейської промисловості. За інформацією японської «Japan Today», міністри закордонних справ країн «Групи 20» не змогли узгодити позиції щодо війни росії проти України. Як наслідок, спільна декларація щодо російсько-української війни не була схвалена. Міністр закордонних справ Індії С. Джайшанкар заявив про розбіжності щодо війни рф в Україні, які не змогли подолати. Китайська мирна пропозиція для України, яка отримала схвалення з боку росії, але була відхилена країнами Заходу, не допомогла покращити ситуацію, оскільки офіційні особи США в останні дні неодноразово звинувачували Китай у тому, що він розглядає питання про постачання зброї росії для її використання у війні проти України. Італійське видання

«Libero Quotidiano» висвітлює переговори в Індії між Прем'єром цієї країни Н. Моді та Прем'єр-міністеркою Італії Д. Мелоні, на яких сторони говорили про війну в Україні. Зазначається, що Д. Мелоні закликала Індію, як країну, яка головує в 2023 році в G20, зіграти центральну роль у сприянні переговорам щодо припинення війни росії проти України. Австралійська «The Sydney Morning Herald» звертає увагу на перші особисті короткі переговори на найвищому рівні з часу вторгнення росії в Україну між держсекретарем США Е. Блінкеном і міністром закордонних справ росії лавровим на конференції міністрів закордонних справ G20 у Нью-Делі. Наголошується, що зустріч не свідчила про послаблення гострої напруженості між двома націями, з безліччю розбіжностей, скарг і взаємних звинувачень між ними. На шпальтах фінської «Ilfalehti» обговорюється зустріч 3 березня Прем'єр-міністерки Фінляндії С. Марін із Прем'єр-міністром Іспанії П. Санчесом. Ключовими темами обговорення стали війна в Україні, майбутнє членство Фінляндії в НАТО та підготовка до головування Іспанії в ЄС. На спільній пресконференції прем'єр-міністрів С. Марін відповіла на запитання іспанських ЗМІ про підтримку України, наголосивши на важливості перемоги нашої держави. С. Марін також натякнула, що Україні може бути надана військово-технічна підтримка у вигляді винищувачів, щоб витіснити російські війська з країни. Автор статті в угорській газеті «Nepszava» аналізує інтерв'ю Прем'єр-міністра Угорщини В. Орбана, в якому він розповідає, що президент росії путін повідомив йому про свої плани розпочати війну проти України під час їхньої зустрічі в лютому 2022 року. В. Орбан пояснює, що занепокоєння путіна було пов'язане з наявністю американських ракетних баз у Румунії та Польщі, а також потенційним розширенням НАТО на Україну та Грузію. В. Орбан заявив, що розуміє занепокоєння путіна, водночас він зауважив, що не підтримує дії диктатора. Автор зазначає, що хоча В. Орбан і відкидав агресію путіна в Україні, він не кидав прямого виклику путіну під час розмови. Стаття завершується припущенням, що В. Орбан, ймовірно, уникав конфронтації з путіним, оскільки Угорщина є членом НАТО. Ізраїльське видання «The Times of Israel» аналізує зустріч Прем'єр-міністра Ізраїлю Б. Нетаньяху й міністра оборони Й. Галланта із міністром оборони США Л. Остіном. Серед іншого відзначається, що Л. Остін звернув увагу на «розширення військової співпраці росії з Іраном щодо України», попередивши про можливі

«негативні наслідки» для Близького Сходу, якщо Москва натомість поставить Тегерану зброю. Канадська «The Toronto Star» повідомляє про зустріч міністерки закордонних справ Канади М. Жолі зі своєю норвезькою колегою А. Гуйтфельдт в Оттаві на публічній дискусії про багатосторонність, організованій Глобальним центром плюралізму. Основна увага на заході була спрямована на те, щоб змусити країни, які розвиваються, чинити тиск на Росію, щоб вона припинила вторгнення в Україну. З цією метою М. Жолі попросила міністра закордонних справ Китаю Ц. Гана організувати зустріч президента його країни Сі Цзіньпіна з Президентом України В. Зеленським.

Надання збройної допомоги Україні уже тривалий час активно висвітлюється зарубіжними оглядачами. Бельгійський тижневик «POLITICO» розкриває деталі постачання та фінансування військової допомоги для України членами Європейського Союзу. За інформацією видання, ЄС допомагає Україні постачати зброю через позабюджетний міжурядовий фонд під назвою European Peace Facility, який використовується для відшкодування країнам, що експортують зброю в Україну. Наразі фонд виплатив 3,6 млрд євро військової допомоги Україні, а країни-члени ухвалили рішення в грудні минулого року збільшити фінансування на 2 млрд євро в 2023 році. На сьогодні потреби у видатках були визначені нечітко, але ЄС робить великий акцент на артилерійські боєприпаси, оскільки ЗСУ на сході ведуть виснажливі гаубичні битви з росіянами. Болгарські «Факти» пишуть про прибуття до Болгарії Комісара Європейського Союзу з питань внутрішнього ринку Т. Бретон для зустрічі з представниками оборонної промисловості. Мета візиту – заохотити збройову промисловість Болгарії швидко нарощувати свої виробничі потужності, щоб мати боєприпаси для України. З іншого боку, ряд видань констатує, що можливості європейських держав щодо військової допомоги Україні обмежені. Так, на думку кореспондента шведського видання «Svenska Dagbladet» Т. Аугустссона, Європа створила оборонну промисловість мирного часу, тому не може швидко доставити боєприпаси та зброю Україні. Це стверджують оборонні компанії країни, які хочуть бачити нову та швидшу систему виготовлення й постачання зброї в Україну. Як зазначає оглядач, проблема ускладнюється тим, що Швеція та ряд інших західних країн одночасно вирішили інвестувати більше у власну оборону. Британська «The

Independent» вказує на готовність Словаччини передати Україні 10 винищувачів МіГ-29. Якщо таке постачання відбудеться, то Словаччина стане першою країною – членом НАТО, яка надасть Україні бойові літаки. Британські журналісти нагадують, що Словаччина перестала використовувати винищувачі радянського зразка через брак запчастин та фахівців із технічного обслуговування. Усього Словаччина поставила Україні зброї на суму майже 168 млн євро, а також надала понад 82 млн євро через спеціальний фонд ЄС. Своєю чергою, відзначає польська «Rzeczpospolita», Прем'єр-міністр Польщі М. Моравецький на запитання про те, коли МіГи, які використовували польські ВПС, зможуть дістатися до України, повідомив, що це може відбутися протягом 4 – 6 тижнів. Нещодавно і президент Польщі А. Дуда заявив, що Польща готова передати Україні свої винищувачі МіГ-29 «у рамках міжнародної коаліції». Португальська «Público» цитує міністерку національної оборони Португалії Г. Каррейрас, яка незадовго до початку неформальної зустрічі міністрів оборони ЄС, організованої Швецією в Раді ЄС у Стокгольмі, оголосила, що три танки Leopard 02 A6, які Португалія надала Україні, вже знаходяться в Німеччині та готові відправитися на територію України до кінця місяця разом із 18 німецькими танками. Г. Каррейрас додала, що на цій зустрічі «багато уваги приділятиметься підтримці України, зокрема питанням постачання боєприпасів. Як повідомляє нідерландський «De Telegraaf», міністерка оборони Нідерландів К. Оллонгрєн під час перебування в Україні заявила, що Нідерланди дарують Україні 2 судна, які виявляють і знешкоджують міни в морі, а також безпілотні радары та системи, які можна використовувати для швидкого будівництва мостів. В Україну судна відправлять лише приблизно у 2025 році, а підготовка українського екіпажу розпочнеться у другій половині 2023 року. Міністерка підтвердила, що Нідерланди продовжать надавати військову підтримку Україні.

Упродовж березня 2023 року переважна більшість зарубіжних оглядачів у висвітленні української проблематики займала нейтральну позицію (70,00 %). При цьому 29,17 % повідомлень мали виражене позитивне спрямування, а лише 0,83 % – негативне (див. діаграму 9).

Найчастіше зарубіжні ЗМІ з нейтральних позицій висвітлювали діяльність української влади, надання нашій державі військової та гуманітарної допомоги,

військові дії Збройних Сил України тощо. Загалом у нейтральних тонах місце і роль України у світовій політиці представлені в 215 статтях і повідомленнях. 84 статті й повідомлення мають позитивну тональність, а 3 – негативну. Що стосується ситуації в Україні безпосередньо під час російського вторгнення, то тут теж істотно переважали нейтральні повідомлення (37 статей і повідомлень). 21 стаття і повідомлення мали виражену позитивну тональність, при цьому негативних статей про Україну не виявлено (див. *діаграму 10*).

Лише нейтральна тональність статей прослідковується в матеріалах ЗМІ Німеччини («Focus»), Угорщини («Nepszava»), Австрії («Die Presse»), Нідерландів («De Telegraaf»), Румунії («Evenimentul Zilei»), Литви («Lietuvos rytas»), Ізраїлю («The Times of Israel») та Мексики («La Jornada») (див. *діаграму 11*).

На шпальтах німецького видання «Focus» розкривається специфіка розслідування воєнних злочинів, скоєних росіянами на території України. На сьогодні українською владою зареєстровано вже понад 75 тис. таких злочинів. Зазначається, що слідчі та прокурори, а також міжнародні слідчі органи докладають усіх зусиль, щоб зібрати докази й опитати свідків. Але масштаб злочинів показує, що, ймовірно, знадобляться десятиліття, щоб притягнути більшість винних до відповідальності. Слідчих також підтримує понад 30 українських неурядових організацій, які рік тому сформували групу під назвою «Українська коаліція 5 ранку». Мета цієї групи – дати голос жертвам російської агресії та притягнути до відповідальності воєнних злочинців, а також найвище керівництво рф. Про необхідність розслідування воєнних злочинів пише й нідерландський «De Telegraaf». Видання повідомляє, що під час неоголошеного візиту в Україну міністр закордонних справ Нідерландів В. Гукстра обговорив із Президентом України В. Зеленським питання російських воєнних злочинів. «De Telegraaf» наголошує, що Нідерланди відіграють провідну роль у «групі діалогу», яку запустив В. Гукстра. Ідеться про групу країн і міжнародних організацій, які повинні забезпечити виявлення й реєстрацію воєнних злочинів росіян в Україні, щоб потім суд міг їх переслідувати. Литовська газета «Lietuvos rytas» продовжує тематику воєнних злочинів і підіймає проблему сексуального насилля, вчиненого росіянами на території України. Видання звертає увагу на заяву міністерки соціального захисту та праці Литви М. Навіцкене на заході ООН, що відбувся в Нью-

Йорку. За словами міністерки, росія використовує сексуальне насильство як «зброю війни», щоб зламати дух українського населення. Вона виділила як одну з фундаментальних проблем недоліки міжнародних правових норм. Ці правові прогалини призводять до того, що сексуальне насильство не визнається злочином. М. Навіцкене закликала держави ООН і міжнародне співтовариство докласти зусиль для забезпечення повної відповідальності за воєнні злочини й інші найтяжчі злочини, пов'язані із веденням росією агресивної війни проти України. Журналіст угорської газети «Nepszava» Т. Баласса відзначає роль угорських державних ЗМІ у просуванні проросійської пропаганди щодо війни росії проти України. Незважаючи на критику з боку опозиційних партій, медіа-професіоналів і громадських організацій, угорський уряд, стверджує Т. Баласса, зберігає тверду проросійську позицію. Експерти припускають, що непохитну проросійську дружбу можна розірвати лише тоді, коли уряд В. Орбана дистанціюється від путіна. Однак, оскільки пропаганда все ще працює ефективно, неупередженість угорських ЗМІ ставиться під сумнів і виникають занепокоєння щодо впливу російського уряду на Угорщину. В іншій статті угорського видання оглядач Г. Горват пише про війну між росією й Україною та необхідність військової допомоги Заходу Україні. Автор стверджує, що якщо росія переможе Україну, то війна може продовжитися в Молдові чи навіть у країнах Балтії та Польщі. Журналіст австрійської «Die Presse» В. Шнайдер розмірковує на планами путіна розмістити тактичну ядерну зброю в білорусі, що викликало критику з боку України, НАТО та лідерів білоруської опозиції. На думку автора статті, це розгортання розглядається як частина стратегії психологічної війни путіна, спрямованої на демонстрацію сили росії її власному населенню та залякування зовнішніх супротивників. Констатується, що США ще не оголосили про жодні контрзаходи, однак цей крок путіна розглядають як частину його постійних зусиль послабити рішучість Європи та залякати Україну. Румунське видання «Evenimentul Zilei» наводить розлогий коментар колишнього міністра закордонних справ Румунії Т. Корлацеана, який є віцепрезидентом Соціал-демократичної партії (PSD). Політик переконаний, що створений рф прецедент із вторгненням в Україну є небезпечним для всієї планети. За його словами, порушення росією статуту ООН створило прецедент, який може використати будь-хто інший у світі, наприклад Іран, якщо

міжнародне співтовариство не відреагує і не виправить ситуацію. Мексиканська «La Jornada», висвітлюючи візит до Індії міністра закордонних справ Мексики М. Еббарда, торкається бачення ним українського питання. Зазначається, що міністр взяв участь у панелі, присвяченій війні в Україні, разом із міністрами закордонних справ Європейського Союзу, Канади і заступником міністра Бангладешу, де вони попередили, що ескалація війни в Україні може мати негативні наслідки для безпеки та економіки націй. Зі свого боку, М. Еббард зазначив, що потрібно наполегливо працювати, щоб спробувати уникнути катастрофи, яку «ми бачимо у російсько-українській війні».

Позитивні оцінки щодо подій в Україні упродовж березня 2023 року з'являлися переважно в інтернет виданнях Бельгії («POLITICO»), Франції («Le Monde»), Японії («Japan Today»), Польщі («Rzeczpospolita»), Болгарії («Факти»), Канади («Toronto Star») та Великої Британії («The Independent»).

Ряд зарубіжних видань із стриманим оптимізмом оцінює видання Міжнародним кримінальним судом (МКС) ордеру на арешт путіна. Литовська «Lietuvos rytas» акцентує увагу на словах міністерки юстиції Литви Е. Добровольської, яка наголосила, що рішення МКС стало можливим, оскільки зібрано всі необхідні матеріали щодо цього злочину. Е. Добровольська підкреслила, що ордер на арешт путіна – це велика перемога для міжнародного права, демократії, а також для самої Литви, бо саме Литва була першою країною, яка звернулася до МКС і саме на підставі заяви Литви почалося розслідування. Про готовність Португалії без будь-яких вагань виконати ордер на арешт президента росії, виданий Міжнародним кримінальним судом, і провести арешт путіна, якщо з будь-якої причини російський лідер в'їде в країну, наголосив міністр закордонних справ Португалії Ж. Г. Кравіньйо, слова якого наводить «Público». Румунська «Evenimentul Zilei» додає коментар міністра закордонних справ Румунії Б. Ауреску щодо рішення МКС видати ордер на арешт путіна. Б. Ауреску стверджує, що міжнародні злочини, вчинені під час незаконної війни росії проти України, не повинні залишатися безкарними. За його словами, Румунія повністю підтримує роботу та зусилля МКС, бо «немає миру без справедливості». Міністр закордонних справ Литви Г. Ландсбергіс у статті для бельгійського «POLITICO» стверджує, що лише перемога України зупинить путіна.

Він зазначає, що попри всю жорстокість і ненависть, яку розв'язує режим путіна, Україна продовжує протистояти агресору – і готова боротися до перемоги. Автор розвінчує 7 міфів про росію і триваючу агресію, зокрема такі, як: «Україна не може повернути свої території», «росія непереможна», «росія виснажитья і захоче домовлятися», «Крим для путіна – це червона лінія», «життя з путінською росією після війни можливе», «усі війни закінчуються переговорами», «країни Балтії та Польща хочуть лише реваншу над росією». Автор огляду у французькій «Le Monde», професор Ж.-П. Філю відзначає ефективність і важливість зусиль релігійних об'єднань у просуванні українських наративів за кордоном. Оглядач наводить приклад того, як протягом багатьох років делегації християнських, єврейських та мусульманських високопосадовців України об'єднані у Всеукраїнську Раду Церков і релігійних організацій (ВРЦіРО), просувають ідею підтримки України у протистоянні російській агресії у світі. Ж.-П. Філю пише, що ВРЦіРО, яка спочатку зосереджувалася на міжрелігійному діалозі в Україні, згодом стала інструментом просування тез Києва на міжнародному рівні. Зокрема, крім зустрічей із дипломатами, дислокованими в українській столиці, представники ВРЦіРО відвідували Берлін, Гаагу та Страсбург. Останній візит – до Папи Римського. Під час спілкування глави та представники ВРЦіРО засвідчили важливість єднання зусиль релігійних діячів України та світу в протистоянні російській агресії проти України задля досягнення перемоги правди та встановлення справедливого миру. Канадська «Toronto Star» висвітлює різні форми надання допомоги та підтримки Україні, особливо відзначаючи позитивну роль громадських ініціатив. Так, засновник і головний технічний директор Victoria Hand Project Н. Дечев запустив проєкт «Руки для України». Ця некомерційна організація, що базується в столиці Британської Колумбії, надає недорогі 3D-друковані протези рук, що повністю функціонують, людям з ампутованими кінцівками в країнах з обмеженими ресурсами. Після майже року збору коштів та планування Н. Дечев встановив обладнання у Львові та Вінниці й планує найближчими місяцями повернутися з більшою командою, щоб повністю навчити клініки-партнери. Президент Українсько-канадської соціальної служби Ванкувера Р. Савицький, який займається доставкою контейнерів із медичним обладнанням та

іншими матеріалами в Україну з 2016 року, допоміг із логістикою для координації проєкту, використовуючи свої контакти в Україні.

Поодинокі негативні повідомлення про Україну упродовж березня 2023 року виходили на шпальтах ЗМІ Бельгії («POLITICO»), Польщі («Rzeczpospolita»), Румунії («Evenimentul Zilei»).

Автори публікації американської редакції «POLITICO» Дж. Лемір та А. Ворд наголошують, що Сполучені Штати й Україна здебільшого зближуються з тих пір, як президент США Д. Байден пообіцяв підтримувати Україну «стільки, скільки буде потрібно» у протистоянні вторгненню росії. За їхніми словами, минуло більше року війни, а між Вашингтоном і Києвом за лаштунками вже зростають розбіжності щодо цілей війни та виникають потенційні гарячі точки щодо того, як і коли вона завершиться. Публічно між Д. Байденом і Президентом України В. Зеленським немає розбіжностей, що у повному обсязі було продемонстровано, коли американський Президент здійснив свій таємний візит до Києва, але на основі розмов із 10 офіційними особами, законодавцями та експертами журналісти виявили нові точки напруженості: диверсія на газопроводі «Північний потік»; виснажлива оборона стратегічно неважливого українського міста; план боротьби за регіони, де російські війська закріпилися вже майже десять років. Ряд видань сусідніх з Україною держав висловлює занепокоєння власних фермерів зростанням експорту українського зерна, що може негативно позначитися на їхньому бізнесі. Так, румунське видання «Evenimentul Zilei» звертає увагу на відкритий лист депутатки Європарламенту від румунської партії «Соціал-ліберальна гуманістична» (PUSL) М. Грапіні до Європейської комісії. На її переконання, румунські фермери постраждали від величезної кількості зерна з України. За словами М. Грапіні, створення транзитних коридорів для транспортування українського зерна серйозно вплинуло на фермерів і внутрішнє виробництво в Румунії та багатьох інших транзитних державах ЄС. Румунська депутатка Європарламенту в листі вимагала санітарно-ветеринарного контролю на митниці для зерна з України. Своєю чергою, польська «Rzeczpospolita» передруковує інтерв'ю Radio Zet лідера аграрної асоціації Польщі «AGROUnia» М. Колодзейчака, який заявив, що польські склади забиті зерном, а ціна пшениці на Підкарпатті вже вдвічі нижча, ніж під час жнив. За його словами, скасування мит на

товари з України – це погано. М. Колодзейчак вимагає, щоб українське зерно не потрапляло на польський ринок.

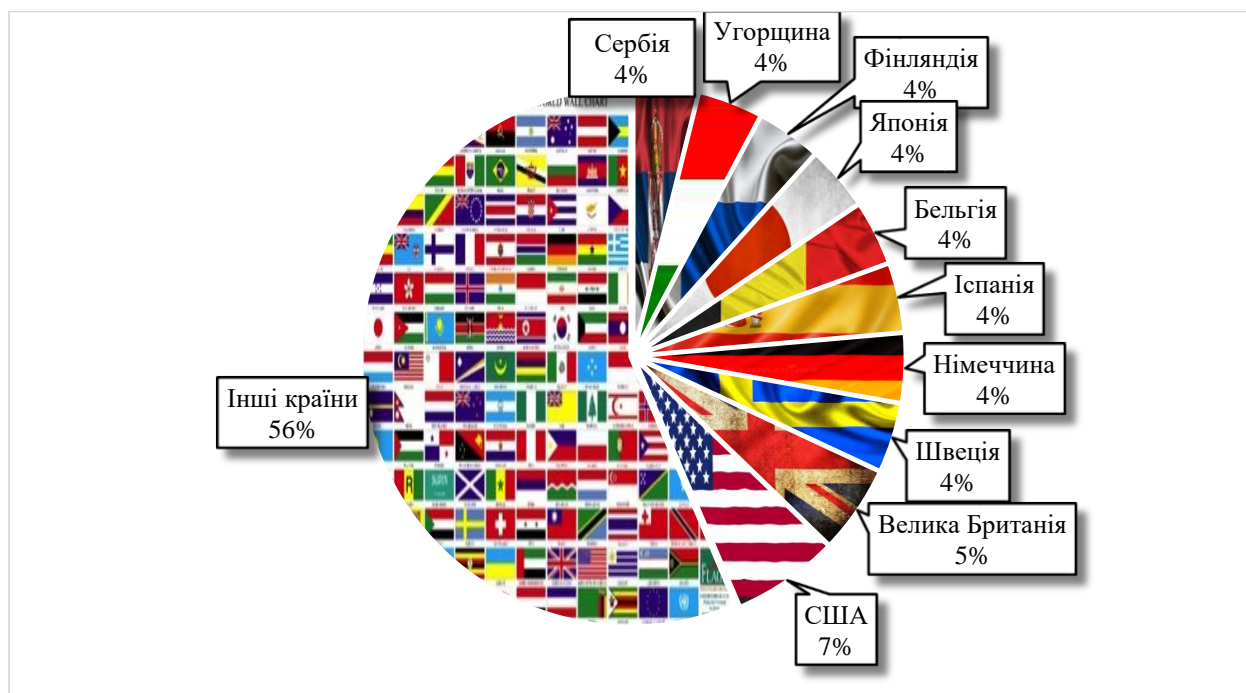
Отже, аналіз повідомлень зарубіжних інтернет видань за березень 2023 року свідчить про продовження чіткої політики світових демократичних держав щодо політичної та військової підтримки України аж до повернення її незаконно окупованих територій. Разом із тим на ряді політичних самітів та під час двосторонніх візитів проявилися певні розбіжності, які опосередковано можуть бути корисними росії. Передусім це завуальована політична підтримка путіна Китаєм. Крім того, західні союзники нашої держави досі не можуть визначитися щодо доцільності надання Україні бойових натівських літаків, що може трактуватися кремлем як «втомленість» колективного Заходу від війни й підживлювати надії путіна на можливість завершити війну «без втрати обличчя».

ВІЗУАЛЬНА АНАЛІТИКА (висвітлення в зарубіжній пресі подій в Україні за 1–31 березня 2023 року)

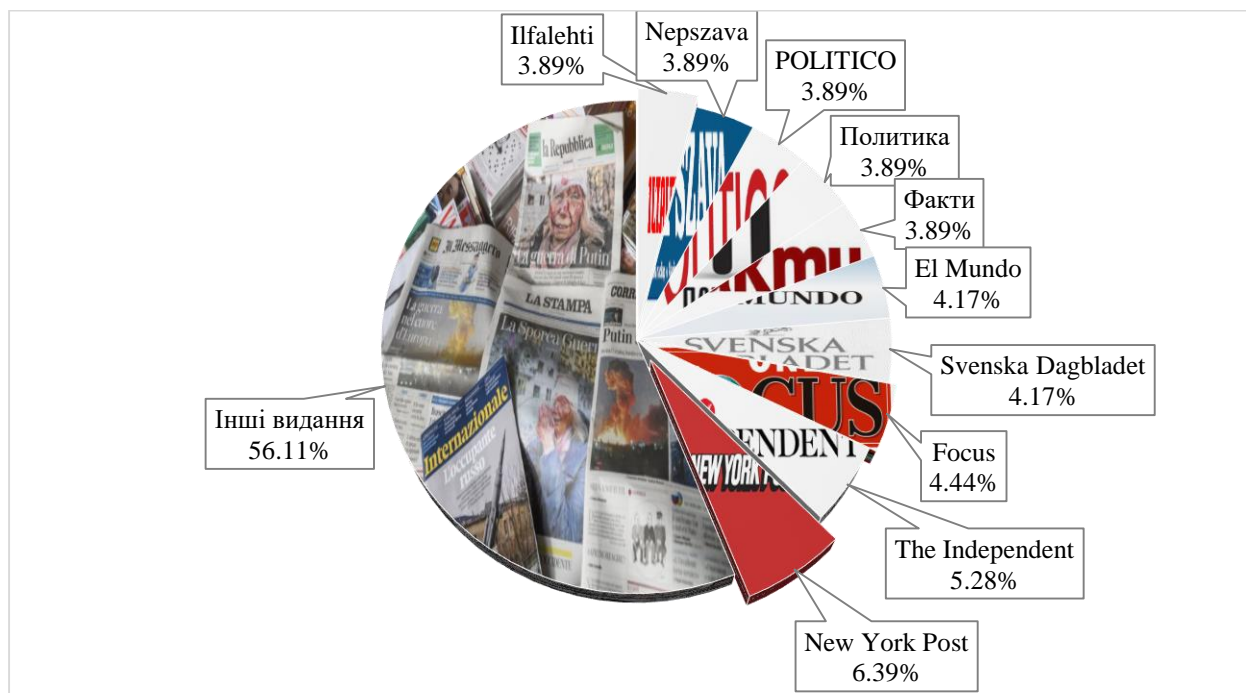
Федорчук А. Г., наук. співроб.

відділу формування інформаційних ресурсів Фонду Президентів України

АКТИВНІСТЬ ПРЕСИ У ВИСВІТЛЕННІ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

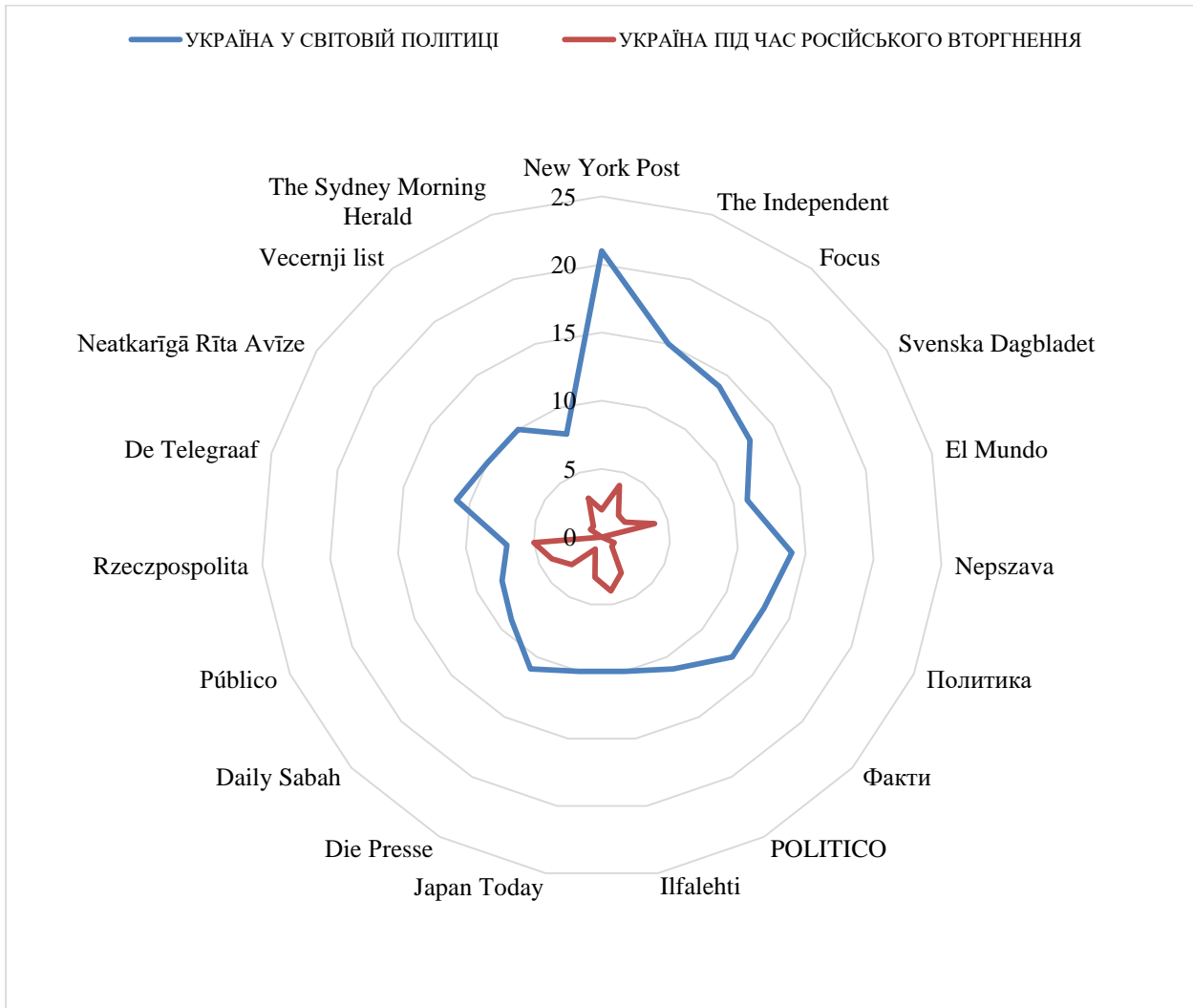
Діаграма 1. Активність країн у висвітленні України (доля публікацій ЗМІ країни за період 1–31 березня 2023 року)

Діаграма 2. Активність видань світу у висвітленні України (доля публікацій за період 1–31 березня 2023 року)

Діаграма 3. Співвідношення сфер огляду України світовими ЗМІ (доля публікацій за період 1–31 березня 2023 року)

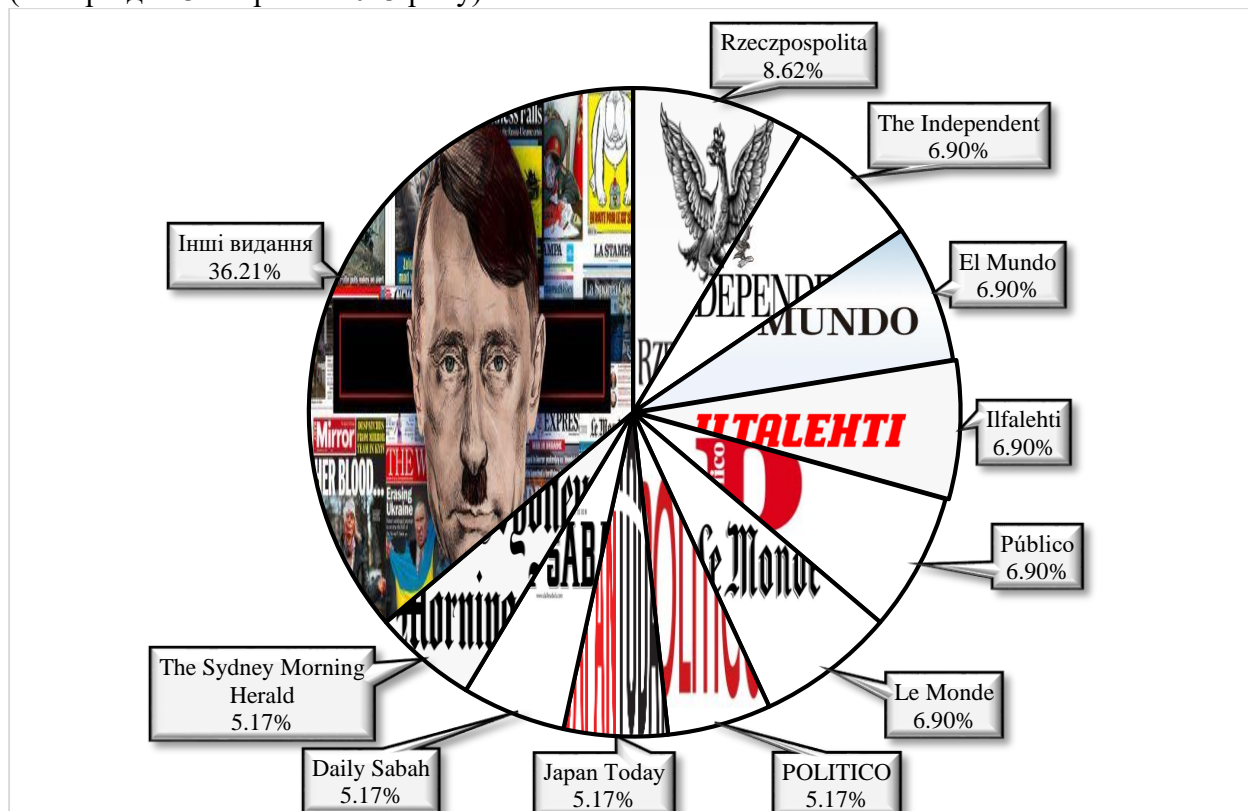

Діаграма 4. Розподіл тематики публікацій про Україну в найбільш інформативних іноземних ресурсах (1–31 березня 2023 року)

УКРАЇНА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ

Діаграма 5. Російське вторгнення в Україну в іноземних ЗМІ: структура висвітлених питань (за період 1–31 березня 2023 року)

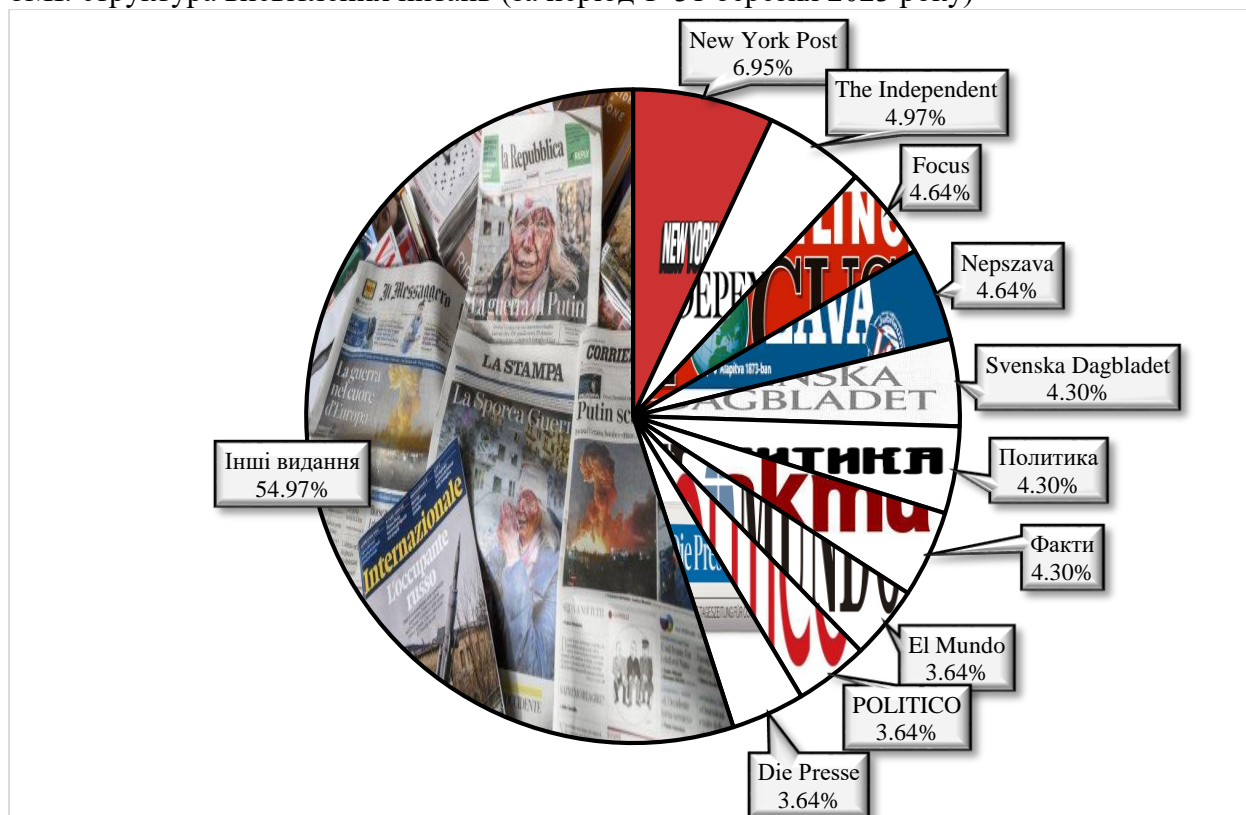

Діаграма 6. Російське вторгнення в Україну в найбільш інформативних іноземних ресурсах (доля публікацій 10 найбільш інформативних видань за період 1–31 березня 2023 року)

УКРАЇНА У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ

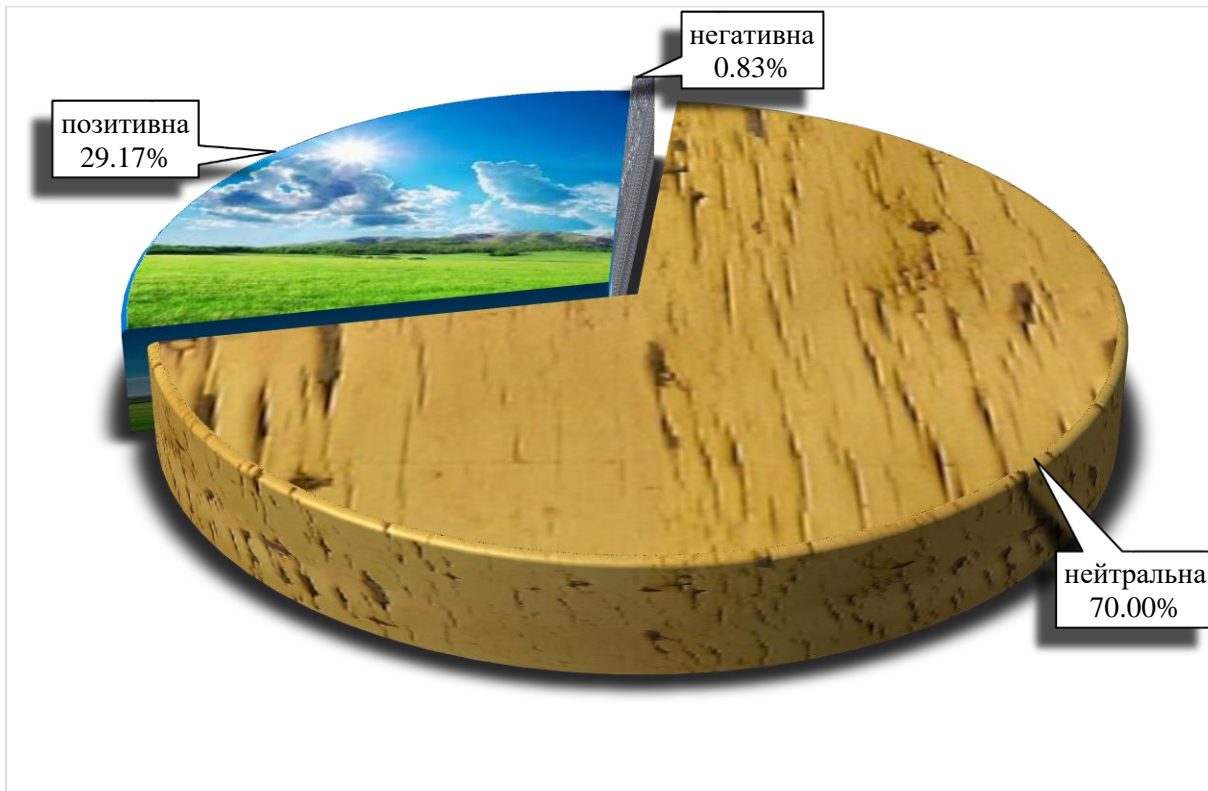

Діаграма 7. Реакція міжнародної спільноти на російське вторгнення в Україну в іноземних ЗМІ: структура висвітлених питань (за період 1–31 березня 2023 року)

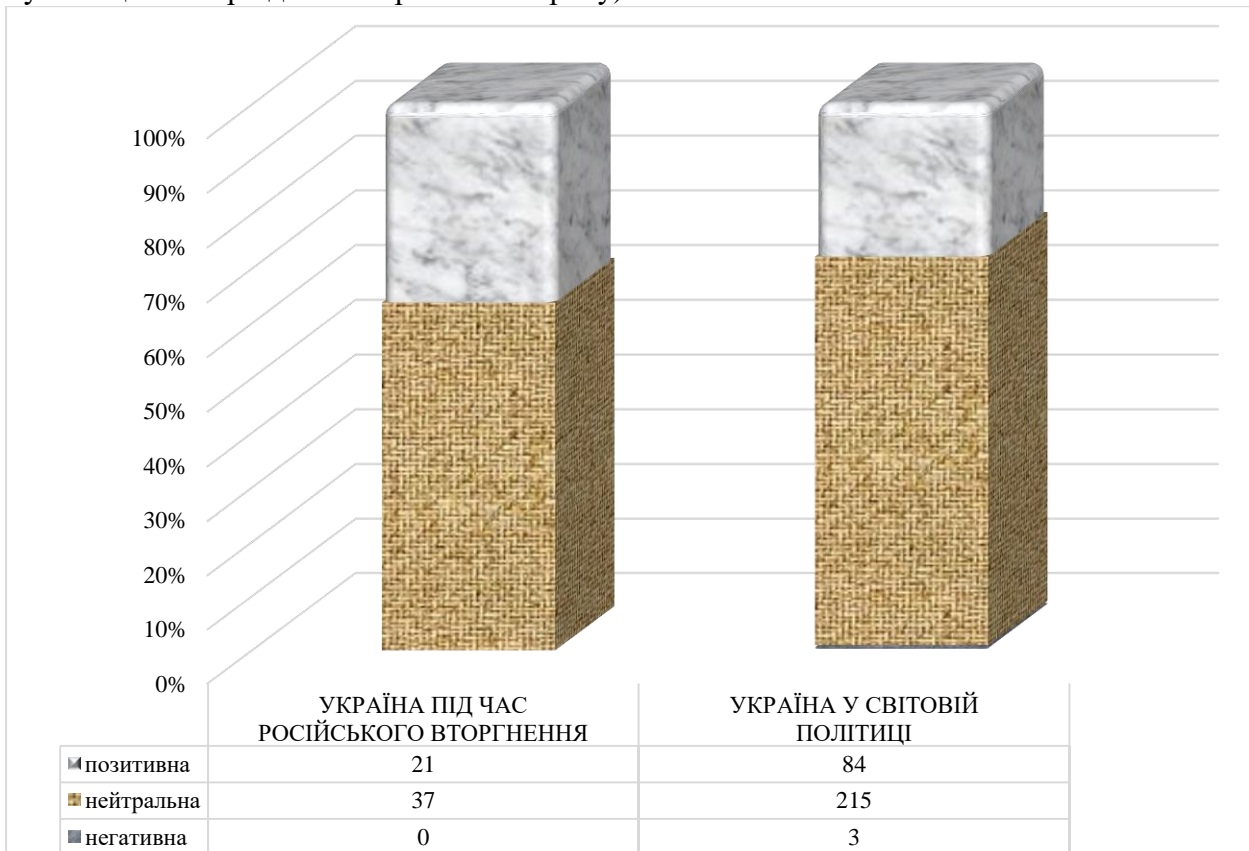

Діаграма 8. Реакція міжнародної спільноти на російське вторгнення в Україну в найбільш інформативних іноземних ресурсах (доля публікацій 10 найбільш інформативних видань за період 1–31 березня 2023 року)

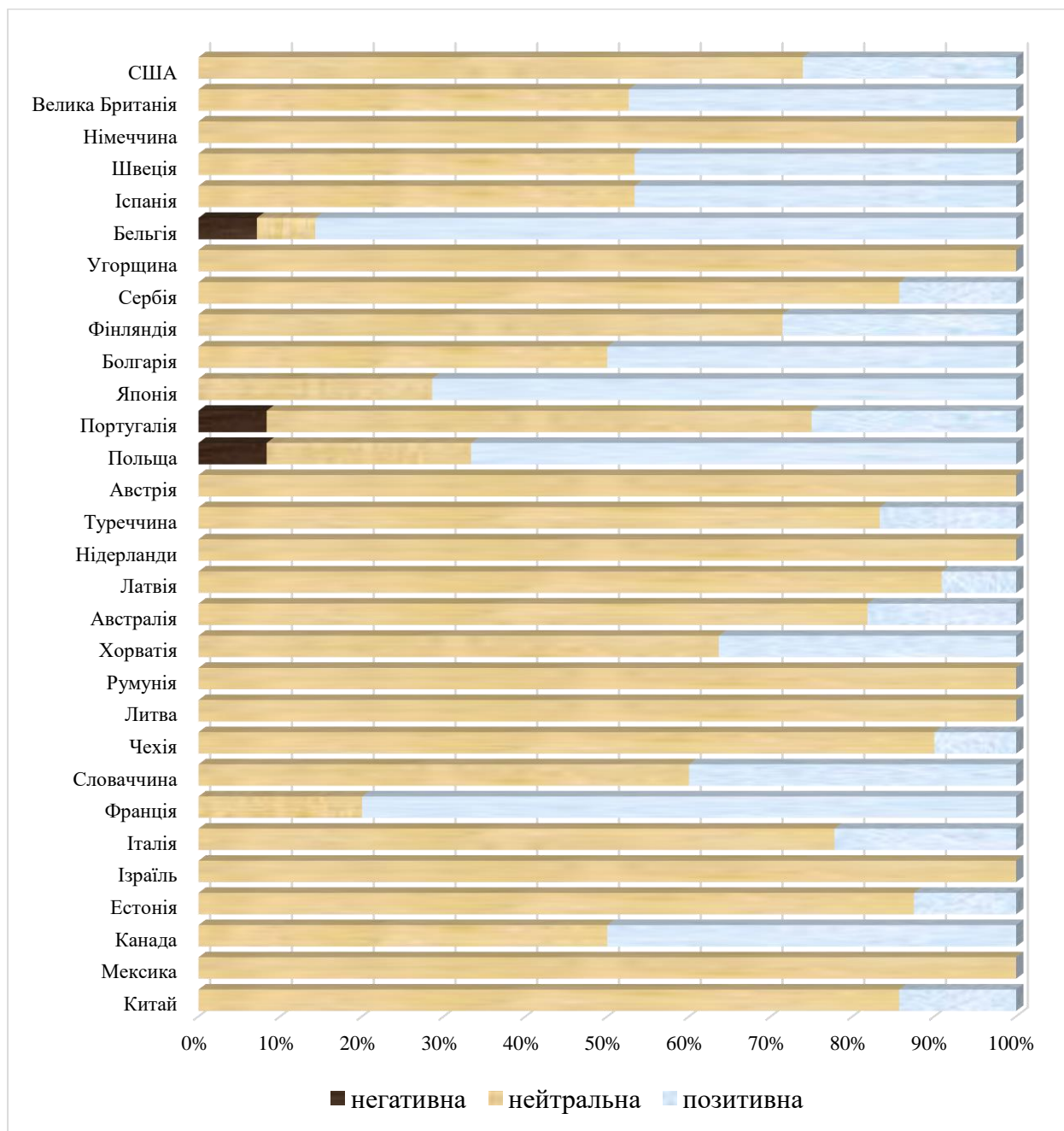
ТОНАЛЬНІСТЬ ПУБЛІКАЦІЙ ПРО УКРАЇНУ

Діаграма 9. Співвідношення тональності матеріалів про Україну в світових ЗМІ (доля публікацій за період 1–31 березня 2023 року)

Діаграма 10. Модальність публікацій про Україну в іноземних ЗМІ в ракурсі загальних рубрик (питома вага публікацій за період 1–31 березня 2023 року)

Діаграма 11. Розподіл тональності публікацій про Україну в ресурсах окремих країн, відсортованих за загальною кількістю публікацій (питома вага публікацій за період 1–31 березня 2023 року)

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ

УКРАЇНА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ ВІЗИТИ ІНОЗЕМНИХ ВИСОКОПОСАДОВЦІВ ДО УКРАЇНИ

Begoña Villacís viaja a Kiev para evaluar los proyectos de cooperación financiados por Madrid [Бегонья Вільясіс їде до Києва, щоб оцінити проекти співпраці, які фінансує Мадрид] // **El Mundo**. – Madrid, 2023. – 04.03. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/madrid/2023/03/04/640319fee4d4d8c9228b45f4.html>.

Заступниця мера Мадрида Бегонья Вільясіс прибула до Києва, щоб відвідати деякі із семи активних проектів, які Мадридська міська рада фінансує спільно з організаціями та неурядовими організаціями для надання медичної, психосоціальної допомоги та підтримки основних потреб постраждалого від війни населення. Одним із проектів, які вона відвідає, є школа в Києві, де міжнародний фонд НГО Cesal надає тисячам дітей і молодих людей, які постраждали від війни, психосоціальну допомогу через соціально-освітні програми, намагаючись нормалізувати їхні нові життєві обставини. Бюджет проекту становить понад 400 тис. євро.

Коприщенова, Симона. Лидерите на германските социалдемократи са в Киев [Лідери німецьких соціал-демократів знаходяться в Києві] / С. Коприщенова // **Факти**. – София, 2023. – 06.03. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/761027-liderite-na-germanskite-socialdemokrati-sa-v-kiev>.

До Києва з візитом приїхали керівники партії канцлера Німеччини Олафа Шольца, а саме мова йде про лідера Соціал-демократичної партії Німеччини Ларса Клінгбайля і лідера фракції СДПН Рольфа Мютценіха. У Києві вони проведуть переговори з представниками українського уряду та парламенту. Соціал-демократична партія Німеччини перебуває у скрутному становищі через її політику щодо росії до початку повномасштабної війни. Лідерів та членів СДПН звинувачують у тому, що вони надто сильно поклалися на співпрацю з москвою та недооцінювали диктатора путіна. Мета візиту – надати запевнення Києву, що допомога для України продовжуватиметься.

Marin: Ukraina har en europeisk framtid [Марін: Україна має європейське майбутнє] // **Svenska Dagbladet**. – Stockholm, 2023. – 10.03. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/Mo9E3R/marin-ukraina-har-en-europeisk-framtid>.

Прем'єр-міністерка Фінляндії Санна Марін 10 березня відвідала Київ на запрошення Президента України В. Зеленського. С. Марін передала повідомлення про те, що непохитна підтримка Фінляндією України триватиме стільки, скільки буде потрібно. Фінляндія також оголосила про пакет підтримки в розмірі 29 млн євро Україні на потреби в освіті, навколишньому середовищі та радіаційному захисті. Під час візиту С. Марін і В. Зеленський обговорили відповідальність росії за порушення міжнародного права через незаконну агресивну війну проти України.

Fukue, Natsuko. Kishida visits Kyiv for meeting with Zelenskyu [Кісида приїхав до Києва на зустріч із Зеленським] / N. Fukue // Japan Today. – Tokyo, 2023. – 21.03. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/politics/japan-pm-kishida-to-meet-zelensky-in-surprise-kyiv-visit>.

Міністерство закордонних справ Японії повідомило, що прем'єр-міністр Японії Ф. Кісида зустрінеться з Президентом України В. Зеленським під час несподіваного візиту до Києва, щоб висловити повагу до мужності та стійкості українського народу і запропонувати солідарність та непохитну підтримку України з боку Японії та G7 під головуванням Японії. Поїздка Ф. Кісида пов'язана з візитом президента Китаю Сі Цзіньпіна до Москви для переговорів із російським лідером Путіним, на порядку денному якого стоїть питання про російсько-українську війну. Японія приєдналася до західних союзників у санкціях проти Росії за її вторгнення в Україну. Вона також зробила рідкісні кроки щодо відправлення оборонного обладнання та надання притулку тим, хто рятується втечею від війни в Україні.

Moore, Mark. Japan's Kishida heading to Ukraine for talks with Zelensky [Японець Кісида прямує до України для переговорів із Зеленським] / M. Moore // New York Post. – New York, 2023. – 21.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/21/japans-pm-kishida-heads-kyiv-ukraine-for-talks-with-zelensky/>.

Прем'єр-міністр Японії Ф. Кісида прибув до Києва для переговорів із Президентом України В. Зеленським. Цей візит збігається з переговорами між Путіним і його китайським колегою Сі Цзіньпіном. Посол США в Японії Р. Емануель наголосив на контрасті між двома лідерами тихоокеанського регіону – прем'єр-міністр Ф. Кісида здійснює історичний візит до України, щоб захистити український народ та просувати загальнолюдські цінності, закріплені у Статуті ООН, а Сі Цзіньпін прибув з візитом, щоб захистити Путіна від Міжнародного кримінального суду та «помилувати» його від міжнародної громадської думки проти війни. Р. Емануель сказав, що Ф. Кісида «підтримує свободу», а китайський лідер «підтримує воєнного злочинця».

Eurodeputado Pedro Marques integra delegação do S&D na visita a Kiev [Депутат Європарламенту Педро Маркес у складі делегації S&D перебуватиме з візитом у Києві] // Público. – Lisboa, 2023. – 21.03. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2023/03/21/politica/noticia/eurodeputado-pedro-marques-integra-delegacao-sd-visita-kiev-2043244>.

Депутат Європарламенту від Португалії Педро Маркес входить до складу делегації групи «Соціалістів і Демократів» (S&D) Європейського парламенту, яка відвідає Київ, щоб висловити «однозначну підтримку» народу та владі України. Делегацію Європейської соціалістичної партії, яка перебуватиме в Києві 28 березня, очолює іспанка Іраче Гарсія Перес. Згідно з джерелами в парламенті, програма візиту включає низку зустрічей на високому рівні, але більше деталей буде оприлюднено пізніше з міркувань безпеки. Напередодні поїздки П. Маркес прокоментував, що цей візит «надзвичайно важливий не лише через символізм, якого він набуває», а й тому, що дозволяє йому особисто висловити в українській столиці «однозначну підтримку» європейських соціалістів українському народу і владі».

Kishida, in Ukraine, assures Zelensky of continued support [Кісіда в Україні запевняє Зеленського у постійній підтримці] // Focus. – Tokyo, 2023. – 22.03. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/politics/update8-japan's-pm-makes-surprise-visit-to-ukraine-vows-to-continue-support>.

Прем'єр-міністр Японії Ф. Кісіда здійснив неоголошений візит до столиці України. Після зустрічі із Президентом України В. Зеленським Ф. Кісіда заявив на спільній пресконференції, що запросив Президента України взяти участь онлайн у саміті G7 у Хіросімі, пообіцявши при цьому поставити Україні нелетальне обладнання на 30 млн дол. через фонд НАТО. Японія запропонувала Україні фінансову підтримку, а також гуманітарні та медичні товари. Ф. Кісіда висловив готовність підтримати відновлення України.

Čorej, Tomáš. Heger a Nad' sú na Ukrajině. Kyjivu sme už odovzdali systém Kub, prichádzajú aj ďalšie mígy [Гегер і Надь в Україні. Ми вже передали Києву систему «Куб», їдуть ще МіГи] / T. Čorej // Denník N. – Bratislava, 2023. – 31.03. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3307954/heger-a-nad-su-na-ukrajine-stretnu-sa-s-prezidentom-zelenskym-ukrajinci-teraz-potrebuju-municiju/?ref=list>.

Глава уряду Словаччини Едуард Гегер прибув в Україну, де проведе переговори з Президентом України Володимиром Зеленським. Глава словацького уряду прибув в Україну спільно з керівником Міноборони Ярославом Надем. Запрошення він отримав після того, як у середині березня уряд Словаччини остаточно вирішив відправити в Україну тринадцять винищувачів Міг-29. Глава уряду планує зустріч з міністром оборони України Олексієм Резніковим, взаємини з яким він назвав «чудовими».

Premijer Plenković u posjetu Ukrajini: Sastat će se sa Zelenskim [Прем'єр-міністр А. Пленкович відвідує Україну: він зустрінеється із В. Зеленським] // Vecernji list. – Zagreb, 2023. – 31.03. – Режим доступу : <https://www.vecernji.hr/vijesti/premijer-plenkovic-u-posjetu-ukrajini-sastat-ce-se-sa-zelenskim-1668659>.

Прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович 31 березня прибув до Києва, де зустрінеється з Президентом України Володимиром Зеленським, прем'єр-міністром України Денисом Шмигалем і головою Верховної Ради Русланом Стефанчуком. Його супроводжують віцепрем'єр-міністр і міністр у справах хорватських ветеранів Республіки Хорватія Томо Медвед, а також посолка Хорватії в Україні Аніца Джаміч. Разом із В. Зеленським, президентом Молдови Маєю Санду, прем'єр-міністром Словаччини Едуардом Гегером та прем'єр-міністром Словенії Робертом Голобом А. Пленкович візьме участь у саміті «Буча – відповідальність росії за злочини в Україні» з нагоди річниці визволення міста Буча на Київщині.

ВІЙСЬКОВІ ДІЇ ЗСУ, ТРО, ПАРТИЗАНІВ

Bartkiewicz, Artur. Ukraińska armia ma rzucić więcej sił w rejon Bachmutu [Українська армія має перекинути додаткові сили в район Бахмута] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 07.03. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/konflikty-zbrojne/art38078351-ukrainska-armia-ma-rzucic-wiecej-sil-w-rejon-bachmutu>.

Згідно з рішенням Ставки Верховного Головнокомандувача Збройних сил України (СВГ), 6 березня було прийняте рішення продовжити оборону міста Бахмут в Донецькій області, яка триває вже більше вісьми місяців. Останніми тижнями російські війська досягли певних успіхів на цій ділянці фронту, підійшовши до останнього шляху постачання українців, які захищають місто. Проте замкнути кільце оточення навколо Бахмута росіянам не вдалося. Взяття Бахмута дало б змогу росіянам розгорнути наступ в напрямку Краматорська та Слов'янська. Президент України наказав знайти потрібні сили для допомоги Силам оборони України в Бахмуті.

Ryan, Mick. The Battle of Bakhmut has come at immense cost to both sides [Битва за Бахмут обійшлася обом сторонам дорого] / M. Ryan // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2023. – 07.03. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/europe/the-battle-of-bakhmut-has-come-at-immense-cost-to-both-sides-20230307-p5cq25.html>.

Генерал-майор австралійської армії у відставці Мік Раян в статті аналізує бої за місто Донецької області Бахмут, які, за його словами, дорого обійшлася і українцям, але змусили постраждати росіян. Аналітик вважає, що ЗСУ в якийсь момент можуть вирішити, що виконали свою місію, і відступити з боями на північний схід до краще захищеного Краматорська. М. Раян пояснює одну останню відмінність боїв у Бахмуті, коли росія домагається перемоги через руйнування – руйнування міст та селищ, руйнування життів, економіки та волі України до існування, а Україна з іншого боку шукає перемоги через будівництво єдиної України, яка є суверенною та здатною захистити себе, а також показала світові приклад того, як вільні люди можуть об'єднуватись, щоб захищати те, що вони цінують.

Espinosa, Javier. El 'ejército de los niños' resiste en Bajmut [У Бахмуті чинить опір «армія дітей»] / J. Espinosa // El Mundo. – Madrid, 2023. – 08.03. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/03/07/640725fce4d4d86c1d8b4587.html>.

Автор статті розповідає про підрозділ «Сенека» 93-ї окремої механізованої бригади Збройних сил України, який виконує широкий спектр завдань для 93-ї бригади. Однією з місій підрозділу є атака на російську техніку за допомогою модифікованих дронів, які скидають боеприпаси на танки, БМД, БМП та ін. Також підрозділ займається розвідкою. Працюючи в режимі 24/7 з командного центру та з позицій, оператори дронів допомагають визначати цілі для української артилерії, а потім коригують вогонь. Підрозділ «Сенека», який складається здебільшого з молоді, які воюють за допомогою безпілотників, намагається підтримати Сили оборони України в Бахмуті.

Dettmer, Jamie. Zelenskyu has no choice but to ask his fighters to hold Bakhmut – for now [В. Зеленському нічого не залишається, як попросити своїх бійців утримувати Бахмут – поки що] / J. Dettmer // POLITICO. – Brussels, 2023. – 10.03. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/ukraine-war-volodymyr-zelenskyu-no-choice-hold-bakhmut-for-now/>.

Редактор громадської думки в POLITICO Європе Джеймі Деттмер вважає, що Президент України Володимир Зеленський прийняв правильне рішення, щодо

продовження утримувати місто Бахмут. В. Зеленський не хотів залишати соледобувне місто Соледар після майже шестимісячної боротьби, а тепер відхилив пропозиції відійти від ще більш тривалої та запеклої боротьби в сусідньому Бахмуті. При цьому міністр оборони Сполучених Штатів Ллойд Остін заявив, що не розглядає можливе залишення Бахмуту «як оперативну чи стратегічну невдачу». Проте автор публікації наводить думки експертів, що «Україні вигідно використати перевагу, яку дає їй оборона Бахмуту, щоб завдати росії якомога більше втрат». На думку редактора, для росії вартість Бахмуту значно вища.

d'Istria, Thomas. Dans la bataille acharnée pour Bakhmout, le rôle-clé de la 80e brigade ukrainienne d'assaut aérien [Ключова роль української 80-ї десантно-штурмової бригади у запеклих боях за Бахмут] / T. d'Istria // Le Monde. – Paris, 2023. – 11.03. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/03/11/guerre-en-ukraine-a-bakhmout-la-80-brigade-d-assaut-aerien-au-c-ur-de-la-bataille_6165036_3210.html.

Спеціальний кореспондент Le Monde в Україні Томас д'Істріа у своєму репортажі з міста Костянтинівки Донецької області описує будні 80-ї десантно-штурмової бригади України на одному з найжорстокіших фронтів на сході України біля Бахмуту. За словами журналіста, і досвідчені солдати, і новобранці впевнені у своїй перемозі.

Starkov, Nick. Hundreds of enemy troops killed in battle for Bakhmut, say Ukraine and Russia [У боях за Бахмут загинули сотні бійців, згідно з інформацією України та росії] / N. Starkov // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2023. – 12.03. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/europe/hundreds-of-enemy-troops-killed-in-battle-for-bakhmut-say-ukraine-and-russia-20230312-p5crf3.html>.

Австралійський журналіст Нік Старков веде репортаж з міста Бахмут Донецької обл., де точаться запеклі бої між Силами оборони України і російськими агресорами. Спікер ЗСУ Сергій Череватий заявив, що в Бахмуті 221 промосковського військовослужбовця було вбито і понад 300 поранено. Командувач Сухопутних військ Олександр Сирський заявив, що під безперервним вогнем артилерії та авіації противника ЗСУ на фронті демонструють надлюдську стійкість, мужність та хоробрість.

Malinowski, Przemysław. Wagnerowcy próbują przedrzeć się do centrum Bachmutu. Nacierają z kilku kierunków [Вагнерівці намагаються прорватися до центру Бахмута. Атакують з кількох напрямків] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 13.03. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/konflikty-zbrojne/art38112231-wagnerowcy-probuja-przedrzec-sie-do-centrum-bachmutu-nacieraja-z-kilku-kierunkow>.

Командувач Сухопутних військ України генерал-полковник Олександр Сирський заявив, що ситуація навколо Бахмута складна – окупанти не залишають спроб прорвати оборону та просуватися до центру міста, але несуть значні втрати. Він наголосив, що завдяки вогню артилерії, танків та інших вогневих засобів Сили оборони України відбивають усі спроби ворога захопити місто, оборона фортеці триває.

Bartkiewicz, Artur. Ukraińcy twierdzą, że Rosjanie w tydzień stracili 2600 żołnierzy w Bachmucie [Українці стверджують, що за тиждень у Бахмуті росіяни втратили 2600 військових] / A. Bartkiewicz // *Rzeczpospolita*. – Warszawa, 2023. – 13.03. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/konflikty-zbrojne/art38111901-ukraincy-twierdza-ze-rosjanie-w-tydzeniu-stracili-2-600-zolnierzy-w-bachmucie>.

Президент України Володимир Зеленський у відеозверненні 12 березня розповів про втрати росіян у битві за Бахмут, в якій, за словами очільника держави, з 6 по 12 березня загинуло понад 1100 російських військових, ще 1500 отримали тяжкі поранення. Президент наголосив, що протягом останніх тижнів росіяни у районі Бахмута досягли певних тактичних успіхів, зокрема східна частина міста знаходиться під контролем росіян і вони сподіваються, що перед загрозою оточення Бахмута українці виведуть своїх військових з міста або, якщо кільце оточення буде замкнуте, будуть змушені капітулювати та здати місто. За словами В. Зеленського, наразі Сили оборони контролюють західну частину Бахмута та продовжують захищати Бахмут, щоб завдати якомога більшої шкоди російським штурмовим підрозділам перед контрнаступом, який має розпочатися навесні.

Pataj, Roman. Vývoj bojov (382. deň): Zaútočíme do dvoch mesiacov, tvrdí Zelenského poradca [Розвиток боїв (382-а доба): Протягом двох місяців будемо наступати, – радник В. Зеленського] / R. Pataj // *Denník N*. – Bratislava, 2023. – 13.03. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3280293/vyvoj-bojov-382-den-zautocime-do-dvoch-mesiacov-tvrdi-zelenskeho-poradca/?ref=list>.

Радник голови Офісу Президента України Михайло Подоляк заявив, що Україна продовжує готуватися до контрнаступу, який може розпочатися вже за два місяці. М. Подоляк зазначив, що Бахмут залишається стратегічно важливим, що дозволяє завершити підготовку до наступальних дій, зокрема дочекатися допомоги від партнерів та налагодити логістику. За його словами, якщо плани здійсняться, то російська армія на той час буде виснажена нинішнім (і поки невдалим) зимовим наступом і не встигне перегрупуватися. Автор зазначає, що наразі все більше спостерігачів як в Україні, так і зарубіжжям задаються питанням, чи не є дії України щодо Бахмута необґрунтованими.

Carvalho, Manuel. A humanidade que morre em Bakhmut [Людство, яке гине в Бахмуті] / M. Carvalho // *Público*. – Lisboa, 2023. – 13.03. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2023/03/13/mundo/editorial/humanidade-morre-bakhmut-2042251>.

В редакційній статті автор розповідає, що «минають місяці, і жахи російської агресії проти України увійшли в рутину, яка все релятивізує і все розчиняє». Він наголошує, що на мить необхідно зупинитися та взяти до уваги реальність, що стоїть за новинами, зображеннями чи геополітикою і просить сконцентрувати увагу на місті Бахмут, де ведуться запеклі бої з травня минулого року, а особливо інтенсивні – з листопада 2022 р. Автор вважає, що Європа вже показала, що вона не піддається авторитарним та імперіалістичним загрозам і сьогодні має гідність і силу підтримувати Україну разом зі Сполученими Штатами.

Novák, Martin. Ukrajinský voják přímo z Bachmutu: Rusy kosíme palbou. Vrhají na nás další lidi [Український військовий прямо з Бахмута: Вогнем косимо росіян. Вони кидають на нас інших людей] / M. Novák // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 14.03. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/rozhovor-s-ukrajinskym-vojakem-z-bachmutu/r~8e0e17fec18811eda25a0cc47ab5f122/>.

На думку автора, місто Бахмут не є стратегічно важливим містом, але і Україна, і росія мають підстави за нього боротися. Для українців тут відбувається ліквідація кращих бійців російської ПВК Вагнера та підготовка позиції для наступу. Газета Aktuálně.cz поспілкувалася з одним із українських військових на полях битви під Бахмутом, який сподівається, що ця війна буде останньою і водночас переможною для України. Боець каже, що треба звільнити всю Україну, включно з Кримом, подякував за добровільні пожертвування на українську армію і висловив сподівання, щоб Європа підтримувала Україну і надалі.

Holm, Boel. Johan i Ukraina: killarna är riktigt trasiga [Йохан в Україні: хлопці справді розбиті] / B. Holm // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 17.03. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/8JX4Mw/svenske-johan-i-ukraina-fel-hjalp-ar-farlig>.

Швецький журналіст, який працював у складі моніторингової місії ОБСЄ і прожив у Херсоні кілька років, Йохан Читреус застав початок російської окупації цієї території і евакуювався через 12 днів після вторгнення армії РФ. Журналіст тривалий час працював у Збройних силах Швеції, проходив службу за кордоном і ні в кого не було сумніву, що він поїде на війну підтримувати Україну. Це його четверта війна і він описує її як набагато жорстокішу, ніж інші. Й. Читреус сьогодні тренує українських солдатів за дві милі від фронту, забезпечуючи базову підготовку солдатів та медичну допомогу. Незважаючи на те, що українські солдати, яких він тренує, не мають попереднього досвіду, Й. Читреус каже, що вони дуже психічно витривалі, коли над їхніми головами летять гранати.

Pincha, João Pedro. Avdiivka, a cidade “pós-apocalíptica” onde se trava nova batalha pelo Donbass [Авдіївка, «постапокаліптичне» місто, де точиться нова битва за Донбас] / J. P. Pincha // Público. – Lisboa, 2023. – 28.03. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2023/03/28/mundo/noticia/avdiivka-cidade-posapocaliptica-onde-trava-nova-batalha-donbass-2044180>.

Журналісти видання побували в Авдіївці на Донеччині, де точиться нова битва за Донбас і ситуація загострилася. Від 27 березня місто перебуває у «червоній» зоні. Відтепер через постійні обстріли в'їзд туди заборонено. російська армія зосередила основні зусилля на веденні наступу на цьому напрямку та, ймовірно, залучила до штурму досвідчених ПВК Вагнера.

ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ РОСІЇ І ЇХ РОЗСЛІДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Michalak, Ada. Ukraina od roku tworzy mapę podejrzanych o zbrodnie Rosjan. Ponad 600 nazwisk [В Україні за рік створили карту росіян, яких підозрюють у злочинах. Понад 600 імен] / A. Michalak // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 14.03. – Режим

доступу : <https://www.rp.pl/konflikty-zbrojne/art38120821-ukraina-od-roku-tworzy-mape-podejrzanych-o-zbrodnie-rosjan-ponad-600-nazwisk>.

Польська журналістка Ада Міхалак пише, що з лютого 2022 р., коли російські війська почали вторгнення в Україну, прокуратура України постійно оновлює карту, на якій містяться імена винних і підозрюваних у скоєнні воєнних злочинів росіян. На карті шириною чотири метри і довжиною майже два метри – сотні імен, у тому числі й путіна. Карту створено на основі даних з відкритих джерел.

Ostaptschuk, Markian. Wie NGOs russische Kriegsverbrechen dokumentieren [Як НУО документують воєнні злочини росії] / М. Ostaptschuk // Focus. – Berlin, 2023. – 27.03. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/mit-hochdruck-arbeitenermittler-an-beweissuche-fuer-75-000-russische-kriegsverbrechen_id_189433031.html.

На сьогодні українською владою зареєстровано понад 75 тис. воєнних злочинів, скоєних російською армією з початку широкомасштабного вторгнення у лютому минулого року. Слідчі та прокурори, а також міжнародні слідчі органи докладають усіх зусиль, щоб зібрати докази та опитати свідків. Але масштаб злочинів показує, що, ймовірно, знадобляться десятиліття, щоб притягнути більшість винних до відповідальності. Слідчих також підтримує понад 30 українських неурядових організацій, які рік тому сформували групу під назвою «Українська коаліція 5 ранку», мета якої – дати голос жертвам російської агресії та притягнути до відповідальності відвертих воєнних злочинців, а також найвище керівництво рф.

ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА ТА ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ

Ojala, Jussi. Hollywood-tähti Orlando Bloom vieraili Ukrainassa – Tapasi Zelenskyin [Зірка Голлівуду Орlando Блум відвідав Україну – зустрів В. Зеленського] / J. Ojala // Iltalehti. – Helsinki, 2023. – 27.03. – Режим доступу : <https://www.iltalehti.fi/ulkomaat/a/2f1f0b67-ccb4-4796-8795-73e0a43b44f4>.

Посол доброї волі ЮНІСЕФ Орlando Блум вдруге відвідав Україну, щоб підтримати дітей, чиє дитинство руйнує війна. У межах триденного візиту він відвідав міста Київ та Ірпінь, а також село Демидів, щоб на власні очі побачити той руйнівний вплив, який уже понад рік війна справляє на життя дітей в Україні. О. Блум закликав якнайшвидше забезпечити підтримку для близько 1,5 мільйона дітей, чиє ментальне здоров'я перебуває на небезпечній межі, а також 5 мільйонів дітей, які не мають доступу до освіти.

ДІЇ РОСІЙСЬКИХ ЗАГАРБНИКІВ ТА КОЛАБОРАНТІВ

Taro, Igor. Igor Taro päevik: Zelenskõi sõnul punnitab Venemaa Bahmutis oma ponnistusega endal naba paigast [Щоденник Ігоря Таро: За словами Зеленського, росія своїми зусиллями випирає пуп у Бахмуті] / I. Taro // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 16.03. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120158426/sojaraport-igor-taro-paevik-zelenskoi-sonul-punnitab-venemaa-bahmutis-oma-ponnistusega-endal-naba-paigast>.

За словами військового оглядача І. Таро, ситуація боїв в місті Бахмут ще більше ускладнилася, оскільки російським окупантам вдалося вторгнутися на територію заводу дорогоцінних металів, звідки можна легко організувати рейди в центр міста, також окупанти вийшли за межі міста. російські військові щільним вогнем б'ють по українських позиціях в районі Греківки, вздовж дороги Сватово-Куп'янськ, точаться бої на півдні між Площанкою та Дібровою. За словами І. Таро,

російські окупанти стягнули значні сили на цьому напрямку, але це ніяких додаткових змін тут не принесло.

ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ

Bourke, Latika. Australia slips again in global soft power ranking [Австралія знову опустилася у світовому рейтингу м'якої сили] / L. Bourke // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2023. – 02.03. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/europe/australia-slips-again-in-global-soft-power-ranking-20230302-p5coqa.html>.

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба заявив, що дипломатичні зусилля його країни щодо мобілізації глобальної підтримки у захисті від вторгнення росії окупаються та знаходять своє відображення у рейтингах. Зокрема, рейтинг м'якої сили України, що свідчить про здатність країни надавати міжнародний вплив для отримання результатів або поведінки за допомогою залучення чи переконання, а не примусу, підскочив із 51-го місця минулого року на 37-е завдяки зростанню міжнародної популярності її лідера Володимира Зеленського.

Malinowski, Przemysław. «Znajdziemy morderców». Zelenski zapowiada odpowiedź na egzekucję nieuzbrojonego żołnierza [«Ми знайдемо вбивць». В. Зеленський обіцяє відповідь на розстріл беззбройного бійця] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 07.03. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/konflikty-zbrojne/art38078601-znajdziemy-mordercow-zelenski-zapowiada-odpowiedz-na-egzekucje-nieuzbrojonego-zolnierza>.

Під час свого відеозвернення за підсумками 376 доби повномасштабної війни в Україні Президент України Володимир Зеленський прокоментував розстріл полоненого воїна ЗСУ Олександра Мацієвського, відео якого опублікували в мережі. В. Зеленський наголосив, що Україна знайде вбивць. Президент подякував усім, хто зараз у бою за Україну та допомагає українському народу. В. Зеленський запевнив, що Україна перемає російську агресію.

Mujeres defienden en las calles sus derechos y repudian la violencia [Жінки захищають свої права на вулицях і заперечують насильство] // La Jornada. – Ciudad de México, 2023. – 09.03. – Режим доступу : <https://www.jornada.com.mx/notas/2023/03/09/mundo/mujeres-defienden-en-las-calles-sus-derechos-y-repudian-la-violencia/>.

Президент України Володимир Зеленський 8 березня привітав та подякував жінкам, які «пожертвували своїм життям» з початку російсько-української війни. Жінки з усіх континентів 8 березня мобілізувалися на захист своїх прав, як у випадку таких країн, як Афганістан, де вони перебувають у занепаді або під тиском, так і в інших таких, як Сполучені Штати, де право на аборт ставиться під сумнів.

Вујић, Тања. Кијев оштро против руског председавања Савета безбедности УН [Київ категорично виступає проти головування росії в Радбезі ООН] / Т. Вујић // Политика. – Београд, 2023. – 09.03. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/541823/>.

Постійний представник України при Організації Об'єднаних Націй Сергій Кислиця у Twitter закликав не допустити місячного головування росії у Раді безпеки ООН із квітня. Він нагадав, що ніч повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022 р. генсек ООН Антоніу Гутерреш назвав «найсумнішим днем його перебування на посаді». С. Кислиця в дописі зазначив, що головування росії буде найсумнішим днем в історії ООН до 1 квітня 2023 р., якщо справедливість не візьме гору і росія почне головування в Радбезі. С. Кислиця закликав перестати гвалтувати правосуддя та гнобити Статут ООН.

Yukai, Peng. Ukraine seeks to end conflict with russia this year: defense minister's advisor [Україна прагне припинити конфлікт із росією цього року – радник міністра оборони] / P. Yukai // People's Daily. – Beijing, 2023. – 11.03. – Режим доступу : <http://en.people.cn/n3/2023/0311/c90000-10220489.html>.

Радник міністра оборони України Ю. Сак на форумі «Україна-Франція» заявив, що Україна та її партнери мають намір домогтися покласти край російсько-українській війні в 2023 р. Радник міністра оборони наголосив, що українці довели здатність перемагати ворога на полі бою і закликав українських партнерів повірити в те, що Україна може і має перемогти ворога цього року. Ю. Сак підкреслив, що на момент початку збройної агресії у складі ЗСУ було 200 тис. військовослужбовців, а на сьогодні українська армія складає майже мільйон осіб.

Sclavone, Ionel. Volodimir Zelenski vrea să umilească Rusia. Cum are de gând să schimbe numele țării agresoare [Володимир Зеленський хоче принизити росію. Як він збирається змінити назву країни-агресора] / I. Sclavone // Evenimentul Zilei. – București, 2023. – 12.03. – Режим доступу : <https://evz.ro/volodimir-zelenski-vrea-sa-umileasca-rusia-cum-are-de-gand-sa-schimbe-numele-tarii-agresoare.html>.

За словами автора, війна між росією та Україною поширюється на сферу історико-топонімічних наук, зокрема Україна розглядає можливість зміни назви російської федерації в офіційних документах, як того вимагає петиція, яка набрала 25 тис. підписів. Якщо уряд у Києві розгляне цю петицію, то в українських документах росія буде називатися «московією», а росіяни зможуть стати «московитами». Президент України В. Зеленський звернувся до прем'єр-міністра Д. Шмигала з проханням дослідити цю пропозицію у співпраці з науковими установами країни.

Lehtonen, Joonas. Ukraina harkitsee Venäjän nimen vaihtamista – ”Hyökkäys Putinia vastaan” [Україна розглядає можливість зміни назви росії – «Напад на путіна»] / J. Lehtonen // Ilta-Sanomat. – Helsinki, 2023. – 13.03. – Режим доступу : <https://www.iltalehti.fi/ulkomaat/a/5a9dd19d-6a0f-4db0-bff0-a0d9021ab1a7>.

Президент України Володимир Зеленський доручив уряду розглянути можливість зміни назви росії на «московію», згідно з петицією з ініціативи громадян, яка збрала понад 25 тис. підписів. Почесний професор історії Крістіан Гернер розповів норвезькому VG, що цією ініціативою В. Зеленський хоче підкреслити, що коріння сучасної України в Київській Русі, яка була заснована у VIII ст.

Brown, Lee. Ukraine invites Ron DeSantis to visit after his claim war not ‘vital’ to US [Україна запрошує Рона Десантіса з візитом після того, як він заявив, що війна не є «життєво важливою» для США] / L. Brown // *New York Post*. – New York, 2023. – 15.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/15/ukraine-invites-desantis-to-visit-after-he-dismissed-war/>.

Речник Міністерства закордонних справ України О. Ніколенко запросив губернатора Флориди Р. Десантіса відвідати Україну після того, як республіканець заявив, що російське вторгнення річної давності було «територіальною суперечкою», яка не становить «життєво важливого» інтересу для США. О. Ніколенко заявив, що візит допоможе Р. Десантісу глибше зрозуміти повномасштабне вторгнення росії та загрози, які воно становить для інтересів США.

Findon, Mary-Kate. Zelensky thanks British press for support during ongoing russian invasion [Зеленський подякував британській пресі за підтримку під час російського вторгнення, що триває] / M.-K. Findon // *The Independent*. – London, 2023. – 16.03. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/tv/news/volodymyr-zelensky-ukraine-war-british-journalist-b2301806.html>.

Президент України В. Зеленський у відеозверненні до учасників британської конференції Спілки редакторів подякував британській пресі за життєво важливу підтримку під час російського вторгнення та закликав журналістів приїжджати в Україну, щоб поширювати правду про російську агресію. За словами В. Зеленського, «журналісти, вільні медіа України за цей час зробили дуже іншого, щоби російський терор програвав, щоби російська пропаганда програвала». Президент України наголосив, що треба поширювати інформацію про воєнні злочини росії на території України.

Žilínčik, Pavol. Medzi poplachom a hymnou: Ako som skúmal súdnicтво vo Lvive [Між тривогою та гімном: Як я досліджував судочинство у Львові] / P. Žilínčik // *Denník N*. – Bratislava, 2023. – 21.03. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3290213/medzi-poplachom-a-hymnou-ako-som-skumal-sudnictvo-v-lvive/?ref=list>.

Юрист Павол Жилінчик у статті для видання зазначає, що незважаючи на війну, Україна продовжує реформувати судову систему і суди працюють. Водночас понад 90 судів були пошкоджені війною, 12 були повністю зруйновані. Підконтрольними російсько-окупаційним військам є 38 судів, у системі відсутні близько 2500 суддів. Тим не менш, за словами П. Жилінчика, з початку війни відбулося близько 100 тис. онлайн-слухань. За цей період до реєстру для оприлюднення рішень внесено 3,5 мільйони судових рішень. Крім війни, Україна зараз намагається впоратися з корупцією, яка тривалий час була органічною частиною системи, особливо за часів президента В. Януковича до 2014 р. Автор наголошує, що поступово Україна чітко рухається до справедливого судочинства.

Zelensky su Meloni: «Nelle sue parole la vera forza europea» [Зеленський про Мелоні: «У її словах справжня європейська сила»] // *Libero Quotidiano*. – Milano, 2023. –

30.03. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/video/esteri/35363424/zelensky-meloni-sue-parole-vera-forza-europea.html>.

Президент України В. Зеленський і прем'єр-міністерка Італії Д. Мелоні провели телефонну розмову – першу з візиту італійської політикині в Україну в лютому 2023 р. За словами В. Зеленського, з Д. Мелоні він обговорив двосторонні та міжнародні ініціативи та подякував італійським друзям за підтримку. Глава Української держави підкреслив, що шлях до миру в Україні – це повне виведення російських військ з території нашої держави і реалізація української формули миру.

ЕКОЛОГІЧНИЙ ТЕРОРИЗМ РОСІЇ

Karvala, Kreetta. Ukrainalais poliitikko IL: Ile: ”Sodan jatkuessa riski laajemmalle ydinonnettomuudelle kasvaa” [Український політик Ilfalehti: «У міру того, як триває війна, зростає ризик ширшої ядерної аварії»] / K. Karvala // Ilfalehti. – Helsinki, 2023. – 09.03. – Режим доступу : <https://www.iltalehti.fi/politiikka/a/5e013cc8-9108-4b24-8a57-6e982beb4926>.

Перший заступник голови Комітету Верховної Ради з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Григорій Немиря стурбований ситуацією на Запорізькій атомній електростанції, яку 9 березня відключили від енергомережі внаслідок масованих ракетних ударів росії. І це вже шосте відключення електроенергії на Запорізькій АЕС. За словами посадовця, поки триває війна, існує й ризик більш масштабної ядерної аварії попри те, що МАГАТЕ намагалося встановити захисну зону навколо АЕС, але поки безуспішно. За словами Г. Немирі, Європа повинна допомогти Україні виграти війну і запобігти ядерній катастрофі.

Mathers, Matt. Zaporizhzhia nuclear plant loses power after russia launches mass missile attack [Запорізька АЕС знеструмлена після масованого ракетного удару росії] / M. Mathers // The Independent. – London, 2023. – 09.03. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/zaporizhzhia-nuclear-plant-loses-power-missiles-b2297143.html>.

Через російські обстріли найбільша в Європі Запорізька АЕС повністю знеструмлена. Відключилась остання лінія зв'язку окупованої Запорізької АЕС з українською енергосистемою і вона перейшла в режим блекауту вшосте за час окупації, 5-й та 6-й енергоблоки переводяться в холодний стан, увімкнулись 18 дизель-генераторів для живлення власних потреб ЗАЕС. Пального для їхньої роботи залишається на 10 діб. Усі атомні електростанції, які перебувають на підконтрольній Україні території, розвантажили потужність через загрозу ракетних обстрілів.

Becatoros, Elena. United Nations agency warns of rising combat near Ukraine nuclear plant [Агентство ООН попереджає про наростання боїв біля української АЕС] / E. Becatoros // The Toronto Star. – Toronto, 2023. – 29.03. – Режим доступу : <https://www.thestar.com/news/world/europe/2023/03/29/un-atomic-watchdog-chief-returns-to-ukraine-nuclear-plant.html>.

Генеральний директор Міжнародного агентства з атомної енергії Р. Гроссі перетнув лінію фронту під час війни в Україні, щоб відвідати найбільшу в Європі Запорізьку АЕС. Це другий його візит на Запорізьку АЕС з початку війни. Президент

України В. Зеленський, перебуваючи в Запоріжжі з робочою поїздкою, зустрівся з Р. Гроссі для обговорення захисту окупованої рф Запорізької АЕС. Виступаючи в Дніпрі після свого візиту на ЗАЕС, Р. Гроссі сказав, що бачить явні ознаки посилення військової активності в цьому районі і оцінив збитки, завдані АЕС внаслідок обстрілу в листопаді 2022 р., які він назвав «досить серйозними».

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ

Nickel, Rod. Soils of war: The toxic legacy for Ukraine's breadbasket [Грунт війни: токсична спадщина для житниці України] / R. Nickel // Japan Today. – Tokyo, 2023. – 01.03. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/world/soils-of-war-the-toxic-legacy-for-ukraine's-breadbasket>.

Використовуючи зразки та супутникові знімки, вчені Українського інституту ґрунтознавства та агрохімії підрахували, що війна погіршила щонайменше 10,5 мільйонів гектарів сільськогосподарських земель по всій Україні, а це чверть сільськогосподарських угідь, включаючи територію, що все ще окупована російськими військами. Аналітики заявили, що знадобляться десятиліття, щоб виправити збитки, включаючи забруднення, міни та зруйновану інфраструктуру. Директор ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. М. Соколовського» С. Балюк заявив, що збитки від війни можуть скоротити потенційний урожай зернових в Україні на 10–20 мільйонів тонн на рік або на третину порівняно з довоєнним обсягом від 60 до 89 мільйонами тонн.

ЕКОНОМІЧНА ТА ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Ukraine sees no need to curb 2023/24 wheat exports: Official [Україна не бачить необхідності обмежувати експорт пшениці у сезоні 2023/24] // Daily Sabah. – Istanbul, 2023. – 03.03. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/business/economy/ukraine-sees-no-need-to-curb-202324-wheat-exports-official>.

Перший заступник міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Т. Висоцький заявив, що Україна не планує обмежувати експорт пшениці у майбутньому сезоні 2023/24 рр. За даними Міністерства аграрної політики та продовольства, а також згідно з супутниковими знітками, восени фермери посадили у південних районах пшениці більше, ніж прогнозувало міністерство. За словами Т. Висоцького, розмір урожаю пшениці в Україні багато в чому залежить від погодних умов, до того, як фермери її зберуть. За його оцінкою, урожай може становити від 16 до 18 мільйонів тонн.

Ukraine needs 'incredible amount of drones,' defense chief says [Україні потрібна «неймовірна кількість безпілотників», – заявив глава Міноборони] // Daily Sabah. – Istanbul, 2023. – 06.03. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/business/defense/ukraine-needs-incredible-amount-of-drones-defense-chief-says>.

Міністр оборони України О. Резніков заявив, що Україні потрібна «неймовірна кількість безпілотників», які дають можливість завдати удар ворогу і зберігають життя нашим військовим, даючи ситуаційну обізнаність. Міністр зазначив, що Україна має розвивати своє виробництво безпілотників, щоб не бути залежною від

техніки з-за кордону. Міністерство провело зустріч із 80 вітчизняними виробниками дронів, щоб закупити необхідні йому безпілотники на суму 20 млрд гривень.

Ukrainian farmers squeezed by mines, high costs, lower prices [Українські аграрії затиснуті мінами, високі витрати, низькі ціни] // Daily Sabah. – Istanbul, 2023. – 08.03. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/business/economy/ukrainian-farmers-squeezed-by-mines-high-costs-lower-prices>.

Багато українських фермерів, зіткнувшись з тим, що поля заповнені мінами, а грошей не вистачає, ймовірно, цієї весни засіють меншу площу, ніж після вторгнення росії, що може стати ще одним ударом по світовому постачанню продовольства. Заступник голови Всеукраїнської аграрної ради Д. Марчук заявляє, що аграрним компаніям, які обробляють більшу частину полів в Україні, не вистачає 40 млрд грн для весняних робіт. На його думку, посіви кукурудзи, яка потребує великої кількості добрив, впадуть на 20 % порівняно з 2022 р., коли посівна площа скоротилася на 27 %.

ОБСТРІЛИ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ РОСІЙСЬКОЮ АРМІЄЮ

Sengupta, Kim. Russia's use of hypersonic missiles poses a difficult challenge for Ukraine's air defences [Використання росією гіперзвукових ракет створює серйозну проблему для ППО України] / K. Sengupta // The Independent. – London, 2023. – 09.03. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-war-russia-hypersonic-missiles-putin-b2297503.html>.

Редактор із міжнародних справ The Independent К. Сенгупта в статті пише, що останні російські авіаудари в Україні, спрямовані на пошкодження інфраструктури, є частиною схеми, яка з'явилася за останні п'ять місяців. російські авіаудари є найбільшими атаками за останній час і включають як гіперзвукові, так і крилаті ракети. На думку автора, комбінація гіперзвукових і крилатих ракет, націлена на оцінку українських зенітних і ракетних можливостей у різних місцях, тактика, яка, ймовірно, продовжуватиметься, коли обидві сторони використовуватимуть у війні дедалі сучаснішу зброю.

ПЛАНИ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Pardo, Pablo. Ucrania cree que la guerra va a acelerar su transición energética [Україна вважає, що війна прискорить її енергетичний перехід] / P. Pardo // El Mundo. – Madrid, 2023. – 25.03. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/03/24/641d7c63e4d4d8415a8b45d0.html>.

Кореспондент іспанської газети El Mundo у столиці Сполучених Штатів Америки Пабло Падро підкреслює, що росія не досягла своєї мети покінчити з електричною системою України і таким чином знищити її життєздатність як країни. За його словами, після закінчення війни Україна планує зробити ставку на відновлювані джерела енергії та «сірий водень», отриманий із природного газу, за запасами якого Україна є другою європейською країною.

ПОРТРЕТИ УКРАЇНСЬКОГО СПРОТИВУ

Muere Yana Rykhlytska, el ‘angel’ de Bajmut [Загинула «янгол» Бахмута Яна Рихліцька] // El Mundo. – Madrid, 2023. – 07.03. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/03/07/64070659e4d4d84f538b4578.html>.

Військова медикіня, 29-и річна волонтерка Яна «Яра» Рихліцька з Вінниці працювала на передовій у Бахмуті, надаючи допомогу українським бійцям. З березня вона загинула від російського снаряда, що влучив у автомобіль, в якому вона їхала, коли допомагала транспортувати поранених з поля бою поблизу Бахмуту. З початку повномасштабного російського вторгнення у 2022 р. Яна активно збирала гроші для українських бійців. Повідомляється, що у травні 2022 р. вона залишила свою посаду в ІТ-компанії у Харкові та почала волонтерити як медик. Друзі Яни повідомили, що молода жінка «ризикувала життям, щоб допомогти постраждалим», а її батьки відмовилися від матеріальної допомоги та просили всіх охочих зробити пожертву на користь ЗСУ в пам'ять про їхню доньку.

Rodrigues, António. Da Vinci: as sombras de um “herói” ucraniano morto em combate [Да Вінчі: тіні загиблого в бою українського «героя»] / A. Rodrigues // Público. – Lisboa, 2023. – 11.03. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2023/03/11/mundo/noticia/vinci-sombras-heroi-ucraniano-morto-combate-2042054>.

У боях за Донбас загинув Герой України, який очолював власний підрозділ «Вовки да Вінчі», Дмитро Коцюбайло на позивний «Да Вінчі». Д. Коцюбайло був першим добровольцем, який прижиттєво отримав звання Героя України. Церемонію прощання з Д. Коцюбайлом відвідали Президент України Володимир Зеленський, головнокомандувач ЗСУ Валерій Залужний, міністр оборони Олексій Резніков, очільник ГУР Кирило Буданов та прем'єрка Фінляндії Санна Марін, яка перебувала з візитом у Києві.

Kirjonen, Leo. Ikonisella videolla teloitettu sotilas sai Ukrainan korkeimman kunniamerkin [Страчений на культовому відео солдат отримав найвищу відзнаку України] / L. Kirjonen // Ilfalehti. – Helsinki, 2023. – 15.03. – Режим доступу : <https://www.iltalehti.fi/ulkomaat/a/2858b460-c15e-491f-9292-2b792bd8239d>.

Нещодавно в мережі Інтернет з'явилося жахливе відео, на якому окупанти жорстоко розстрілюють беззбройного українського військового після того, як той вимовив «Слава Україні». СБУ офіційно підтвердила ім'я Героя – ним є Олександр Мацієвський. Загиблий був снайпером 163 батальйону 119 окремої бригади ТРО Чернігівської області. Президент України Володимир Зеленський посмертно надав О. Мацієвському звання Героя України. Українська влада звернулася до Міжнародного кримінального суду з проханням негайно розпочати розслідування страти військового.

РЕЛІГІЙНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Filiu, Jean-Pierre. La diplomatie interreligieuse de l'Ukraine [Міжконфесійна дипломатія України] / J.-P. Filiu // Le Monde. – Paris, 2023. – 12.03. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/un-si-proche-orient/article/2023/03/12/la-diplomatie-interreligieuse-de-l-ukraine_6165150_6116995.html.

Автор хроніки Le Monde, професор університету Sciences Po Жан-П'єр Філю пише, що протягом багатьох років делегації християнських, єврейських та мусульманських високопосадовців України об'єднані у Всеукраїнську Раду Церков і релігійних організацій відому під аббревіатурою ВРЦіРО, просувають ідею підтримки України у протистоянні російській агресії у світі. ВРЦіРО, яка спочатку зосереджувалася на міжрелігійному діалозі в Україні, згодом стала інструментом просування тез Києва на міжнародному рівні, зокрема окрім зустрічей із дипломатами, дислокованими в українській столиці, представники ВРЦіРО відвідували Берлін, Гаагу та Страсбург. Останній візит – у Рим до Папи Івана Павла II. Під час спілкування глави та представники Церков і релігійних організацій України засвідчили важливість єднання зусиль релігійних діячів України та світу в протистоянні російській агресії проти України задля досягнення перемоги правди та встановлення справедливого миру.

Melkozerova, Veronika. Ukraine expels pro-Russian clergy from Kyiv cave monastery complex [Україна виганяє проросійське духовенство з Києво-Печерської лаври] / V. Melkozerova // POLITICO. – Brussels, 2023. – 29.03. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/ukraine-expels-pro-russian-clergy-from-kyiv-monastery-lavra-schism-dividing-orthodox-maidan-protesters-oleksandr-tkachenko-moscow-patriarchate/>.

На тлі великого розколу між українськими православними церквами, Україна виганяє проросійське духовенство з Києво-Печерської лаври. Вигнання з лаври технічно є частиною розірвання 10-и річної угоди про безоплатне користування культовими спорудами та іншим державним майном, яке монастир підписав у 2013 р. Комісія з'ясувала про численні порушення термінів оренди з боку святих мешканців. Автор вважає, що насправді це дуже політичне питання через гнів українців на співпрацю деяких священнослужителів УПЦ МП з російськими окупантами.

Krūminš, Māris. Kremlim lojālie pareizticīgie atsakās atstāt Kijivas Pečeru klosteri [Лояльні до кремля православні відмовляються залишати київський Печерський монастир] / M. Krūminš // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīgā, 2023. – 31.03. – Режим доступу : https://neatkariga.nra.lv/pasaule/410091-kremlim-lojalie-pareizticigie-atsakas-atstat-kijivas-peceru-klosteri?_gl=1*_glf7cx*_ga*MTM0MzkwNDAYMS4xNjc0NDc3NDE4*_ga_LTMBW853YH*MTY4MDI1NDY5Mi4zMi4xLjE2ODAYNTU2ODguMC4wLjA.

В Києво-Печерській лаврі в столиці України Києві панує напружена атмосфера через те, що представники УПЦ МП, офіційно підконтрольні московському патріархату, відмовилися виконувати рішення уряду про розірвання договору оренди та виселення з комплексу. Автор статті пише, що українська влада, пообіцявши, що не буде застосовувати силу, щоб позбавити лавру від небажаних орендарів, готується до будь-якого повороту подій. Головна причина, чому українська влада була змушена вжити заходів проти цієї церкви – це відсутність лояльності до Української держави та тісна співпраця з проповідниками «русского мира». Семеро представників російської церкви вже засуджені, а СБУ розслідує понад 50 кримінальних справ проти представників УПЦ МП.

СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Kirichenko, David. The fall of Russia's Odesa [Падіння російської Одеси] / D. Kirichenko // POLITICO. – Brussels, 2023. – 12.03. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/fall-russia-odesa-ukraine-war-nationalism-catherine-great-statue-empire/>.

Український журналіст-фрілансер, який висвітлює питання Східної Європи та є редактор «Euromaidan Press» Давид Кириченко вважає, що навіть Одеса – місто з історично проросійським світоглядом – сприйняла рух до українізації. За його словами, вторгнення росії в Україну сформувало нове почуття націоналізму, сигналізуючи про значну зміну у «війнах пам'яті», які вже давно велися в країні. Автор зазначає, що напади росії на українські міста відштовхнув навіть тих, хто раніше підтримував тісніші зв'язки з Москвою. Д. Кириченко пише, що українці в Одесі мали неоднозначні погляди щодо пам'ятника російської імператриці Катерини, яка нібито заснувала Одесу і чие правління було позначене знищенням української автономії та впровадженням кріпацтва в Україні. Автор констатує, що перед обличчям насильства росіян сьогодні відбулася зміна ставлення багатьох одеситів і громадська думка схилилася нарешті в бік демонтажу пам'ятника Катерині.

Supino, Simona. En Ukraine, une famille de Bakhmout dans la tourmente de la guerre [Українська родина в Бахмуті у вирі війни] / S. Supino // Le Monde. – Paris, 2023. – 17.03. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/03/17/en-ukraine-une-famille-de-bakhmout-dans-la-tourmente-de-la-guerre_6165961_3210.html.

Польська фотографка Сімона Супіно та французька журналістка Полін Ейферман у великому репортажі з десятками фотографій описують життя окремої української сім'ї в Бахмуті. С. Супіно познайомилася з родиною Коваленків у Бахмуті у 2015 р., коли Світлана, Мирон та їхні діти жили у центрі для біженців. Війна на Донбасі змусила їх залишити Горлівку, яка зараз знаходиться під окупацією проросійських сил. Відтоді С. Супіно документувала життя цієї родини і це стало основою репортажу про людей, які обираючи сторону, обрали Україну.

ЯДЕРНИЙ ТЕРОР РОСІЇ

Schneider, Wieland. Wladimir Putins atomarer Einschüchterungsversuch [Спроба ядерного залякування володимира путіна] / W. Schneider // Die Presse. – Vienna, 2023. – 26.03. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6268176/wladimir-putins-atomarer-einschuechterungsversuch?from=rss>.

Президент росії володимир путін оголосив про плани розміщення тактичної ядерної зброї в білорусі, що викликало критику з боку України, НАТО та лідерів білоруської опозиції. На думку автора статті, це розгортання розглядається як частина стратегії психологічної війни путіна, спрямованої на демонстрацію сили росії її власному населенню та залякування її зовнішніх супротивників. Ця заява викликала занепокоєння щодо потенціалу ескалації в регіоні, оскільки білорусь має спільні кордони з країнами НАТО та Україною, на які росія раніше завдавала військових атак. Хоча США ще не оголосили про жодні контрзаходи, цей крок путіна розглядають як частину його постійних зусиль послабити рішучість Європи та залякати Україну.

Middleton, Joe. Putin says he will move nuclear weapons into Belarus – and blames the UK [путін каже, що перемістить ядерну зброю до білорусі і звинувачує у цьому Великобританію] / J. Middleton // The Independent. – London, 2023. – 27.03. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/putin-nuclear-weapons-belarus-ukraine-b2308126.html>.

путін, заявивши про плани розмістити тактичну ядерну зброю у союзній білорусі, сказав, що його план був прямою відповіддю на рішення Великобританії надати Україні бронебійні снаряди зі збідненим ураном, який, за помилковими твердженнями москви, містить ядерні компоненти. Секретар Ради національної безпеки і оборони України О. Данілов заявив, що заява путіна максимально підвищує рівень негативного сприйняття і суспільного відторгнення у білоруського суспільства росії та путіна. Аналітики Інституту вивчення війни (ISW), що базується у Вашингтоні, заявили, що ризик ескалації до ядерної війни залишається вкрай низьким. Проте Міжнародна кампанія із заборони ядерної зброї (ICAN) назвала заяву путіна вкрай небезпечною ескалацією.

УКРАЇНА У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ АНТИПУТІНСЬКИЙ РУХ В РОСІЇ

Ourdan, Rémy. Ces rebelles russes qui se battent au côté de l'Ukraine [російські повстанці, які воюють на боці України] / R. Ourdan // Le Monde. – Paris, 2023. – 13.03. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/03/13/ces-rebelles-russes-qui-se-battent-au-cote-de-l-ukraine_6165273_3210.html.

Спеціальний кореспондент Le Monde у Києві Ремі Урдан вважає, що російські опоненти путіна намагаються реалізувати ідею збройної боротьби проти господаря кремля. На його думку, противники путіна, ліві чи ультраправі, згуртувалися під егідою екснардепа Іллі Пономарьова. У Києві політичний лідер цього руху 47-річний екснардеп росії І. Пономарьов хоче «знищити російську імперію і вбити путіна». Щоб досягти цього, вони хочуть створити як армію в еміграції, так і партизанський рух на російській землі. російський повстанський рух офіційно зародився 31 серпня 2022 р., коли була підписана «Ірпінська декларація», яка об'єднала легіон «Свобода росії» – добровольчий загін, задіяний у Збройних силах України, та «Національну республіканську армію», мережу партизанів, що таємно діють у росії.

БЛАГОДІЙНА, ГУМАНІТАРНА ТА МЕДИЧНА ДОПОМОГА УКРАЇНИ

Bartoniček, Radek. Na raketomet se Češi složili za pár dnů, mají srdce na pravém místě, říká podnikatel [З ракетницею чехи визначилися за кілька днів, серцем на місці, каже підприємець] / R. Bartoniček // Aktualne.cz. – Praha, 2023. – 02.03. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/dedek-zbrane-pro-ukrajinu/r-f20fcb18b81811ed82b7ac1f6b220ee8/>.

Мільярдер та бізнесмен Д. Дедек є одним із найбільших чеських донорів, які надають гуманітарну підтримку Україні в її захисті від російської агресії, вперше виступав на проєкті «Wemustact!» (Треба діяти!), в рамках якого організував міжнародний підписний захід за оголошення безпольотної зони в Україні. За словами Д. Дедека, «світ повинен набагато більше допомагати Україні», зокрема ліками і розвиненим країнам під силу зробити це. Серед іншого, він заснував колекцію «Подарунки для путіна», завдяки якій в Україну поїхало багато військової техніки та зброї.

Pina, Marina. Las «manos de oro» españolas que cuidan a los heridos ucranianos [Іспанські «золоті руки», які опікуються українськими пораненими] / M. Pina // El Mundo. – Madrid, 2023. – 06.03. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/espana/2023/03/06/6404e26ee4d4d835228b458a.html>.

Для директора Військового госпіталю в Сарагосі Хуана Антоніо Лара Гаррідо, де лікуються українські солдати, поранені на війні в Україні, мовний бар'єр з українцями, здається, не є проблемою, і він витратив кілька місяців на адаптацію своїх лікарняних приміщень, щоб 53 пацієнти, отримали найкращу допомогу. Він разом з завідувачем травматології обрали більш складних пацієнтів для лікування, зокрема тих, хто постраждав від ударної хвилі вибуху, солдатів, у яких відсутні кілька кінцівок. Директор лікарні показав фото на мобільному телефоні, на якому зображений український воїн на ім'я Денис, чиє обличчя було спотворене вибухом і

розколоте навпіл, в госпіталі його реконструювали за допомогою щелепно-лицевої хірургії і тепер він знову на фронті в Україні.

Taleva, Katariina. Suomi antaa Ukrainaan 29 miljoonaa euroa [Фінляндія дає Україні 29 мільйонів євро] / K. Taleva // Ilfalehti. – Helsinki, 2023. – 10.03. – Режим доступу : <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/77e8d195-8235-4786-bccc-4f8566a626fb>.

Фінляндія надала Україні допомогу на загальну суму 29 млн євро. З цієї допомоги 15 млн євро буде спрямовано на гуманітарну допомогу, а 14 млн євро – на підтримку співпраці з метою розвитку. Ці 29 млн. євро є частиною додаткового фінансування загальною сумою 70 млн євро, наданого урядом у 2022 р. на підтримку України. На 2023 р. зарезервовано 37 млн євро на підтримку України через співпрацю для розвитку. Частина гуманітарної допомоги доставляють фінські неурядові організації. Екстрену допомогу доставляють і в Молдову, де багато українських біженців.

FabiánLa EMT dona 32 autobuses para la zona sur de Ucrania [EMT дарує 32 автобуси для південної частини України] / D. O. Fabián // El Mundo. – Madrid, 2023. – 14.03. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/madrid/2023/03/14/6410cd2fe4d4d8c9208b4598.html>.

У Мадрида є 32 автобуси, які вже виконали свої функції, але ще мають змогу продовжувати службу на дорогах України, тому вони змінять вулиці Мадрида на вулиці півдня України, зокрема Херсонської області, яка сильно постраждала від бомбардувань. Деякі автобуси вже прямують до нового місця призначення. Муніципальна транспортна компанія Мадрида EMT планує поставити десять одиниць моделі Man NL 283F, 12 автомобілів моделі Iveco Citelis та десять одиниць Mercedes Citaro, усі довжиною 12 метрів.

Charlebois, Brieanna. Victoria group lends a helping hand to Ukraine, setting up prosthetic clinics [Група компаній Victoria Hand Project простягає руку допомоги Україні, відкриваючи протезні клініки] / B. Charlebois // The Toronto Star. – Toronto, 2023. – 15.03. – Режим доступу : <https://www.thestar.com/news/canada/2023/03/15/victoria-group-lends-a-helping-hand-to-ukraine-setting-up-prosthetic-clinics.html>.

Засновник і головний технічний директор Victoria Hand Project Н. Дечев запустив проєкт «Руки для України». Ця некомерційна організація, що базується в столиці Британської Колумбії, надає недорогі 3D-друковані протези рук, що повністю функціонують, людям з ампутованими кінцівками в країнах з обмеженими ресурсами. Після майже року збору коштів та планування Н. Дечев встановив обладнання у Львові та Вінниці й планує найближчими місяцями повернутися з більшою командою, щоб повністю навчити клініки-партнери. Президент Українсько-канадської соціальної служби Ванкувера Р. Савицький, який займається доставкою контейнерів із медичним обладнанням та іншими матеріалами в Україну з 2016 р., допоміг із логістикою для координації проєкту, використовуючи свої контакти в Україні.

Karmazaitė, Rasa. Ukrainiečių kančių sukrėstos lietuvės – apie paniką akyse ir kodėl tyli prievartos aukos [Литовці шоковані стражданнями українців – про паніку в очах і чому мовчать жертви звалтувань] / R. Karmazaitė // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2023. – 19.03. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2023/03/19/news/ukrainieciu-kanciu-sukrestos-lietuves-apie-panika-akyse-ir-kodel-tyli-prievartos-aukos-26464833>.

Литовці відгукнулися на заклик українців про допомогу, зокрема литовські лікарі допомагають пораненим в самій Україні. Важливою литовці вважають допомогу жертвам сексуального насильства, яке використовується російськими окупантами як зброя. Громадська організація «Lugiai», очолювана соціологинєю Р. Юрельявічуте, взялася допомогти українським жінкам і зменшити їхні страждання. Після збору коштів організація подарувала Україні дві машини швидкої допомоги, які переобладнали під мобільні гінекологічні кабінети, кожна з яких коштує близько 46 тис. євро. Незабаром українки отримають третій автомобіль, в якому іспанські фахівці встановили гінекологічне крісло, ехоскоп та інше необхідне обладнання.

Више од 2.000 українських пацієнтата на лечењу у Европској унији [Понад 2000 українських пацієнтів лікуються в Євросоюзі] // Политика. – Београд, 2023. – 23.03. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/544295/Vise-od-2-000-ukrajinskih-pacijenata-na-lecenju-u-Evropskoj-uniji>.

Європейська комісія (ЄК) оголосила, що «більше року вона координує регулярні медичні евакуації українських пацієнтів, незалежно від того, чи є вони хронічно хворими чи пораненими під час війни». За даними ЄК, понад 2 тис. українських пацієнтів були переведені для спеціалізованої допомоги в лікарнях по всій Європі через Механізм цивільного захисту Європейського Союзу. Пацієнти були направлені на лікування в лікарні 20 європейських країн. Європейська комісарка з охорони здоров'я та безпеки харчових продуктів Стелла Кіріакідес висловила своє захоплення відданістю та професіоналізмом бригад екстреної медичної допомоги з України та прикордонних країн ЄС, які забезпечують безпечне переміщення пацієнтів до ЄС. Вона додала, що ця робота на підтримку України буде тривати «стільки, скільки буде потрібно».

ВІЙСЬКОВО-ТРЕНУВАЛЬНА МІСІЯ КРАЇН СВІТУ ДЛЯ ЗСУ

O'Neill, Jesse. Ukrainian pilots evaluated at US Air Force base in unprecedented 'familiarization event' [Українських льотчиків оцінили на базі ВПС США у безпрецедентному «ознайомчому заході»] / J. O'Neill // New York Post. – New York, 2023. – 05.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/05/ukrainian-pilots-evaluated-at-arizona-air-force-base/>.

Журналіст виданні Д. О'Ніл в статті пише, що двоє українських пілотів відбули до Сполучених Штатів Америки для аналізу навиків українських льотчиків і потреб потенційної навчальної бази з підготовки управлінням сучасними літаками. Українські пілоти пройдуть в США тренування на авіаційних тренажерах з метою покращення своїх навиків та отримання порад від американських колег. За словами

представника американської адміністрації, «ознайомчий захід» в Арізоні також надасть можливість українським пілотам спостерігати за тим, як діють ВПС США.

Naski, Meri. Suomalaisupseeri lyttäsi Ukrainan sotataidot Ylellä – Näin kommentoi asiantuntija [Фінський офіцер прокоментував військові навички України в Єлі – ось так прокоментував експерт] / M. Naski // Pöfalehti. – Helsinki, 2023. – 06.03. – Режим доступу : <https://www.iltalehti.fi/ulkomaat/a/5a09b975-6262-4481-a287-be799378af09>.

Доцент військової науки в Шведському національному коледжі оборони Ільмарі Кіхке прокоментував навчання українських солдат. Він зазначив, що фінська військова підготовка є найкращою у світі, особливо проти російських військ, тому найбільш ефективним рішенням може бути якісне навчання, запропоноване українським солдатам.

KAM ruošia nauja paramos Ukrainai paketa: planuoja apmokyti ir per 1600 Ukrainos kariu [МЗС готує новий пакет підтримки для України: планує навчити понад 1600 українських військових] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2023. – 06.03. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2023/03/06/news/kam-ruosia-nauja-paramos-ukrainai-paketa-planuoja-apmokyti-ir-per-1600-ukrainos-kariu-26337469>.

Міністр національної оборони Литви А. Анушаускас зустрівся з першим заступником міністра оборони України генерал-лейтенантом О. Павлюком, який прибув до Литви, щоб поділитися досвідом щодо уроків інтеграції парамілітарних структур до складу ЗСУ. Під час зустрічі А. Анушаускас сказав, що уроки «отримані в Україні, допомагають цілеспрямовано розвивати наші військові можливості». За його словами, Литва займає тверду позицію підтримувати Україну і готує новий пакет підтримки. Як повідомляється в прес-релізі міністерства, наразі Литва надала Україні військову підтримку майже на 409 млн євро, планується підготувати 1600 бійців як в Литві, так і долучаючись до тренувальних місій ЄС та таких міжнародних ініціатив, як «Interflex».

Pina, Marina. España termina la formación de los ucranianos que manejarán los Leopard [Іспанія завершує підготовку українців, які керуватимуть Leopard] / M. Pina // El Mundo. – Madrid, 2023. – 13.03. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/espana/2023/03/13/640f27f0fdddff0aac8b458e.html>.

В Сарагосі 15 березня завершиться підготовка 55 українських солдатів, які цього ж дня вирушать до Польщі після отримання знань з управління та обслуговування Leopard 2A4, моделі бойового танка німецького виробництва, шість з яких Іспанія готує до відправки в Україну. Солдати прибули до Сарагоси 16 лютого для участі в навчанні на Leopard. План був розроблений ще до їх прибуття і Міністерство оборони Іспанії вже знало профіль тих, кого будуть навчати: усі солдати чи резервісти віком від 21 до 60 років з досвідом боїв на передовій на танках. З них 15 механіків і 40 танкістів, які були поділені на десять екіпажів із чотирьох чоловік, щоб керувати машиною. Таким чином, кожен екіпаж складався з водія, заряджаючого, стрільця та диспетчера. Механіки, зі свого боку, пройшли підготовку у трьох групах по п'ять осіб, які спеціалізуються на механіці, електроніці та зброї.

Golitschek, Niklas. Beim Feuerüberfall zeigt der Leopard, warum er gegen Putin so wichtig ist [Під час вогняної атаки Leopard показує, чому він такий важливий проти путіна] / N. Golitschek // Focus. – Berlin, 2023. – 14.03. – Режим доступу : <https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/training-fuer-ukrainer-beim-feuerueberfall-zeigt-der-leopard-warum-er-gegen-putin-so-wichtig-ist id 188306107.html>.

Протягом шести тижнів Бундесвер тренував українських бійців на бойовому танку Leopard 2А6 на військовому полігоні в Бергені і тепер українські військові збираються повернутися на фронт. Керівник Школи бронетанкової підготовки Бундесверу бригадний генерал Б. Шульц підкреслив, що було зроблено все можливе, щоб «навчити їх найкращим чином за відведений час». Б. Шульц наголосив, що побачив українців як «видатних, відважних, великих вояків».

ВПЛИВ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ НА СВІТОВУ ПОЛІТИКУ ТА ЕКОНОМІКУ

Krassay, Bernadette. Bundesheer und Zivilschutz im Kampf gegen Blackout [Збройні сили та цивільний захист у боротьбі з блекаутом] / B. Krassay // Die Presse. – Vienna, 2023. – 01.03. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6257695/bundesheer-und-zivilschutz-im-kampf-gegen-blackout?from=rss>.

Збройні сили Австрії та Австрійська асоціація цивільного захисту (ÖZSV) підписали угоду про співпрацю, щоб краще підготуватися до можливих кризових сценаріїв. Страх перед можливим сценарієм блекауту посилюється через війну в Україні, а річниця війни стала переломним моментом для політики безпеки Європи та Австрії. Основна мета ÖZSV – зробити населення Австрії стійким до криз і вона вже понад 60 років працює над запобіжними заходами, включаючи захист від стихійних лих, радіації та відключень світла. Угода про співпрацю спрямована на інституціоналізацію та інтенсифікацію поточного обміну інформацією у сферах кризових сценаріїв, аналізу небезпек, комунікації в кризових ситуаціях та управління кризовими ситуаціями. Основні сфери уваги включають запобігання відключенню електроенергії, захист від радіації та стійкість до кризових ситуацій. Закон про кризову безпеку також переглядається, щоб створити правову основу для кращого управління кризою в майбутньому.

Pētersons, Rolands. Eiropa pārcensšas ar jaunu LNG terminālu būvi; vai vajag vēl Skulti? [Європа поспішає будувати нові LNG-термінали; вам потрібно більше Skulti?] / R. Pētersons // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīgā, 2023. – 01.03. – Режим доступу : https://neatkariga.nra.lv/izpete/407146-eiropa-parcenssas-ar-jaunu-lng-terminalu-buvi-vai-vajag-vel-skulti? gl=1*1hkv12g* ga*MTM0MzkwNDAYMS4xNjc0NDc3NDE4* ga LTMBW853YH* MTY3Nzc2NjIzMC4yMi4xLjE2Nzc3NjYyOTcuMC4wLjA.

Після повномасштабного вторгнення росії в Україну країни-члени ЄС оголосили про плани значно збільшити потужність СПГ-терміналу, щоб замінити трубопровідний газ, який вони раніше отримували з росії. Міжнародний аналітичний центр з аналізу енергетичної політики Global Energy Monitor попереджає, що амбітні та взаємосуперечливі плани країн ЄС щодо будівництва незліченних нових терміналів

зрідженого природного газу можуть призвести до перевиробництва СПГ у середньостроковій перспективі, також суперечать цілям кліматичної політики ЄС і енергійному встановленню нових потужностей для виробництва відновлюваної енергії. За даними Global Energy Monitor, загальна потужність терміналів зрідженого газу ЄС в Україні перед війною становила 164 мільярди кубометрів на рік, а найближчими роками планується її більш ніж подвоїти.

Inflatie loopt weer op: vooral veel boodschappen duurder [Інфляція знову зростає: особливо на багато подорожчали продукти] // De Telegraaf. – Amsterdam, 2023. – 02.03. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/financieel/500046372/inflatie-loopt-weer-op-vooral-veel-boodschappen-duurder>.

Видання повідомляє, що з початком війни в Україні життя в Нідерландах стрімко подорожчало, але останнім часом ціни ростуть не так швидко і це пов'язано з цінами на газ, електроенергію та бензин. За даними Центрального бюро статистики (CBS), на початку 2022 р. ціни зросли дуже швидко, на піку у вересні інфляція все ще становила 14,5 %, але останнім часом показали зниження. Проте загальна інфляція вперше зросла в лютому після трьох місяців зниження поспіль. Статистичне управління Нідерландів надає дані про інфляцію, яка у лютому в країні склала 8,9 % проти 8,4 % в січні, середнє зростання цін на продукти в супермаркетах у лютому склало 15,1 % проти 14,5 % січні, ціни на промислові товари зросли на 8,7 % проти 8,1 % в січні.

Ulam, Peter A. Die heilige Kuh Neutralität und ihre Verteidiger [Священна корова нейтралітету та її захисники] / P. A. Ulam // Die Presse. – Vienna, 2023. – 02.03. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6258221/die-heilige-kuh-neutralitaet-und-ihre-verteidiger?from=rss>.

У статті автор обговорює виклики усталеній культурі політичного дискурсу в Австрії та її небажання піддавати сумніву її священні цінності, зокрема нейтралітет. Автор стверджує, що нейтралітет спочатку був прагматичним рішенням, яке допомогло Австрії зберегти свій суверенітет під час холодної війни. Однак прихильність ефективній обороні ніколи не сприймалася серйозно і Австрія покладалася на допомогу західних держав у разі надзвичайної ситуації. Після краху комунізму в Європі Австрія активізувала свої зв'язки з росією, а путін розглядався як надійний партнер. Незважаючи на все більш авторитарну політику росії та її війни в Чорноморському регіоні, Австрія продовжувала підтримувати тісні зв'язки з росією. Лише після вторгнення росії в Україну в 2022 р. Австрія зайняла більш критичну позицію та приєдналася до Заходу у введенні санкцій проти росії. Однак деякі австрійські політики та бізнес-лідери продовжують опиратися цьому вирівнюванню, демонструючи виклики, з якими стикається Австрія, відриваючись від усталеної культури політичного дискурсу.

Marian, Dinu. Umanista Grapini sare în apărarea fermierilor români: cere Europei să nu îi sacrifice [Гуманістка Грапіні кидається на захист румунських фермерів: вона просить Європу не приносити їх у жертву] / D. Marian // Evenimentul Zilei. – București,

2023. – 02.03. – Режим доступу : <https://evz.ro/umanista-grapini-sare-in-apararea-fermierilor-romani-cere-europei-sa-nu-ii-sacrifice.html>.

Депутатка Європарламенту від румунської партії «Соціал-ліберальна гуманістична» (PUSL) М. Грапіні звернулася у відкритому листі до Європейської комісії щодо румунських фермерів, які постраждали від величезної кількості зерна з України. За її словами, створення транзитних коридорів для транспортування українського зерна серйозно вплинуло на фермерів і внутрішнє виробництво в Румунії та багатьох інших транзитних державах ЄС. М. Грапіні в листі вимагала санітарно-ветеринарного контролю на митниці для зерна з України.

Vladimir, Dima. Directorul SRI Eduard Hellvig, întâlnire cu șefii DNI și CIA, în SUA [Директор Служби розвідки Румунії (SRI) Е. Хельвіг під час зустрічі з главами Національної розвідки (DNI) і Центрального розвідувального управління (CIA) у США] / D. Vladimir // *Evenimentul Zilei*. – București, 2023. – 03.03. – Режим доступу : <https://evz.ro/directorul-sri-eduard-hellvig-intalnire-cu-sefii-dni-si-cia-in-sua.html>.

Директор Служби розвідки Румунії (SRI) Е. Хельвіг у супроводі першого заступника генерала Р. Йонеску перебували з робочим візитом у США та мали ряд зустрічей з американськими офіційними особами у сфері розвідки. Основні теми порядку денного переговорів стосувалися регіональної та глобальної безпекової ситуації в поточному контексті, а також динаміки оперативної обстановки, пов'язаної з тим, що наколо Румунії відбувається складна ситуація з безпекою: Румунія зіткнулася з масовою хвилею біженців у перші місяці після початку вторгнення росії в Україну, важкі бої точилися всього за кілька кілометрів від державних кордонів на острові Зміїний, низка провокацій і погроз у Придністров'ї, а Кишинів зіткнувся з новими проблемами, серії інцидентів між Сербією та Косово.

Мирковић, Гордана. Само 100 нуклеарних бомби доволно је за пропаст цивилизације [Всього 100 ядерних бомб достатньо, щоб знищити цивілізацію] / Г. Мирковић // *Политика*. – Београд, 2023. – 03.03. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/540608/>.

Як стверджує авторка статті Гордана Міркович, росія та Америка володіють 90 % світової ядерної зброї. За її словами, повномасштабна ядерна війна, безсумнівно, стане початком зникнення людства і США були б раді зробити для України набагато більше, ніж робиться зараз, але страх того, що це наблизить світ до застосування ядерної зброї, є стримуючим фактором. Г. Міркович пише, що на такій території, як Україна, яка вирощує 10 % світової пшениці, радіоактивні опади можуть загрожувати орним землям, тобто продукти харчування, вироблені на цих територіях, будуть забруднені в довгостроковій перспективі, а багато країн можуть опинитись на межі голоду.

Eesti näitas Euroopale eeskuju [Естонія стала прикладом для Європи] // *Eesti Päevaleht*. – Tallinn, 2023. – 06.03. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120153370/juhtkiri-eesti-naitas-euroopale-eeskuju>.

Видання повідомило, що парламентські вибори в Естонії 2023 р. підтверджують, що перемога популістів у Європі не є неминучою. Велика явка виборців і голоси, пише видання, спростували великий міф про те, що сила, яка називає себе націонал-консерваторами, справді може претендувати на владу в Естонії. «Партія Реформ» чинної прем'єр-міністерки Каї Каллас перемогла на парламентських виборах в Естонії, отримавши 31,5 % виборців. За сприяння чинної прем'єрки К. Каллас, Естонія передавала Україні гаубиці та протитанкову зброю і виступає за продовження військової допомоги Києву.

Raun, Alo. ANALÜÜS | Alo Raun: hirm oli tänavuste valimiste põhitegija. Liberaalne maailmavaade määras vähem [Аналіз: Ало Раун: головним фактором цьогорічних виборів був страх. Ліберальний світогляд визначав менше] / A. Raun // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 06.03. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120153256/analuus-alo-raun-hirm-oli-tanavuste-valimiste-pohitegija-liberaalne-maailmavaade-maaras-vahem>.

Аналізуючи результат цьогорічних парламентських виборів в Естонії, оглядач видання А. Раун зазначає, що ліберальна коаліція має право (і навіть зобов'язана) реалізувати деякі сміливі ідеї і реальним прикладом може бути легалізація шлюбної рівності. Проте, за його словами, війна в Україні визначила результат виборів у кількох аспектах. Перш за все, безпека була головною темою виборів, чим вміло скористалася «Партія реформ» на чолі з К. Каллас, яка до початку війни росії проти України, за словами А. Рауна, втрачала звання наймасовішої політичної партії.

Koskinen, Mika. Komentaja Kivinen: ”Ukrainassa käydään kulutusotaa, jossa Venäjän kohteena on koko Ukrainan yhteiskunta” [Командир Ківінен: «В Україні йде споживацька війна, де росія цілиться у все українське суспільство»] / M. Koskinen // Ilfalehti. – Helsinki, 2023. – 06.03. – Режим доступу : <https://www.iltalehti.fi/politiikka/a/cf0ad609-e572-438d-ac44-514f5ec4a211>.

Командувач Силами оборони Фінляндії генерал Тімо Ківінен заявив, що кінець війни в Україні все ще важко помітити. Але підтримка України повинна продовжуватись і Фінляндія буде допомагати Україні. Т. Ківінен підкреслив той факт, що російсько-українська війна вплине на глобальний світовий порядок, прискорюючи зміни, які будуть помітними тривалий час.

Ceo Cees ‘t Hart vertrekt bij Carlsberg [Генеральний директор Cees ‘t Hart покидає Carlsberg] // De Telegraaf. – Amsterdam, 2023. – 07.03. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/financieel/253169608/ceo-cees-t-hart-vertrekt-bij-carlsberg>.

У 2022 р. генеральний директор датської пивоварні Carlsberg Cees't Hart зіткнувся з найбільшою проблемою, коли виставив бізнес у росії на продаж після того, як подальша присутність у цій країні стала суперечливою через війну в Україні. Carlsberg є найбільшою іноземною пивоварною компанією в росії і налічує 8400 співробітників. Раніше майже третина прибутку припадала на росію, але на момент російського вторгнення в Україну ринок втратив значення для Carlsberg.

Latkovskis, Bens. Vēlēšanu trilleris Igaunijā nedaudz atgādina Trampa un Baidena cīņu 2020. gadā [Выборчий трилер в Естонії чимось нагадує бійку Трампа і Байдена у 2020 році] / B. Latkovskis // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīgā, 2023. – 07.03. – Режим доступу : https://neatkariga.nra.lv/komentari/bens-latkovskis/407684-velesanu-trilleris-igaunija-nedaudz-atgadina-trampa-un-baidena-cinu-2020-gada?_gl=1*3x1hc7*_ga*MTM0MzkwNDAyMS4xNjc0NDc3NDE4*_ga_LTMBW853YH*MTY3ODE4NzE0MjY4yNC4xLjE2NzgxODcxNjMuMC4wLjA.

Партія чинної прем'єрки Естонії К. Каллас здобула перемогу на виборах до парламенту і виключила можливість вступу в коаліцію з правопопулістською Консервативною народною партією (ЕКРЕ) через ідеологічні розбіжності. За сприяння чинної прем'єрки К. Каллас, Естонія допомагає зброєю і виступає за продовження військової допомоги Києву, водночас її головний опонент М. Хельме, який посів друге місце зі своєю партією ЕКРЕ, хотів заборонити в'їзд українським біженцям до Естонії та виступає проти військової допомоги Україні. За словами автора, у будь-якому разі, у найближчі чотири роки Естонія збереже нинішній курс на зближення із Заходом, непохитну підтримку України, різку нетерпимість до росії та режиму путіна і з точки зору інтересів Латвії це можна тільки вітати.

Bakker, Alexander. Nord Stream mysterie duurt voort: Oekraïne ontkent en het Westen zwijgt [Загадка «Північного потоку» продовжується: Україна заперечує, а Захід мовчить] / A. Bakker // De Telegraaf. – Amsterdam, 2023. – 08.03. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/973733292/nord-stream-mysterie-duurt-voort-oekraïne-ontkent-en-het-westen-zwijgt>.

На підставі витоку інформації із західних спецслужб щодо диверсії у Балтійському морі, під час якої газопроводи «Північний потік-1» і «Північний потік-2» стали непридатними, різні німецькі та американські ЗМІ дійшли висновку, що слід веде до проукраїнських диверсійних груп. Міністр оборони Нідерландів К. Оллонгрєн вважає, що необхідно «почекати і подивитися, що вийде з розслідування». Прем'єр-міністр Швеції У. Крістерссон і голова НАТО Є. Столтенберг також посилаються на розслідування, яке триває, та звертають увагу на забезпеченням безпеки критичної інфраструктури. Над планами покращення безпеки важливої інфраструктури на дні Північного моря працюють Нідерланди.

Arend, Jacqueline. Green Heroes – Teil 1 Wie Deutschland das grüne Wirtschaftswunder schafft [Як Німеччина створює зелене економічне диво] / J. Arend // Focus. – Berlin, 2023. – 08.03. – Режим доступу : https://www.focus.de/klima/report/von-energie-bis-bau-gruene-vorreiter-zeigen-wie-deutschland-klimaneutral-werden-kann_id_187508628.html.

Канцлер Німеччини О. Шольц бачить свою країну у 2045 р. однією з перших індустріальних країн, яка стане кліматично нейтральною, постачання енергії має відбуватися майже повністю за рахунок зеленої електроенергії, водню та геотермальної енергії. За даними аналітичного центру Agora Energiewende, енергетичний сектор викинув 255 мільйонів тонн CO₂ у 2022 р. – це відповідає приблизно 33 % усіх викидів CO₂ у Німеччині за 2022 р., відповідно до цього, парникових газів було викинуто приблизно на 2,9 % більше, ніж у 2021 р. Основною

причиною є те, що для забезпечення енергією, країні довелося спалювати більше вугілля замість природного газу для забезпечення Німеччини енергією після початку російської загарбницької війни проти України.

Harskamp, Gert. Fors hogere resultaten en vuistdikke orderportefeuille baggeraar Boskalis [Значно вищі результати та величезний портфель замовлень на земснаряд Boskalis] / G. Harskamp // De Telegraaf. – Amsterdam, 2023. – 09.03. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/financieel/512403527/fors-hogere-resultaten-en-vuistdikke-orderportefeuille-baggeraar-boskalis>.

Генеральний директор нідерландської компанії щодо днопоглиблювальних робіт та завантаження вантажів «Royal Boskalis Westminster N.V.» П. Бердовські розповідає, що оптимізм та амбітний корпоративний бізнес-план компанії у 2022 р. «був придушений у зародку, коли росія вторглася в Україну наприкінці лютого». Підприємству довелося терміново припинити діяльність у росії та вивести у безпечне місце, але «незважаючи на всю турбулентність, рік був успішним як з операційної, так і з фінансової точки зору».

Schmid, Anna. Bröckelt der Einfluss des Westens? Selbst, wenn die Ukraine den Krieg gegen Putin gewinnt, verlieren wir alle [Навіть якщо Україна виграє війну проти путіна, ми всі програємо] / A. Schmid // Focus. – Berlin, 2023. – 09.03. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/einfluss-des-westens-broeckelt-selbst-wenn-die-ukraine-den-krieg-gegen-putin-gewinnt-verlieren-wir-alle_id_187765459.html.

Німецький літературознавець А. Кошорке прогнозує, що загарбницька війна росії проти України «закінчиться потрійною поразкою». Окрім нещастя в Україні та дестабілізації росії, А. Кошорке також боїться міжнародного послаблення Заходу, США можуть поки що втриматися «тимчасово». Політолог О. Лібман погоджується з А. Кошорке і говорить про «багаторазову поразку», вказуючи, що держави глобального півдня також постраждають від наслідків війни. Професор зовнішньої політики Кельнського університету Т. Єгер має зовсім інший погляд на геополітичну ситуацію, вважаючи, що розвиток України багато в чому залежить від інтеграції в ЄС і що сила Заходу зросла і він стане важливим партнером для перспективних країн, особливо у сфері безпеки, а війна в Україні зробила відносини з США більш політично актуальними та зміцнила НАТО.

Grėsmių vertinimas atskleidė – dalis Lietuvos verslų bando nuslėpti ryšius su Rusija ir Baltarusija, šalina viešą informaciją [Оцінка загроз виявила, що деякі литовські підприємства намагаються приховати свої зв'язки з росією та білоруссю, видаляючи публічну інформацію] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2023. – 09.03. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/verslas/rinkos-pulsas/2023/03/09/news/isaiskino-dalis-lietuvos-verslobando-salinti-viesa-informacija-apie-rizikingus-rysius-su-rusija-26367818>.

Управління державної охорони та Друге управління оперативної служби підготували звіт про оцінку загроз національній безпеці Литви через розв'язану росією війну в Україні, де йдеться, що литовські суб'єкти господарювання, які мають ділові зв'язки в росії та білорусі, змінюють форму співпраці з цими країнами, «деякі з

них заявили про підтримку України та припинили існуючі контакти, інші заявляють, що підтримують Україну, намагаються прибрати публічну інформацію про ризиковані контакти, хоча не у всіх випадках їх припиняють». За словами офіцерів литовської розвідки, ці зв'язки створюють ризики, оскільки можуть бути використані російськими структурами, зокрема спецслужбами, для здійснення діяльності, яка відповідає інтересам росії.

Jankowski, Hellin. Nehammer: «Die einen arbeiten fürs Geld, die anderen bekommen es» [К. Негаммер: «Одні працюють за гроші, інші їх отримують»] / Н. Jankowski // *Die Presse*. – Vienna, 2023. – 10.03. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6261421/nehammer-die-einen-arbeiten-fuers-geld-die-anderen-bekommen-es?from=rss>.

Авторка статті аналізує промову австрійського канцлера К. Негаммера, в якій він виклав своє бачення майбутнього Австрії до 2030 р. В промові К. Негаммер висвітлив виклики сьогодення такі, як пандемія, війна в Україні та енергетична криза, а також наголосив на важливості єдності та креативності у подоланні криз. Він закликав до «ментального захисту» австрійської демократії, закликаючи людей стати більш стійкими та усвідомлювати небезпеки, які становлять дезінформація та поляризація. К. Негаммер також поставив 5 запитань, які, на його думку, є вирішальними для майбутнього Австрії, наприклад, чи будуть майбутні покоління продовжувати відчувати покращення рівня життя та як Австрія адаптуватиметься до мінливого світу.

Puiu, Andra. Au reapărut fake-news-urile în legătură cu mobilizarea rezerviștilor români. MAPN a explicat care este situația [Знову з'явилися фейкові новини про мобілізацію румунських резервістів. MAPN пояснили ситуацію] / А. Puiu // *Evenimentul Zilei*. – București, 2023. – 11.03. – Режим доступу : <https://evz.ro/au-reaparut-fake-news-urile-in-legatura-cu-mobilizarea-rezervistilor-romani-mapn-a-explicat-care-este-situatia.html>.

У Міністерстві національної оборони Румунії заявили, що всі оголошення щодо мобілізації резервістів є фейковими новинами і уточнили, що призов резервістів на облік військкоматів – це звичайна процедура, яка вже кілька років передбачена законодавством Румунії. В установі також повідомили, що застосування закону не має нічого спільного з війною в Україні і мета цих повідомлень – ввести людей в оману, створити стан паніки та невизначеності серед населення.

Raza, Werner. Der Süden hat andere Prioritäten [У Півдня інші пріоритети] / W. Raza // *Die Presse*. – Vienna, 2023. – 13.03. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6262809/der-sueden-hat-andere-prioritaeten?from=rss>.

У статті австрійського економіста Вернера Рази йдеться про відсутність підтримки деякими країнами резолюції ООН із засудженням нападу росії на Україну. Зокрема, 35 країн утрималися від голосування, у тому числі 17 африканських країн і впливові країни, що розвиваються такі, як Індія та ПАР. Ця відсутність підтримки з боку глобального півдня призвела до нової впевненості в собі серед багатьох із цих урядів, частково через посилення впливу нових гравців таких, як Китай, які проводять

більш незалежну зовнішню політику, зосереджену на власних національних інтересах. Зосередженість, очолюваного США Заходу на війні в Україні, не узгоджується з інтересами глобального півдня, оскільки багато з цих країн непропорційно страждають від економічних наслідків війни, включаючи зростання цін на продовольство та енергоносії. Крім того, зміни в політиці ключових центральних банків такі, як підвищення відсоткових ставок у США та Європі, опосередковано впливають на південні країни, збільшуючи тягар зовнішнього боргу та сповільнюючи економічне зростання і інвестиції. Автор припускає, що якщо політика США щодо високих відсоткових ставок продовжуватиметься без превентивних багатосторонніх ініціатив щодо реструктуризації боргу, можливе значне збільшення дефолтів серед країн, що розвиваються, що загострить і без того нагальні проблеми зміни клімату, міграції та відсутності продовольчої безпеки.

Tali, Peeter. Peeter Tali: kõikide NATO maade kaitsekulud tõusku 2,5 %-ni. Julgeolek on kokkuhoiust olulisem [Петер Талі: витрати на оборону всіх країн НАТО повинні зрости до 2,5 %. Безпека важливіша за економію] / Peeter Tali // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 13.03. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120156712/paeva-teema-peeter-tali-koikide-nato-maade-kaitsekulud-tousku-2-5-ni-julgeolek-on-kokkuhoiust-olulisem>.

За словами експерта зі стратегічних комунікацій П. Талі, ситуація з безпекою в Європі не покращується. Незважаючи на величезні втрати в Україні і особливо на Донбасі, у путінській росії є ще багато танків, літаків і бойових кораблів, путінський режим не втратив бажання мобілізувати сотні тисяч громадян для досягнення своїх імперіалістичних цілей. Тому, незважаючи на скорочення держбюджету, на його думку, серед викликів, які стоять перед естонською державою та народом, «наразі найважливішим є забезпечення безпеки, оскільки в Європі триває повномасштабна війна» і витрати на оборону всіх країн НАТО повинні зростати.

Multiplió la guerra en Ucrania la compra de armas en Europa [Війна в Україні збільшила закупівлю зброї в Європі] // La Jornada. – Ciudad de México, 2023. – 14.03. – Режим доступу : <https://www.jornada.com.mx/notas/2023/03/14/mundo/multiplico-la-guerra-en-ucrania-la-compra-de-armas-en-europa/>.

Відповідно до звіту Стокгольмського міжнародного інституту досліджень проблем миру, імпорт зброї до Європи минулого року майже подвоївся через масові поставки в Україну, яка стала третім у світі місцем призначення постачання зброї. Зі збільшенням на 93 % за один рік, імпорт також зріс через зростання військових витрат у кількох європейських країнах таких, як Польща та Норвегія. За словами співавтора щорічного звіту Пітера Веземана, вторгнення росії в Україну справді спричинило значне зростання попиту на зброю в Європі, який ще не продемонстрував свого повного потенціалу та, ймовірно, призведе до подальшого збільшення імпорту. В звіті зазначено, що Україна, донедавна незначний імпортер, минулого року стала третьою у світі країною за обсягом поставок зброї після Катару та Індії завдяки західній допомозі для боротьби з російським вторгненням.

Mazzini, Gianluca. Ucraina e russia lo dimostrano: gli eserciti di massa servono [Україна та росія доводять: потрібні масові армії] / G. Mazzini // **Libero Quotidiano**. – Milano, 2023. – 14.03. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/esteri/35191639/ucraina-russia-dimostrano-eserciti-massa-servono.html>.

За словами колишнього командира повітряно-десантної бригади «Фольгоре» генерала М. Бертоліні, в Україні спостерігається повернення тієї класичної війни, де вирішальне значення мають масовані армії і натиск вояків. Генерал вважає, що окопна війна, подібна до тієї, що ведеться на Донбасі, вимагає піхоти, артилерії та моторизованих військ, а саме цього в Італії немає. За словами генерала, потрібні військові округи та медичні центри по всій країні, щоб відібрати та розподілити найбільш підходящих та найздібніших військових для формування підрозділів подібних тим, що ведуть бойові дії в Україні.

Sjeverni tok dižu u zrak, ali ruski plin u EU dolazi kroz Ukrajinu. Nije li to neshvatljivo? [Північний потік підірваний, але російський газ до ЄС йде через Україну. Хіба це не незрозуміло?] // **Vecernji list**. – Zagreb, 2023. – 17.03. – Режим доступу : <https://www.vecernji.hr/vijesti/sjeverni-tok-dizu-u-zrak-ali-ruski-plin-u-eu-dolazi-kroz-ukrajinu-nije-li-to-neshvatljivo-1664624>.

Експерт з енергетики, колишній міністр економіки Хорватії Давор Штерн зазначив, що політичне покарання росії через Україну шкодить світовій економіці і перш за все Європі, залишаючи величезні наслідки в довгостроковій перспективі. Будівництво газопроводу «Північний потік-2» він назвав геополітичною поразкою США. За словами Д. Штерна, Німеччина повинна була зрештою пообіцяти США, що не допустить використання цього газопроводу таким чином, щоб росія використовувала його для тиску на певні європейські країни, в першу чергу на Україну.

Veidemane, Elita. Mums, latviešiem, pietiek ar mūsu pašu kaunu. Mums svešs nav vajadzīgs [Для нас, латишів, достатньо власного сорому. Нам не потрібен чужий] / E. Veidemane // **Neatkarīgā Rīta Avīze**. – Rīgā, 2023. – 17.03. – Режим доступу : https://neatkariga.nra.lv/komentari/elita-veidemane/408776-mums-latviesiem-pietiek-ar-musu-pasu-kaunu-mums-svess-nav-vajadzigs?_gl=1*18dxk4x*_ga*MTM0MzkwNDAYMS4xNjc0NDc3NDE4*_ga_LTMBW853YN*MTY3OTA0NjQvNC4yNi4xLjE2NzkwNDY4NjQuMC4wLjA.

За словами авторки статті латвійської журналістки Еліти Вейдемане, війна росії в Україні пришвидшила демонтаж пам'ятників у Латвії, остаточно знесли монумент «перемоги» і сумнівів у цьому не було: це тотем окупантів і агресорів. Е. Вейдемане вважає, що пам'ятники та назви вулиць, які є однозначно символами ворожої влади, особливо після вторгнення росії в Україну, мають бути знесені та перенесені на спеціальні території. Авторка зазначає, що можна погодитись із твердженням режисера А. Германі, що своїми пам'ятниками та назвами вулиць «русский мир» зазіхає на кордони своєї імперії. Вона звертає увагу, що в центрі Риги досі стоїть бюст Мстислава Келдіша, якого було нагороджено медаллю «Серп і молот» за виконання

особливого завдання – внесок у розвиток атомної енергетики в сталінській ядерній програмі під керівництвом Лаврентія Берії.

Wenjie, Zhang. OECD predicts fragile economic recovery [ОЕСР прогнозує тендітне відновлення економіки] / Z. Wenjie // People's Daily. – Beijing, 2023. – 18.03. – Режим доступу : <http://en.people.cn/n3/2023/0318/c90000-10224282.html>.

Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) заявила, що світ перебуває у розпалі «тендітного відновлення економіки» після наслідків пандемії коронавірусу та війни між росією та Україною. В своєму економічному звіті ОЕСР прогнозує, що світова економіка зросте на 2,6 % в 2023 р., а потім прискориться до 2,9 % у 2024 р. через тривалі наслідки української війни такі, як проблеми з енергопостачанням та інфляція.

Unas 43 mil personas murieron en 2022 por la sequía en Somalia [У 2022 році від посухи в Сомалі загинуло близько 43 000 людей] // La Jornada. – Ciudad de México, 2023. – 20.03. – Режим доступу : <https://www.jornada.com.mx/notas/2023/03/20/mundo/unas-43-mil-personas-murieron-en-2022-por-la-sequia-en-somalia/>.

Згідно з новим звітом Стокгольмського міжнародного інституту досліджень проблем миру, близько 43 тис. людей загинули минулого року під час найтривалішої посухи, яка коли-небудь була зареєстрована в Сомалі. Це перша офіційна кількість жертв посухи, яка спустошила більшу частину Африканського Рогу. Очікується, що за перші шість місяців цього року помруть ще щонайменше 18 тис. людей. Не дивлячись на це, цього року ООН та її партнери зазначили, що більше не очікують офіційного оголошення голоду в Сомалі, хоча вони описали ситуацію як «надзвичайно критичну», оскільки тільки в цій країні понад 6 млн людей голодують. Цього разу світ дивиться в інший бік, заявили багато представників гуманітарних організацій. Зокрема, постійний координатор ООН у Сомалі сказав послу Сполучених Штатів при ООН, що «багато традиційних донорів умили руки від цього і зосередилися на Україні».

Créditos, hambre y migración encabezan agenda de Cumbre Iberoamericana [Кредити, голод і міграція очолюють порядок денний Іbero-американського саміту] // La Jornada. – Ciudad de México, 2023. – 22.03. – Режим доступу : <https://www.jornada.com.mx/notas/2023/03/22/mundo/creditos-hambre-y-migracion-encabezan-agenda-de-cumbre-iberoamericana/>.

Іbero-американський саміт відкривається в Домініканській Республіці з порядком денним, зосередженим на економіці, на тлі похмурих прогнозів щодо регіону, який шукає більше фінансування та підтримки для протидії міграційній та продовольчій кризі. Зустріч знову відбудеться віч-на-віч після саміту в Андоррі у квітні 2021 р., який мав переважно віртуальну присутність через COVID-19, і якщо тоді в центрі уваги були вакцини та боротьба з вірусом, то зараз – породжена ним економічна криза, посилена вторгненням росії в Україну.

Kamer wil openheid over gesleep met atoombommen in Nederland [Парламент вимагає відкритості щодо розміщення ядерних бомб у Нідерландах] // *De Telegraaf*. – Amsterdam, 2023. – 23.03. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1873623746/kamer-wil-openheid-over-gesleep-met-atoombommen-in-nederland>.

Міністр закордонних справ Нідерландів В. Гукстра пообіцяв після наполягання депутатів, що Кабінет міністрів обговорить, чи зможуть члени парламенту отримати більше інформації про оновлення американських ядерних бомб на авіабазі «Фолькель» у Брабанті, що пов'язано з війною в Україні. Депутати вважають, що вони повинні знати, що це означає для людей, які живуть у цьому районі.

Piña, Raúl. El Rey y Sánchez acuden a una cumbre iberoamericana que mira a Ucrania y a China [Король Іспанії і П. Санчес відвідують Іbero-американський саміт, присвячений Україні та Китаю] / R. Piña // *El Mundo*. – Madrid, 2023. – 24.03. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/espana/2023/03/24/641d5385fc6c830f6f8b45bd.html>.

Лідери з 22 країн, серед яких король Іспанії Філіп VI, прем'єр-міністр Іспанії Педро Санчес та міністр закордонних справ Іспанії Хосе Мануель Альбарес, беруть участь у XXVIII Іbero-американському саміті в Санто-Домінго. Головними темами саміту є Україна та Китай, тому що наслідки російського вторгнення мають світові масштаби. Іспанія порушуватиме питання України не лише на самому саміті, а й на його полях, оскільки це буде одне з питань, яке обговорюватиме міністр закордонних справ Іспанії під час зустрічей з іншими міністрами МЗС іbero-американських країн. Це буде перший випадок спільного виступу іbero-американських країн щодо війни в Україні, оскільки досі країни Латинської Америки мають розбіжності щодо реакції на війну в Україні. Підсумкова декларація цього саміту обговорювалася місяцями, де Україна була одним із елементів, які мають бути врешті решт визначені. Іспанія наполягатиме на продовженні підтримки України, тому що, за словами Х. М. Альбареса, це «захист не лише територіальної цілісності і суверенітету країни, але й захист найелементарніших принципів статуту ООН».

Шумов, Тихомир. Славчо Велков: Войната се превърна в едно гигантско съревнование на икономики [Славчо Велков: Війна перетворилася на гігантську конкуренцію економік] / Т. Шумов // *Факти*. – Софія, 2023. – 24.03. – Режим доступу : <https://fakti.bg/bulgaria/766625-slavcho-velkov-voinata-se-prevarna-v-edno-gigantsko-sarevnovanie-na-ikonomiki>.

Колишній депутат Народних зборів Болгарії та експерт з питань безпеки Славчо Велков вважає, що Європа «виснажується» через військову допомогу Україні. Ексдепутат зазначає, що в рамках програми вартістю 2 млрд євро, яку прийняв ЄС і яка вже реалізувалася завдяки візитам єврокомісарів, стало зрозуміло, що ЄС виділяє дуже серйозні фінансові ресурси для прискорення виробництва боєприпасів у країнах ЄС – саме на снаряди, на які, поза сумнівом, є велика потреба у Збройних сил України. С. Велков вважає, що таке вливання коштів на обладнання та озброєння до межі виснажує європейські економіки та негативно впливає на боєздатність їхніх армій.

Topvrouw Shell Nederland: gasveld Groningen kan dit jaar dicht [Головна жінка Shell Nederland: Газове родовище Гронінген може бути закрите цього року] // *De Telegraaf*. – Amsterdam, 2023. – 26.03. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/financieel/798127841/topvrouw-shell-nederland-gasveld-groningen-kan-dit-jaar-dicht>.

Нафтогазова компанія «Shell», яка є одним з акціонерів Нідерландської нафтової компанії «NAM», протягом багатьох років відповідала за видобуток газу в Гронінгені, який пізніше стали вважати причиною землетрусів. Компанія «Gasunie», яка керує газопроводами та сховищами, порадила кабінету міністрів родовище Гронінген не закривати остаточно, оскільки через війну між Україною та росією залишається невизначеним, чи зможуть Нідерланди отримати достатню кількість газу. Генеральна директорка компанії «Shell Netherlands» Мар'ян ван Лун вважає, що газове родовище в Гронінгені забезпечує мінімальну кількість газу для підтримки свердловин придатними для використання, але в цьому немає необхідності і має бути повністю закрито.

Balassa, Tamás. Vlagyimir Putyin magyar hangja: A propaganda működik, a köztvé uniós jogot sért [Угорський голос володимира путіна: Пропаганда працює, громадське телебачення порушує законодавство ЄС] / T. Balassa // *Nepszava*. – Budapest, 2023. – 26.03. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3188966_mtva-propaganda-oroszország-europai-unio.

У статті йдеться про роль угорських державних ЗМІ у просуванні проросійської пропаганди щодо війни росії проти України. Незважаючи на критику з боку опозиційних партій, медіа-професіоналів і громадських організацій, угорський уряд зберігає тверду проросійську позицію. Експерти припускають, що непохитну проросійську дружбу можна розірвати, лише якщо уряд В. Орбана дистанціюється від путіна. Однак, оскільки пропаганда все ще працює ефективно, неупередженість угорських ЗМІ ставиться під сумнів і виникають занепокоєння щодо впливу російського уряду на Угорщину.

Crecen riesgos en el orden financiero mundial: FMI [Ризики у світовому фінансовому порядку зростають: МВФ] // *La Jornada*. – Ciudad de México, 2023. – 27.03. – Режим доступу : <https://www.jornada.com.mx/notas/2023/03/27/economia/crecen-riesgos-en-el-orden-financiero-mundial-fmi/>.

Директорка-розпорядниця Міжнародного валютного фонду (МВФ) Крісталіна Георгієва заявила, що ризики для фінансової стабільності зросли та закликала до продовження пильності, хоча вона підкреслила, що заходи, вжиті розвиненими економіками після недавніх банківських крахів, заспокоїли стрес на ринках. Голова МВФ повторила свою думку, що 2023 р. буде ще важким роком, коли світове зростання сповільниться до рівня нижче 3 % через наслідки пандемії, війну в Україні та жорсткість монетарної політики.

Marrow, Alexander. Putin accuses Australia of joining a military ‘axis’ as part of a ‘global NATO’ [Путін звинувачує Австралію у приєднанні до військової «осі» як частини «глобального НАТО»] / A. Marrow // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2023. – 27.03. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/europe/putin-accuses-australia-of-joining-a-military-axis-as-part-of-a-global-nato-20230327-p5cvk2.html>.

Президент росії володимир путін звинуватив Австралію, Нову Зеландію та Південну Корею у приєднанні до нової глобальної «осі» зі Сполученими Штатами та НАТО, стверджуючи, що це схоже на альянс між нацистською Німеччиною, фашистською Італією та імперською Японією під час світової війни. Путін також заперечував створення військового альянсу з Китаєм, незважаючи на підписану раніше у 2022 р. угоду про «безмежне» партнерство, наполягаючи на тому, що співпраця між їхніми збройними силами є «прозорою». Генеральний секретар НАТО Є. Столтенберг підкреслив важливість тісної співпраці Атлантичного альянсу з партнерами в Індо-Тихоокеанському регіоні та говорив про зростання напруженості між Заходом і Китаєм.

Bartkiewicz, Artur. Kolodziejczak: Żadne zboże z Ukrainy nie powinno trafić na polski rynek [М. Колодзейчак: Жодне зерно з України не повинно потрапити на польський ринок] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 28.03. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art38214881-kolodziejczak-zadne-zboze-z-ukrainy-nie-powinno-trafic-na-polski-rynek>.

Лідер аграрної асоціації Польщі «AGROUnia» Міхал Колодзейчак в інтерв'ю Radio Zet заявив, що польські склади забиті зерном, а ціна пшениці на Підкарпатті вже вдвічі нижча, ніж під час жнив. При цьому уряд Польщі має намір збільшити експорт зернових, особливо пшениці. За його словами, скасування мит на товари з України – це погано і М. Колодзейчак вимагає, щоб українське зерно не потрапляло на польський ринок.

Luxner, Larry. Tech-oriented Armenia could be lucrative market for Israel [Технологічно орієнтована Вірменія може стати прибутковим ринком для Ізраїлю] / L. Luxner // The Times of Israel. – Jerusalem, 2023. – 30.03. – Режим доступу : <https://blogs.timesofisrael.com/tech-oriented-armenia-could-be-lucrative-market-for-israel/>.

За словами автора, Ізраїль тихо відновлює свої політичні та економічні зв'язки з Вірменією через зростання інтересу до цієї країни, у якій почалося бурхливе зростання економіки, що пов'язано з російсько-українською війною. Почесний консул Ізраїлю в Єревані Ачот Чахмурадян зазначив, що «головною причиною нашого економічного піднесення зараз є війна в Україні», зокрема економічне зростання підживлюється напливом інженерів-програмістів із сусідньої росії, які прагнуть уникнути погіршення умов у себе вдома з тих пір, як їхня країна вторглася в Україну.

ДАНІ ЗАРУБІЖНИХ РОЗВІДОК ТА АНАЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ

Plummer, Kate. Russia forced to use 60-year-old tanks because of heavy losses, says UK [росія змушена використовувати 60-и річні танки через великі втрати] / K. Plummer // The Independent. – London, 2023. – 06.03. – Режим доступу :

<https://www.independent.co.uk/news/world/europe/russian-losses-ukraine-tanks-b2295093.html>.

В офіційному розвідувальному зведенні Міністерства оборони Великої Британії йдеться, що збройні сили росії зняли зі зберігання 800 основних бойових танків (ОБТ) Т-62, вперше представлених у 1961 р., «щоб компенсувати попередні втрати» в Україні. Москва також вперше розгорнула в Україні невстановлену кількість російських бронетранспортерів БТР-50, які вперше використовувалися у війні 1954 р., і в оновленій інформації йдеться про те, що росія може поставити на озброєння більше обох цих типів машин у міру продовження війни.

Стевановић, Јелена. Жестоке борбе у Бахмуту [Люта боротьба в Бахмуті] / Ј. Стевановић // Политика. – Београд, 2023. – 06.03. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/541121/>.

В американському аналітичному центрі «Інститут вивчення війни» (ISW) припускають, що, якщо російським військам вдасться взяти Бахмут, вони можуть спробувати відновити наступ на Костянтинівку чи Слов'янськ, але зіткнуться з нестачею живої сили та зброї. Експерти кажуть: міські бої в Бахмуті можуть ще більше погіршити вже виснажені російські змішані сили подібно до того, що було при відході ЗСУ від лінії Сєверодонецьк-Лисичанськ, що фактично завершило російські наступальні операції в Луганській та Донецькій областях влітку 2022 р.

Baumgart, Aaron. Russen wenden in Schlacht um Bachmut Caesars Lieblings-Strategie an [росіяни переймають улюблену стратегію Цезаря в битві за Бахмут] / А. Baumgart // Focus. – Berlin, 2023. – 08.03. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/kampf-um-ukrainische-stadt-in-schlacht-um-bachmut-wenden-russen-caesars-lieblings-strategie-an_id_187592159.html.

За даними американського аналітичного центру «Інститут вивчення війни» (ISW), нинішня ситуація в Бахмуті не обов'язково означає успіх росії, бо окрім швидкої реакції та мобільності такий маневр потребує чіткої злагодженості військ. Експерти впевнені, що росіяни під час бою за Бахмут використовують, так званий, поворотний рух, атакуючи ворога збоку – це тактика, яку використовували Юлій Цезар і Наполеон Бонапарт, яка на відміну від оточення з усіх боків зосереджується на атаці з певного боку чи флангу. Експерти вважають, що, ймовірно, українські війська відступлять до того, як потраплять у оточення або в пастку. Колишній німецький полковник Ральф Тіле зазначає, що російські військові навмисно залишають єдину дорогу до міста відкритою і таким чином вони можуть пильно стежити та перехоплювати українські війська.

Moore, Mark. Russia lacks troops, firepower to take much ground in Ukraine this year: US intelligence chief [росії не вистачає військ та вогневої могутності, щоб цього року захопити велику територію в Україні, – директорка національної розвідки США] / М. Moore // New York Post. – New York, 2023. – 08.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/08/us-intel-chief-says-russia-may-have-to-shift-ukraine-strategy/>.

Директорка національної розвідки США А. Гейнс заявила на слуханнях у Сенаті, що війна в Україні стала «жорсткою війною на виснаження, в якій жодна сторона не має остаточної військової переваги», проте зауважила, що президент росії путін, можливо, зможе продовжувати війну роками. А. Гейнс додала, що російським збройним силам не вистачає боєприпасів і живої сили, вони також страждають від неефективного керівництва та низького морального духу. За її словами, путін може бути змушений ще раз збільшити чисельність своїх збройних сил чи пошукати за межами росії життєво важливу техніку.

Werner, Sarah. Russland schrumpft – dadurch wird Putin noch gefährlicher [росія зменшується, що робить путіна ще небезпечнішим] / S. Werner // Focus. – Berlin, 2023. – 31.03. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/demographische-krise-putin-macht-russland-zum-schrumpf-reich-das-macht-ihn-noch-gefaehrlicher_id_189757707.html.

Згідно з прогнозом ООН, росія втратить близько шостої частини населення працездатного та призовного віку в найближчі 30 років. Експерти вважають, що наслідки демографічної кризи, яку переживає росія, можуть бути руйнівними для сусідніх країн, що такий розвиток подій може зробити путіна ще більш небезпечним і путін у відчаї може шукати інші військові «рішення» проблеми.

Farberov, Snejana. Russian mercenary group likely lost tens of thousands of fighters in Bakhmut: report [Група російських найманців, ймовірно, втратила у Бахмуті десятки тисяч бойовиків: звіт] / S. Farberov // New York Post. – New York, 2023. – 31.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/31/wagner-group-likely-lost-thousands-in-fight-for-bakhmut/>.

Американський аналітичний центр «Інститут вивчення війни» повідомив, що ПВК Вагнера, ймовірно, втратила «істотну» кількість живої сили, що, як очікується, ускладнить наступ москви у східному регіоні. Голова Об'єданого комітету начальників штабів генерал М. Міллі повідомив, що ПВК Вагнера налічує близько 6 тис. професійних військовослужбовців та від 20 тис до 30 тис. новобранців, переважно засуджених, які воюють в районі Бахмута. Старший військовий радник місії Сполученого Королівства при Організації з безпеки та співробітництва в Європі Я. Стаббс заявив, що з липня в районі Бахмута було вбито або поранено 30 тис. російських військових та ПВК Вагнера. Цю інформацію західних аналітиків підтвердив засновник ПВК Вагнера Є. Пригожин, який публічно визнав, що бої у Бахмуті завдали тяжких втрат як його військам, так і українській стороні.

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ

Štulajter, Ivan. Putin robí na Ukrajině správnou věc [путін робить «правильні речі» в Україні] / I. Štulajter // Denník N. – Bratislava, 2023. – 06.03. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3269741/putin-robi-na-ukrajine-spravnu-vec/?ref=list>.

Колишній радник прем'єр-міністра Словаччини Іван Штулайтер вважає, що коли українці виженуть російських агресорів зі своєї території, розпочнеться процес мирної інтеграції України до ЄС та НАТО. З Євросоюзу та США в Україну надійдуть не лише величезні інвестиції, а й «нематеріальні активи» у вигляді різноманітних

освітніх програм та інтеграційного досвіду з метою адаптації українського законодавства, інституцій і, звісно, мислення людей до європейського. За словами І. Штулайтера, для Словаччини це буде величезна можливість, якою багато хто, безумовно, скористається. Якщо цей запланований розвиток буде відповідати дійсності, Словаччина більше не буде на периферії ЄС і не лише географічно, а й ментально завдяки величезному ренесансному процесу за межами наших східних кордонів. І. Штулайтер наголошує, що це геополітичне зрушення також означатиме, що вільний світ Словаччини буде краще захищений також від внутрішніх ворогів.

Председник Чешке упозорава да ће Украина лакше у ЕУ него у НАТО [Президент Чехії попереджає, що Україні буде легше вступити до ЄС, ніж до НАТО] // Политика. – Београд, 2023. – 13.03. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/542493/>.

Новий президент Чехії Петр Павел вважає, що можливий вступ України до ЄС не викличе стільки суперечок, як розгляд питання про її членство в НАТО. За словами чеського президента, багато країн ЄС погоджуються з тим, що Україну слід запросити до блоку якнайшвидше. Про це свідчить той факт, що низка посадовців ЄС відвідали країну, яка зазнала російського вторгнення. Президент Чехії підкреслив, що вважає важливим бути на боці України не тільки на словах, але й через матеріальну чи фінансову допомогу.

Ukraine: «Tout report de l'ouverture des négociations d'adhésion du pays à l'Union européenne serait politiquement, humainement et moralement inacceptable» [Україна: «Будь-яке відтермінування відкриття переговорів щодо вступу країни до Європейського Союзу було б політично, по-людськи та морально неприйнятним»] // Le Monde. – Paris, 2023. – 21.03. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/idees/article/2023/03/20/ukraine-tout-report-de-l-ouverture-des-negociations-d-adhesion-du-pays-a-l-union-europeenne-serait-politiquement-humainement-et-moralement-inacceptable_6166260_3232.html.

Понад сто європейських діячів, у тому числі колишній президент Литовської Республіки Вітаутас Ландсбергіс і депутатка Європарламенту від Данії Карен Мельхіор на форумі у «Le Monde» стурбовані «ворожими силами», що протидіють швидкому приєднанню України до ЄС. У своїй колективній публікації вони закликають до швидкого прийняття рішення про відкриття переговорів з Україною про вступ до ЄС. Європейські політики вважають, що в цьому контексті політично неприпустимі будь-яке бюрократичне зволікання.

Kaiwei, Zhang. Ukraine seeks to join EU within year after start of membership talks: FM [Україна прагне вступити до ЄС протягом року після початку переговорів щодо членства – глава МЗС] / Z. Kaiwei // People's Daily. – Beijing, 2023. – 31.03. – Режим доступу : <http://en.people.cn/n3/2023/0331/c90000-10230143.html>.

Міністр закордонних справ Д. Кулеба заявив, що Україна має намір приєднатися до Європейського Союзу протягом року після початку переговорів про членство. У червні 2022 р. лідери ЄС прийняли Україну як кандидата на членство в

блоці, висунувши сім вимог, які Україна має виконати для початку переговорів щодо вступу. Д. Кулеба підкреслив, що Україна виконує поставлені перед ЄС завдання щодо членства набагато швидше, ніж будь-хто очікував.

ЗАСУДЖЕННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ РОСІЯН В УКРАЇНІ

Шумов, Тихомир. Николай Милков: Захитата на правата на човека са приоритет за политика ни [Ніколай Мілков: Захист прав людини є пріоритетом нашої політики] / Т. Шумов // Факти. – София, 2023. – 02.03. – Режим доступу : <https://fakti.bg/bulgaria/759989-nikolai-milkov-zashtitata-na-pravata-na-choveka-sa-prioritet-za-politika-ni>.

Міністр закордонних справ Болгарії Ніколай Мілков взяв участь у Сегментах високого рівня 52-ї сесії Ради ООН з прав людини та Конференції з роззброєння, які проходять у Женеві. Він заявив, що через рік після початку агресії РФ проти України, Болгарія вкотре категорично засуджує всі порушення міжнародного права у сфері прав людини та міжнародного гуманітарного права. Болгарський міністр назвав жахливими масові та систематичні порушення прав людини на окупованих територіях України, які, на його думку, потребують одностайного засудження та відповідальності винних. Згідно з його словами, в рамках засідання Ради ООН Республіка Болгарія підтримує подану Україною резолюцію про продовження мандата Незалежної міжнародної комісії з розслідування України.

Bartkiewicz, Artur. Nie pozwólmy złu wygrać w ciszy. Z tą Rosją nie mamy o czym rozmawiać [Не дамо злу перемогти мовчки. Нам з цією росією нема про що говорити] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 04.03. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/komentarze/art38067431-artur-bartkiewicz-nie- pozwolmy-zlu-wygrac-w-ciszy-z-ta-rosja-nie-mamy-o-czym-rozmawiac>.

Журналіст Rzeczpospolita Артур Барткевич вважає, що у мовчанні та байдужості перемагає зло, тому не можна допустити, щоб російські воєнні злочини стали звичним явищем для світу. За словами журналіста, якщо це станеться, путін переможе, навіть якщо не досягне всіх цілей, які поставив перед собою 24 лютого минулого року. А. Барткевич зазначає, що 24 лютого 2022 р. всі були шоковані картинами вибухів у Києві, а сьогодні вже майже не помічають масованих ударів по цілях по всій Україні.

Vlad, Andreea. Exclusiv. Planeta la răscruce! Războiul aduce Marea Resetare. Fostul ministru de Externe, Titus Corlăţean: Rusia a deschis cutia Pandorei [Ексклюзив. Планета на роздоріжжі! Війна приносить Велике перезавантаження. Колишній міністр закордонних справ Тіт Корлацеан: росія відкрила скриньку Пандори] / A. Vlad // Evenimentul Zilei. – Bucureşti, 2023. – 07.03. – Режим доступу : <https://evz.ro/exclusiv-planeta-la-rascruce-razboiul-aduce-marea-resetare-fostul-ministru-de-externe-titus-corlatean-rusia-a-deschis-cutia-pandorei-video.html>.

Колишній міністр закордонних справ Румунії Т. Корлацеан, нинішній віцепрезидент Соціал-демократичної партії (PSD), прокоментував, що створений РФ прецедент із вторгненням в Україну є небезпечним для всієї планети. За його словами, порушення росією статуту ООН створило прецедент, який може

використати будь-хто інший у світі, наприклад Іран, якщо міжнародне співтовариство не відреагує і не виправить ситуацію. Т. Корлацеан зазначає, що необхідно винайти суд для розгляду злочинів російської агресії. Він відзначив свою роль у юридичному визнанні, відповідними міжнародними інституціями, росії – терористом і державою-агресором після вторгнення в Крим і Донбас у 2004 р. Т. Корлацеан наголосив, що Україна має бути вдячна за допомогу, отриману від Румунії, бо «ми робимо виняткові речі для українців, бо війна – це катастрофа».

M. Navickienė: turime padėti seksualinio smurto aukoms karinio konflikto teritorijose [М. Навіцкене: ми маємо допомагати жертвам сексуального насильства в районах військових конфліктів] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2023. – 09.03. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2023/03/09/news/m-navickiene-turime-padeti-seksualinio-smurto-aukoms-karinio-konflikto-teritorijose-26365346>.

Міністерка соціального захисту та праці Литви М. Навіцкене взяла участь у заході ООН, що відбувся в Нью-Йорку, де обговорили випадки сексуального насильства під час російсько-української війни та допомогу жертвам насильства. За словами міністерки, росія використовує сексуальне насильство як «зброю війни», щоб зламати дух українського населення. Вона виділила як одну з фундаментальних проблем те, що недоліки міжнародних правових норм призводять до того, що сексуальне насильство не визнається злочином і закликала держави ООН і міжнародне співтовариство докласти зусиль для забезпечення повної відповідальності за воєнні злочини та інші найтяжчі злочини, пов'язані з веденням росією агресивної війни проти України.

Sclavone, Ionel. Bogdan Aureescu reacționează după mandatul de arestare emis pe numele lui Vladimir Putin: „Nu există pace fără dreptate” [Богдан Ауреску відреагував на ордер на арешт володимира путіна: «Немає миру без справедливості»] / I. Sclavone // Evenimentul Zilei. – București, 2023. – 17.03. – Режим доступу : <https://evz.ro/bogdan-aurescu-reactioneaza-dupa-mandatul-de-arestare-emis-pe-numele-lui-vladimir-putin-nu-exista-pace-fara-dreptate.html>.

Міністр закордонних справ Румунії Б. Ауреску відреагував після того, як Міжнародний кримінальний суд (МКС) оголосив, що видав ордер на арешт путіна. Б. Ауреску стверджує, що міжнародні злочини, вчинені під час незаконної війни росії проти України, не повинні залишатися безкарними. За його словами, Румунія повністю підтримує роботу та зусилля МКС, бо «немає миру без справедливості».

Berz, Katharine Lake. Russia is struggling to find new ‘homes’ for the thousands of Ukrainian children it’s taken [росія щосили намагається знайти нові «будинки» для тисяч українських дітей, яких вона забрала] / K. L. Berz // The Toronto Star. – Toronto, 2023. – 18.03. – Режим доступу : <https://www.thestar.com/news/world/2023/03/18/russia-has-taken-thousands-of-ukrainian-children-its-struggling-to-care-for-them-but-seldom-lets-them-go.html>.

На думку автора статті, канадської журналістки і письменниці Кетрін Лейк Берз, спроби путіна додати українських дітей до населення росії, схоже, є частиною

його ініціативи «Десятиліття дитинства» у відповідь на демографічний спад, що затягнувся в його країні. Згідно з прогнозами ООН, до 2100 р. росіян стане на 20 % менше і ініціатива путіна щодо депортації українських дітей в основному була спрямована на збільшення кількості дітей.

Japan, Germany to watch developments of investigation against putin [Японія та Німеччина стежитимуть за перебігом розслідування проти путіна] // Japan Today. – Tokyo, 2023. – 19.03. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/politics/update2-japan-to-watch-developments-of-investigation-against-putin-kishida>.

Прем'єр-міністр Японії Ф. Кісіда після переговорів із канцлером Німеччини О. Шольцем у Токіо заявив, що Японія уважно стежитиме за ходом розслідування проти президента росії путіна. О. Шольц зазначив, що підтримує видачу Міжнародним кримінальним судом ордера на арешт путіна на підставі того, що він керував воєнним злочином насильницької депортації українських дітей під час вторгнення росії в Україну.

Plenković: Nalog međunarodnog suda za uhićenje Putina je očekivan. To je samo početak [Пленкович: Наказ міжнародного суду про арешт путіна очікується. Це лише початок] // Vecernji list. – Zagreb, 2023. – 20.03. – Режим доступу : <https://www.vecernji.hr/vijesti/plenkovic-nalog-medunarodnog-suda-za-uhicenje-putina-je-ocekivan-to-je-samo-pocetak-1665742>.

Прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович заявив, що ордер Міжнародного кримінального суду (МКС) на арешт президента росії путіна був очікуваним і що це «лише початок». А. Пленкович вважає, що враховуючи жорстокості, які відбуваються в Україні протягом останнього року або близько того, численні воєнні злочини, які були скоєні, це лише початок. А. Пленкович сказав, що вважає лише питанням часу, коли суд збере достатньо доказів щодо інших злочинів росії в Україні.

Siza, Rita. Putin será preso se entrar em Portugal, garante Gomes Cravinho [путіна заарештують, якщо він в'їде в Португалію, гарантує Ж. Гомес Кравіньйо] / R. Siza // Público. – Lisboa, 2023. – 20.03. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2023/03/20/mundo/noticia/putin-sera-presos-entrar-portugal-garante-gomes-cravinho-2043221>.

Без будь-яких вагань міністр закордонних справ Португалії Жуан Гомес Кравіньйо підтвердив, що Португалія виконає ордер на арешт президента росії, виданий Міжнародним кримінальним судом, і проведе арешт путіна, якщо з будь-якої причини російський лідер в'їде в країну.

Afonso, Carmo. Atenção: João Cravinho avisa Putin [Увага: Жуан Гомес Кравіньйо попереджає путіна] / C. Afonso // Público. – Lisboa, 2023. – 24.03. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2023/03/24/opiniao/opiniao/atencao-joao-cravinho-avisa-putin-2043609>.

Міністр закордонних справ Португалії Жуан Гомес Кравіньйо заявив, що Португалія візьме на себе відповідальність щодо арешту, якщо путін «заїде на національну територію». Авторка статті пояснює, що в такому разі португальська влада повинна затримати президента росії за ордером на арешт, виданим Міжнародним кримінальним судом за воєнні злочини, скоєні в Україні.

Geanous, Jacob. Putin wanted ‘total cleansing’ of Ukraine with ‘house-to-house terror,’ leaked spy docs reveal [путін хотів «тотального чищення» України за допомогою «терору по домівках», – свідчать електронні документи] / J. Geanous // New York Post. – New York, 2023. – 25.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/25/putin-wanted-total-cleansing-of-ukraine-leaked-spy-docs-show/>.

російський диктатор володимир путін планував «тотальну зачистку» України за допомогою «поквартирного терору», про що свідчать електронні листи з російської розвідувальної служби ФСБ, які були передані джерелом у ФСБ російському правозахиснику В. Осечкіну, який заснував платформу Gulagu.net. Листи розповідають про накази вивозити українських мирних жителів у концтабори з метою підкорення України. Витік документів стався через тиждень після того, як Міжнародний кримінальний суд висунув путіну звинувачення у воєнних злочинах за звинуваченнями, пов'язаними з імовірною схемою депортації українських дітей до росії.

Tandon, Shaun. US backs special tribunal on Russian ‘aggression’ against Ukraine [США підтримали спеціальний трибунал щодо російської «агресії» проти України] / S. Tandon // The Times of Israel. – Jerusalem, 2023. – 29.03. – Режим доступу : <https://www.timesofisrael.com/us-backs-special-tribunal-on-russian-aggression-against-ukraine/>.

Сполучені Штати висловили підтримку щодо створення спеціального міжнародного трибуналу для розгляду справи проти росії за «агресію» проти України, створивши імпульс для судового переслідування цього злочину вперше після Другої світової війни. Це перший випадок, коли США, які мають напружені відносини з Міжнародним кримінальним судом, відкрито підтримали спеціальний трибунал щодо агресії росії в Україні.

Ārlietu ministrija: Vainīgajiem Krievijas agresijā pret Ukrainu būs jāstājas tiesas priekšā [МЗС: Винуватці агресії росії проти України постануть перед судом] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīgā, 2023. – 31.03. – Режим доступу : <https://nra.lv/pasaule/410155-arlietu-ministrija-vainigajiem-krievijas-agresija-pret-ukrainu-bus-jastajas-tiesas-prieksa.htm>.

Міністерство закордонних справ (МЗС) Латвії, згадуючи про воєнні злочини, скоєні російськими збройними силами в Бучі, впевнене, що винуватці агресії росії проти України постануть перед судом. У МЗС наголошують, що Латвія вшановує громадян України, які постраждали під час жорстокого російського вторгнення до Бучі 31 березня 2022 р. У заяві МЗС йдеться про підтримку розслідування Міжнародним кримінальним судом злочинів, скоєних росією в Україні, і притягнення

до відповідальності винних. МЗС Латвії вважає, що суд уже зробив важливий перший крок, видавши ордери на арешт президента росії путіна та уповноваженої з прав людини львової-белової.

ЗБРОЙНА ДОПОМОГА УКРАЇНІ

Вучевіч: Србија није продавала оружје зараћеним странама у Украјини [Вучевіч: Србија не продавала зброю воюючим сторонам в Україні] // Политика. – Београд, 2023. – 01.03. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/540379/milos-yucevic-prodaja-oruzje>.

Міністр оборони Сербії Мілош Вучевіч спростував заяви про продаж Сербією зброї воюючим сторонам в Україні. М. Вучевіч сказав, що Сербія не продала жодної кулі, міни, гранати чи гвинтівки жодній воюючій стороні на українському полі бою, і підкреслив, що «це залишиться політикою Сербії».

Enderlin, Serge. La Suisse tergiverse sur les livraisons d'armes à l'Ukraine [Швейцарія відмовляється від поставок зброї в Україну] / S. Enderlin // Le Monde. – Paris, 2023. – 02.03. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/03/02/en-suisse-le-debat-sur-les-livraisons-d-armes-a-l-ukraine-divise-la-classe-politique_6163839_3210.html.

Кореспондент Le Monde в Женеві Серж Ендерлін в статті зазначив, що парламент Швейцарії обговорює поправку до закону, яка забороняє реекспорт військової техніки до країни, яка перебуває у стані війни. Кореспондент вважає, що заборону навряд чи вдасться подолати і хоча Швейцарія підтримала всі санкції ЄС проти росії, але цього недостатньо, щоб пояснити її вичікувальну позицію, яка стає дедалі незручнішою в міру того, як посилюється тиск з боку Заходу, з вимогою твердо обрати сторону, оскільки дві колишні нейтральні країни, Швеція та Фінляндія, вже зробили це і тепер є кандидатами в НАТО. Нейтралітет Швейцарії і її заборони на поставки зброї країнам ЄС викликає роздратування серед європейських сусідів. Опитування показало, що незначна більшість швейцарців (50 % проти 46 %) підтримає винятковий дозвіл уряду, який би дозволив іноземним арміям, які володіють швейцарською зброєю, передавати її в Україну.

Barigazzi, Jacopo. EU looks to dedicate €1B to howitzer shells for Ukraine [ЄС планує виділити 1 мільярд євро на гаубичні снаряди для України] / J. Barigazzi // POLITICO. – Brussels, 2023. – 02.03. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/eu-plan-dedicate-ammunition-1-billion-euro-howitzer-shells-ukraine-war/>.

Європа хоче спрямувати кошти цілеспрямовано на артилерійські снаряди, які відчайдушно потрібні Україні для боротьби з росією. ЄС допомагає Україні постачати зброю через позабюджетний міжурядовий фонд під назвою European Peace Facility, який використовується для відшкодування країнам, що експортують зброю в Україну. Наразі фонд виплатив 3,6 млрд євро військової допомоги Україні, а країни-члени ухвалили рішення в грудні минулого року збільшити фінансування на 2 млрд євро в 2023 р. На сьогодні потреби у видатках були визначені нечітко, але ЄС робить великий акцент на артилерійські боєприпаси, оскільки ЗСУ на сході ведуть виснажливі гаубичні битви з росіянами.

Janicek, Karel. Slovakia basks under NATO umbrella, sends Ukraine old arms [Словаччина гріється під егідою НАТО та відправляє Україні стару зброю] / K. Janicek // The Independent. – London, 2023. – 02.03. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/us-politics/slovakia-ap-ukraine-nato-bratislava-b2291801.html>.

Міністр оборони Словаччини Я. Надь оголосив, що Словаччина висловила готовність передати Україні 10 винищувачів МіГ-29. Якщо таке постачання відбудеться, то Словаччина стане першою країною-членом НАТО, яка надасть Україні бойові літаки. Словаччина перестала використовувати винищувачі радянського зразка через брак запчастин та фахівців із технічного обслуговування. Усього Словаччина поставила Україні зброї на суму майже 168 млн євро, а також надала понад 82 млн євро через спеціальний фонд ЄС.

Fabian, Emanuel. Elbit inks \$252 million deal to supply unnamed NATO country with rocket systems [Elbit укладає угоду на суму 252 мільйони доларів на постачання неназваній країні НАТО ракетних систем] / E. Fabian // The Times of Israel. – Jerusalem, 2023. – 02.03. – Режим доступу : <https://www.timesofisrael.com/elbit-inks-252-million-deal-to-supply-unnamed-nato-country-with-rocket-systems/>.

Ізраїльська оборонна компанія «Elbit Systems», яка розробляє і модернізує різні види озброєння, оголосила, що вона отримала два контракти на суму 252 млн дол. на постачання артилерійських систем неназваній європейській країні-члену НАТО. Оголошення було зроблене після того, як Данія заявила, що веде переговори з «Elbit» щодо нової мобільної артилерії, щоб закрити «критичну прогалину», після того, як передала Україні всі 19 своїх гаубиць Caesar французького виробництва.

Farberov, Snejana. US sending portable armored bridges to Ukraine as part of \$400M package [США надсилають переносні броньовані мости Україні в рамках пакету на 400 мільйонів доларів] / S. Farberov // New York Post. – New York, 2023. – 03.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/03/us-sending-portable-armored-bridges-to-ukraine/>.

США оголосили про новий пакет військової допомоги Україні на суму 400 млн дол., який вперше включатиме переносні броньовані мости, які дозволять ЗСУ перетинати річки для контратаки на ворога. Цей крок зроблено в той час, коли Україна готується розпочати весняний контрнаступ, щоб спробувати звільнити території, які були захоплені росією з початку вторгнення. Державний секретар США Е. Блінкен, оголошуючи про допомогу, заявив, що цей пакет допомоги буде взятий із існуючих запасів зброї США, не вимагаючи схвалення Конгресу, щоб він міг швидше дістатися України. США також потроїли кількість українських солдатів, яких вони навчають просунутій тактиці бою на базі у Німеччині. Перші 600 українських військовослужбовців вже пройшли курс навчання, ще 1600 проходять навчання.

Canada's chief of the defence staff makes trip to Ukrainian capital [Начальник штабу оборони Канади здійснив поїздку до української столиці] // The Toronto Star. – Toronto,

2023. – 04.03. – Режим доступу : <https://www.thestar.com/politics/2023/03/04/canadas-chief-of-the-defence-staff-makes-trip-to-ukrainian-capital.html>.

Начальник Штабу оборони Збройних сил Канади генерал В. Ейр прибув до України, де зустрівся з головнокомандувачем ЗСУ В. Залужним та обговорив, як Канада та канадські збройні сили можуть зробити свій внесок у майбутні потреби України. Прем'єр-міністр Канади Д. Трюдо оголосив, що Канада пожертвує чотири додаткові основні бойові танки Leopard 2 для підтримки українських сил, подвоївши кількість танків, що надаються Канадою. Оттава також пожертвує броньовану ремонтно-евакуаційну машину та понад 5 тис. набоїв.

Augustsson, Tomas. Försvarsindustrins larm: "Fungerar inte för krig" [Сигналізація оборонної промисловості: «На війну не працює»] / T. Augustsson // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 07.03. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/BWwP3v/europas-forsvarsindustri-fungerar-inte-for-krig>.

На думку кореспондента SvD Томаса Аугустссона, Європа створила оборонну промисловість мирного часу, тому не може швидко доставити боєприпаси та зброю Україні. Це стверджують оборонні компанії країни, які хочуть бачити нову та швидшу систему виготовлення та поставки зброї в Україну. Оглядач зазначає, що проблема ускладнюється тим, що Швеція та ряд інших західних країн одночасно вирішили інвестувати більше у власну оборону.

Wallberg, Peter. Bråttom med mer ammunition till Ukraina [Поспішайте надсилати більше боєприпасів в Україну] / P. Wallberg // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 07.03. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/ve9mwj/brattom-med-mer-ammunition-till-ukraina>.

Міністр оборони Королівства Швеція Пол Йонсон заявив, що армія України гостро потребує артилерійських боєприпасів. ЄС за головування Швеції намагається знайти спосіб швидкої доставки артилерійських снарядів на поле бою. За його словами, найшвидший спосіб доставити боєприпаси в Україну – якщо країни ЄС зможуть залишити частину снарядів, які вони вже мають у своїх складах. Тому обговорюється питання виділення ЄС 1 млрд євро на фінансову компенсацію країнам, які можуть швидко надіслати Україні боєприпаси, однак постає питання, чи мають країни ЄС такі великі запаси.

Cordon, Gavin. UK ammunition reserves fall to 'dangerously low' levels due to supply to Ukraine, say MPs [Запаси боєприпасів Великобританії впали до «небезпечно низького» рівня через постачання в Україну] / G. Cordon // The Independent. – London, 2023. – 07.03. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/uk-ammunition-stockpile-low-ukraine-war-b2295431.html>.

Депутати Палати громад – нижньої палати парламенту Великої Британії – заявили, що запаси боєприпасів у Великій Британії впали до «небезпечно низького» рівня через постачання в Україну. Депутати попередили, що відновлення боєприпасів у Великобританії може зайняти не менше десяти років, що поставить під загрозу

національну безпеку Великобританії. Тому депутати рекомендували міністерству оборони розробити план дій щодо збільшення оборонно-промислових потужностей та скорочення часу, щоб забезпечити як продовження поставок в Україну, так і поповнення запасів у Великій Британії.

Ucrânia: tanques Leopard de Portugal estão na Alemanha e prontos a seguir [Україна: Португальські танки Leopard знаходяться в Німеччині та готові до експлуатації] // Público. – Lisboa, 2023. – 08.03. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2023/03/08/politica/noticia/ucrania-tanques-leopard-portugal-estao-alemanha-prontos-seguir-2041571>.

Міністерка національної оборони Португалії Гелена Каррейрас незадовго до початку неформальної зустрічі міністрів оборони ЄС, організованої Швецією в Раді ЄС у Стокгольмі, оголосила, що три танки Leopard 02 А6, які Португалія надала Україні, вже знаходяться в Німеччині та готові відправитися на територію України разом з 18 німецькими танками до кінця місяця. Г. Каррейрас додала, що на цій зустрічі «багато уваги приділятиметься підтримці України, а саме в питанні постачання боєприпасів.

Kern, Miro. Neschováajte sa za moju sukňu, reaguje prezidentka na nový nápad, ako dostať mígy na Ukrajinu [Не ховайтеся за мою спідницю, президентка відгукнулася на нову ідею, як доставити винищувачі в Україну] / M. Kern // Denník N. – Bratislava, 2023. – 09.03. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3275461/neschovavajte-sa-za-moju-suknu-reaguje-prezidentka-na-novy-napad-ako-dostat-migy-na-ukrajinu/?ref=list>.

Журналіст Міро Керн в статті для видання зазначає, що експрем'єр-міністр Словаччини Ігор Матович хоче змінити конституцію, аби президентка підписала фундаментальні рішення уряду щодо надання Україні винищувачів. Автор підкреслює, що знайти для цього необхідні 90 голосів у парламенті буде дуже складно. Пройшов рівно місяць відколи Президент України Володимир Зеленський офіційно звернувся до прем'єр-міністра Едуарда Гегера з проханням поставити винищувачі МіГ-29 для захисту від російського вторгнення. Прем'єр-міністр поваленого уряду сказав йому на саміті у Брюсселі на початку лютого, що «Словаччина зробить усе можливе, щоб виконати це прохання». З того часу він і міністр оборони Ярослав Надь часто говорять про винищувачі, але натякають на те, що уряд із грудня значно обмежив повноваження та втратив право вирішувати принципові питання внутрішньої та зовнішньої політики. Він не має цієї компетенції, навіть якщо президентка Зузана Чапутова підпише такі рішення.

Ще получи ли Украина западни истребители [Чи отримає Україна західні винищувачі?] // Факти. – София, 2023. – 10.03. – Режим доступу : <https://fakti.bg/mnenia/761809-shte-poluchi-li-ukraina-zapadni-iztrebiteli>.

Згідно з інформацією видання, перспектива отримання Україною західних літаків є реальною. Зараз двоє українських пілотів перебувають у США. Згідно з програмою, яка проводиться на базі ВПС Національної гвардії в Тусоні, штат Арізона, пілоти керуватимуть літаками в симуляторах, щоб американські військові

могли оцінити їхні здібності до польотів. Експерти кажуть, що сучасні винищувачі такі, як F-16 допоможуть Україні завдати удару в тилу росії. Президент США Д. Байден поки що відкидає можливість доставки винищувачів. Але такі країни, як Польща та Нідерланди сигналізували про готовність постачати Україні літаки з власних запасів. Деякі країни-члени НАТО стурбовані тим, що надання Україні винищувачів буде виглядати як ескалація війни, що загрожує прямим зіткненням з росією.

Bradarić, Branimir. Zbog rata u Ukrajini na kušnji stoljeća švicarske neutralnosti: Koju stranu će odabrati [Через війну в Україні століття швейцарського нейтралітету пройде випробування: чию сторону оберуть?] / B. Bradarić // Vecernji list. – Zagreb, 2023. – 13.03. – Режим доступу : <https://www.vecernji.hr/vijesti/zbog-rata-u-ukrajini-na-kusnji-stoljeca-svicarske-neutralnosti-koju-stranu-ce-odabrati-1663812>.

В статті кореспондент видання Бранімір Брадаріч критикує Швейцарію, яка зберігає нейтральний статус і не хоче надсилати Україні зброю. За його словами, Швейцарія має збройову промисловість, яка виробляє вкрай необхідні боеприпаси для частини зброї, яку європейці доставили в Україну, а також деякі з обіцяних ними основних бойових танків Leopard 2. Автор зазначає, що з іншого боку, існують суворі швейцарські правила щодо того, куди ця зброя може йти, зокрема в Швейцарії є закон, який забороняє будь-якій країні, яка купує швейцарську зброю, надсилати її стороні у війні, тобто Україні.

Ступарушић, С. Украјинци после обуке у Немачкој заједно са тенковима „леопард 2” стижу у Украјину [Після навчання в Німеччині українці повернуться в Україну разом із танками Leopard 2] / С. Ступарушић // Политика. – Београд, 2023. – 13.03. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/542492/>.

Українські військові, які перебували в Німеччині на навчаннях, у березні повертаються в Україну разом із танками Leopard 2. Уряд Німеччини довго вагався з рішенням поставити танк Leopard 2 і дозволити поставку іншим країнам. Існував страх, що Німеччину можуть вважати воюючою стороною і це в першу чергу стосувалося канцлера Олафа Шольца. Однак через посилення тиску було вирішено надати 18 танків Leopard 2А6 Україні.

Nederland geeft mijnenjagers en droneradars aan Oekraïne [Нідерланди передають Україні міношукачі та радары для безпілотників] // De Telegraaf. – Amsterdam, 2023. – 14.03. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/713163618/nederland-geeft-mijnenjagers-en-droneradars-aan-oekraïne>.

Міністерка оборони Нідерландів К. Оллонгрєн під час перебування в Україні відвідала порти у Миколаєві і Одесі. Під час візиту вона заявила, що Нідерланди дарують Україні 2 судна, які виявляють і знешкоджують міни в морі, також дарують безпілотні радары та системи, які можна використовувати для швидкого будівництва мостів. В Україну судна відправлять лише приблизно у 2025 р., а підготовка українського екіпажу розпочнеться у другій половині 2023 р. Міністерка підтвердила, що Нідерланди продовжать надавати військову підтримку Україні.

O'Brien, Connor. Senators from both parties press Austin on sending F-16s to Ukraine [Сенатори від обох партій тиснуть на Л. Остіна щодо відправки F-16 в Україну] / С. O'Brien // POLITICO. – Brussels, 2023. – 14.03. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2023/03/14/senate-defense-department-ukraine-fighters-00087051>.

Кореспондент POLITICO у Конгресі США з питань оборони Коннор О'Браєн пише, що вісім сенаторів США стверджують, що сучасні винищувачі «можуть змінити правила гри на полі бою» в Україні. Автором листа виступив сенатор Марк Келлі (штат Аризона), який у листі до міністра оборони США Ллойда Остіна разом вісьмома сенаторами вимагають від Пентагону додаткової інформації про те, що потрібно, щоб відправити літаки F-16 в Україну. Війна між росією та Україною «зараз перебуває на критичному етапі», написали сенатори, стверджуючи, що винищувачі F-16 можуть дати Києву перевагу.

Bartkiewicz, Artur. Morawiecki pytany o MiG-i dla Ukrainy: Przekazanie może nastąpić za 4-6 tygodni [М. Моравецький на запитання про МіГи для України: Передача може відбутися через 4-6 тижнів] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 14.03. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/konflikty-zbrojne/art38121081-morawiecki-pytany-o-mig-i-dla-ukrainy-przekazanie-moze-nastapic-za-4-6-tygodni>.

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький на запитання про те, коли МіГи, які використовували польські ВПС, зможуть дістатися до України, повідомив, що це може відбутися протягом 4-6 тижнів. Нещодавно і президент Польщі Анджей Дуда заявив, що Польща готова передати Україні свої винищувачі МіГ-29 «у рамках міжнародної коаліції». Після заяви А. Дуди готовність Словаччини передати Україні винищувачі МіГ-29 підтвердив міністр оборони Словаччини Ярослав Надь, зокрема мова йде про 10 з 11 пострадянських винищувачів.

Шумов, Тихомир. Еврокомисарят Тиери Бретон пристига в България да договаря боеприпаси за Украина [Єврокомісар Тьєррі Бретон прибув до Болгарії для переговорів щодо боеприпасів для України] / Т. Шумов // Факти. – София, 2023. – 14.03. – Режим доступу : <https://fakti.bg/bulgaria/763343-evrokomisarat-tieri-breton-pristiga-v-bulgaria-da-dogovara-boepripasi-za-ukraina>.

Комісар Європейського Союзу з питань внутрішнього ринку Тьєррі Бретон прибув в Болгарію для зустрічі з представниками оборонної промисловості. Мета візиту – заохотити збройову промисловість Болгарії швидко нарощувати свої виробничі потужності, щоб мати боеприпаси для України. На неформальній зустрічі міністрів оборони в Стокгольмі обговорювали план збільшення фінансування виробництва боеприпасів для України ще на 2 млрд євро.

Pina, Marina. Robles ratifica el envío de cuatro Leopard más para Ucrania y una nueva tanda de vehículos de infantería TOA M-113 [М. Роблес підтвердила відправку в Україну ще чотирьох танків Leopard і нової партії машин піхоти TOA M-113] / M. Pina

// **El Mundo.** – Madrid, 2023. – 15.03. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/espana/2023/03/15/6411df9efc6c833e018b4578.html>.

Міністерка оборони Іспанії Маргарита Роблес розповіла про збільшення кількості основних бойових танків Leopard 2A4 до 10 одиниць, які Іспанія надішле Україні. Міністерка взяла участь у зустрічі в Рамштайні, яку скликав її американський колега Ллойд Остін, на якій також був присутній міністр оборони України Олексій Резніков. М. Роблес ще раз наголосила на тому, що Іспанія готується відправити першу партію з шести танків Leopard, які проходять перевірку четвертого рівня в Санта-Барбарі, і підтвердила, що в найближчі місяці уряд надасть ще чотири танки. М. Роблес також оголосила, що Іспанія надішле нову партію машин піхоти TOA M-113 – це броньовані гусеничні транспортні машини, які Іспанія замінює національною версією Dragon 8x8. Міністерство оборони відправило двадцять таких машин з Більбао в лютому минулого року, а зараз там не уточнюють, скільки їх буде відправлено в другій партії.

Barigazzi, Jacopo. EU nears deal to restock Ukraine's diminishing ammo supplies [ЄС наближається до угоди поповнення українських запасів боєприпасів, що зменшуються] / J. Barigazzi // **POLITICO.** – Brussels, 2023. – 15.03. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/ukraine-war-european-union-ammunition-supplies-deal/>.

За словами журналіста європейської редакції видання Якопо Барігацці, POLITICO отримало документи, які окреслюють план ЄС на 2 млрд євро для поповнення як запасів в Україні, так і для власних запасів у Європі. План складається з двох основних елементів. По-перше, ЄС витратить 1 млрд євро на часткове відшкодування країнам, які можуть негайно пожертвувати боєприпаси зі своїх власних запасів. По-друге, країни працюватимуть разом, щоб спільно закупити нові боєприпаси на суму 1 млрд євро – ідея полягає в тому, що разом вони зможуть укласти більші контракти за нижчою ціною за снаряди. Ця схема була розроблена у відповідь на прохання України надати більше боєприпасів, зокрема 155-и міліметрових артилерійських снарядів, які їй відчайдушно потрібні для утримання території та початку весняного контрнаступу.

Netanyahu holds meeting on Ukraine, said to look at providing military aid [Нетаньяху провів нараду щодо України, сказавши, що розгляне можливість надання військової допомоги] // **The Times of Israel.** – Jerusalem, 2023. – 15.03. – Режим доступу : <https://www.timesofisrael.com/netanyahu-holds-meeting-on-ukraine-said-to-look-at-providing-military-aid/>.

Офіс прем'єр-міністра Б. Нетаньяху повідомив, що було проведене обговорення політики Ізраїлю щодо допомоги Україні в умовах російського вторгнення. Єврейські ЗМІ повідомляють, що на зустрічі обговорювався варіант надання військової допомоги Україні, яка вже давно лобіює Ізраїль щодо озброєнь і, зокрема систем ППО. Згідно з повідомленням, Ізраїль готовий передати Україні систему раннього попередження про ракети та допомогти країні в розмінуванні. У Ізраїлі зростає кількість офіційних осіб, які висловлюються за надання допомоги зброї Україні всупереч попередженню росії. У спільній заяві партії «Лікуд» Ю.

Едельштейна та члена парламенту від «Національної єдності» З. Елькіна йдеться, що Ізраїль «повинен значно розширити свою підтримку України».

Pietralunga, Cédric. Pour la première fois, un pays de l'OTAN, la Pologne, fait don d'avions de combat à l'Ukraine [Вперше країна НАТО – Польща – дарує Україні бойові літаки] / C. Pietralunga // Le Monde. – Paris, 2023. – 16.03. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/03/16/pour-la-premiere-fois-un-pays-de-l-otan-la-pologne-fait-don-d-avions-de-combat-a-l-ukraine_6165805_3210.html.

Варшава пообіцяла доставити Україні «протягом кількох днів» чотири винищувачі-бомбардувальники МіГ-29. Це новий крок у військовій підтримці Заходом України. І безсумнівно, з точки зору московії, перетнуто нову їхню червону лінію. Автор зазначає, що як би скромно це не здавалося, ця заява є першою: з початку війни в Україні жодна країна-член НАТО не постачала винищувачі армії України. За різними даними, навесні 2022 р. Україна дійсно отримала кілька Су-25, переданих на її територію з Болгарії в запчастинах, але їхнє походження так і не було з'ясоване.

Cordon, Gavin. UK buys artillery from Sweden to replace kit sent to Ukraine [Великобританія закуповує артилерію у Швеції замість комплекту, відправленого в Україну] / G. Cordon // The Independent. – London, 2023. – 16.03. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/uk/british-army-ukraine-ben-wallace-sweden-defence-secretary-b2302483.html>.

Міністр оборони Великобританії Б. Воллес заявив, що Великобританія придбає у Швеції артилерійські системи для заміни техніки, яка постачається Україні в її протистоянні агресії росії. Прем'єр-міністр Великої Британії Р. Сунак після нещодавніх зустрічей з американськими, австралійськими та французькими колегами заявив, що Великобританія продовжуватиме тісно співпрацювати з союзниками, щоб забезпечити Україну необхідним обладнанням. Р. Сунак поінформував В. Зеленського про доставку додаткової військової допомоги з Великобританії.

Newsfilter: Nechýbajú nám peniaze, ale plánovanie a systém [Фільтр новин: Нам бракує не грошей, а планування та системи] // Denník N. – Bratislava, 2023. – 17.03. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3288725/newsfilter-slovenske-migy-budu-konecne-zachranovat-zivoty-ukrajinskych-civilistov/?ref=list>.

Прем'єр-міністр Словаччини Едуард Гегер і міністр оборони Ярослав Надь оголосили про передачу Україні 13 списаних літаків МіГ-29 для оборони від російського агресора. За цю допомогу Словаччина отримує 200 млн євро з Європейського фонду миру, який оплачує військову допомогу Україні. Крім літаків, Словаччина також відправить до української армії дві пускові установки зенітної системи ЗРК «Куб» з відповідним обладнанням і ракетами, яка є системою оборонного озброєння, що допоможе Україні захистити свої міста від російських авіаударів.

Pataj, Roman. Vývoj bojov (386. deň): Slovenské migy idú do vojny – na čo sú vhodné a na čo nie [Розвиток боїв (386-й день): Словацькі МІГи передадуть на війну – на що вони придатні, а на що ні] / R. Pataj // *Denník N*. – Bratislava, 2023. – 17.03. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3287810/vyvoj-bojov-386-den-slovenske-migy-idu-do-vojny-na-co-su-vhodne-a-na-co-nie/?ref=list>.

Уряд Словаччини вирішив передати Україні 13 винищувачів МіГ-29. Крім них Словаччина також відправляє систему ЗРК «Куб» класу «земля-повітря». В Україні рішення нарешті розпочати поставки літаків для українського війська привітали, зокрема речник Повітряних сил ЗСУ Юрій Ігнат назвав це гарною новиною, але підкреслив, що багато буде залежати від того, в якому стані ці літаки, чи можна буде їх активно використовувати в бою, чи лише пустити на донорські запчастини до українського авіапарку.

Pina, Marina. Margarita Robles: «España no va a enviar ningún tipo de avión de combate» a Ucrania [Маргарита Роблес: «Іспанія не збирається надсилати в Україну жодного типу бойових літаків»] / M. Pina // *El Mundo*. – Madrid, 2023. – 17.03. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/espana/2023/03/17/641439f6fdddff641f8b45a2.html?intcmp=relacionadosizq>.

Міністрка оборони Іспанії Маргарита Роблес дистанціювалася від обіцянки, яку прем'єр-міністр Іспанії Педро Санчес дав Президенту України Володимирі Зеленському під час свого другого візиту в Україну. Глава уряду підтвердив, що Іспанія відкрита до вивчення питання надсилання авіаційної допомоги Україні, однак М. Роблес була дуже відвертою щодо цієї пропозиції: «Позиція Іспанії дуже чітка: жоден тип бойових літаків не буде відправлятися».

Svahn, Niklas. Svenska vapen till Ukraina «väger tungt» [Шведська зброя Україні «важко тисне»] / Niklas Svahn // *Svenska Dagbladet*. – Stockholm, 2023. – 17.03. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/jlwqXo/svensk-vapenexport-minskade-forra-aret>.

Згідно з даними Інспекції стратегічних продуктів (ISP), минулого року шведський експорт зброї склав трохи більше 15 млрд шведських крон, що на 25 % менше порівняно з 2021 р. З початку війни росії проти України Швеція надала пакети підтримки Україні на суму 10,6 млрд шведських крон. ISP надав одинадцять, так званих, дозволів на експорт військової техніки, які стосувалися переважно систем наземного бою та ППО. ISP прогнозує, що інтерес до військової техніки шведського виробництва буде високим у 2023 р. з огляду на розвиток політики безпеки.

Атанасова, Мария. Польша стана първата страна от НАТО, предоставила изстребители на Украина. Какво ще реши България? [Польща стала першою країною НАТО, яка надала Україні винищувачі. Що вирішить Болгарія?] / М. Атанасова // *Факти*. – Софія, 2023. – 17.03. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/764503-polsha-stana-parvata-strana-ot-nato-predostavila-iztrebiteli-na-ukraina-kakvo-shte-reshi-balgaria>.

Польща стала першою країною НАТО, яка надала Україні винищувачі, що означає серйозну ескалацію військової допомоги Києву. Рішення Варшави відправити

сусіду першу партію з чотирьох своїх літаків МіГ-29 може призвести до того, що інші члени НАТО нададуть Україні винищувачі, про що Київ давно просив. Військово-повітряні сили Польщі мають 28 винищувачів МіГ-29, але в майбутньому мають намір їх вивести з експлуатації та замінити на американські F-35 та південнокорейські FA-50.

Ефремова, Ани. Бойко Ноев: Прокуратурата не разследва реалните действия на руските служби у нас. ДАНС е станала икономическа полиция [Бойко Ноев: Прокуратура не розслідує реальні дії російських служб у нашій країні. ДАНС стала економічною поліцією] / А. Ефремова // Факти. – Софія, 2023. – 17.03. – Режим доступу : <https://fakti.bg/bulgaria/764473-boiko-noev-prokuraturata-ne-razsledva-realnite-deistvia-na-ruskite-slujbi-u-nas-dans-e-stanala-ikonomicheska-policia>.

Колишній міністр оборони Болгарії та експосол Болгарії в НАТО Бойко Ноев зазначив, що союзники, намагаються підтримати Україну в її прагненні звільнити свою землю від загарбників. Він посилається на слова експертів, які стверджували, що якщо Болгарія приєднається до зусиль, щоб допомогти Україні, вона втягнеться у війну, але, за його словами, цього не сталося. Б. Ноев привітав тимчасовий уряд із ухваленим рішенням надати старі боєприпаси Болгарії ЗСУ, хоча це відбудеться шляхом передачі ВМЗ «Сопот», який їх перепродасть і через посередників вони надійдуть в Україну. Б. Ноев висловив сподівання, що в Болгарії починає утверджуватися розуміння того, що позиція болгарської солідарності з Україною є правильною, бо путіну потрібен не мир, а повна окупація України та знищення української державності. Колишній міністр оборони Болгарії наголосив, що болгарська влада повинна продемонструвати набагато більшу рішучість у підтримці України. Авторка задається питанням – яке рішення в цьому контексті прийме Болгарія, адже серед інших ВПС НАТО з аналогічними літаками є ВПС Болгарії, Хорватії та Румунії.

Nummelin, Wiktor. Historiskt beslut om EU-granater till Ukraina [Історичне рішення щодо боєприпасів ЄС Україні] / W. Nummelin // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 20.03. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/veVWRw/granater-till-ukraina-snart-klart-i-eu>.

ЄС робить історичний крок і вперше спільно закуповує зброю – як для України, так і для власних запасів. Пропозицію щодо спільної закупівлі боєприпасів для України висунула прем'єр-міністерка Естонії Кая Каллас перед останнім самітом ЄС на початку лютого. Міністр оборони Швеції Пол Йонсон після зустрічі в Брюсселі зазначив, що дуже важливо підтримувати Україну – і це є найвищим пріоритетом шведського головування. Йде досить інтенсивна робота як у Швеції, так і в скандинавських країнах, а також разом із країнами Балтії, Нідерландами та Великою Британією, які вирішують, що ще можна зробити разом для України.

Ефремова, Ани. Важните новини във ФАКТИ на 20.03.2023 г. [Важливі новини у ФАКТАХ за 20.03.2023 р] / А. Ефремова // Факти. – Софія, 2023. – 20.03. – Режим доступу : <https://fakti.bg/bulgaria/765485-vajnite-novini-vav-fakti-na-20-03-2023>.

Під час відкриття XVI міжнародного семінару «Зимова школа дипломатії», організованого Дипломатичним інститутом МЗС Болгарії, міністр закордонних справ Ніколай Мілков заявив, що Болгарія посідає шосте місце у світі за обсягом допомоги, наданої Україні у відсотках від ВВП країни. Болгарія входить до числа держав-членів ЄС, які підтримують поставку в Україну 1 мільйона снарядів калібру 155 на загальну суму 1 млрд євро.

Schmitt, Olivier. The future of the European defense industry depends on a fast Ukrainian victory [Майбутнє європейської індустрії озброєнь залежить від швидкої перемоги України] / O. Schmitt // POLITICO. – Brussels, 2023. – 20.03. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/ukraine-war-russia-europe-defense-industry-future/>.

Професор Центру вивчення війни в Університеті Південної Данії Олівер Шмітт та директорка програми військових витрат і виробництва озброєнь Стокгольмського міжнародного інституту дослідження проблем миру Люсі Бєро-Сюдєро у спільній статті для POLITICO пишуть, що, оскільки європейські виробники зброї намагаються нарощувати виробництво для підтримки України, поповнення національних запасів і підвищення готовності до бойових дій високої інтенсивності, вони цілком можуть виявитися витисненими зі свого власного ринку оборонної продукції, якщо Україна швидко не переможе росію. На думку авторів, якщо війна затягнеться і потребуватиме більш інтенсивної підтримки з боку західних урядів, постачання зброї завдасть шкоди оборонно-технологічній та промисловій базі Європейського Союзу. Таким чином, пишуть автори, допомагаючи Україні забезпечити швидку військову перемогу, європейські уряди допомогли б своїй власній оборонній промисловості.

Moore, Mark. Biden speeds up sending M1 Abrams tanks to Ukraine by using refurbished models [Байден прискорить відправку танків M1 Abrams до України, використовуючи відремонтовані моделі] / M. Moore // New York Post. – New York, 2023. – 21.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/21/pentagon-to-speed-up-delivery-of-m1-abrams-tanks-to-ukraine/>.

США планують суттєво скоротити час для забезпечення України танками Abrams за рахунок відправлення старших версій M1-A1 замість того, щоб чекати виготовлення нових. Офіційні особи США, зокрема міністр оборони Л. Остін обмірковують низку варіантів прискорення доставки в Україну танків, зважуючи зняття з танків деякого чутливого обладнання та зміну позицій у схемі доставки. Координатор зі стратегічних комунікацій Ради національної безпеки США Д. Кірбі заявив, що США докладають зусиль для прискорення доставки танків в Україну.

Berman, Lazar. Kyiv says it is frustrated with pace of delivery on Israeli promises [Київ каже, що розчарований темпами виконання обіцянок Ізраїлю] / L. Berman // The Times of Israel. – Jerusalem, 2023. – 21.03. – Режим доступу : <https://www.timesofisrael.com/kyiv-says-it-is-frustrated-with-pace-of-delivery-on-israeli-promises/>.

Посол Ізраїлю в Україні М. Бродський зустрівся у Києві зі спеціальним представником України на Близькому Сході М. Субхом для політичної консультації.

За словами українських чиновників, Київ розчарований через неспроможність Ізраїлю виконати обіцянки щодо допомоги, які він дав останніми тижнями. Центральним питанням зустрічі були кредитні гарантії на суму 200 млн дол., які міністр закордонних справ Ізраїлю Е. Коен пообіцяв, перебуваючи у Києві, та обіцянка, що Ізраїль «допоможе Україні розробити розумну систему раннього попередження».

Horváth, Gábor. Háború a kertek alatt [Війна під садами] / G. Horváth // Nepszava. – Budapest, 2023. – 22.03. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3188619_haboru-a-kertek-alatt.

У статті угорського журналіста Габора Горвата йдеться про війну між Україною та росією і необхідність військової допомоги Заходу Україні. Автор стверджує, що якщо росія переможе Україну, війна може продовжитися в Молдові чи навіть у країнах Балтії та Польщі. У статті робиться висновок, що Україна все ще потребує військової допомоги у вигляді артилерії, боєприпасів і бронетехніки.

Harju, Elli. Kaikkonen: Ukraina pyytänyt Hornet-apua – ”Tarvitsemme Hornetit lähivuosina omaan käyttöömme” [Кайкконен: Україна звернулася за допомогою до Hornet – «Нам потрібні Hornet для власного використання в найближчі кілька років»] / E. Harju // Ilfalehti. – Helsinki, 2023. – 23.03. – Режим доступу : <https://www.iltalehti.fi/politiikka/a/d9827a1e-618f-493c-851f-e146c5359b36>.

Міністр оборони Фінляндії Антті Кайкконен підтвердив, що Україна звернулася до Фінляндії з проханням передати винищувачі Hornet, але заявив, що він негативно ставиться до їх передачі. За словами А Кайкконена, відповідь на запит буде надано протягом наступних кількох тижнів. Він повідомив, що Фінляндія вирішила передати Україні ще три танки Leopard, які є частиною нового пакету збройової допомоги Фінляндії Україні. У пакеті Фінляндія також передає важке озброєння та боєприпаси. Вартість нового пакету становить приблизно 161 млн євро. Загальна вартість пакетів, переданих Фінляндією, наразі становить близько мільярда євро.

Sjöholm, Gustav. Britterna försvarar donation av uranammunition [Британці захищають дарування уранових боєприпасів] / G. Sjöholm // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 23.03. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/0QgBBA/britterna-forsvarar-donation-av-uranammunition>.

Британія захищає рішення відправити в Україну боєприпаси, що містять збіднений уран. Великобританія підтвердила, що боєприпаси будуть доставлені разом з танками Challenger 2. Збіднений уран є побічним продуктом при збагаченні урану і той факт, що ця речовина настільки важка – важча за свинець – робить її корисною для виготовлення броньованої зброї. Президент росії путін розкритикував це рішення, звинувативши Захід у «використанні зброї з ядерною складовою». Британська сторона цю критику відкидає, зокрема міністр закордонних справ Джеймс Клеверлі наголосив, що ядерної ескалації немає, а експерти кажуть, що це не ядерна зброя.

Plenković iz Bruxellesa: Hrvatska će nastaviti pružati pomoć Ukrajini [Пленкович з Брюсселя: Хорватія продовжить надавати допомогу Україні] // *Vecernji list*. – Zagreb, 2023. – 23.03. – Режим доступу : <https://www.vecernji.hr/vijesti/plenkovic-iz-bruxellesa-hrvatska-ce-nastaviti-pruzati-pomoc-ukrajini-1666551>.

Лідери держав-членів зібралися 23 березня у Брюсселі на черговий весняний саміт. Основні теми – подальша підтримка України, особливо у достатній кількості боєприпасів. Прем'єр-міністр Хорватії Андрей Пленкович заявив, що Хорватія постійно надає військову допомогу Україні і продовжуватиме це робити в майбутньому, що логічно з огляду на те, що вона сама зазнала агресії три десятиліття тому на своїй території.

Bayer, Lili. 'Not as generous': Polish leader hits Germany over Ukraine support [«Не така щедра»: польський лідер критикує Німеччину через недостатню підтримку України] / L. Bayer // *POLITICO*. – Brussels, 2023. – 24.03. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/poland-prime-minister-mateusz-morawiecki-germany-ukraine-support-not-generous/>.

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький заявив в інтерв'ю *POLITICO*, що Німеччина недостатньо підтримала Україну і, критикуючи Берлін, закликав ЄС і НАТО переглянути правила, щоб стимулювати масштабні військові інвестиції, поки Європа шукає шляхи продовження озброєння України. Польський лідер сказав, що найбільша економіка ЄС має активізуватися та «надсилати більше зброї, боєприпасів і давати більше грошей Україні, тому що Німеччина є найбагатшою та найбільшою країною».

Nummelin, Wiktor. Ukrainas vädjan från tåget: Skicka stridsflyg [Звернення України з потягу: Надішліть винищувачі] / W. Nummelin // *Svenska Dagbladet*. – Stockholm, 2023. – 24.03. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/Xba5qn/ukrainas-vadjan-fran-taget-skicka-stridsflyg>.

Глава Української держави поспілкувався безпосередньо з главами держав і урядів ЄС на їхньому саміті в Брюсселі 23 березня. Було висунуто п'ять важливих вимог: далекобійна зброя, винищувачі, більше санкцій, підтримка мирного плану щодо України та переговорів про членство в ЄС. В. Зеленський просив прискорити доставку зброї, інакше війна затягнеться. Водночас в Україну прибули перші чотири бойові літаки зі Словаччини. У спільній заяві щодо України лідери країн ЄС вітають домовленість про поставку в Україну мільйона артилерійських снарядів протягом року та спільну закупівлю боєприпасів – як для України, так і для власних запасів.

Elderly Ukrainian helicopters pummel russians from afar [Літні українські гелікоптери б'ють росіян здалеку] // *The Independent*. – London, 2023. – 24.03. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/ap-russia-donetsk-soviet-britain-b2307237.html>.

Українська армія використовує гелікоптери радянської доби для виконання місій на передовій у боротьбі з вторгненням росії до України. Війна в Україні значною мірою є артилерійською війною, але авіаційні можливості України

відіграють чималу роль у боротьбі. Декілька країн, у тому числі США та Великобританія, зобов'язалися направити або вже відправили гелікоптери Україні в рамках військової допомоги.

Čorej, Tomáš. Američania nestíhajú vyrábať muníciu. Vojna na Ukrajině je varovaním pred možným konfliktom s Čínou [Американці не встигають виробляти боєприпаси. Війна в Україні є застереженням від можливого конфлікту з Китаєм] / T. Čorej // Denník N. – Bratislava, 2023. – 26.03. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3300089/americania-nestihaju-vyrabat-municiu-vojna-na-ukrajine-je-varovanim-pred-moznym-konfliktom-s-cinou/?ref=list>.

Як пише автор статті Томаш Чорей, протитанкові ракети Javelin американського виробництва були одними з найвідоміших символів української непокори з початку російського вторгнення. Приблизно 8,5 тис. із них вони отримали від США і завдяки їм минулої весни істотно загальмували просування армії путіна. Зараз американці виробляють їх лише 1 тис. на рік, але тим часом вони зобов'язалися збільшити виробництво більш ніж удвічі. Подібна проблема стосується не тільки Javelin, а й зенітних систем Stinger або артилерійських снарядів для 155-мм гаубиць. Вашингтону доводиться мати справу з серйозними логістичними проблемами.

Михайлов, Венцислав. Йордан Божилов: Български снаряди все пак ще стигнат до Украйна [Йордан Божилов: Болгарські снаряди все одно долетять до України] / В. Михайлов // Факти. – София, 2023. – 27.03. – Режим доступу : <https://fakti.bg/bulgaria/767431-iordan-bojilov-balgarski-snaradi-vse-pak-shte-stignat-do-ukraina>.

Директор Софійського безпекового форуму Йордан Божилов заявив, що болгарські снаряди потраплять до України, хоча і не напряму. Він зазначив, що Болгарія має один із найбільших наявних арсеналів старого радянського типу – зброї та боєприпасів. Й. Божилов також прокоментував рішення росії розмістити тактичну ядерну зброю на території білорусі. За його словами, цим кроком путін намагається залякати Україну і країни НАТО.

Eesti julgus tekitab kadedust [Мужності Естонії можна позаздрити] // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 28.03. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120164694/juhtkiri-est-i-julgus-tekitab-kadedust>.

Реагуючи на опубліковане повідомлення про те, що запит на компенсацію від Європейського фонду миру (ЕРФ), пов'язаний із збройовою допомогою Україні, викликає сварки між державами-членами, журналісти видання поспілкувалися з сімома дипломатами, які побажали залишитися неназваними і які звинуватили Естонію в тому, що вона озброюється за рахунок своїх партнерів, відправляючи в Україну стару техніку. Естонське видання Eesti Päevaleht, спростовуючи звинувачення, наголошує, що головним є те, що Євросоюз фактично домовився про велику допомогу Україні зброєю у 2 млрд євро і серед цього ініціатива Естонії – обіцянка громади передати українцям мільйон снарядів.

Bartkiewicz, Artur. Brytyjskie czołgi Challenger II są już na Ukrainie [Британські танки Challenger II вже в Україні] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 28.03. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/konflikty-zbrojne/art38214971-brytyjskie-czolgi-challenger-ii-sa-juz-na-ukrainie>.

Міністр оборони України Олексій Резніков повідомив, що в Україну прибули британські танки Challenger II та подякував прем'єр-міністру Великобританії Ріші Сунаку, міністру оборони Британії Бену Воллесу і всім британцям за танки. У березні в Україну також прибули танки Leopard II, поставлені в Україну Польщею та з'явилася інформація, що Україна отримала танки Leopard II з Німеччини.

Cobham, Tara. British Challenger 2 tanks arrive in Ukraine to join fight against russia [Британські танки Challenger 2 прибули в Україну для участі у війні проти росії] / T. Cobham // The Independent. – London, 2023. – 28.03. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/british-challenger-tanks-ukraine-russia-b2309338.html>.

Міністр оборони України О. Резніков підтвердив прибуття в Україну британських бойових танки Challenger 2, назвавши їх витворами «військового мистецтва». Він подякував прем'єр-міністру Р. Сунаку та міністру оборони Б. Воллесу, додавши, що ці фантастичні машини незабаром почнуть виконувати бойові завдання. Великобританія пообіцяла Україні 14 таких машин, що допомогло переконати інші західні країни поставити свої танки для допомоги у боротьбі з російським вторгненням.

Njemački i britanski tenkovi stigli u Ukrajinu: 'Vjerujemo da mogu utjecati na situaciju na frontu' [В Україну прибули німецькі та британські танки: «Віримо, що вони можуть вплинути на ситуацію на фронті»] // Vecernji list. – Zagreb, 2023. – 28.03. – Режим доступу : <https://www.vecernji.hr/vijesti/njemacki-i-britanski-tenkovi-stigli-u-ukrajinu-vjerujemo-da-mogu-utjecati-na-situaciju-na-frontu-1667838>.

Видання повідомляє, що в Україну прибули 18 німецьких Leopard 2 та 14 британських танків Challenger 2, про що свідчать фото міністра оборони України О. Резніков під час тест-драйву танків. О. Резніков зняв, як їде в одному з танків, і подякував британцям за надіслані машини. О. Резніков зазначив, що ці надзвичайні машини незабаром вирушать на бойові завдання.

Pina, Marina. Robles anuncia que los Leopard llegarán a Ucrania después de Semana Santa [М. Роблес повідомляє, що танки Leopard прибудуть в Україну після Великодня] / M. Pina // El Mundo. – Madrid, 2023. – 29.03. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/espana/2023/03/29/642428f4e4d4d862508b4573.html>.

Міністрка оборони Іспанії Маргарита Роблес в Конгресі повідомила, що перші шість танків Leopard 2A4, які Іспанія модернізувала для України, відправлять на фронт після Великодня. Це шість танків, які іспанська виконавча влада пообіцяла В. Зеленському і які були модернізовані в Санта-Барбарі, протягом десяти років

зберігалися на базі логістики у Сарагосі. Через кілька тижнів Іспанія надішле ще чотири Leopard, які прем'єр-міністр П. Санчес пообіцяв Президенту України під час свого другого візиту до країни. М. Роблес була дуже критичною під час свого виступу щодо партії Unidas Podemos, яка звинуватила міністерство у сприянні ескалації війни. Міністерка наголосила, що Іспанія продовжить надсилати в Україну «гуманітарні та оборонні військові матеріали».

МИРНІ ПРОПОЗИЦІЇ ТА ПЕРЕГОВОРНИЙ ПРОЦЕС

Läänemets, Märt. Märt Läänemets: Hiina kehastab rahuinglit selja taha peidetud mõõgaga [Март Ляанемец: Китай представляє ангела миру з мечем, схованим за спиною] / M. Läänemets // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 01.03. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120150772/mart-laanemets-hiina-kehastab-rahuinglit-selja-taha-peidetud-moogaga>.

Естонський синолог та науковий співробітник Академії внутрішньої оборони М. Ляанемец наголосив, що несподіваний, так званий, «мирний план» Китаю щодо припинення війни росії в Україні привернув багато уваги. На його думку, план Китаю базується виключно на його власних інтересах у створенні світового порядку на основі китайських правил.

Kaiwei, Zhang. Why China's position paper on Ukraine crisis annoyed some countries? (Xinhua) [Чому документ із викладом позиції Китаю щодо української кризи викликав роздратування деякі країни?] / Z. Kaiwei // People's Daily. – Beijing, 2023. – 03.03. – Режим доступу : <http://en.people.cn/n3/2023/0303/c90000-10215667.html>.

Щоб просунути політичне врегулювання російсько-української війни, що триває, МЗС КНР опублікувало документ, в якому висунуло пропозицію з 12 пунктів щодо припинення війни в Україні шляхом усунення як симптомів, так і корінних причин «кризи», а також підтвердило необхідність припинення війни шляхом діалогу і переговорів. Деякі західні політики холодно поставилися до цієї пропозиції, звинувативши Китай в упередженості.

Милановић, Озрен. Будимпешта по сваку цену хоће да заштити украјинске Мађаре да их Кијев не шаље на фронт [Будапешт за будь-яку ціну хоче захистити українських угорці, щоб Київ не відправляв їх на фронт] / О. Милановић // Политика. – Београд, 2023. – 05.03. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/541089/>.

Міністр закордонних справ та торгівлі Угорщини Петер Сіярто сказав, що мир в Україні врятує життя, тому угорський уряд закликає припинити вогонь та негайно провести мирні переговори. За словами П. Сіярто, в Україні є близько 150 тис. членів угорської меншини, які проживають переважно на Закарпаті, і наразі їх мобілізують до лав ЗСУ для боротьби з росією, що Будапешт вважає неприйнятним.

Krūminš, Māris. Baidens strotējis Baltijas līderus par pārlieku agresīvu retoriku [Байден вилаяв балтійських лідерів за надто агресивну риторіку] / M. Krūminš // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīgā, 2023. – 08.03. – Режим доступу : <https://neatkariga.nra.lv/pasaule/407814-baidens-strostejis-baltijas-liderus-par-parlieku->

[agresivu-retoriku? gl=1*1vdgo2s* ga*MTM0MzkwNDAyMS4xNjc0NDc3NDE4* ga LTMBW853YH*MTY3OTA0NjQyNC4yNi4xLjE2NzkwNDY1NzQuMC4wLjA.](#)

Під час зустрічі президента США Д. Байдена з лідерами країн східного флангу НАТО у Варшаві у лютому 2023 р. прозвучали офіційні повідомлення про спільне бажання підтримувати Україну в її боротьбі з російською агресією скільки потрібно. Однак, як повідомляє литовське інтернет-медіа, в кулуарах Д. Байден дорікнув лідерам країн Балтії (і це найбільше стосується країн Балтії та Польщі), що не варто часто наголошувати на необхідності перемогти російську армію на полі бою, оскільки такі заяви зменшують шанси на можливість вирішення війни дипломатичним шляхом. За словами автора, Україна та її більш палкі прихильники побоюються, що поставки зброї продовжаться до тих пір, поки Україна не піде в контрнаступ, після чого, через занекокоєння застосування кремлем ядерної зброї, знову почнуться балачки про переговори з росією. За словами автора, країни Балтії, натомість, однозначно підтримують позицію Президента України В. Зеленського про те, що Києву нема про що говорити з москвою до звільнення усіх українських територій включно з Кримом.

China foreign minister in rare call with Ukraine counterpart [Міністр закордонних справ Китаю провів рідкісну телефонну розмову з українським колегою] // *The Toronto Star*. – Toronto, 2023. – 16.03. – Режим доступу : <https://www.thestar.com/news/world/asia/2023/03/16/china-foreign-minister-in-rare-call-with-ukraine-counterpart.html>.

Міністр закордонних справ України Д. Кулеба провів телефонну розмову з новим міністром закордонних справ Китаю Ц. Ганом, під час якої вони обговорили значення принципу територіальної цілісності та українську «формулу миру» для припинення агресії і відновлення справедливого миру в Україні. Ц. Ган наголосив, що Китай займає об'єктивну і справедливу позицію і прихильний сприянню мирним переговорам щодо війни, а також закликає міжнародну спільноту створити умови для цих переговорів.

Doornbos, Caitlin. US fears China-brokered 'peace' plan would cost Ukraine dearly [США побоюються, що «мирний» план за посередництва Китаю дорого обійдеться Україні] / С. Doornbos // *New York Post*. – New York, 2023. – 17.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/17/us-fears-china-brokered-russia-plan-may-cost-ukraine-dearly/>.

Координатор Ради національної безпеки зі стратегічних комунікацій США Д. Кірбі заявив, що напередодні візиту лідера Китаю Сі Цзіньпіна до москви США стурбовані тим, що мирна угода між росією та Україною, укладена за посередництва Китаю, покладе край війні до того, як Україна зможе повернути свою територію. США побоюються, що будь-які пропозиції КНР будуть односторонніми і відобразатимуть лише точку зору росії. На думку Д. Кірбі, ратифікація мирного плану Пекіна «вкрай мало ймовірна», оскільки офіційні особи США вважають, що путін не піде з України, поки не досягне своєї кінцевої мети – захоплення Києва.

Maier, Anja. Im Interview: Kretschmer redet sich über „Auswüchse“ Berlins in Rage [В інтерв'ю: Кречмер розлютився через «ексцеси» у Берліні] / A. Maier // Focus. – Berlin, 2023. – 19.03. – Режим доступу : <https://www.focus.de/politik/deutschland/sachsens-ministerpraesident-bei-focus-online-im-interview-kretschmer-redet-sich-ueber-auswuechse-berlins-in-rage-id-188596091.html>.

Прем'єр-міністр Саксонії М. Кречмер розраховує на те, що громадяни вшанують його на виборах 2024 р. попри те, що його часто критикують головним чином через ставлення до України. М. Кречмер виступає проти поставок важкого озброєння для України, підтримує ремонт газопроводу «Північний потік» та переговори з путіним. М. Кречмер вважає, що ситуація на фронті в Україні стає все гіршою, тому потрібне припинення вогню і необхідно змусити путіна піти на переговори і, що майже 50 % людей у Східній Німеччині його підтримують.

Walsh, Matthew. China's Xi hopes to play peacemaker on russia visit [Сі Цзіньпін сподівається зіграти миротворця під час візиту до росії] / M. Walsh // Japan Today. – Tokyo, 2023. – 19.03. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/world/china's-xi-plays-peacemaker-on-russia-visit>.

Голова КНР Сі Цзіньпін прямує до росії, сподіваючись добитися прориву ситуації в Україні, оскільки Китай прагне позиціонувати себе як миротворець. Китайська експертка із зовнішньої політики в Державному університет Монклера в США, професорка Е. Вишник зазначила, що Пекін досі зробив напрочуд мало для заохочення миру в Україні, оскільки будь-які зусилля, що заслуговують на довіру, зажадали б тиску на росію або, принаймні, прямого звернення до росії. На її думку, Україна навряд чи прийме Китай як посередника, оскільки він не вважається нейтральним чи неупередженим.

Пешић, Миленко. Кина и Русија бране међународни поредак [Китай і росія підбирають міжнародний порядок] / М. Пешић // Политика. – Београд, 2023. – 21.03. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/543815/>.

Погляди міжнародної громадськості прикуті до китайського лідера Сі Цзіньпіна, який розпочав триденний візит до росії, назвавши його «туром дружби, співпраці та миру». У своїй першій промові після прибуття високопоставленого гостя до Китаю путін заявив, що Москва вивчає пропозицію Пекіна щодо врегулювання «конфлікту» в Україні та відкрита для переговорного процесу. Лідер Китаю заявив, що пропозиція Пекіна щодо мирного вирішення «проблеми» України відображає світові настрої і наголосив, що досягти прийнятних рішень нелегко, оскільки складні проблеми не мають простих рішень. Речник МЗС України Олег Ніколенко очікує, що Китай використає свій вплив на росію для припинення війни на умовах України.

Ash, Timothy. Is putin desperate enough to let Xi get his way over Ukraine? [Чи достатньо відчайдушний путін, щоб дозволити Сі досягти свого в Україні?] / T. Ash // The Independent. – London, 2023. – 21.03. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/voices/china-xi-putin-peace-talks-b2304828.html>.

Науковий співробітник програми «росія та Євразія» Королівського інституту міжнародних відносин Chatham House Т. Еш пише, що судячи з невдалого наступу путіна в Бахмуті, лідер Китаю Сі Цзіньпін дійшов висновку, що росія не може перемогти і тепер може побоюватися, що нищівна поразка путіна в Україні може поставити під загрозу зміну режиму в москві. На думку Т. Еша, це вкрай малоімовірно, але це буде кошмарним сценарієм для Пекіна, тому Сі Цзіньпін хотів би миру в Україні, який може врятувати путіна. На думку автора, росія та Китай тепер об'єдналися, але жодна угода неможлива без згоди України, яка відчуває, що може виграти цю війну. Т. Еш наголосив, що мирний план Китаю з 12 пунктів дійсно включає деякі елементи, які сподобалися Києву, у тому числі пункт про «територіальну цілісність».

Eder, Marlies. Xi Jinping, der Friedensstifter? Das müsste anders aussehen [Сі Цзіньпін, миротворець? Це має виглядати інакше] / М. Eder // Die Presse. – Vienna, 2023. – 21.03. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6265573/xi-jinping-der-friedensstifter-das-muesste-anders-aussehen?from=rss>.

У статті журналістки видання Марліс Едер йдеться про спроби голови Китаю Сі Цзіньпіна позиціонувати себе як миротворця в багатополлярному світовому порядку, але зазначається, що його дії суперечать його риторичі. Журналістка пише, що «Ініціатива глобальної безпеки» Сі Цзіньпіна спрямована на створення мирного світу, де поважають суверенітет усіх націй, але яким чином позиція Китаю щодо війни в Україні підтримує територіальні здобутки росії. Авторка статті, стверджує, що якщо Сі Цзіньпін серйозно ставиться до своєї ролі миротворця, він повинен наполягати на тому, щоб росія вийшла з окупованих територій України, а не просто погоджувався на припинення вогню. Стаття завершується питанням про пріоритети Сі Цзіньпіна, оскільки він не відвідував Україну після свого нещодавнього візиту до москви.

Molteni, Mirko. Margelletti, «nessuna pace in Ucraina»: quando si allarga il conflitto [Маргеллетті, «миру в Україні немає»: коли конфлікт розширюється] / М. Molteni // Libero Quotidiano. – Milano, 2023. – 22.03. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/esteri/35277176/andrea-margelletti-nessuna-pace-ucraina-quando-allarghera-conflitto.html>.

Президент Центру міжнародних досліджень (CESI) у Римі, експерт зі стратегії професор А. Маргеллетті вважає, що китайський мирний план не справжній, а це просто декларація про наміри змусити москву та Київ поговорити один з одним. Експерт вважає, що мирний план має конкретні шанси на успіх лише в тому випадку, якщо він запропонований нападником, який у певний момент вирішує припинити війну, а не атакованим, що правильно захищається. Але, на думку А. Маргеллетті, у московського уряду зараз немає бажання до діалогу та миру.

Cagan, Debra. Ukraine 'peace' pushers: Who'll put boots on ground to keep the peace? [Українські штовхачі «миру»: хто стоятиме на землі, щоб зберегти мир?] / D. Cagan // New York Post. – New York, 2023. – 23.03. – Режим доступу :

<https://nypost.com/2023/03/23/ukraine-peace-pushers-wholl-put-boots-on-ground-to-keep-the-peace/>.

Старша радниця Євразійського центру Атлантичної ради та колишня співробітниця Державного департаменту і Міністерства оборони США Д. Кейган вважає, що путін веде тотальну війну і поступка якоїсь частини суверенної України росії ніколи не призведе до безпеки будь-кого, крім росії, і точно не американського народу. Д. Кейган зазначає, що якщо США прагне успіху, а не просто тимчасового припинення бойових дій, «мирна ініціатива» не допоможе, а, швидше, надасть сміливості тоталітарному диктатору захопити ще більше території.

Kaiwei, Zhang. Highlights of Xi and putin's talks in russia [Основні моменти переговорів Сі та путіна в росії] / Z. Kaiwei // People's Daily. – Beijing, 2023. – 23.03. – Режим доступу : <http://en.people.cn/n3/2023/0323/c90000-10226164.html>.

У ході триденного візиту до росії, голова КНР Сі Цзіньпін провів переговори з президентом росії путіним з найважливіших регіональних та міжнародних питань. Обидві сторони зазначають, що «відповідальний діалог» є найкращим способом для ухвалення рішень щодо російсько-української війни.

Kaiwei, Zhang. Fallacies and truths about U.S. slander against China on Ukraine issue [Помилки і правда про наклеп США на Китай у питанні України] / Z. Kaiwei // People's Daily. – Beijing, 2023. – 27.03. – Режим доступу : <http://en.people.cn/n3/2023/0327/c90000-10227332.html>.

Офіційне видання Центрального комітету Комуністичної партії Китаю «People's Daily» вважає справжнім ініціатором російсько-української війни США, які як пише видання, «розпалювали напруженість між росією та Україною, надаючи останній військову допомогу, і отримуючи з цього величезні прибутки». Видання запевняє, що Китай завжди стоїть на боці миру та відіграє конструктивну роль у просуванні політичного врегулювання російсько-української війни.

Türkiye strives to end russia-Ukraine war through talks: Erdoğan [Туреччина прагне покласти край російсько-українській війні шляхом переговорів: Ердоган] // Daily Sabah. – Istanbul, 2023. – 29.03. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/turkiye-strives-to-end-russia-ukraine-war-through-talks-erdogan>.

На спільній пресконференції зі своєю угорською колегою К. Новак в Анкарі, президент Р. Т. Ердоган заявив, що Туреччина веде переговори з Києвом та москвою з метою встановлення миру шляхом переговорів. Президентка Угорщини К. Новак наголосила на важливості миру і сказала, що вкрай важливо запобігти подальшій ескалації насильства та напруженості у російсько-українській війні. Вона наголосила, що дві сторони повинні сісти за стіл переговорів.

Belver, Marta. Sánchez defiende en Pekín el plan de paz de Zelenski y se niega a revelar la respuesta de Xi hasta que lo haga China [П. Санчес захищає мирний план

В. Зеленського в Пекіні та відмовляється оприлюднити відповідь Сі, доки цього не зробить Китай] / M. Belver // El Mundo. – Madrid, 2023. – 31.03. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/espana/2023/03/31/64269c45e4d4d823768b4580.html>.

Прем'єр-міністр Іспанії Педро Санчес захищав перед президентом Китаю Сі Цзіньпіном план Президента України Володимира Зеленського щодо припинення війни росії проти його країни. Раніше Сі Цзіньпін уникав прямо говорити про війну в Україні, яку Китай досі називав «кризою». У своїй промові П. Санчес сказав Сі Цзіньпіну, що йому «дуже цікаво дізнатися його бачення поточного глобального геостратегічного контексту», а також «його позицію щодо війни в Україні», особливо після його візиту до Москви для зустрічі з Путіним. Згодом на пресконференції в посольстві Іспанії в Пекіні П. Санчес повідомив, що «передав» Сі Цзіньпіну занепокоєння Іспанії та ЄС «щодо незаконної агресії Путіна проти України» і захищав «підтримку Іспанією мирної формули В. Зеленського, узгодженої зі статутом ООН».

Orbán szerint reális veszély a világháború, az inflációt pedig «le kell törni» [За словами В. Орбана, світова війна є реальною загрозою, а інфляцію «треба придушити»] // Nepszava. – Budapest, 2023. – 31.03. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3189700_orban-viktor-kossuth-radio-pentek-propaganda-haboru.

В радіоінтерв'ю прем'єр-міністр Угорщини В. Орбан заявив, що реальна небезпека світової війни існує, і що чим жорстокіша і кривавіша війна, тим більша ймовірність того, що Україна і росія будуть змушені «зупинитися і повернутися до миру». Однак він не побачив прогресу на шляху до миру на недавньому саміті ЄС і припустив, що російсько-українську війну слід локалізувати, а не ескалувати. В. Орбан розкритикував Захід за надання Україні зброї, яка, за його словами, може містити ядерні елементи, і сказав, що небезпека глобальної війни не є перебільшенням. Він заявив, що Угорщина підтримує світову більшість у закликах до миру, а не підтримує війну, і що рішення не брати участь у війні – це рішення угорського парламенту. В. Орбан визнав, що його заклики до миру – це, по суті, «порожні слова, за якими немає ніякого змісту».

МІЖНАРОДНА КУЛЬТУРНА СПІВПРАЦЯ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Independent TV releases first feature-length documentary The Body in the Woods [Independent TV випускає перший повнометражний документальний фільм «Тіло в лісі»] // The Independent. – London, 2023. – 01.03. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-documentary-bel-trew-war-b2291454.html>.

Independent TV випустило новий повнометражний документальний фільм «Тіло в лісі» від міжнародної кореспондентки Б. Трю, в якому розповідається про безпрецедентні пошуки в Україні зниклих безвісти та загиблих у розпал найкривавішої війни в Європі.

The Independent's Bel Trew wins Foreign Reporter of the Year at The Press Awards [Бел Трю із The Independent перемогла у номінації «Іноземний репортер року» за версією The Press Awards] // The Independent. – London, 2023. – 09.03. – Режим доступу :

<https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/independent-press-awards-bel-trew-b2297188.html>.

Міжнародна кореспондентка The Independent Б. Трю була удостоєна нагороди «Іноземний репортер року» на церемонії вручення нагород The Press Awards 2023. Висвітлюючи війну в Україні, Б. Трю провела кілька глибоких розслідувань, зокрема про долю тисяч мирних жителів, які зникли безвісти після того, як путін розпочав своє вторгнення в Україну. The Independent представила документальний фільм Б. Трю «Тіло в лісі» про безпрецедентні пошуки в Україні зниклих безвісти та загиблих.

Bilefsky, Dan. ‘Such relentless rawness’: The French philosopher on Ukraine’s battlefields [«Така жорстокість»: французький філософ про поля битв в Україні] / D. Bilefsky // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2023. – 09.03. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/europe/such-relentless-rawness-the-french-philosopher-on-ukraine-s-battlefields-20230308-p5cqbo.html>.

Найвідоміший громадський діяч Франції Бернар-Анрі Леві закликав підтримати Україну у війні, яку він розглядає як битву за майбутнє Європи та вільного світу, в своєму документальному фільмі «Слава Україні!». Прем'єра фільму у Франції відбулася 22 лютого. Фільм був знятий за останній рік під час більш ніж 10 поїздок Б.-А. Леві в Україну під час війни, який отримав похвалу за непохитне зображення жахів війни.

Filmo „Mariupolis 2“ premjeros nepraleido ir Ingrida Šimonytė [Інгріда Шимоніте не пропустила прем'єру фільму «Маріуполіс 2»] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2023. – 11.03. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/stilius/karamele/2023/03/11/news/filmo-mariupolis-2-premjeros-nepraleido-ir-ingrida-simonyte-26391562>.

Вільнюський міський кінофестиваль «Кіновесна» запросив усіх на особливу прем'єру фільму «Маріуполіс 2», документальну історію, яка стала ще одним доказом воєнного злочину росії в Україні. Документальний фільм М. Кведаравічюса та Г. Білобрової, змонтований з документальних матеріалів, які режисер зміг відзняти до того, як його вбили російські окупанти. Стрічку було представлено на Каннському фестивалі в офіційній програмі та фільм був визнаний найкращим документальним фільмом на Європейській кінопремії. Режисер М. Кведаравічюс, зафіксувавши звірства війни в Україні, ще раз показав, що справжньої свободи ніхто не може відібрати. Мати режисера, яка була на прем'єрі, сказала, що, від імені своєї родини та дітей М. Кведаравічюса хоче подякувати всім, хто багато зробив для того, щоб жертва її сина, який загинув в Україні, не була безглуздою.

Savelberg, Rob. Kapotte Russische tank in Nederland: ‘Symbool van de strijd om vrijheid’ [Розбитий російський танк у Нідерландах: «Символ боротьби за свободу»] / R. Savelberg // De Telegraaf. – Amsterdam, 2023. – 17.03. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1250905943/kapotte-russische-tank-in-nederland-symbool-van-de-strijd-om-vrijheid>.

До Нідерландів прибуде російський танк Т72, який був підбитий під час битви за Київ. Спочатку його буде виставлено в Музеї свободи в Грусбеку в провінції

Гелдерланд, а пізніше в місті Амстердам. Директор Музею свободи В. Лендерс каже, що «це символ боротьби за свободу». Музей свободи в Гросбеку було засновано, щоб надавати інформацію про Другу світову війну, а тепер, за словами В. Лендерса, «ми розповідаємо ширшу історію війни та свободи без кордонів». Він вважає, що історію Другої світової війни слід розглядати в сучасній перспективі. На думку директора музею, ця війна не лише за свободу України, а й усієї Європи.

Russische tank bij Vrijheidsmuseum beklad met letter Z [російський танк у Музеї Свободи зіпсований літерою Z] // *De Telegraaf*. – Amsterdam, 2023. – 19.03. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1930501831/russische-tank-bij-vrijheidsmuseum-beklad-met-letter-z>.

Співробітники Музею Свободи в провінції Грусбек (Нідерланди) повідомили, що російський танк, який був захоплений українською армією в березні 2022 р. під Києвом, встановили перед будівлею, як протестний захід російській агресії. На танку хтось намалював білою фарбою літеру Z, яка є проросійським символом вторгнення в Україну. Директор музею В. Лендерс повідомив, що графіті видалили та поінформували поліцію. За його словами танк – це історичний об'єкт і за його пошкодження має бути покарання.

Amaral Cardoso, Joana. Ucrânia, Irão e crise climática dominam imagens finalistas do World Press Photo [Україна, Іран і кліматична криза домінують серед фіналістів World Press Photo] / J. Amaral Cardoso // *Público*. – Lisboa, 2023. – 30.03. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2023/03/29/culturaipsilon/noticia/ucrania-irao-crise-climatica-dominam-imagens-finalistas-world-press-photo-2044113>.

Війна в Україні, історичні протести в Ірані та наслідки надзвичайної кліматичної ситуації на кількох континентах – це деякі з тем-переможців регіонального конкурсу World Press Photo 2023, де було нагороджено 24 фотожурналістів і вручено шість почесних відзнак. Фотографії, які були обрані для представлення 2022 р., свідчать про цей момент часу та слугуватимуть історичними документами про те, яким був рік, щоб майбутні покоління могли їх пам'ятати та робити висновки.

ПІДТРИМКА РОСІЇ

Hendrik, Antonia. Diana Șoșoacă, în plenul Parlamentului: „Ucraina nu este stat NATO! De ce este România teatru de război” [Діана Шошоаке на пленарному засіданні парламенту: «Україна – не держава НАТО! Чому Румунія є театром військових дій»] / A. Hendrik // *Evenimentul Zilei*. – București, 2023. – 07.03. – Режим доступу : <https://evz.ro/diana-sosoaca-in-plenul-parlamentului-ucraina-nu-este-stat-nato-de-ce-este-romania-teatru-de-razboi.html>.

Членкиня Сенату Румунії Діана Шошоаке, яка відома своїми антивакцинальними, антиєвропейськими та проросійськими меседжами, заявила під час обговорення в парламенті декларації щодо підтримки України Румунією, що усі останні дії свідчать про те, що попри те, що Україна не є членом НАТО, Румунія стала театром військових дій, адже на румунській території розміщені війська. За її

словами, румуни стануть гарматним м'ясом, а все, що робиться з територією Румунії є «актом державної зради».

Gulyás, Erika. Békeköd [Мирний туман] / E. Gulyás // Nepszava. – Budapest, 2023. – 08.03. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3187317_bekekod.

У статті авторка висловлює занепокоєння заявами уряду Угорщини та деяких угорських політиків про те, що світ рухається до Третьої світової війни. Авторка запитує, чого насправді хоче угорський уряд від війни та які заходи дійсно можуть допомогти досягти миру. За словами авторки, уряд Угорщини послідовно уникає розкриття всієї правди та замовчує тему російсько-української війни.

Aralica, Višeslav. Hrvatska je samo zbog jednog čovjeka neodlučna na kojoj se strani nalazi: predsjednika Milanovića [Хорватія не визначилася, на чим боці вона стоїть, лише через одну людину: президента Мілановича] / V. Aralica // Vecernji list. – Zagreb, 2023. – 11.03. – Режим доступу : <https://www.vecernji.hr/vijesti/hrvatska-je-samo-zbog-jednog-covjeka-neodlucna-na-kojoj-se-strani-nalazi-predsjednika-milanovica-1662557>.

Вчений-історик Вишеслав Араліця в статті аналізує заяву президента Хорватії Зорана Мілановича, яку той зробив для ЗМІ на святкуванні річниці 9-ї гвардійської бригади «Вукові», в якій наголосив, що якщо країна не буде із Заходом, то може бути з росією. Автор статті пише, що Хорватія сама пережила у 90-х роках кровопролитну війну за незалежність і виживання, але в заявах президента – жодного співчуття українцям. В. Араліця шукає відповіді на питання: чи стала Хорватія проросійською, чи все ж проблема лише у президентові цієї країни?

Fendrych, Martin. Česku chybí levice. Rajchl pak lidi lehko naláká do proruské akce «proti bídě» [У Чехії бракує лівих. Райхл легко заманює людей на проросійську акцію «проти бідності»] / M. Fendrych // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 13.03. – Режим доступу : <https://nazory.aktualne.cz/komentare/cesku-chybi-levice/r~72c01c72c10611ed82b7ac1f6b220ee8/>.

За словами автора, біля 20 тис. людей зібралися у Празі на Вацлавській площі на антиурядову та проросійську демонстрацію під досить неточною та фальшивою назвою «Чехія проти бідності», яку організував голова політичної партії «Закон. Повага. Експертиза» (PRO) Ї. Райхл. Автор статті зазначає, що демонстрація проти бідності була фактично нападом на внутрішній мир, спробою посіяти хаос, викликати заворушення, спрямувати натовп туди, куди хоче кремль, тобто на погрози типу «ми скинемо владу», на зростаючі заворушення, на опір допомозі іншим, зокрема Україні, серед іншого за припинення військової допомоги Україні.

Вучић: Позивам грађане да верују државном руководству, будимо паметни, знамо шта радимо [Вучић: Закликаю громадян довіряти керівництву держави, давайте пам'ятати, давайте розуміти, що ми робимо] // Политика. – Београд, 2023. – 16.03. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/543068/>.

Президент Сербії Александар Вучич виголосив звернення до нації, в якому говорив про найважливіші теми державного та національного значення, а також торкнувся питання України. За словами президента, війна в Україні принесла сербам багато проблем, але країна виступила з чіткою позицією з цього питання. А. Вучич в черговий раз наголосив, що Сербія не може і не буде підтримувати вторгнення росії в Україну, а буде дотримуватися міжнародного права, принципів ООН та власну проводити політику.

Sclavone, Ionel. Diana Șoșoacă vrea să bage România în război cu Ucraina. Proiectul de lege care va irita Kievul [Діана Шошоаке хоче втягнути Румунію у війну з Україною. Законопроект, який буде дратувати киян] / I. Sclavone // Evenimentul Zilei. – București, 2023. – 21.03. – Режим доступу : <https://evz.ro/diana-sosoaca-vrea-sa-bage-romania-in-razboi-cu-ucraina-proiectul-de-lege-care-va-irita-kievul.html>.

За словами автора, сенаторка Румунії Діана Шошоаке, яка відома своїми проросійськими симпатіями, запропонувала законопроект, згідно з яким має відбутися «анексія історичних територій Румунії», крім того, вона вимагає анулювати договір про добросусідство та співпрацю між Румунією та Україною, укладений у 1997 р. У мотивуванні Д. Шошоаке вказує, що Україна повинна поступитися цими територіями як «платою» за допомогу, надану Румунією у війні проти росії.

Sakkal, Paul. AOC boss backs plan to allow Russians to compete at Paris Olympics [Керівник НОК підтримує плани дозволити росіянам брати участь в Олімпіаді в Парижі] / P. Sakkal // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2023. – 27.03. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/politics/federal/olympic-success-at-risk-from-2-billion-funding-shortfall-says-aoc-boss-20230327-p5cvju.html>.

Глава НОК Австралії Метт Керролл заявив про готовність прийняти російських спортсменів на Олімпіаді-2032. За його словами, позиція НОК Австралії збігається з позицією МОК. Таким чином, є вірогідність, що незважаючи на протидію федерального уряду Австралії спортсмени з рф і рб візьмуть участь на Іграх-2032.

ПОЛІТИКА ЩОДО БІЖЕНЦІВ З УКРАЇНИ

Ostertágová, Alexandra. Školský týždeň: Čo ministerstvo školstva urobilo pre deti z Ukrajiny [Навчальний тиждень: що Міносвіти зробило для дітей з України] / A. Ostertágová // Denník N. – Bratislava, 2023. – 03.03. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3265693/skolsky-tyzden-co-ministerstvo-skolstva-urobilo-pre-deti-z-ukrajiny/?ref=list>.

Від початку війни в Україні тисячі дітей та молоді втекли до Словаччини і тому перед освітньою системою постало складне завдання: як їх інтегрувати в освіту та надати необхідну підтримку. Міністерство освіти Словаччини опублікувало перелік заходів, які вжило для підтримки інтеграції дітей з України в освітню систему, але кроки міністерства є недостатніми, тому дітям і молоді з України загрожують серйозні проблеми не лише у сфері освіти, а й у психічному здоров'ї та загальному соціальному залученні.

Vicioso, Jaime. Los colegios españoles dan una lección de solidaridad con Ucrania [Іспанські школи демонструють урок солідарності з Україною] / J. Vicioso // El Mundo. – Madrid, 2023. – 07.03. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/mejores-colegios/2023/03/07/6401c716fc6c83b3488b45dc.html>.

1 вересня 2022 р. в Україні розпочався навчальний рік, але це було зовсім інше повернення до школи порівняно з попередніми роками, оскільки, згідно з даними Міністерства освіти України, 2400 шкіл постраждали від війни. Із загальною кількістю 24 700 інспектованих учбових закладів лише 14 832 мали протиповітряне укриття, а менше 60 % були придатними та безпечними для проведення очних занять. Хоча це правда, що кількість переміщених осіб наразі зменшується, робота, яку європейські країни зробили для навчання українських дітей протягом останнього року, продовжує бути дуже важливою. Іспанія є країною ЄС, яка надала найбільше допомоги, про що заявив міністр інтеграції, соціального забезпечення та міграції Іспанії. За даними його команди, кількість українців, які навчаються в іспанських школах, наразі сягнула 36 тис. з початку війни, що є найвищим показником у всьому ЄС. Однією з головних причин такого лідерства були гнучкість і можливості, які пропонують державні адміністрації на всіх рівнях для реєстрації біженців. Міністерство освіти створило для них вебсайт освітніх послуг, доступний іспанською та українською мовами, за допомогою якого міністерство намагалося полегшити їх розуміння іспанської системи, а також оприлюднило процес зарахування до школи.

Peri, Chaim. 10 tons of hope [10 тонн надії] / C. Peri // The Times of Israel. – Jerusalem, 2023. – 11.03. – Режим доступу : <https://blogs.timesofisrael.com/10-tons-of-hope/>.

Засновник і президент Village Way, провідний ізраїльський експерт з освіти та реабілітації молоді групи ризику Хаїм Пері у статті зазначає, що в ізраїльському місті Акко арабська та єврейська молодь унікальної школи «Technological School Ort Acre» зібрали для постраждалих від землетрусу в Туреччині 10 тонн техніки та інших необхідних речей і що ця подія є просто ще однією ланкою в ланцюзі. За його словами, невдовзі після початку війни в Україні, «Technological School Ort Acre» об'єднала зусилля з «Dor High School» з міста Герцлія, щоб зібрати великі пожертви для українських біженців.

Fox, Aine. Gove says Ukraine hosts show 'Britain at its best' but message branded 'hollow' [Гоув каже, що Україна приймає шоу «Великобританія у найкращому вигляді», але повідомлення затавроване як «порожнє»] / A. Fox // The Independent. – London, 2023. – 14.03. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/uk/michael-gove-ukraine-britain-people-channel-b2300174.html>.

Близько 117 тис. осіб прибули до Великобританії за візовою схемою «Homes for Ukraine». Міністр житлового будівництва Великої Британії М. Гоув у відеоролику, присвяченому 12 місяцям з моменту оголошення програми, назвав людей, які надали притулок українським біженцям, «прекрасним прикладом британської щедрості». На думку співзасновниці правозахисної групи Vigil for Visas К. Гамільтон, незважаючи на низку труднощів на цьому шляху, включаючи підбір біженців та господарів, українська схема увінчалася успіхом.

Salminen, Anne. Ukrainalaiset eivät yllättäen haluakaan Virosta Suomeen – Esille nousi teoria, josta ei ole Migrin mukaan näyttöä [Дивно, але українці навіть не хочуть переїжджати з Естонії до Фінляндії – виникла теорія, якій немає жодних доказів, вважає Нурмі] / A. Salminen // *Iltalehti*. – Helsinki, 2023. – 20.03. – Режим доступу : <https://www.iltalehti.fi/ulkomaat/a/a349dd20-28a0-4716-a65f-391bcb98615c>.

Очільниця відділу прийому біженців Еліна Нурмі з Імміграційної служби Фінляндії, говорить, що українці, які перебувають в Естонії як біженці, можуть уникнути прибуття до Фінляндії, оскільки потрапили б у центри прийому у Фінляндії. Раніше *Iltalehti* повідомляв, що українців до Фінляндії з Естонії майже не прибуло, хоча Фінляндія запропонувала приймати 100 українських біженців на тиждень. В Естонії біженців передають безпосередньо до муніципалітетів, у Фінляндії – до системи прийому. Е. Нурмі каже, що багато українців приїжджають до Естонії, рятуючись від війни, тому що мають там родичів і знайомих. Українці, які приїхали до Естонії, майже нічого не знають про Фінляндію. Коли наприкінці минулого року Фінляндія запропонувала прийняти українських біженців з Естонії, країни очікували велику хвилю біженців з України, проте цього не сталося.

Hennessey, Ted. The Prince of Wales met soldiers based an hour's drive from the Ukrainian border [Принц Вільям подякував британським військам за «захист свободи» під час несподіваної поїздки до Польщі] / T. Hennessey // *The Independent*. – London, 2023. – 24.03. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/life-style/royal-family/prince-william-poland-ukraine-army-b2306084.html>.

Принц Уельський Вільям прибув до Варшави в рамках дводенної поїздки до Польщі. Принц зустрівся з українськими біженцями, які знайшли притулок у польській столиці. У центрі розміщення перебуває близько 300 жінок та дітей, які нещодавно прибули до країни. Їм забезпечується дворазове харчування, уроки польської мови, допомога у працевлаштуванні, дитячий ігровий майданчик, психологічна підтримка та заняття з кікбоксингу.

Gregory, Andy. Kyiv ambassador urges more Britons to host refugees on Homes for Ukraine scheme anniversary [Посол уз Києва закликав британців приймати більше біженців у річницю програми Homes for Ukraine] / A. Gregory // *The Independent*. – London, 2023. – 25.03. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/homes-ukraine-refugees-host-anniversary-b2307668.html>.

Посол України в Сполученому Королівстві В. Пристайко подякував британцям, які прийняли українських біженців у рамках програми Homes for Ukraine, яка існує вже рік. З часу запуску програми 117 700 українців прийняли британські господарі у своїх оселях по всій країні. За даними уряду, понад 28 300 українців працездатного віку мали оплачувану роботу протягом приблизно шести місяців після прибуття до Британії. Міністр у справах соціально-економічного розвитку регіонів, житлового забезпечення, громад та місцевого самоврядування Британії М. Гоув заявив, що

британська громадськість продемонструвала свою справжню щедрість духу та свою незмінну віру у свободу.

Vas, András. Amíg az Orbán-kormány kétszínű politikát folytat, a magyar sport tárt karokkal várja az Ukrajnából menekülőket [Поки уряд В. Орбана проводить дволику політику, угорський спорт приймає біженців з України з розпростертими обіймами] / A. Vas // Nepszava. – Budapest, 2023. – 28.03. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3189260_ukrajna-oroszország-haboru-sport-menekultek.

У статті повідомляється, що з початку війни в Україні у 2022 р. спортивні федерації Угорщини прийняли кількох українських спортсменів, надаючи їм постійні можливості для тренувань і мирної підготовки до змагань. Багато спортсменів, серед яких синхроністки, плавчині, байдарочниці, дзюдоїстки, баскетболісти, футболісти, хокеїсти та ін., знайшли тимчасові домівки та можливості для тренувань в угорських містах. Декілька організацій профінансували їх проживання, харчування та навчання, надавши понад 400 млн форинтів на підтримку їхнього перебування. Українські спортсмени були задоволені умовами, гостинністю та доброзичливістю, яку вони відчули в Угорщині, і, швидше за все, вони розкажуть про свій позитивний досвід, коли повернуться додому. У статті йдеться про те, що хоча дії угорського уряду заслужили похвалу українських спортсменів, багато українців залишаються скептичними щодо політики Угорщини.

Lindholm, Amanda. Staten svänger om SFI – ”Inte en dag för tidigt” [Держава обертається на SFI – «Ні днем раніше»] / A. Lindholm // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 28.03. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/Q7aB28/staten-svanger-om-sfi-erbjuder-hjalp-till-ukrainska-flyktingar>.

За даними Міграційної служби Швеції станом на 1 лютого 2023 р. було зареєстровано близько 40 тис. українців, які користуються захистом відповідно до Директиви про тимчасовий захист. Заявки на продовження терміну захисту на даний момент подали понад 33 тис. осіб. Швеція надає українським біженцям, за необхідності, тимчасове житло, харчування, можливість продовження навчання та соціальну допомогу. Тепер уряд відкриває їм двері для вивчення шведської мови через SFI. Муніципалітети, які хочуть запропонувати українським біженцям SFI, повинні отримати компенсацію від держави.

Каменов, Калин. Даниела Димитрова пред ФАКТИ: 1/3 от обявите за работа към украинските бежанци са съмнителни [Даниела Димитрова перед ФАКТАМИ: 1/3 оголошень про роботу для українських біженців є сумнівними] / К. Каменов // Факти. – София, 2023. – 31.03. – Режим доступу : <https://fakti.bg/bulgaria/768748-daniela-dimitrova-pred-fakti-1-3-ot-obavite-za-rabota-kam-ukrainskite-bejanci-sa-samnitelni>.

Директорка фонду «Dignita» Даниела Димитрова представила результати аналізу ризиків у пошуку роботи серед українських біженок у Болгарії, а також хороші практики організації жіночих гуртків та залучення жінок-біженок до ринку праці. Фонд провів дослідження на тему: «Які ризики пошуку роботи для українських біженців!» Власне, це дослідження було зосереджене на оголошеннях про роботу,

орієнтованих на українських біженців на різних платформах, якими вони користуються. Дослідження охопило 279 оголошень, які були ідентифіковані і оброблені командою фонду та українськими волонтерами.

РЕАКЦІЯ СВІТОВИХ ПОЛІТИКІВ, ДІЯЧІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

Duxbury, Charlie. Ukraine's Estonian ally Kaja Kallas faces reelection battle [Естонська союзниця України Кая Каллас очікує боротьбу за переобрання] / С. Duxbury // POLITICO. – Brussels, 2023. – 01.03. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/ukraine-estonia-ally-kaja-kallas-faces-reelection-battle/>.

Прем'єр-міністерка Естонії Кая Каллас, одна з найнаполегливіших європейських друзів України, має провести складні загальні вибори, щоб зберегти надзорську позицію своєї країни щодо росії. За рік після того, як путін почав повномасштабне вторгнення в Україну, К. Каллас, лідерка правоцентристської «Партії реформ», стала потужним прихильником посилення економічних санкцій проти москви та військової присутності НАТО на східному фланзі Європи. На Мюнхенській міжнародній конференції з безпеки вона знову закликала європейські країни протистояти агресії росії, стверджуючи, що відступ лише підбадьорить москву до подальшої ескалації. Правоцентристська партія К. Каллас лідирує в опитуваннях громадської думки, але після виборів їй може бути важко сформувати уряд.

Haglund, Anja. FRA signalspanar mer mot grova brott [FRA сигналізує розвідці більше про серйозні злочини] / А. Haglund // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 01.03. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/76Bw9K/fra-varnar-for-intrang-i-kritisk-infrastruktur>.

Згідно з річним звітом Радіотехнічного центру Збройних сил Швеції (FRA), агенством вперше з 1945 р. надається інформація про велику війну в Європі. За словами генерального директора FRA Бьорна Лірвалла, в 2022 р. найбільшу увагу було приділено Україні та діям росії, але FRA також стежить за тим, що відбувається у безпосередній близькості від Швеції з військової точки зору. Протягом року повідомлялося про перекидання військ, оновлення військової техніки та випробування нових систем озброєння. За словами Б. Лірвалла, як і раніше, буде важливим завданням стежити за тим, як будуть розвиватися події пов'язані з російсько-українською війною.

Witowská, Světlana. «Mobilizace je normální věc.» Šéf české armády popsal, jak by vypadal válečný stav [«Мобілізація – це нормальна справа». Глава чеської армії розповів, як виглядав би воєнний стан] / S. Witowská // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 02.03. – Режим доступу : <https://video.aktualne.cz/spotlight/mobilizace-je-normalni-vec-sef-ceske-armady-popsal-jak-by-vy/r~5fd3e1acb82d11ed8d680cc47ab5f122/>.

Начальник Генштабу чеської армії К. Ржежка вважає, що у разі війни між НАТО і росією чехам не варто покладатися на те, що їхня позиція в центрі Європи захистить їх і, що війни не можна виключати. За словами генерал-майора, його турбує те, що західний світ зробив недостатньо, щоб відмовити росію від війни в Україні, що треба українські війська масово озброювати. За словами К. Ржежки, якщо в Чехії є

техніка, яку країна буде використовувати тільки в осяжному майбутньому, то треба використати її проти росії вже сьогодні.

G20, «sfilarla a putin»: la chiave per far crollare il regime a mosca [G20, «відстань від путіна»: ключ до повалення режиму в москві] // Libero Quotidiano. – Milano, 2023. – 02.03. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/esteri/35053644/g20-sfilare-india-chiave-crollo-regime-putin.html>.

В Індії відбулися переговори між прем'єром цієї країни Н. Моді та прем'єр-міністеркою Італії Д. Мелоні, на яких сторони говорили про війну в Україні. Д. Мелоні закликала Індію, як країну, яка головує в 2023 р. в G20 зіграти центральну роль у сприянні переговорам щодо припинення війни росії проти України. Вона заявила, що Н. Моді знає про позицію Італії щодо надання повної підтримки Україні.

Grinevičius, Ignas. Svarbiausia atsakymą dėl Bachmuto pateikęs D. Antanaitis įvertino ir sprogimus Rusijoje: „Taip ir turi būti“ [Д. Антанайтіс, який дав найважливішу відповідь щодо Бахмута, також оцінив вибухи в росії: «Так і має бути»] / I. Grinevičius // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2023. – 02.03. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/nelaimes/2023/03/02/news/suvalkijoje-per-dvi-dienas-du-gaisrai-del-ikaitusiu-pelenu-26287610>.

За оцінкою військового експерта Д. Антанайтіса для росії перемога у місті Бахмут важлива символічно, а для України – ще й з тактичних міркувань, хоча саме місто стратегічно не є особливим. Експерт каже, що поки під Бахмутом точаться запеклі бої, у росії відбуваються дедалі гучніші вибухи, і в майбутньому, ймовірно, їх буде більше. Д. Антанайтіс вважає такі вибухи стратегічними кроками і на його думку українцям треба було робити це вже давно, проте, на його думку, вони давно вже це роблять, тільки росіяни цього не визнавали, тому що для російської громадськості небезпечно знати, що Україна вже воює на території росії. Експерт вважає, не менш важливим для перемоги України у війні є сприяння громадянським заворушенням у росії.

Rohac, Dalibor. Putin doesn't just want Ukraine – he craves a new russian empire and must be stopped now [путіну не просто потрібна Україна – він прагне нової російської імперії і його слід зупинити зараз] / D. Rohac // New York Post. – New York, 2023. – 02.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/02/putin-doesnt-just-want-ukraine-he-craves-a-new-russian-empire-and-must-be-stopped-now/>.

Як зазначає науковий співробітник Американського інституту підприємництва у Вашингтоні Д. Рохак, путін, як і Адольф Гітлер, не задовольнятиметься однією нацією – він хоче домінувати у Євразії. Д. Рохак вважає, що поки вторгнення в Україну затягується, путін дестабілізує сусідні уряди, сподіваючись побудувати нову імперію або принаймні створити буферну зону з союзних йому держав. Він підкреслив, що в інтересах росії також дестабілізувати Західні Балкани і тримати їх якнайдалі від Заходу. На думку Д. Рохака, на користь Сполучених Штатів допомогти Україні, а не зіткнутися з відродженою російською імперією пізніше.

Hultman, Alexander. Expert: "Ukraina kan ta tillbaka Krimhalvön" [Експерт: «Україна може повернути Кримський півострів»] / A. Hultman // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 02.03. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/dwM98B/expert-ukraina-kan-ta-tillbaka-krimhalvon>.

Колишній аташе з питань оборони посольства Швеції в Україні Петер Ліден заявив, українська армія добре оснащена і це лише питання часу, коли вона поверне ще більше втрачених позицій. За його словами, Україна зможе повернути навіть Кримський півострів, а це гарантуватиме стабільність не лише в Україні, але і в Європі в цілому.

Kutleša održao prvu misu kao nadbiskup: Aktualna situacija šansa je za izgradnju odnosa s Bogom [Кутлеша провів свою першу месу як архієпископ: Нинішня ситуація – це шанс будувати стосунки з Богом] // Vecernji list. – Zagreb, 2023. – 02.03. – Режим доступу : <https://www.vecernji.hr/vijesti/kutlesa-odrzao-prvu-misu-kao-nadbiskup-aktualna-situacija-sansa-je-za-izgradnju-odnosa-s-bogom-1661051>.

У штаб-квартирі Єпископської конференції Хорватії відслужив месу новий архієпископ Загреба, коад'ютор Монс Дражен Кутлеша. Меса була за жертви війни в Україні та за мир у цій країні. У своїй проповіді Архієпископ зазначив, що відчуває «конфлікт» в Україні особливо важким і близьким «нашим серцям» з двох причин: раціональної, тому що країна просторово дуже близько, але також емоційної, тому що «ми самі, особливо ті, хто трохи старші, мали особистий досвід Вітчизняної війни».

Novák, Martin. Rusové se prokousávají do Bachmutu. Velkou ofenzivu ale letos neprovedou, zní z USA [росіяни пробираються в Бахмут. Але великого наступу цього року вони проводити не будуть, звучить з США] / M. Novák // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 03.03. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/pentagon-rusko-uz-ukrajinu-nedokaze-prevalcovat/r~ec87ace2b8e511eda9eeac1f6b220ee8/>.

Під час слухань у Палаті представників заступник міністра оборони Чехії К. Кал назвав бої на сході України «grinding slog» – це вид бою, відомий з окопів у Першій світовій війні, як «м'ясорубка», реагуючи на те, що Україна прийняла рішення не відводити військових з району міста Бахмут, який інтенсивно обстрілюють, а навпаки туди прибувають додаткові підкріплення. К. Кал вважає, що великих територіальних здобутків з боку росії в найближчі місяці не відбудеться, а лише будуть невеликі локальні зрушення.

Lanz-Gast sagt, Ukraine „verheizt“ Soldaten – das nimmt ZDF-Moderator nicht hin [Гість Ланца каже, що Україна «спалює» солдатів – ZDF-модератор не погоджується з цим] // Focus. – Berlin, 2023. – 03.03. – Режим доступу : https://www.focus.de/kultur/kino_tv/im-zdf-talk-lanz-gast-sagt-ukraine-verheizt-soldaten-das-nimmt-zdf-moderator-nicht-hin_id_187120333.html.

Війна в Україні продовжує викликати гарячі суперечки у всьому світі, зокрема під час німецького телевізійного ток-шоу «Зустрічі з Маркусом Ланцем» відбувалася

дискусія навколо питання, чи повинна Німеччина постачати Україні більше зброї чи ні, до якого підштовхнув «Маніфест миру», ініційований активісткою за права жінок А. Шварцер і лівою політикинею С. Вагенкнех, які застерігають від поставок зброї в Україну та закликають до мирних переговорів з росією. У програмі політолог Й. Варвік виступав проти подальших поставань зброї Україні та підтримав переговори з росією. З іншого боку, політик від партії «Християнсько-демократичної союз Німеччини» Р. Кізеветтер виступив за продовження постачання зброї в Україну, в тому числі й винищувачів.

Hanska, Jari. Marin vihjaa hävittäjien lähettämällä Ukrainaan: ”Uskon, että tulemme keskustelemaan hävittäjistä eurooppalaisella tasolla” [Марін натякає на відправку винищувачів в Україну: «Я вірю, що ми будемо обговорювати винищувачі на європейському рівні»] / J. Hanska // *Iltalehti*. – Helsinki, 2023. – 03.03. – Режим доступу : <https://www.iltalehti.fi/politiikka/a/71ae9de6-dabf-446c-b8a6-ea1d2f2e8680>.

Прем'єр-міністерка Фінляндії Санна Марін 3 березня зустрілася зі своїм колегою прем'єр-міністром Іспанії Педро Санчесом. Під час зустрічі лідери обговорили, зокрема війну в Україні, майбутнє членство Фінляндії в НАТО та підготовку до головування Іспанії в ЄС. На спільній пресконференції прем'єр-міністрів С. Марін відповіла на запитання іспанських ЗМІ про підтримку України, наголосивши на важливості перемоги України. С. Марін також натякнула, що Україні може бути надана військово-матеріальна підтримка у вигляді винищувачів, щоб витіснити російські війська з країни.

Tauriainen, Riika. USU: Supon mukaan Ukrainassa sotii suomalaisia äärioikeiston kannattajia [УСУ: За даними Супо, в Україні воюють фінські ультраправі] / R. Tauriainen // *Iltalehti*. – Helsinki, 2023. – 03.03. – Режим доступу : <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/ffe3ad00-cdcf-4bb2-8ff5-1405304ff44d>.

В Службі безпеки та розвідки Фінляндії (Supo) повідомили, що минулого року провели більше перевірок осіб і компаній, ніж раніше. Причиною стало вторгнення росії до України. Supo підрахувала, що десятки добровольців з Фінляндії поїхали воювати в Україну. Наскільки відомо Supo, немає жодного підтверженого випадку загибелі громадянина Фінляндії, який брав участь у війні в Україні. З оперативних причин Supo не повідомляє, чи відомо про солдатів, які повернулися до Фінляндії з України. За даними Генштабу Сил оборони Фінляндії, іноземний боєць прирівнюється до найманця.

Lee, Matthew. G20 talks end in India with no consensus on Ukraine war [Переговори G20 в Індії завершилися відсутністю консенсусу щодо війни в Україні] / M. Lee // *Japan Today*. – Tokyo, 2023. – 03.03. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/politics/india-urges-g-20-ministers-to-look-beyond-east-west-crisis>.

Міністри закордонних справ країн «Групи 20» не змогли узгодити позиції щодо війни росії проти України, що призвело до того, що спільна декларація щодо російсько-української війни не була схвалена. Міністр закордонних справ Індії С.

Джайшанкар заявив про розбіжності щодо війни РФ в Україні, які не змогли подолати. Китайська мирна пропозиція для України, яка отримала схвалення з боку Росії, але була відхилена з боку Заходу, не допомогла покращити ситуацію, оскільки офіційні особи США в останні дні неодноразово звинувачували Китай у тому, що він розглядає питання про постачання зброї Росії для використання у війні.

Urge trabajo duro para evitar desastre por conflicto en Ucrania: Ebrard [Щоб уникнути катастрофи через конфлікт в Україні, терміново потрібна важка робота: М. Ебрард] // *La Jornada*. – Ciudad de México, 2023. – 03.03. – Режим доступу : <https://www.jornada.com.mx/notas/2023/03/03/politica/urge-trabajo-duro-para-evitar-desastre-por-conflicto-en-ucrania-ebnard/>.

У рамках свого візиту до Індії міністр закордонних справ Мексики Марсело Ебрард передав прем'єр-міністру Індії Нарендрі Моді вітання та прихильність народу Мексики, президента Андреса Мануеля Лопеса Обрадора. Міністр МЗС взяв участь у панелі присвяченій війні в Україні з міністрами закордонних справ Європейського Союзу, Канади і заступником міністра Бангладешу, де вони попередили, що ескалація війни в Україні може мати негативні наслідки для безпеки та економіки націй. Зі свого боку, М. Ебрард зазначив, що потрібно наполегливо працювати, щоб спробувати уникнути катастрофи, яку «ми бачимо у російсько-українській війні».

Németh, Péter. Putyin álma [Мрія путіна] / P. Németh // *Nepszava*. – Budapest, 2023. – 03.03. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3186712_putvin-alma.

Автор статті аналізує інтерв'ю прем'єр-міністра Угорщини В. Орбана, де він розповідає, що президент Росії Володимир Путін повідомив йому про свої плани розпочати війну проти України під час їхньої зустрічі в лютому 2022 р. В. Орбан пояснює, що занепокоєння Путіна було пов'язане з наявністю американських ракетних баз у Румунії та Польщі, а також потенційне розширення НАТО на Україну та Грузію. Хоча В. Орбан заявив, що розуміє занепокоєння Путіна, він також зазначив, що не підтримує дії диктатора. Автор зазначає, що хоча В. Орбан і відкидав агресію Путіна в Україні, він не кидав прямого виклику Путіну під час розмови. Стаття завершується припущенням, що В. Орбан, ймовірно, уникав конфронтації з Путіним, оскільки Угорщина є членом НАТО і, отже, учасником Атлантичного альянсу.

Lee, Matthew. US, Russia hold highest-level talks since Ukraine invasion [США та Росія ведуть переговори на найвищому рівні після вторгнення Росії в Україну] / M. Lee // *The Sydney Morning Herald*. – Sydney, 2023. – 03.03. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/europe/us-russia-hold-highest-level-talks-since-ukraine-invasion-20230303-p5cp24.html>.

Держсекретар США Е. Блінкен і міністр закордонних справ Росії Лавров провели коротку зустріч на конференції міністрів закордонних справ G20 у Нью-Делі, відзначивши особисті переговори на найвищому рівні між двома країнами з моменту вторгнення Росії в Україну. Зустріч не свідчила про послаблення гострої напруженості між двома націями, з безліччю розбіжностей, скарг і взаємних звинувачень між ними. Незважаючи на те, що повного консенсусу не вдалося досягти,

18 із 20 країн виступили із заявою, в якій закликали припинити війну та вжити негайних заходів для покращення енергетичної та продовольчої безпеки. Відносини між США та росією різко погіршилися через війну росії з Україною, а напруженість різко зросла на тлі безлічі розбіжностей.

ЕС готов да притиска Русия, за да сложи край на войната [ЕС готовий тиснути на росію, щоб вона припинила війну] // Факти. – Софія, 2023. – 03.03. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/760379-es-gotov-da-pritiska-rusia-za-da-sloji-krai-na-voinata>.

ЕС зробив заяву, в якій продемонстрував незмінну єдність у непохитній підтримці та солідарності з Україною. ЄС готовий тиснути на росію, щоб вона припинила війну. Україна має право звільнити та відновити повний контроль над усіма тимчасово окупованими територіями в межах своїх міжнародно визнаних кордонів, включаючи Крим. У заяві також підкреслюється, що ЄС та його країни-члени продовжуватимуть підтримувати Україну в політичному, економічному, гуманітарному, фінансовому та військовому планах, у тому числі шляхом швидких скоординованих поставок від європейської промисловості.

Paleckis, Rimvydas. Dėliojami scenarijai ir prognozės: ko laukia Rusija ir kodėl kortas sumaišyti gali prasidėjęs pavasaris [Загадкові сценарії та прогнози: чого чекає росія і чому карти можуть змішатися з настанням весни] / R. Paleckis // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2023. – 04.03. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2023/03/04/news/deliojami-scenarijai-ir-prognozes-ko-laukia-rusija-ir-kodel-kortas-sumaisyti-gali-prasidejes-pavasaris-26306729>.

Під час латвійського телешоу «Опоненти» його ведучий Р. Палецкіс підсумував експертні думки про те, що якщо підтримка України західними країнами не зменшиться, то Україна має всі шанси перемогти окупантів у війні з росією, щоправда, прогнозувати, чи може це статися 2023 р., не наважився, бо росія всіляко намагатиметься затягнути бойові дії, чекаючи сприятливих результатів виборів у найважливіших країнах Заходу. Учасник шоу військовий експерт Д. Антанайтіс вважає, що успіх українців залежатиме від підтримки зброєю і цей рік для українців буде непростим, тому що росіяни не відступлять, а українці не припинять боротися проти агресії. Полковник запасу В. Малініоніс зазначив, що якщо підтримка Заходу залишиться сильною і послідовною, то українці мають дуже хороші шанси виграти війну попри те, що росія намагається різними способами знизити підтримку України.

Gál, Mária. „Magyarországon a béke megőrzéséhez fejlesztik a haderőt és fegyvergyárak fognak épülni, miközben a megtámadott Ukrajna fegyverekkel való segítése a béke ellen van” [«В Угорщині розбудовують військо для збереження миру і будуть будувати військові заводи, а допомагати зброєю атакованій Україні – це проти миру»] / M. Gál // Nepszava. – Budapest, 2023. – 04.03. – Режим доступу : <https://nepszava.hu/3186859-magyarorszagon-a-beke-megorzesehez-haderofejlesztunk-es-fegyvergyarak-fognak-epulni-mikozben-a-megtamadott-ukrajna-fegyverekkel-valo-segitese-a-beke-ellen-van>.

В інтерв'ю угорської експертки з питань українсько-угорських відносин Ч. Федінець йдеться про стосунки між Україною і Угорщиною, які мають ніби дві реальності. Одна, яка приймає біженців, надає найбільшу гуманітарну допомогу в своїй історії, а інша – країна політичної комунікації, яка є лабіринтом. Експертка зазначає, що в Угорщині розбудовують військо для збереження миру і будуть будувати військові заводи, а допомагати зброєю Україні – це «проти миру». За її словами, Угорщина голосує за всі санкції проти росії, але в угорській громадськості лише наголошується на кількох речах, які не були включені в ці пакети і, які були включені.

Moore, Mark. Former NATO leader urges unity among Americans on Ukraine, China [Колишній лідер НАТО закликав американців до єдності щодо України та Китаю] / M. Moore // New York Post. – New York, 2023. – 05.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/05/former-nato-leader-urges-us-unity-on-ukraine-china/>.

Колишній головнокомандувач НАТО, адмірал у відставці Д. Ставрідіс закликає американців до єдності на тлі політичних розбіжностей у країні, стверджуючи, що «немає нічого, що ми не могли б подолати як американці» перед вторгненням росії в Україну та напруженими відносинами з Китаєм. Ексочільник сил НАТО наголосив, що саме єдність між Республіканською та Демократичною партіями США щодо підтримки України є стримуючим фактором для Китаю.

Romac, Denis. Ako Putinov model interesnih sfera prevlada, najveće će žrtve biti zemlje poput Slovenije i Hrvatske' [Якщо переважає модель інтересів путіна, найбільшими жертвами будуть такі країни, як Словенія та Хорватія] / D. Romac // Vecernji list. – Zagreb, 2023. – 05.03. – Режим доступу : <https://www.vecernji.hr/vijesti/ako-putinov-model-interesnih-sfera-prevlada-najvece-ce-zrtve-biti-zemlje-poput-slovenije-i-hrvatske-1661901>.

Словенський історик, політичний аналітик та дослідник Центрального європейського університету Будапешта Лісжак Габріельчеч висловив свою думку про Європу, росію та Україну. Він зазначив, що в Словенії, як і в Хорватії, з перших днів російського вторгнення в Україну відбулася дискусія про причини цієї війни та ставлення до нападу росії на Україну. Історик наголосив, що війна путіна проти України є ретельно спланованою спробою поновити імперію на європейському ґрунті шляхом знищення сусідньої незалежної, демократичної та міжнародної визнаної держави – України. За його словами, Україна є жертвою агресії і має право на самовизначення, а інші країни повинні допомогти їй у цій обороні і щоб припинити війну потрібно зупинити агресора і не припиняти допомагати жертві.

Gabor Steingart, Gabor. Was Scholz den Deutschen jetzt über den Ukraine-Krieg sagen muss [Олаф Шольц намагається допомогти Україні, але війна вступає в нову важку фазу] / G. Gabor Steingart // Focus. – Berlin, 2023. – 06.03. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/gastbeitrag-von-gabor-steingart-was-scholz-den-deutschen-jetzt-ueber-den-ukraine-krieg-sagen-muss_id_187574766.html.

Німецький журналіст Г. Штайнгарт зазначає, що хоча канцлер О. Шольц посилає системи озброєння на підтримку України, він не вміє розпізнати правду про війну, яка вступає в нову важку фазу. За словами Г. Штайнгарта, в урядовій заяві в Бундестазі, О. Шольц замість фактичної інформації озвучив десятки гасел наполегливості («Шлях до цього миру потребує сміливих дій»). Що ж до фактичної інформації, Г. Штайнгарт називає такі істини: схвалення ведення війни в США зменшується, росія продає та купує важливі товари через інші канали, західні санкції послаблюють насамперед економіку Німеччини, путін більш рішучий, ніж будь-коли – завдяки Китаю та Індії, військова допомога йде, але її недостатньо, росія де-факто в руках Китаю.

Latkovskis, Bens. Mums atvestie okupantu tanki provocē kautiņus, riebumu un raudulīgu mīlestību [Завезені до нас танки окупантів викликають бійки, огиду і слізну любов] / B. Latkovskis // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīgā, 2023. – 06.03. – Режим доступу : https://neatkariga.nra.lv/komentari/elita-veidemane/407582-mums-atvestie-okupantu-tanki-provoce-kautinus-riebumu-un-rauduligu-milestibu? gl=1*18nc3wa* ga*MTM0MzkwNDAyMS4xNjc0NDc3NDE4* ga LTMBW853YH*MTY3ODE4NzE0My4vNC4xLjE2NzgxODc1ODEuMC4wLjA.

За словами автора, у Кронвальдському парку, навпроти російського посольства, виставлено підбитий українцями танк окупантів Т-72Б, що по-різному впливає на людей. Почесний професор Талліннського університету Р. Вайдемманн, вважає за краще, якби цей танк одразу відвезли на переплавку, адже, на його думку, комусь цей танк нагадує про героїзм українських бійців, інші, хто став на бік росії-агресора, співчують російським танкістам. Колишній міністр оборони А. Пабрікс вважає, що це дуже добре, що ця акція відбулася в кількох країнах Європи одночасно, що можна було висловити публічну підтримку Україні, водночас ця акція також дала можливість переконатися, що суспільство в Європі поляризоване і що частина емігрантів СРСР все ще підтримує режим і політику путіна. Крім того, за словами міністра, вдалося переконатися у ставленні влади до прихильників режиму «Z», які поклали квіти біля танка.

Miklós, Gábor. „A V4 szétesett, miután Orbán Viktor radikálisan az oroszok oldalára állt, a többiek pedig az ukránokéra” [«G4 розвалилася після того, як В. Орбан радикально став на бік росіян, а інші – на бік українців»] / G. Miklós // Nepszava. – Budapest, 2023. – 06.03. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3186988_v4-orban-viktor-lengyelorszag-interju.

В інтерв'ю польський політолог Р. Кузняр стосовно ролі Польщі та Угорщини у російсько-українській війні стверджує, що «Вишеградської четвірки» минув. За його словами, Польща не хоче бачити проросійських і антиукраїнських дій В. Орбана. Звісно, вони офіційно кажуть, що мають іншу думку, ніж він, але не наголошують на цьому, оскільки В. Орбан і Я. Качинський ідеологічно тотожні: їх об'єднує антиєвропеїзм і авторитарність, але цьому зараз дещо заважає війна в Україні. На думку політолога, більшість польського суспільства відкидає В. Орбана, і, на жаль, стосунки поляків з угорцями погіршилися.

Dejevsky, Mary. vladimir putin: what is driving russian leader's relentless assault on Ukraine? [путін: що рухає безжальним наступом російського лідера на Україну?] / M. Dejevsky // The Independent. – London, 2023. – 06.03. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/putin-statement-health-ukraine-russia-losses-b2294818.html>.

На думку кореспондентки газети The Independent М. Дежевські, головною мотивацією путіна з перших років його перебування на посаді президента, можливо, було відновлення становища росії у світі після того, що він вважав принизливим розпад радянського союзу. Це ж обґрунтування, за словами кореспондентки, лежало в основі його рішення вторгнутися в Україну, яку він бачив тоді і бачить зараз, як країну, підготовлену Заходом для зміни режиму в росії. Однак через рік після вторгнення влада путіна пережила військові та дипломатичні невдачі і не виявляє особливих ознак зміни курсу. М. Дежевські наголосила, що тим, хто сподівається, що війна в Україні призведе до падіння ржиму путіна, можливо, доведеться ще трохи почекати.

Schmid, Anna. Ein strategischer Nachteil der Russen wird immer größer [Стратегічна невідповідність росіян зростає] / A. Schmid // Focus. – Berlin, 2023. – 07.03. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/marcus-keupp-im-interview-russlands-niederlage-ist-keine-frage-des-ob-sondern-des-wann_id_187669252.html.

Німецький військовий економіст М. М. Кеупп вважає, що в Україні є сенс утримувати Бахмут, щоб виснажувати російські війська. За його словами, у цей час Україна може спокійно нарощувати резерви для власного наступу навесні. М. М. Кеупп вважає, що зараз у росіян є останнє вікно з початку січня до кінця березня для наступу тому, що з кінця березня разом з українськими резервами будуть готові західні танки і тоді Україна, ймовірно, почне контратаку на південній ділянці фронту і в жовтні війна закінчиться. Економіст зазначив, що для України важливо повернутися на кордони 1991 р., тоді Україна стане новою прифронтовою державою, масово переозброїться і вступить до НАТО, тому поразка росії – це не питання «якщо», а питання «коли».

Soica, Mihai. Războiul din Ucraina va continua mult și bine. Adrian Năstase crede că Rusia va fi deconectată de la lumea modernă [Війна в Україні триватиме довго і успішно. Адріан Настасе вважає, що росія буде відключена від сучасного світу] / M. Soica // Evenimentul Zilei. – București, 2023. – 08.03. – Режим доступу : <https://evz.ro/razboiul-din-ucraina-va-continua-mult-si-bine-adrian-nastase-crede-ca-rusia-va-fi-deconectata-de-la-lumea-moderna.html>.

Колишній прем'єр-міністр Румунії А. Настасе вважає, що війна між росією та Україною, росією та країнами НАТО чи США триватиме ще багато років, навіть, якщо буде складено зброю і укладено мирну угоду. За словами А. Настасе, триватиме постійна гібридна війна між росією та Україною. На думку А. Настасе, в українців є інтерес у досягненні перемоги, якої важко досягти у спробі вибити росіян з Криму, особливо враховуючи етнічний склад Криму, проте ці «амбіції України буде важко

здійснити». Крім того, вважає А. Настасе, «ми також маємо спостерігати за тим, що відбувається з Україною, яка довела, що не має менталітету жертви, на який ми постійно скаржилися».

Hargitai, Miklós. A béke ára [Ціна миру] / M. Hargitai // Nepszava. – Budapest, 2023. – 08.03. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3187154_a-beke-ara.

У статті розглядається підхід Угорщини до ситуації з росією та Україною. У ній зазначається, що росії вдалося досягти запланованого на цілий рік дефіциту бюджету лише за два місяці, і що уряд Угорщини вважає, що санкції проти росії не працюють і лише більше шкодять Європі, ніж путіну. Автор також зазначає, що в той час як економіка Європи працює відносно добре такі країни, як Німеччина, покладаються на дешеві російські енергоносії, а Угорщина будує військові заводи. У статті критикується підхід уряду Угорщини до війни. Автор також згадує про напружені відносини Угорщини з Ватиканом, який закликав вивести російські війська з України.

Liubertaitė, Agnė. Prezidento patarėjas: Lietuvai – septyneri metai pasiruoti, didžiausia problema – ne Suvalkų koridorius [Радник президента: Литва має сім років на підготовку, найбільша проблема – не Сувальський коридор] / A. Liubertaitė // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2023. – 09.03. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2023/03/09/news/prezidento-patarejas-lietuvai-septyneri-metai-pasiruosti-didziausia-problema-ne-suvalku-koridorius-26367466>.

Директор Департаменту державної безпеки Литви Д. Яунішкіс стверджує, що у найближчому майбутньому правлячий режим росії здатний продовжувати війну, а прагнення відновити владу росії, подібну до влади Радянського Союзу чи російської імперії, є давнім для путіна. За словами Д. Яунішкіса, росія прагне зміцнити потенціал збройних сил, готуючись таким чином до тривалої війни з Україною та Заходом. Директор Другого управління оперативної служби МВС полковник Е. Паулавічюс зазначає, що, незважаючи на послідовну та всебічну підтримку України, необхідно постійно стежити за тим, як розвиватиметься війна. Він додав, що всебічна зовнішньополітична, військова та економічна підтримка України залишається життєво необхідною. Голова Комітету Сейму з питань національної безпеки та оборони Л. Кашюнас наголосив, що «Захід може зробити велику помилку, якщо вважатиме, що війна росії проти України є останнім поштовхом росії, підривом її могутності».

Miklós, Gábor. Mi történik Oroszországgal, ha elveszti az Ukrajna elleni háborúját? – Forgatókönyvek az orosz jövőre [Що буде з росією, якщо вона програє війну з Україною? – Сценарії російського майбутнього] / G. Miklós // Nepszava. – Budapest, 2023. – 09.03. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3187418_kinai-kemkedes-kontenerdarukkal.

За словами автора статті Габора Міклоша, кілька місяців група аналітиків розглядає можливість того, що росія в її нинішньому вигляді не переживе агресії проти українців. Інші – переважно російські опозиціонери – вважають це припущення нереалістичним. Вони стверджують, що в окремих регіонах немає незалежних еліт,

які претендують на незалежність, немає таких груп інтересів, немає такого «культурного розриву», який би підкріплював цю тенденцію до незалежності. Автор статті аналізує думки кількох найбільш значущих експертів щодо перспектив війни росії проти України.

Berman, Lazar. Airlifted to airport after protesters block the roads, Netanyahu departs for Rome [Після того, як протестувальники заблокували дороги, Нетаньяху відправився в аеропорт і вилетів до Риму] / L. Berman // The Times of Israel. – Jerusalem, 2023. – 09.03. – Режим доступу : <https://www.timesofisrael.com/netanyahu-set-to-depart-for-rome-as-protesters-try-to-block-access-to-airport/>.

Прем'єр-міністр Ізраїлю Б. Нетаньяху та міністр оборони Й. Галлант зустрілися з міністром оборони США Л. Остіном. У заяві Пентагону йдеться, що Л. Остін і Б. Нетаньяху обговорили американсько-ізраїльські зв'язки, включаючи «залізну прихильність» адміністрації щодо безпеки єврейської держави та «загрози з боку Ірану» і погодилися посилити співпрацю, щоб протистояти Ірану. Л. Остін звернув увагу на «розширення військової співпраці росії з Іраном щодо України», попередивши про можливі «негативні наслідки» для Близького Сходу, якщо Москва натомість поставить Тегерану зброю.

Krasnec, Tomislav. Strah da razoreni Sjeverni tok može razoriti podršku Ukrajini [Страх, що підриг «Північного потоку» може зруйнувати підтримку України] / T. Krasnec // Vecernji list. – Zagreb, 2023. – 09.03. – Режим доступу : <https://www.vecernji.hr/vijesti/strah-da-razoreni-sjeverni-tok-moze-razoriti-podrsku-ukrajini-1662752>.

Брюссельського кореспондента Vecernji list Томіслава Краснеця турбує думка про те, що на німців могла б вплинути інформація про те, що українці могли здійснити напад на німецький газопровід з території Німеччини. Кореспондент вважає, що такі «вкиди» можуть викликати хвилювання серед союзників та партнерів які у військовому, так і фінансовому відношенні підтримують Україну в її захисті від російської агресії.

Smith, Sebastian. Biden, EU chief meet on trade tensions, Ukraine [Зустріч Байдена та глави ЄС щодо торгової напруженості в Україні] / S. Smith // Japan Today. – Tokyo, 2023. – 10.03. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/world/biden-eu-chief-meet-on-trade-tensions>.

Президент США Д. Байден та голова Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн зустрілися у Білому домі, щоб спробувати розрядити трансатлантичну торгову суперечку щодо субсидій для «зеленої» економіки, а також зміцнити співпрацю у протистоянні росії. Війна в Україні була одним із головних питань обговорення, зокрема Урсула фон дер Ляєн висловила рішучість спільно підтримувати Україну в боротьбі за свободу та незалежність та змусити росію заплатити високу ціну за її жорстоку війну.

Situaciones en Ucrania y Taiwán «no son en absoluto comparables»: China [Ситуації в Україні та на Тайвані «зовсім не порівнювані»: Китай] // La Jornada. – Ciudad de México, 2023. – 10.03. – Режим доступу : <https://www.jornada.com.mx/notas/2023/03/10/mundo/china-dice-que-las-situaciones-en-ucrania-y-taiwan-no-son-en-absoluto-comparables/>.

Влада Китаю підкреслила, що ситуації навколо України та Тайваню «зовсім не порівнювані» і висунула звинувачення проти «подвійних стандартів», які демонструють країни, які підтримують територіальну цілісність України, одночасно підтримуючи Тайвань, маючи на увазі, очевидно, Сполучені Штати Америки. Спеціальний представник уряду Китаю з європейських справ у рамках другого дня X Глобального форуму в Баку, організованого Міжнародним центром Нізамі Генджеві, висунув звинувачення тим, хто «закликає до поваги суверенітету та територіальної цілісності України і водночас відкрито порушує принцип «єдиного Китаю» щодо Тайваню. До цього, протягом останніх кількох днів прем'єр-міністр Китаю повторював, що Пекін вживатиме рішучих заходів, щоб протистояти «незалежності Тайваню» та сприяти «возз'єднанню», бачення якого не поділяє тайванська влада, яка продовжує своє прагнення зберегти незалежність.

Elly Schlein e l'Ucraina, «la mia posizione...». Qua crolla il suo Pd [Еллі Шлейн та Україна, «моя позиція...»] // Libero Quotidiano. – Milano, 2023. – 10.03. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/politica/35145727/otto-e-mezzo-elly-schlein-ucraina-crolla-suo-pd.html>.

Опозиційна лівоцентристська Демократична партія Італії обрала Е. Шлейн своєю новою лідеркою. Війна в Україні стане одним із найгостріших питань для Е. Шлейн. Під керівництвом Е. Летта, який залишив свій пост, Демократична партія зайняла пронатівську позицію та щиро підтримала відправку летальної зброї в Україну. В інтерв'ю телекомпанії La7 Е. Шлейн заявила, що її позиція від початку вторгнення росії в Україну ніколи не змінювалася, вважаючи за потрібне підтримати український народ у його праві захищатися. Однак, поряд з цим, Е. Шлейн, як пацифістка, вважає, що також потрібні сильніші політичні і дипломатичні зусилля.

Krautmanis, Māris. Anda Čakša un LOK veikušas mūsu sportistu pazemošanas aktu [Анда Чакша та ЛОК вчинили акт приниження наших спортсменів] / M. Krautmanis // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīgā, 2023. – 10.03. – Режим доступу : https://neatkariga.nra.lv/komentari/maris-krautmanis-3/408049-anda-caksa-un-lok-veikusas-musu-sportistu-pazemosanas-aktu? gl=1*I4nn85* ga*MTM0MzkwNDAYMS4xNjc0NDc3NDE4* ga LTMBW853YH*MT Y30TA0NjQyNC4yNi4xLjE2NzkwNDY2ODYuMC4wLjA.

Міністерка освіти і науки А. Чакша на засіданні колегії Олімпійського комітету Латвії (ЛОК) заявила, що тим латвійським спортсменам, хто змагається в одній команді або на одному полі з росіянами, потрібно відмовити у державному фінансуванні та потрібно виключати зі збірної Латвії. За словами автора, парадоксально, але навіть Україна не додумалася відмовити у фінансуванні чи викинути зі збірної своїх спортсменів, які зустрічаються на змаганнях з білорусами та росіянами. За словами автора, можна уявити, що спортсменам інколи морально важко

виступати на змаганнях проти росіян, але спортсмени вплинути на політику та рішення міжнародних спортивних організацій не можуть, проте політики та спортивні організації теоретично можуть – принаймні вони можуть спробувати.

Robertson, Dylan. Joly pushes China to include Ukraine in peace talks, as South Africa seeks resolution [Жолі підштовхує Китай до включення України до мирних переговорів, оскільки Південна Африка шукає рішення] / D. Robertson // The Toronto Star. – Toronto, 2023. – 10.03. – Режим доступу : <https://www.thestar.com/politics/2023/03/10/joly-pushes-china-to-include-ukraine-in-peace-talks-as-south-africa-seeks-resolution.html>.

Міністерка закордонних справ Канади М. Жолі зустрілася зі своєю норвезькою колегою А. Гуйтфельдт в Оттаві на публічній дискусії про багатосторонність, організовану Глобальним центром плюралізму. Основна увага на заході була спрямована на те, щоб змусити країни, що розвиваються, чинити тиск на росію, щоб вона припинила вторгнення в Україну. З цією метою М. Жолі сказала, що попросила міністра закордонних справ Китаю Ц. Гана організувати зустріч президента його країни Сі Цзіньпіна з Президентом України В. Зеленським.

Lemire, Jonathan. Biden says the U.S. and Ukraine are united. Cracks are starting to show [Д. Байден каже, що США та Україна єдині. Починають проявлятися тріщини] / J. Lemire // POLITICO. – Brussels, 2023. – 12.03. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2023/03/12/biden-united-states-ukraine-relationship-cracks-00086654>.

Автори публікації журналісти американської редакції POLITICO Джонатан Лемір і Александер Ворд наголошують, що Сполучені Штати та Україна здебільшого зближуються з тих пір, як президент США Джо Байден пообіцяв підтримувати Україну «стільки, скільки буде потрібно» у протистоянні вторгненню росії. Проте, за їх словами, між Вашингтоном і Києвом за лаштунками зростають розбіжності щодо цілей війни та виникають потенційні гарячі точки щодо того, як і коли завершиться війна. Публічно між Д. Байденом і Президентом України Володимиром Зеленським не має розбіжностей, що у повному обсязі було продемонстровано, коли американський президент здійснив свій таємний візит до Києва, але на основі розмов із 10 офіційними особами, законодавцями та експертами журналісти виявили нові точки напруженості: диверсія на газопроводі «Північний потік»; виснажлива оборона стратегічно неважливого українського міста; план боротьби за регіони, де російські війська закріпилися вже майже десять років.

Malinowski, Przemysław. Jak Putin dokonał błędnej kalkulacji planując inwazję na Ukrainę [Як путін прорахувався, плануючи вторгнення в Україну] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 13.03. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/konflikty-zbrojne/art38113361-jak-putin-dokonal-blednej-kalkulacji-planujac-inwazje-na-ukraine>.

Польський журналіст Пшемислав Малиновський, спираючись на статтю докторанта Центру європейських та євразійських досліджень Університету Мейнута для Лондонської школи економіки Олега Чуприни, аналізує як путін прорахувався, плануючи війну в Україні. Журналіст зазначає, що жорстока війна в Україні почалася

більше ніж через рік після того, як путін поширив свою часто повторювану заяву про те, що росіяни та українці «один народ» і в кремлі розраховували, що українські війська не зможуть вистояти та дати відсіч могутній російській армії. Автор пише, що заперечення національної ідентичності України змусило путіна повірити, що українці не зможуть організувати серйозну оборону і, можливо, навіть зустрічатимуть з радістю російські окупаційні війська. О. Чуприна наголошує, що в кремлі «нахабно вважали, що українська армія слабка» і що опір, з яким зіткнулися росіяни, триватиме лише кілька днів.

Bartoniček, Radek. Společně na Ukrajinu a proti dezinformacím, notovali si Čaputová a Pavel v Bratislavě [Разом за Україну та проти дезінформації, – зазначили Чапутова та Павел у Братиславі] / R. Bartoniček // *Aktualne.cz. – Praha, 2023. – 13.03. – Режим доступу* : <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/pavel-slovensko/r~1284cd5cc0e411edba5b0cc47ab5f122/>.

Президент Чехії Петр Павел під час візиту до Словаччини зустрівся з президенткою Словаччини Зузаною Чапутовою. Близькість двох президентів проявляється у їх однозначній підтримці України проти російської агресії. Обоє неодноразово підтримували Україну, а також висловлювалися за постачання зброї. З. Чапутова та П. Павел повідомили, що вони можуть разом поїхати в Україну. На вечірніх дебатах у Словацькому національному театрі оплески лунали майже після кожної відповіді обох гостей, найсильніші в моменти, коли вони висловлювали однозначну підтримку Україні.

Nava, Victor. Ron DeSantis says helping Ukraine fend off russia not a vital US interest [Рон Десантіс каже, що допомога Україні у боротьбі з росією не є життєво важливим інтересом США] / V. Nava // *New York Post. – New York, 2023. – 13.03. – Режим доступу* : <https://nypost.com/2023/03/13/ron-desantis-helping-ukraine-not-a-vital-us-strategic-interest/>.

Потенційний конкурент Д. Трампа на виборах президента США у 2024 р., губернатор штату Флорида республіканець Р. Десантіс заявив на телеканалі FoxNews, відповідаючи на розіслану анкету ведучого Т. Карлсона усім основним потенційним кандидатам у президенти, що допомога Україні у розв'язаній росією повномасштабній війні «не в інтересах Сполучених Штатів». Р. Десантіс відмежувався від республіканців, які стверджують, що проблема з політикою президента США Д. Байдена щодо України полягає в тому, що він робить недостатньо. Губернатор Флориди вважає, що навпаки – Д. Байден робить забагато й без чітко визначеної мети, а його заходи можуть спровокувати війну між Сполученими Штатами та росією. Р. Десантіс виступає проти надання Україні винищувача F-16 та ракет великої дальності.

Jangfeldt, Bengt. Ryssland har aldrig varit en god granne [росія ніколи не була добрим сусідом] / B. Jangfeldt // *Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 13.03. – Режим доступу* : <https://www.svd.se/a/AP083x/ryssland-har-aldrig-varit-en-god-granne>.

Шведський історик, професор історії Лундського університету Дік Вальтер Гаррісон зробив першу серйозну спробу написати про історичні відносини Швеції з

росією. Він стверджує, що росія ніколи не була добрим сусідом, за винятком коротких періодів відносини Швеції з росією завжди були напруженими. Професор зазначає, що зараз країна перебуває у фазі, коли в тіні агресивної війни росії проти України та заявки Швеції на вступ до НАТО відносини гірші, ніж були за дуже довгий час.

Михайлов, Венцислав. Ген. Събев: Ключът за края на войната в Украина е Крим [Ген. Сабев: Ключ до припинення війни в Україні – це Крим] / В. Михайлов // Факти. – Софія, 2023. – 13.03. – Режим доступу : <https://fakti.bg/bulgaria/763170-gen-sabev-kluchat-za-kraa-na-voinata-v-ukraina-e-krim>.

Колишній військовий представник Болгарії в НАТО Сабі Сабев у студії «Твій день» на NOVA NEWS сказав, що НАТО і США дуже обережно не вживають дій, які б спричинили ескалацію напруженості з боку росії. На думку С. Сабєва, інформація про те, що може бути зіткнення між росією та США і НАТО, є фейком. За його словами, мета цієї пропагандистсько-інформаційної новини – нагнати страх на болгарське суспільство та інші країни. Генерал зробив аналіз військових дій в Україні, зокрема назвав місто Бахмут важливим для обох країн, але для росії його захоплення не стане переломним моментом. С. Сабєв був категоричним щодо того, що Україна не віддасть свої території росії.

Rohac, Dalibor. Ron DeSantis is flat out wrong on Ukraine and the role US should play [Рон Десантіс абсолютно неправий щодо України і тієї ролі, яку повинні відігравати США] / D. Rohac // New York Post. – New York, 2023. – 14.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/14/ron-desantis-is-flat-out-wrong-on-ukraine-and-the-role-us-should-play/>.

У відповідь на слова губернатора штату Флорида республіканця Р. Десантіса, що захист кордонів України не є життєво важливим інтересом США, старший науковий співробітник Американського інституту підприємництва Д. Рохак зазначив, що насправді американська військова допомога Україні ставить США в набагато вигідніше становище для протистояння Китаю. По-друге, всупереч лицемірній риториці про «порожні чеки», більшість грошей, що виділяються на військову допомогу Україні, витрачається у Сполучених Штатах на модернізацію власних військових потужностей, оскільки українцям передається старе обладнання.

Wax, Eddy. EU Parliament chiefs spar over Spain's stance on arming Ukraine [Керівники Європарламенту сперечаються щодо позиції Іспанії про озброєння України] / E. Wax // POLITICO. – Brussels, 2023. – 14.03. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/european-parliament-manfred-weber-iratxe-garcia-spain-stance-arming-ukraine/>.

Іспанський прем'єр-міністр-соціаліст Педро Санчес готується надіслати в Україну танки Leopard і більше зброї, незважаючи на спротив ультралівої партії Podemos, молодшого партнера в правлячій коаліції, яка заявляє, що це лише посилить війну і наполягає на мирних переговорах. Лідер правоцентристської Європейської народної партії (ЄНП) Манфред Вебер заявив, що напруженість всередині уряду в

Мадрид і може загостритися, коли Іспанія почне головувати в Раді ЄС у липні і попросив пояснити, яка думка іспанського уряду щодо України. Лідер ЄНП підкреслив, що партія не може прийняти «будь-яку невизначеність у такий історичний момент», маючи на увазі серію голосувань в іспанському парламенті, під час яких Podemos проголосувала проти позиції соціалістів щодо підтримки України.

Khurshudyan, Isabelle. Pessimismo cresce na Ucrânia, com a falta de munições e de soldados experientes [В Україні зростає песимізм, не вистачає амуніції та досвідчених солдатів] / I. Khurshudyan // *Público*. – Lisboa, 2023. – 14.03. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2023/03/14/mundo/noticia/pessimismo-cresce-ucrania-falta-municoes-soldados-experientes-2042314>.

Іноземна кореспондентка *Público* та голова українського бюро газети «The Washington Post» Ізабель Хуршудян в статті для видання висловлює думку, що недостатня підготовка новобранців в Україні і зволікання з поставками західної зброї викликають сумніви в успішності очікуваного навесні контрнаступу ЗСУ. Зокрема, щоб поповнити втрати, українцям потрібно було набирати нових солдатів, роблячи армію менш досвідченою. За словами військових, країна також страждає на брак основних боєприпасів, у тому числі артилерійських снарядів і мінометів. Ця оцінка поширює помітний, але невисловлений песимізм із передовою на найвищій рівні уряду. Якщо країна не зможе провести успішний контрнаступ на даному етапі війни, критика пролітеться на Сполучені Штати та Європу за те, що вони надто довго чекали, щоб поглибити програми військової підготовки та поставити основні бойові танки.

Truusööt, Mari-Liis. Saksa president Steinmeier: Eesti valimiste tulemus on ilmselt tugev sõnum Venemaale [Президент Німеччини Штайнмаєр: Результат виборів в Естонії, ймовірно, є сильним сигналом для росії] / M.-L. Truusööt // *Eesti Päevaleht*. – Tallinn, 2023. – 15.03. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120158214/saksa-president-steinmeier-eesti-valimiste-tulemus-on-ilmselt-tugev-sonum-venemaale>.

Перебуваючи з візитом у Естонії, президент Німеччини Ф.-В. Штайнмаєр зустрівся зі своїм колегою А. Карісом. Німецький президент сказав, що напад росії на Україну порушив мирний порядок, який панував у Європі, тому і Естонія, і Німеччина зараз твердо на боці України і будуть це робити, поки буде потрібно. Щодо результатів виборів до парламенту Естонії, то на його думку, більшість естонських виборців «проголосували за сили, які стоять за Україною», і це чітке повідомлення росії: Естонія «обомі ногами сильно стоїть» у Європі та НАТО.

Türkiye reiterates solidarity with occupied Crimea [Туреччина знову заявляє про солідарність із окупованим Кримом] // *Daily Sabah*. – Istanbul, 2023. – 16.03. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/turkiye-reiterates-solidarity-with-occupied-crimea>.

В заяві Міністерства закордонних справ Туреччини зазначається, що в дев'яту річницю російської окупації Криму, Туреччина підтверджує свою підтримку суверенітету та територіальної цілісності України, не визнаючи анексію Криму росією. Туреччина продовжить надавати усіляку підтримку співвітчизникам-туркам

кримськотатарського походження, щоб вони могли жити у світі та безпеці на своїй споконвічній батьківщині, зберігаючи свою ідентичність.

Russia, «Biden ha deciso»: quando scatta la grande offensiva [росія, Байден вирішив коли почнеться великий наступ] // Libero Quotidiano. – Milano, 2023. – 16.03. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/esteri/35216329/russia-biden-deciso-quando-scatta-grande-offensiva.html>.

Міністр оборони США Л. Остін одразу після саміту з колегами з більш ніж 50 країн, які постачали зброю українцям, ясно дав зрозуміти, що не можна більше гаяти часу, треба збирати зброю та військові засоби, які дозволять українцям повернути втрачену територію. Як повідомляється, контрнаступ має початися в травні місяці, а тим часом в Україну очікується прибуття сотень танків та бронемашин. Також розпочнеться навчання сотень інших українських військових використанню найдосконалішої зброї на базах США, Великобританії та НАТО.

Nattrass, William. Ukraine must win big in 2023 to keep Western support coming [Україна має виграти по-крупному в 2023 році, щоб зберегти підтримку Заходу] / W. Nattrass // New York Post. – New York, 2023. – 16.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/16/ukraine-must-win-big-in-2023-to-keep-western-support-coming/>.

За словами політичного оглядача В. Наттраса нервозність у зв'язку з майбутніми президентськими виборами в США наростає, оскільки провідні республіканці готуються балотуватися на платформі скептицизму щодо необхідності продовження військової підтримки Києва. На його думку, Україні терміново необхідно досягти значних успіхів на полі бою, перш ніж серйозно розпочнеться президентська кампанія. В. Наттрас вважає, що передусім Україна має показати союзникам, що їхня військова підтримка прискорює позитивне закінчення війни, а не просто продовжує її, тому очікуваний контрнаступ України найближчими місяцями має вирішальне значення. За словами В. Наттраса, неефективна атака була б катастрофою.

Стевановић, Јелена. Да ли Украјина има већих непријатеља од Русије [Чи є в Україні старший ворог, ніж росія?] / Ј. Стевановић // Политика. – Београд, 2023. – 16.03. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/543017/>.

Колишній генсек НАТО Андерс Фог Расмуссен попереджає про «катастрофу», якщо Д. Трамп стане кандидатом від Республіканської партії. А. Расмуссен побоюється сценарію, за якого кандидат Д. Трамп налаштує американську громадську думку проти України або скасує війну та економічну допомогу Україні. Ексглава НАТО закликав виборців Республіканської партії обрати кандидата, «який більше відданий американському глобальному лідерству, ніж Трамп і трампісти». Найсильніший суперник Д. Трампа в боротьбі за номінацію від Республіканської партії – не найбільший фанат України. Губернатор Флориди Рональд Діон Десантіс вважає, що захист України від російського вторгнення не є «життєво важливим інтересом Америки».

Anýž, Daniel. To, co se v Afghánistánu a Iráku nemohlo podařit, mají USA na Ukrajině na dosah [Те, чого не вдалося досягти в Афганістані та Іраку, США досягли в Україні] / D. Anýž // *Aktualne.cz. – Praha, 2023. – 17.03. – Режим доступу : <https://nazory.aktualne.cz/komentare/to-co-se-driv-nemohlo-podarit-maji-usa-na-ukrajine-na-dosah/r~297c5a4cc45011eda25a0cc47ab5f122/>.*

Американські республіканці розділилися щодо своєї подальшої підтримки Києва. Два найсильніші кандидати від республіканців у президенти, Рон Десантіс та Дональд Трамп, погоджуються, що «територіальна суперечка між Україною та росією» не є американською проблемою і що нинішній президент-демократ Джо Байден зосереджується на Україні за рахунок «вирішення найскладніших проблем нашої країни». За словами автора, стає зрозуміло, що республіканський розкол є серйозним. Фонд Heritage Foundation лобіює проти подальшої допомоги Україні і його президент Кевін Робертс каже, що ця позиція є поєднанням «фіскальних міркувань і втоми від воєн в Іраку та Афганістані». За словами автора, США здатні досягти в Україні того, чого вони, швидше за все, не змогли досягти в Іраку та Афганістані і, підтримуючи Україну, вони отримають нового надійного союзника, демократію, нову морально і військово сильну країну на європейському континенті.

Farberov, Snejana. China leader Xi to visit moscow in show of support for putin [Лідер Китаю Сі відвідає Москву на знак підтримки Путіна] / S. Farberov // *New York Post. – New York, 2023. – 17.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/17/china-leader-xi-to-visit-moscow-in-show-of-support-for-putin/>.*

Кореспондентка американського видання С. Фарберов зазначає, що гучна поїздка президента Китаю до Москви розглядається як благо для Путіна після того, як Росія виявилася ізольованою від більшої частини світу через вторгнення в Україну. Згідно зі словами журналістки, за кілька тижнів до війни Пекін і Москва уклали «безмежне» партнерство – і Китай ще не засудив Росію за напад на Україну. С. Фарберов наголошує, що Китай висловив стурбованість посиленням війни після того, як американський розвідувальний безпілотник MQ-9 Reaper, перехоплений російськими винищувачами, впав у Чорне море під час першого відомого прямого зіткнення між США та Росією.

Czene, Gábor. Szemünk előtt zajlik egy birodalom eltűnése [Імперія зникає на очах] / G. Czene // *Nepszava. – Budapest, 2023. – 18.03. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3188272_csepegi-gyorgy-oroszorszag-haboru-politika-interju.*

Інтерв'ю угорського соціального психолога Дьєрдя Чепелі виданню, в якому В. Орбана названо в'язнем угорської політичної культури, яка не може відрізнити друга від ворога. Психолог серед причин вторгнення росіян в Україну називає відсутність внутрішнього успіху, падінні рівня життя, неможливість модернізації економіки і завоювань, щоб впоратися з розчаруванням. На думку Д. Чепелі, нинішня російська федерація розпадеться на окремі території, деякі з яких будуть життєздатними – Татарстан, наприклад, – а інші будуть менш придатними для самостійного життя.

Enrico Mentana, «la sfida di putin al mondo»: una foto cambia il quadro [Енріко Ментана, «Виклик путіна світу»: фото змінює картину] // Libero Quotidiano. – Milano, 2023. – 19.03. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/personaggi/35247353/enrico-mentana-sfida-putin-mondo-foto-cambia-quadro.html>.

Директор інформаційної служби новин італійського телебачення LA7 TGE, італійський журналіст Е. Ментана переконаний, що «візит» путіна до Маріуполя – це виклик світові. За його словами, після ордера на арешт, виданого Міжнародним кримінальним судом, російський президент схоже кидає виклик Заходу, зробивши це двічі, спочатку відвідавши Крим, де відсвяткував дев'яту річницю його приєднання до росії; а потім із відвідуванням Маріуполя, українського міста, спустошеного російською агресією.

Latkovskis, Bens. Ukraina vēlas pārdēvēt Krieviju (Rossiju) par Moskoviju. Vai pamatoti? [Україна хоче перейменувати Русь (росія) на московію. Чи це виправдано?] / B. Latkovskis // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīgā, 2023. – 19.03. – Режим доступу : https://neatkariga.nra.lv/komentari/bens-latkovskis/408882-ukraina-velas-pardevet-krieviju-rossiju-par-moskoviju-vai-pamatoti? gl=1*fatdy* ga*MTM0MzkwNDAYMS4xNjc0NDc3NDE4* ga LTMBW853YH* MTY3OTY3NDk1Ny4yNy4xLjE2Nzk2NzUyMTQuMC4wLjA.

Латвійський публіцист Бенс Латковскіс вважає, що розпорядження Президента України В. Зеленського прем'єр-міністру України Д. Шмигалю оцінити можливість перейменування Русі (росії) на «московію» дуже серйозне. На думку автора, той хто вивчав історію СРСР періоду окупації (власне історію російської імперії) знає, що початок Русі пов'язаний безпосередньо з Києвом і перейменування росії на «московію» наблизило б назву країни до її концептуальної суті. За словами Б. Латковскіса, навіть не так важливо, чи станеться це тільки в Україні, важливо, щоб процес почався і це потрібно зробити і в Латвії, хоча «повага до росії і всього російського в Латвії ще майже неперборна».

Balassa, Tamás. Orbáni fegyver-nem: amíg az ukránok harcolni akarnak a hazájukért, mérhetetlenül erkölcsstelen a béke erőltetése [В. Орбан без зброї: поки українці хочуть воювати за свою країну, примушувати до миру є безмірно аморальним] / T. Balassa // Nepszava. – Budapest, 2023. – 19.03. – Режим доступу : <https://nepszava.hu/3188248-orban-kormany-orozorszag-ukrajna-haboru-beke-gegyver-orban-viktor>.

Автор статті журналіст Тамаш Баласса розмірковує про ціну, яку платить ЄС за допомогу України в її обороні від російського агресора. За його словами, від самого початку ЄС був налаштований підтримувати Україну проти росії-агресора і не лише в гуманітарній допомозі, а й у зміцненні військової оборони фінансовими ресурсами. Автор наголошує, що замість того, щоб вимагати припинення вогню та мирних переговорів, уряд Угорщини має вимагати виходу росії з території України.

Reyes, Ronny. More GOP leaders slam DeSantis for calling Ukraine war a ‘territorial dispute’ [Інші лідери Республіканської партії критикують Десантіса за те, що він назвав війну в Україні «територіальною суперечкою»] / R. Reyes // New York Post. – New York, 2023. – 19.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/19/gop-slams-desantis-for-calling-ukraine-war-a-territorial-dispute/>.

Високопоставлені республіканці виступили проти аргументу губернатора Флориди Р. Десантіса про те, що допомога Україні у боротьбі з російським вторгненням не є «життєво важливим» інтересом США. Сенатор США М. Раундз попередив, що відмова від підтримки України стане сигналом кремлю та лідерам у Пекіні про те, що США більше не будуть гравцем на світовій арені, що, за словами сенатора, може мати довгострокові наслідки. Губернатор штата Нью-Гемпшир К. Сунуну також засудив Р. Десантіса за його думку, заявивши, що відмова від України викличе негативний ланцюг подій для інтересів США всередині країни та за кордоном.

Landsbergis, Gabrielius. 7 myths standing in the way of Ukraine’s victory [7 міфів, які стоять на заваді перемоги України] / G. Landsbergis // POLITICO. – Brussels, 2023. – 19.03. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/ukraine-war-victory-russia-7-myths/>.

Міністр закордонних справ Литви Габріелюс Ландсбергіс у статті для POLITICO стверджує, що лише перемога України зупинить путіна. Він зазначає, що попри всю жорстокість і ненависть, яку розв’язує режим путіна, Україна продовжує протистояти агресору – і готова боротися до перемоги. Автор розвінчує 7 міфів про росію і триваючу агресію такі, як: «Україна не може повернути свої території», «росія непереможна», «росія виснажитья і захоче домовлятися», «Крим для путіна – це червона лінія», «життя з путінською росією після війни можливе», «усі війни закінчуються переговорами», «країни Балтії та Польща хочуть лише реваншу над росією».

Haszczyński, Jerzy. Wielka kontrofensywa? Prezydent Czech: Ukraina będzie miała tylko jedną próbę [Великий контрнаступ? Президент Чехії: Україна матиме лише одну спробу] / J. Haszczyński // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 19.03. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art38151711-wielka-kontrofensywa-prezydent-czech-ukraina-bedzie-miala-tylko-jedna-probe>.

Президент Чехії Петр Павел в інтерв’ю польському журналісту Єжи Гащинському зазначив, що Україна матиме лише одну спробу контрнаступу. Він не радить закликати Україну відмовлятися від частини своєї території чи йти на якісь поступки, але, на його думку, Захід може максимально підтримувати українців, але не може давати планів на майбутнє. Проте П. Павел вважає, що допомога Заходу також має межі, а інтерес США до України та рівень допомоги у зв’язку з виборами наступного року можуть знизитися і багато європейських країн зроблять те саме. На думку П. Павела, тому в Україні є мало часу на звільнення своїх окупованих територій.

Galloway, Anthony. Australia looking for new ambassador to Ukraine, but no plans to reopen embassy [Австралія шукає нового посла в Україні, але не планує відкривати посольство] / A. Galloway // *The Sydney Morning Herald*. – Sydney, 2023. – 19.03. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/politics/federal/australia-looking-for-new-ambassador-to-ukraine-but-no-plans-to-reopen-embassy-20230316-p5css6.html>.

Sydney Morning Herald пише, що пошук кандидата на пост посла в Україні розпочало міністерство закордонних справ Австралії, але залишається незрозумілим, чи базуватиметься він у столиці країни. Рішення розпочати пошуки нового глави місії означає, що нинішній посол Австралії в Україні Брюс Едвардс навряд чи колись повернеться на свою посаду в Києві. Посольство Австралії розташовувалося спільно з посольством Канади в Києві до початку вторгнення РФ, але з лютого 2022 р. посол Австралії Б. Едвардс базується в Польщі і відтоді лише одного разу повертався до Києва у липні минулого року в супроводі посиленої охорони.

Arnsperger, Malte. Timothy Liston im InterviewUS-Generalkonsul lobt deutsche Ukraine-Hilfe – und Ministerin Baerbock [Генеральний консул США високо оцінює допомогу Україні від Німеччини, зокрема міністерки Бербок] / M. Arnsperger // *Focus*. – Berlin, 2023. – 21.03. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/deutschland/us-generalkonsul-lobt-deutsche-ukraine-hilfe-und-ministerin-baerbock_id_188406759.html.

Генеральний консул США в Мюнхені Т. Лістон зазначив, що уряд США був у дуже тісному контакті з Німеччиною з початку агресії Росії проти України і, «ми разом з німцями стоїмо на боці України». За його словами, Німеччина є найважливішим партнером у світі, особливо в Європі та займає третє місце у світі за обсягами гуманітарної та військової допомоги Україні. За словами Т. Лістона, міністр закордонних справ США Е. Блінкен щотижня розмовляє з міністеркою закордонних справ Німеччини А. Бербок, а канцлер О. Шольц наголошує на важливості того, щоб США та Німеччина були разом і підтримували Україну.

Alan-Lee, Nathan. «L'invasion de l'Ukraine par la Russie a été une bouée de sauvetage pour le parti au pouvoir en Pologne» [«Вторгнення Росії в Україну стало порятунком для правлячої партії Польщі»] / N. Alan-Lee // *Le Monde*. – Paris, 2023. – 21.03. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/idees/article/2023/03/21/l-invasion-de-l-ukraine-par-la-russie-a-ete-une-bouee-de-sauvetage-pour-le-parti-au-pouvoir-en-pologne_6166340_3232.html.

Фахівець з проблем Центральної та Східної Європи Натан Алан-Лі на форумі в «Le Monde» зазначає, що з наближенням напружених і важких для польської партії «Право і справедливість» (ПіС) виборів ПіС максимально використовує свою традиційну антикремлівську риторику, а також агресивну антинімецьку риторику. За його словами, за останній рік, після того, як Росія вторглася в Україну, Польща та Німеччина виявили дедалі більше суперечок і відкрита критика зв'язків Німеччини з Кремлем підкреслюють нездатність або небажання знайти компроміс навіть у часи війни.

Sharma, Shweta. Japanese PM on visit to India sets out \$75bn worth of new policies for the Indo-Pacific region [Прем'єр-міністр Японії під час візиту до Індії виклав нову політику в Індо-Тихоокеанському регіоні на 75 мільярдів доларів] / S. Sharma // The Independent. – London, 2023. – 21.03. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/asia/india/japan-kishida-india-visit-modi-ukraine-b2304289.html>.

Прем'єр-міністр Японії Ф. Кісіда порушив питання про агресію росії в Україні під час зустрічі з індійським колегою Н. Моді. У своєму виступі в Індійській раді з міжнародних справ, дослідницькому інституті в Нью-Делі, Ф. Кісіда сказав, що вони з Н. Моді обговорювали надзвичайно серйозну російську агресію в Україні, яка «похитнула коріння міжнародного порядку». Ф. Кісіда заявив, що два лідери погодилися з тим, що війна вимагає мирного вирішення та більш тісної співпраці між Делі та Токіо з цього питання.

Ryan, Mick. Why Xi wants the West to watch Russia rather than China [Чому Сі хоче, щоб Захід дивився на росію, а не на Китай] / M. Ryan // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2023. – 22.03. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/europe/why-xi-wants-the-west-to-watch-russia-rather-than-china-20230321-p5ctx7.html>.

У статті австралійського військового експерта М. Раяна йдеться про нещодавній візит голови КНР Сі Цзіньпіна до Москви та його значення в контексті російсько-української війни. Автор статті зазначає, що цей візит є заявою про підтримку російсько-китайської версії «міжнародного порядку» та бажаним відволіканням уваги від посередніх результатів росії в її наступі на сході України у 2023 р. У статті припускається, що Путін сподіватиметься добитися певної форми військової допомоги від Китаю, оскільки ситуація на полі бою для росії скоро погіршиться, а Україна, ймовірно, почне свої наступальні дії в найближчі кілька місяців. Автор припускає, що Китай міг би розширити обмін розвідданими, надати технології подвійного призначення, взяти на себе зобов'язання купувати більше російського експорту нафти та газу і продовжувати підтримувати російські інформаційні операції. Стаття завершується підкресленням важливості питань безпеки в Європі та Азії, які нерозривно пов'язані з лідерами Китаю та Кремля, і звучить заклик до збільшення допомоги Україні.

Kishida promises aid to help Poland with Ukraine refugees [Кісіда обіцяє допомоги Польщі з українськими біженцями] // Japan Today. – Tokyo, 2023. – 23.03. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/politics/japan's-kishida-in-poland-for-talks-after-visit-to-ukraine>.

Прем'єр-міністри Японії Ф. Кісіда та Польщі М. Моравецький домовились продовжувати підтримувати Україну. Ф. Кісіда, який готується головувати на саміті «Групи семи» у травні 2023 р., сказав, що під час головування його країни Японія працюватиме разом з Польщею, щоб продемонструвати лідерство і те, що міжнародне співтовариство могло об'єднатися і твердо підтримати Україну. За його словами, для країн-однодумців таких, як Японія та Польща, вкрай важливо залишатися єдиними у своїй підтримці України та надалі запроваджувати санкції проти росії. Ф. Кісіда

заявив, що беручи до уваги зростання навантаження на Польщу через тривале вторгнення РФ в Україну, Японія запропонує їй свою допомогу.

Kern, Miro. Utečenci z Ukrajiny urobia zo Slovenska horšie miesto na život, hovorí veľká časť krajiny [Біженці з України зроблять Словаччину гіршим місцем для життя, вважає значна частина країни] / M. Kern // Denník N. – Bratislava, 2023. – 23.03. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3293801/utecenci-z-ukrajiny-urobia-zo-slovenska-horsie-miesto-na-zivot-hovori-velka-cast-krajiny/?ref=list>.

За словами автора статті відомого словацького політолога Міро Керна, коли наприкінці лютого минулого року росія вторглася в Україну, у Словаччині піднялася хвиля підтримки та допомоги, але наразі Словаччина стала іншою країною. Автор зазначив, що побоювання зростають: більшість людей каже, що держава робить для українців більше, ніж для народу Словаччини, і бояться, що це може послабити економіку чи зашкодити культурі Словаччини. При цьому М. Керн наголошує, що коли запитати жителів Словаччини, чи повинна країна приймати біженців з України, то більшість відповість «так».

Streit um E-Fuels: Nehammer für «grüne Verbrenner», Scholz ortet «klare Verständigung» [Суперечка щодо електронного палива: К. Негаммер для «зелених пальників», О. Шольц знаходить «чітке розуміння»] // Die Presse. – Vienna, 2023. – 23.03. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6267027/streit-um-e-fuels-nehammer-fuer-gruene-verbrenner-scholz-ortet-klare-verstaendigung?from=rss>.

Напередодні саміту ЄС G7 прем'єр-міністр Люксембургу К. Беттель і прем'єр-міністерка Естонії К. Каллас закликали G7 обговорити мирний план щодо України та знизити ліміт цін на російську нафту, щоб ускладнити війну росії. На саміті ЄС також обговорюватимуться такі питання, як енергетика, торгівля та міграція.

Puiu, Andra. Bogdan Aureescu s-a întâlnit cu Ben Wallace. Noi trupe NATO vor fi aduse pe Flancul Estic [Богдан Ауреску зустрівся з Беном Воллесом. На східний фланг будуть введені нові війська НАТО] / A. Puiu // Evenimentul Zilei. – București, 2023. – 23.03. – Режим доступу : <https://evz.ro/bogdan-aurescu-s-a-intalnit-cu-ben-wallace-noi-trupe-nato-vor-fi-aduse-pe-flancul-estic.html>.

Міністр закордонних справ Румунії Богдан Ауреску зустрівся з Державним секретарем з питань оборони Великої Британії Беном Воллесом для обговорення питання безпеки на східному фланзі Європи в контексті війни росії проти України. Б. Воллес повідомив, що Великобританія хоче якомога більше залучитися до цього регіону і братиме участь в Міжнародному саміті «Кримської платформи», яка буде організована в Бухаресті разом з Україною. Б. Ауреску та Б. Воллес погодилися щодо допомоги Україні стільки, скільки це буде потрібно.

Lüdeke, Ulf. „Putin hat noch ein Ass im Ärmel – der Westen sollte auf der Hut sein“ [«У путіна є туз в рукаві – Захід має бути насторожі»] / U. Lüdeke // Focus. – Berlin, 2023. – 23.03. – Режим доступу : <https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/interview-mit->

[ralph-d-thiele-ex-oberst-putin-hat-noch-ein-ass-im-aermel-der-westen-sollte-auf-der-hut-sein_id_188969413.html](https://neatkariga.nra.lv/intervijas/409447-leons-taivans-ukraina-nevar-uzvaret-ja-tai-nedod-tiesibas-apsaudit-krieviju?gl=1*1wxi2o7*ga*MTM0MzkwNDAYMS4xNjc0NDc3NDE4*gaLTMBW853YH*MTY3OTY3NDk1Ny4yNy4xLjE2Nzk2NzQ5OTMuMC4wLjA)

Військовий експерт і полковник у відставці Ральф Д. Тіле застерігає від недооцінки росії. За його словами, зрозуміло, що путін не хоче програти цю війну, він все ще має дуже великий потенціал ескалації – включаючи менші ядерні удари по Україні, які жодним чином не призведуть до сценаріїв кінця світу. Експолковник наголошує, що поки в путіна ще є туз в рукаві Захід повинен бути насторожі і підтримувати Україну там, де це дійсно потрібно, а «не впиватися власними фантазіями про перевагу». За словами експерта, для перемоги Україні необхідно більше боєприпасів, більше танків і ракет, більше західних бойових літаків та потрібні військові пілоти у відставці з США чи Великої Британії, яких можна найняти приватно.

Latkovskis, Bens. Leons Taivāns: Ukraina nevar uzvarēt, ja tai nedod tiesības apšaudīt Krieviju [Леон Тайванс: Україна не може перемогти, якщо їй не дадуть право стріляти по росії] / B. Latkovskis // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīgā, 2023. – 24.03. – Режим доступу : https://neatkariga.nra.lv/intervijas/409447-leons-taivans-ukraina-nevar-uzvaret-ja-tai-nedod-tiesibas-apsaudit-krieviju?gl=1*1wxi2o7*ga*MTM0MzkwNDAYMS4xNjc0NDc3NDE4*gaLTMBW853YH*MTY3OTY3NDk1Ny4yNy4xLjE2Nzk2NzQ5OTMuMC4wLjA.

Професор з питань Азії гуманітарного факультету Латвійського університету Леон Тайванс вважає, що візит китайського лідера Сі Цзіньпіна до Москви показує, що Китай тепер займе місце росії в біполярному світі. Професор «майже впевнений», що переговори двох диктаторів можуть бути поганим сигналом для України, що будуть організовані поставки зброї для росії. Кінець війни між росією та Україною, вважає професор, закінчиться нічиєю, або триватиме роками, якщо нічого несподіваного не станеться, і війна триватиме в тій же динаміці, що й сьогодні. За його словами, під час тривалої війни ресурси України можуть бути вичерпані, ресурси росії не будуть вичерпані, слід також відзначити напрочуд слабкий військовий арсенал Заходу. Професор вважає, що Україна не виграє у війні, якщо не матиме права «обстрілювати російські військові об'єкти на території РФ», не маючи для цього зброї.

Тодоров, Красимир. Генерал Съби Сьбев: Подкрепяйки Русия във войната, България си поставя едно тежко петно [Генерал Сабі Сабев: Підтримуючи росію у війні, Болгарія накладає на себе важку пляму] / К. Тодоров // Факти. – Софія, 2023. – 24.03. – Режим доступу : <https://fakti.bg/bulgaria/766693-general-sabi-sabev-podkrepaiki-rusia-vav-voinata-bulgaria-si-postava-edno-tejko-petno>.

Перший національний військовий представник Болгарії при штаб-квартирі НАТО Сабі Сабев в аудіофірі «Це Болгарія» на «Фокусі» розповів про реакцію євроатлантичних партнерів країни на відмову надати військову допомогу Україні. Генерал зазначив, що Болгарія значно більше підтримує РФ в її агресії проти України, а не підтримує жертву агресії. С. Сабев вважає, що Болгарія накладає на себе важку пляму, яку, мабуть, ще довго не зможе стерти і немає логічного пояснення, чому Болгарія відмовляється від солідарності, яку ЄС виявляє Україні. За його словами, дії

Болгарії заплутані, а виправдання, що країна не має можливості допомогти українській стороні, є безпідставними. С. Сабев зазначив, що Болгарія вже готова виробляти той тип снарядів, який потрібен українцям, і болгарська армія також отримає такий тип снарядів у майбутньому.

New Zealand tells China its concern on lethal aid to russia [Нова Зеландія повідомила Китаю про своє занепокоєння щодо летальної допомоги росії] // Japan Today. – Tokyo, 2023. – 25.03. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/world/new-zealand-tells-china-its-concern-on-lethal-aid-to-russia>.

Міністерка закордонних справ Нової Зеландії Н. Махута під час зустрічі зі своїм китайським колегою Ц. Ганом висловила занепокоєння щодо будь-якого надання Китаєм летальної допомоги для підтримки росії у війні проти України. Під час поїздки міністерка Н. Махута засудила незаконне вторгнення росії в Україну та підтвердила відданість своєї країни Статуту ООН і захисту суверенітету та територіальної цілісності України.

Вучић: Ниједна страна у рату у Украјини није ни близу победе [Вучић: жодна зі сторін війни в Україні навіть не наблизилася до перемоги] // Политика. – Београд, 2023. – 26.03. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/544777/vucic-rusija-ukrajina>.

У гостях на TV Pink президент Сербії Александар Вучић заявив, що жодна зі сторін війни в Україні навіть не наблизилася до перемоги і висловив побоювання, що «всі програють і ніхто не виграє». На питання, що він думає про ордер, виданий Міжнародним кримінальним судом (МКС) проти президента росії путіна, А. Вучић відповів, що вважає це політично дуже поганим рішенням, яке не лише коштуватиме життів росіян і українців, але і має великий вплив на економіку всієї Європи. Він зазначив, що МКС взяв на себе зобов'язання, яке не знає, як буде виконувати.

Die Gaskonferenz in Wien ist eine Katastrophe [Газова конференція у Відні – це катастрофа] // Die Presse. – Vienna, 2023. – 27.03. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6268556/die-gaskonferenz-in-wien-ist-eine-katastrophe?from=rss>.

Речник українського студентського руху Fridays For Future Ілієс Ель Кортбі та речник Fridays For Future Austria Міхаель Шпікерманн пишуть гостьовий коментар до Європейської газової конференції, яка зараз проходить у Відні. На їх думку, у ці дні кліматична криза залишається на задньому плані, оскільки солдати та бомби володимира путіна продовжують бити по домівках та школах в Україні.

Спаловић, Дејан. Мишчевић: Србија је у вези с ратом у Украјини војнонеутрална, али не и политички [Мишчевич: Щодо війни в Україні Сербія є військово-нейтральною, але не політично] / Д. Спаловић // Политика. – Београд, 2023. – 29.03. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/545299/srbija-tanja-miscevic-ukrajina-rat>.

Міністерка з питань європейської інтеграції Таня Мішчевич заявила, що Сербія не нейтральна, коли йдеться про війну в Україні, вона нейтральна у військовому плані, але не політично. Вона додала, що Сербія «постійно висловлює свою підтримку територіальної цілісності України». На засіданні Комітету парламенту Сербії з питань європейської інтеграції міністерка сказала, що відправка обладнання для відновлення електроенергетичної системи в Україну – це абсолютна підтримка громадян.

Borrell, Josep. Comprar munições em conjunto ajudará a trazer uma paz justa à Ucrânia [Спільна закупівля боєприпасів допоможе встановити справедливий мир в Україні] / J. Borrell // Público. – Lisboa, 2023. – 29.03. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2023/03/29/opiniaio/opiniaio/comprar-municoes-conjunto-ajudara-trazer-paz-justa-ucrania-2044195>.

Верховний представник Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки Жозеп Боррель в своїй статті наголосив, що ЄС не шукає ніякого миру, а хоче миру на основі Статуту ООН, згідно з яким росія виведе війська з усієї території України, яку вона окупувала. Крім того, він зазначив, що спільна закупівля боєприпасів допоможе встановити справедливий мир в Україні.

Belver, Marta. Sánchez defiende en China la necesidad de líderes «responsables y constructivos» ante la «brutal e ilegal agresión de Rusia contra Ucrania» [П. Санчес захищає в Китаї необхідність «відповідальних і конструктивних» лідерів перед обличчям «жорстокої та незаконної агресії росії проти України»] / M. Belver // El Mundo. – Madrid, 2023. – 30.03. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/espana/2023/03/30/6424f173fdddff03398b45df.html>.

Прем'єр-міністр Іспанії Педро Санчес захистив необхідність для міжнародної спільноти мати «відповідальних і конструктивних» лідерів перед лицем поточних викликів «безпрецедентного масштабу» і, зокрема «жорстокої та незаконної агресії росії проти України, яка спричиняє гуманітарну кризу, кризу постачання, незахищеність, інфляцію та боргову кризу у зростаючій кількості вразливих країн». Він зробив заяву після прибуття до Китаю, де взяв участь в роботі економічного форуму Боао, який вважається азійською альтернативою Давосу. Його слова набувають посиленого значення після того, як лідер Китаю Сі Цзіньпін після візиту до путіна в Москву зробив крок вперед, щоб спробувати виступити в якості міжнародного посередника, щоб покласти край війні в Україні, яка точиться на європейській землі. У цьому сенсі прем'єр Іспанії високо оцінив той факт, що влада в Пекіні активізувала дипломатичні контакти з офіційними особами з інших країн, що відображає «високий ступінь відповідальності», якому він хоче «сприяти» і попросив Сі Цзіньпіна не давати зброю путіну для «жорстокої та незаконної агресії росії проти України».

Kishida pushes rule of law in U.S.-led democracy summit [Кісіда наполягає на верховенстві закону на саміті демократії під проводом США] // Japan Today. – Tokyo,

2023. – 30.03. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/politics/update2-japan-pm-pushes-rule-of-law-in-u.s.-led-democracy-summit>.

Прем'єр-міністр Японії Ф. Кісіда у віртуальному Саміті за демократію під керівництвом Сполучених Штатів, розповівши про свій нещодавній візит до України, заявив, що верховенство закону є абсолютним мінімумом, який міжнародне співтовариство має підтримувати для міцного миру. Візит в Україну дозволив Ф. Кісіді на власні очі побачити країну, яка чинила опір агресії росії. Ф. Кісіда під час свого головування на саміті G7 в Хіросімі 19 травня 2023 р. намагатиметься продемонструвати відданість групи великих демократичних економік підтримці України.

Папа Фрања сукоб у Україні назвао „ратним лудилом” [Папа Франциск назвав конфлікт в Україні «воєнним божевіллям»] // Політика. – Београд, 2023. – 30.03. – Режим доступу : <https://www.politika.rs/scc/clanak/545494/>.

Папа Римський Франциск заявив, що навіть у випадках самооборони мир є кінцевою метою, назвавши війну в Україні «воєнним божевіллям». Папа наголосив, що постійно молиться про мир. Папа Римський неодноразово висловлював бажання виступити мирним посередником між Києвом і Москвою, але його пропозиція поки не викликала жодної реакції.

Borrell, Josep. Josep Borrell: Amunicja dla pokoju [Жозеп Боррель: Боєприпаси для миру] / J. Borrell // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 31.03. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/publicystyka/art38242131-josep-borrell-amunicja-dla-pokoju>.

Високий представник ЄС із закордонних справ і політики безпеки Жозеп Боррель в статті для Rzeczpospolita пише, що спільні закупівлі боєприпасів допоможуть встановити справедливий мир в Україні. За його словами, Україна змушена вести війну високої інтенсивності, де на карту поставлена її свобода та виживання як країни. Ж. Боррель наголосив, що найбільше Україні потрібні зброя та боєприпаси, а захист українського суверенітету є екзистенціальним – як для України, так і для решти Європи.

USA: Ryssland och Nordkorea byter vapen mot mat [США: росія і Північна Корея обмінюють зброєю на продовольство] // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 31.03. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/XbaXgB/usa-ryssland-och-nordkorea-byter-vapen-mot-mat>.

Речник Ради національної безпеки США Джон Кірбі стверджує, що має нові докази того, що росія звертається до Північної Кореї за зброєю – цього разу в рамках угоди, яка натомість забезпечить Пхеньян необхідним продовольством та іншими товарами. Д. Кірбі наголосив, що росія відчайдушно потребує зброї так, як країна обмежена санкціями та експортним контролем. За словами речника Ради національної безпеки США Д. Кірбі, згідно з угодою, росія отримає від Пхеньяна близько двадцяти видів зброї та боєприпасів.

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Laczynski, Michael. Ein Jahr Krieg: Jeder dritte geflüchtete Ukrainer will in der EU bleiben [Рік війни: кожен третій український біженець хоче залишитися в ЄС] / M. Laczynski // Die Presse. – Vienna, 2023. – 01.03. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6257273/ein-jahr-krieg-jeder-dritte-gefluechtete-ukrainer-will-in-der-eu-bleiben?from=rss>.

Агентство ЄС з основних прав (FRA) оприлюднило звіт про становище українських біженців у Європі, які з оптимізмом дивляться у своє майбутнє, чи то на батьківщині, чи в ЄС. У дослідженні було опитано 14 685 українських біженців у десяти країнах ЄС, щоб оцінити їхню ситуацію. Дві третини опитаних скористалися статусом тимчасового захисту в ЄС, який надає їм колективний захист без необхідності доводити індивідуальні причини втечі тоді, як решта третини подали індивідуальні заяви про надання притулку. Третина респондентів вирішили почати нове життя в ЄС, а ще третина планує повернутися в Україну. Інтеграція українських біженців до європейського ринку праці пройшла успішно: дві третини респондентів, які працювали до війни, знайшли роботу в ЄС. Проте дослідження підкреслило відсутність програм мовної підготовки для біженців, оскільки 40 % респондентів не відвідували мовні курси після прибуття до ЄС.

Sell the Ukraine war, Joe: Persuading the public is key to victory [Продай війну в Україні, Джо: переконання громадськості – ключ до перемоги] // New York Post. – New York, 2023. – 03.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/03/sell-the-war-joe-persuading-the-public-is-key-to-victory/>.

Редакційна стаття New York Post наголошує на тому, що несподіваний візит президента США Д. Байдена до Києва у річницю російського вторгнення добре підняв моральний дух України, але нічого не зробив для американської громадської думки. Загалом, громадська підтримка допомоги для України скоротилася з 60 % в травні до 48 % зараз, про що свідчить опитування, проведене Associated Press і центром NORC. Результати опитування Pew Research свідчать, що частка американців, які думають, що США дали Україні надто багато, зросла з 7 % в 2022 р. до 26 % в лютому 2023 р. І навіть прихильники допомоги Україні дали зрозуміти, що щедрість не безмежна. Попри те, що 50 % учасників опитування Fox News сказали, що американська підтримка повинна зберігатися «стільки, скільки буде треба для перемоги», 46 % відповіли, що потрібні обмежені часові рамки.

Christenson, Josh. Most Republicans think Ukraine war ‘critical threat’ to US interests: poll [Більшість республіканців вважають війну в Україні «критичною загрозою» інтересам США: опитування] / J. Christenson // New York Post. – New York, 2023. – 15.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/15/most-gopers-think-ukraine-war-critical-threat-to-us-poll/>.

Як показало нове опитування американського інституту дослідження громадської думки «Інституту Геллапа» (The Gallup Organization), 62 % республіканців заявили, що вторгнення росії «є серйозною загрозою життєво важливим інтересам США», із чим погодилися лише 58 % демократів та 51 %

незалежних. Однак ці цифри нижчі серед республіканців та демократів порівняно з їх найвищим рівнем на початку війни у лютому 2022 р., коли цю заяву підтримали відповідно 72 % та 64 % респондентів. Майже 70 % виборців Республіканської партії ставляться до України позитивно.

Kressa, Kaarel. Uuring: eurooplaste ühtsus Ukraina toetamisel on esimese sõja-aastaga kasvanud. Rahvuslaste ja liberaalide hoiakud lähenevad [Опитування: єдність європейців у підтримці України зростає в перший рік війни. Позиції націоналістів і лібералів зближуються] / К. Kressa // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 16.03. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120158492/uuring-eurooplaste-uhesus-ukraina-toetamisel-on-esimese-soja-aastaga-kasvanud-rahvuslaste-ja-liberaalide-hoiakud-lahenevad>.

Аналітичний центр Європейської ради з міжнародних відносин (ECFR) проаналізував опитування громадської думки в десяти європейських країнах. Аналіз базується на останніх опитуваннях YouGov і Datapraxis у десяти європейських країнах, включаючи Естонію. Серед респондентів також були громадяни Великобританії, Данії, Франції, Німеччини, Італії, Польщі, Португалії, Румунії та Іспанії. Виявилося, що через рік після вторгнення росії підтримка європейцями України все ще стабільна. У дослідженні зазначається, що зараз багато лівих і правих партій демонструють єдину підтримку зусиллям України повернути втрачені території.

Bacelar Begonha, Ana. Maioria dos portugueses diz que UE está tão ou mais forte desde guerra na Ucrânia [Більшість португальців кажуть, що ЄС є таким же чи навіть сильнішим після війни в Україні] / А. Bacelar Begonha // Público. – Lisboa, 2023. – 17.03. – Режим доступу : <https://www.publico.pt/2023/03/17/mundo/noticia/maioria-portugueses-ue-tao-forte-desde-guerra-ucrania-2042737>.

Нове опитування Європейської ради з міжнародних відносин, проведене в десяти європейських країнах у січні цього року, показує, що португальці вважають Європейський Союз сильнішим, ніж рік тому, на початку повномасштабного вторгнення росії в Україну. Більшість опитаних португальців стверджують, що Україна має повернути всю свою територію та сприймають росію як супротивника чи суперника, і продовжують бачити країну путіна як сильну.

РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ РОСІЇ

Trew, Bel. How Ukraine is pioneering war-time science with mobile DNA laboratories [Як Україна просуває військову науку з мобільними ДНК-лабораторіями] / В. Trew // The Independent. – London, 2023. – 01.03. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-war-victims-identity-dna-b2291447.html>.

Міжнародна кореспондентка The Independent Б. Трю в статті пише, що Україна, розгортаючи мобільні лабораторії з новою технологією, здатною за лічені хвилини обробляти зразки ДНК для ідентифікації загиблих, є першопрохідником у науці воєнного часу. Нові ДНК-машини, надані французькою владою та Фондом Говарда Дж. Баффета в США, дозволяють обробляти докази воєнних злочинів росії в режимі реального часу. Нова технологія прискорить ідентифікацію тисяч загиблих та

збирання доказів воєнних злочинів у десятках тисяч справ проти росії після її вторгнення у лютому 2022 р.

Hoekstra spreekt in Oekraïne met Zelenski over aanpak oorlogsmisdaden [Гукстра говорить в Україні з Зеленським про воєнні злочини] // De Telegraaf. – Amsterdam, 2023. – 02.03. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/682777846/hoekstra-spreekt-in-oekraïne-met-zelenski-over-aanpak-oorlogsmisdaden>.

Під час неоголошеного візиту в Україну міністр закордонних справ Нідерландів В. Гукстра обговорив з Президентом України В. Зеленським питання російських воєнних злочинів. Нідерланди відіграють провідну роль у «групі діалогу», яку запустив В. Гукстра, йдеться про групу країн і міжнародних організацій, які повинні забезпечити виявлення та реєстрацію воєнних злочинів росіян в Україні, щоб потім суд міг їх переслідувати.

Brown, Lee. Kremlin ‘financed’ over 20 torture chambers during ‘genocidal plan’ in Kherson: investigators [кремль «фінансував» понад 20 катівень під час «плану геноциду» у Херсоні: слідчі] / L. Brown // New York Post. – New York, 2023. – 02.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/02/kremlin-financed-20-torture-chambers-in-kherson-report/>.

Керівник групи Mobile Justice Team, британський адвокат В. Джордаш заявив, що під час російської окупації Херсона у місті діяло близько 20 в'язниць, де катували місцевих мешканців. Очолювана ним група юристів Mobile Justice Team допомагає українській владі розслідувати російські злочини у Херсоні. В. Джордаш підтвердив, що система катівень фінансувалася з росії на державному рівні. Він вважає, що російська влада ставила собі завдання підпорядкувати український народ і знищити українську ідентичність.

Melkozerova, Veronika. Calculated evil: How Putin’s forces use war crimes and torture to erase Ukrainian identity [Розраховане зло: як сили путіна використовують воєнні злочини та тортури, щоб стерти українську ідентичність] / V. Melkozerova // POLITICO. – Brussels, 2023. – 03.03. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/ukraine-war-putin-forces-use-war-crimes-and-torture-to-erase-ukrainian-identity/>.

Журналістка POLITICO Вероніка Мелкозерова в розмові з Вейном Джордашем, керуючим партнером міжнародної юридичної фірми з прав людини Global Rights Compliance, який очолює групу мобільного правосуддя, консультативний підрозділ його фірми, що тісно співпрацює з українською прокуратурою, зазначає, що навіть він був вражений методичною, задалегідь продуманою моделлю воєнних злочинів кремлівської армії проти українців. Прокурор вважає, що за всіма злочинами та тортурами українців стоїть холодний розрахунок – бажання викоринити українську ідентичність. Нещодавно В. Джордаш повернувся зі звільненої частини Херсонської області, де його команда допомагала українським прокурорам проаналізувати нові докази про щонайменше 20 катівень, якими росіяни керували на правобережжі Херсонської області за вісім місяців окупації.

Hooper, Kelly. Garland makes surprise visit to Ukraine [М. Гарланд несподівано відвідав Україну] / К. Hooper // POLITICO. – Brussels, 2023. – 03.03. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2023/03/03/garland-surprise-visit-ukraine-00085449>.

Згідно з повідомленням Міністерства юстиції США, генеральний прокурор Меррік Гарланд без попередження з міркувань безпеки відвідав Україну на запрошення Президента України Володимира Зеленського для участі в конференції «Об'єднані заради справедливості». Генеральний прокурор США провів кілька зустрічей і підтвердив рішучість притягнути росію до відповідальності за злочини, скоєні під час несправедливого та неспровокованого вторгнення проти її суверенного сусіда.

Geanous, Jacob. EU, US team up with Ukraine to prosecute russian war crimes [ЄС та США об'єднуються з Україною для кримінального переслідування росії за воєнні злочини] / J. Geanous // New York Post. – New York, 2023. – 04.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/04/eu-us-team-up-with-ukraine-to-prosecute-russian-war-crimes/>.

Європейський Союз та Україна створили групу, якій доручено розслідувати воєнні злочини росії та переслідувати їх у судовому порядку. На полях конференції «Об'єднані заради перемоги» («United for Justice») у Львові було підписано угоду про створення Міжнародного центру розслідування злочинів агресії в Гаазі. Спільна слідча група складається з прокурорів Міжнародного кримінального суду, України, Литви, Польщі, Естонії, Латвії, Словаччини та Румунії. У червні 2022 р. США створили власну групу з розслідування воєнних злочинів, яка тепер приєднується до спільної слідчої групи, яка допомагає збирати докази, проводить судово-медичні розслідування та пропонує юридичні консультації.

Horák, Jan. Vojenští policisté čekají na výjimečný rozkaz, budou vyšetřovat válečné zločiny Ruska [Співробітники військової поліції чекають позачергового розпорядження щодо розслідування воєнних злочинів росії] / J. Horák // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 06.03. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/vojensti-policiste-cekaji-na-vyjimecny-rozkaz-budou-vysetrov/r~1c403a76ba7b11ed8980ac1f6b220ee8/>.

В матеріалі Міноборони Чехії йдеться, що уряд П. Фіали готовий обговорити направлення військової поліції в Україну для розслідування воєнних злочинів росії. Міноборони пропонують сили і засоби в рамках підтримки Міжнародного кримінального суду в кількості до п'ятнадцяти осіб, які будуть служити в одній із слідчих груп під керівництвом Королівської військової поліції Нідерландів. Чеське МВС також веде переговори з Гаазьким трибуналом про надання допомоги у розкритті злочинів російських військових, розглядається можливість надання чотирьох співробітників поліції Чеської Республіки, які також будуть служити в команді під керівництвом Нідерландів.

Maupas, Stéphanie. Kiev annonce la création d'un centre international pour enquêter sur l'agression russe contre l'Ukraine [Київ анонсував створення міжнародного центру з

розслідування російської агресії проти України] / S. Maupas // Le Monde. – Paris, 2023. – 06.03. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/03/06/kiev-annonce-la-creation-d-un-centre-international-pour-enqueter-sur-l-agression-russe-de-l-ukraine_6164285_3210.html.

Кореспондентка Le Monde з Гааги Стефані Мопас пише, що Україна зробила новий крок у своїй правовій боротьбі, створивши Міжнародний центр з переслідування злочинів агресії. Ця тимчасова прокуратура є першим кроком до створення спеціального трибуналу, який у майбутньому міг би судити винних у російській агресії проти України. Міжнародний кримінальний суд (МКС), який рік тому відкрив розслідування воєнних злочинів і злочинів проти людяності, скоєних на території України, не має юрисдикції розглядати злочин агресії, оскільки ні Київ, ні Москва не ратифікували його договір. Тому з'явилась ідея спеціального трибуналу для розгляду справ про російську агресію.

Farberov, Snejana. Inside russia's harrowing 're-education' camps – where they send kidnapped Ukrainian kids [Викрадених українських дітей відправляють у жахливі російські табори на «перевиховання»] / S. Farberov // New York Post. – New York, 2023. – 06.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/06/ukrainian-kids-kidnapped-by-russia-sent-to-re-education-camps/>.

Звіт, опублікований Єльським університетом (США), показав, що понад 6 тис. українських дітей віком від 4 місяців до 17 років було доставлено до 43 таборів, розташованих в анексованому Росією Криму та на материковій частині Росії. Але реальна кількість викрадених дітей може бути набагато більшою. У січні глава агентства ООН у справах біженців Філіппо Гранді засудив Росію за те, що вона примушує тисячі українських дітей до усиновлення та нав'язує їм російське громадянство.

ICC uppges utreda ryska brott [Кажуть, що МКС розслідує російські злочини] // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 13.03. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/ve9bj4/icc-uppges-utreda-ryska-brott>.

Міжнародний кримінальний суд у Гаазі (Нідерланди) має розпочати попереднє розслідування підозрюваних у вчиненні воєнних злочинів під час російсько-агресорської війни в Україні. Одна зі справ стосується викрадення українських дітей, яких відправляли в табори або усиновляли. Друге розслідування стосується атак російських військових на цивільну українську інфраструктуру, особливо на енергетичні та водопровідні об'єкти.

Deutsch, Anthony. ICC expected to launch war crimes cases against russians over Ukraine [МКС розраховував порушити справи про воєнні злочини росіян в Україні] / A. Deutsch // Japan Today. – Tokyo, 2023. – 14.03. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/world/icc-expected-to-launch-war-crimes-cases-against-russians-over-ukraine>.

Викрадення українських дітей і навмисний напад на цивільну інфраструктуру стануть першими справами, пов'язаними з російським вторгненням в Україну, які

розгляне Міжнародний кримінальний суд (МКС). У статті йдеться, що ці справи є першими міжнародними звинуваченнями, висунутими з початку війни. Вони з'явилися після місяців роботи спеціальних слідчих груп. Росія заперечує, що навмисно завдавала ударів по цивільній інфраструктурі в Україні, заявляючи, що всі її атаки спрямовані на зниження боєздатності Києва, а вивезення до Росії тисячі українських дітей, представляє як гуманітарну акцію із захисту сиріт та дітей, кинутих у зоні бойових дій.

Collett-White, Mike. ICC to seek arrest warrants for Russian officials over Ukraine war [МКС вимагатиме ордери на арешт російських чиновників через війну в Україні] / M. Collett-White // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2023. – 14.03. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/europe/icc-to-seek-arrest-warrants-for-russian-officials-over-ukraine-war-20230314-p5cryk.html>.

Міжнародний кримінальний суд (МКС) домагатиметься арешту російських чиновників за примусову депортацію дітей з України та напади на цивільну інфраструктуру, що стане першою міжнародною справою про воєнні злочини, пов'язані з російським вторгненням. Хоча звинувачення може поглибити дипломатичну ізоляцію Росії, незрозуміло, які посадовці можуть стати мішенню.

Internationaal Strafhof in Den Haag vaardigt arrestatiebevel uit tegen Poetin [Міжнародний кримінальний суд у Гаазі видав ордер на арешт путіна] // De Telegraaf. – Amsterdam, 2023. – 17.03. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/629112686/internationaal-strafhof-in-den-haag-vaardigt-arrestatiebevel-uit-tegen-poetin>.

Судді Міжнародного кримінального суду в Гаазі (МКС) видали ордер на арешт президента Росії путіна за воєнні злочини, скоєні в Україні. На думку кримінального суду, путін несе відповідальність за незаконну депортацію дітей і переміщення їх з території України до Росії. Також оголошено про арешт уповноваженої Росії з прав дитини львової-белової, яку притягують до відповідальності за ймовірні депортації з окупованих Росією територій в Україні. Видання зазначає, що досі незрозуміло, як МКС збирається виконувати ордер на арешт, оскільки Росія не визнає МКС, малоімовірно, що путін дійсно постане перед судом, але МКС не може проводити судовий розгляд за відсутності обвинуваченого.

Zöch, Irene. Haftbefehl gegen Putin mit Langzeitfolgen [Ордер на арешт путіна з довгостроковими наслідками] / I. Zöch // Die Presse. – Vienna, 2023. – 18.03. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6265071/haftbefehl-gegen-putin-mit-langzeitfolgen?from=rss>.

Міжнародний кримінальний суд у Гаазі видав ордер на арешт президента Росії путіна за викрадення дітей з України. Хоча Кремль вважає це рішення юридично недійсним, це може означати, що будь-який закордонний візит путіна в майбутньому стане ризикованим.

Werner, Sarah. Was der Haftbefehl gegen Putin bedeutet [Що означає ордер на арешт путіна] / S. Werner // Focus. – Berlin, 2023. – 18.03. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/was-der-haftbefehl-gegen-putin-nun-bedeutet_id_188663533.html.

За словами автора, ордер Міжнародного кримінального суду (МКС) на арешт путіна за ймовірні воєнні злочини показав, що створення спеціального трибуналу не є єдиною умовою для вжиття заходів. Професорка з кримінального права С. Бок пояснила, що ордер на арешт глави російської держави путіна та його поплічниці – великий крок, адже таким чином МКС показав, що вживає заходів проти злочинців в Україні незалежно від статусу обвинуваченого, тим не менш, відносно мало ймовірно, що путіна та львову-белову вдасться заарештувати. Колишній член МКС Д. Найс вважає, що якщо російського президента вважатимуть злочинцем у всьому світі, зміна режиму стане більш привабливою для населення.

Putin, mandato d'arresto? Ma può andare a Kiev e New York [путін, ордер на арешт? Але він може поїхати до Києва та Нью-Йорка] // Libero Quotidiano. – Milano, 2023. – 18.03. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/esteri/35233123/vladimir-putin-mandato-arresto-puo-andare-kiev-new-york.html>.

Колишня прокурорка Гаазького Міжнародного трибуналу ООН К. Дель Понте прокоментувала рішення МКС видати ордер на арешт президента рф путіна. Вона наголосила, що це лише перший крок до незліченних інших серйозних звинувачень, скоєних під час війни в Україні, які слід висунути путіну, зазначаючи, що обвинувальний акт стосується не уряду росії, а лише президента.

Fendrych, Martin. Zatykač na Putina [Ордер на арешт путіна] / M. Fendrych // Aktualne.cz. – Praha, 2023. – 20.03. – Режим доступу : <https://nazory.aktualne.cz/komentare/zatykac-na-putina/r~016faac6c59111edba5b0cc47ab5f122/>.

Міжнародний кримінальний суд (МКС) видав ордер на арешт президента росії володимира путіна та уповноваженої кремля з прав дитини львовової-белової. На думку автора, російський лідер найближчим часом не опиниться на лаві підсудних у Гаазі, можливо, він там ніколи не з'явиться, але страшна мітка на ньому залишиться і це нагадуватиме західним країнам, що вони не повинні відмовлятися від підтримки України. Ключову частину ордера на арешт автор вбачає у викраденні дітей та їх незаконній депортації.

Ал-Ахмед, Оля. 4,6 милиона евро бяха събрани на международна конференция в подкрепа на разследването на МНС за Украйна [На міжнародній конференції для підтримки розслідування МКС щодо України було зібрано 4,6 млн евро] / О. Ал-Ахмед // Факти. – София, 2023. – 21.03. – Режим доступу : <https://fakti.bg/world/765514-46-miliona-evro-baha-sabrani-na-mejdunarodna-konferencia-v-podkrepa-na-razsledvaneto-na-mns-za-ukraina>.

Міністри юстиції з понад 40 країн зустрілися в Лондоні через кілька днів після того, як Міжнародний кримінальний суд (МКС) видав ордер на арешт президента росії путіна, звинувативши його в особистій відповідальності за депортацію тисяч дітей з України. Міжнародна конференція зібрала 4 млн фунтів стерлінгів (майже 4,6 млн євро), щоб допомогти МКС розслідувати ймовірні воєнні злочини в Україні та притягнути росію до відповідальності.

E. Dobrowolska: V. Putinas sulauks ir daugiau arešto orderių [Е. Добровольська: путін отримає більше ордерів на арешт] // *Lietuvos rytas*. – Vilniaus, 2023. – 23.03. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2023/03/23/news/e-dobrowolska-v-putinas-sulauks-ir-daugiau-aresto-orderiu-26515752>.

Міністерка юстиції Литви Е. Добровольська зазначила, що Міжнародний кримінальний суд (МКС) видав ордер на арешт президента росії володимира путіна, пов'язаного з примусовою депортацією дітей і незаконним переміщенням дітей, оскільки зібрано всі необхідні матеріали щодо цього злочину. Е. Добровольська підкреслила, що ордер на арешт путіна – це велика перемога для міжнародного права, демократії, а також для самої Литви, бо саме Литва була першою країною, яка звернулася до МКС і саме на підставі заяви Литви почалося розслідування.

Von der Leyen: 'Organizirat ćemo konferenciju i poduzeli sve moguće mjere da pronademo tu djecu' [Фон дер Ляєн: «Ми організуємо конференцію і вживемо всіх можливих заходів, щоб знайти цих дітей»] // *Vecernji list*. – Zagreb, 2023. – 23.03. – Режим доступу : <https://www.vecernji.hr/vijesti/von-der-leven-organizirat-cemo-konferenciju-i-poduzeli-sve-moguće-mjere-da-pronademo-tu-djecu-1666710>.

Міжнародний кримінальний суд (МКС) видав ордер на арешт президента росії путіна за звинуваченням у причетності до незаконної депортації дітей і незаконного переміщення людей з території України до рф. Президентка ЄК Урсула фон дер Ляєн заявила, що ЄС буде вживати всіх заходів для розшуку дітей та повернення їх в Україну. ЄС організує конференцію для пошуку дітей з України, викрадених росією, і повернення їх на батьківщину. Президентка наголосила, що знає про депортацію 16,2 тис. дітей, з яких лише 300 повернулися.

Lehtonen, Atte. Kotiin palannut ukrainalaislapsi kertoo kokemuksistaan Venäjän karkotusleireillä: Väkivaltaa, ei kunnon ruokaa [Українська дитина, яка повернулася додому, розповідає про свої переживання в російських концтаборах: Насильство, немає гідної їжі] / A. Lehtonen // *Iltalehti*. – Helsinki, 2023. – 24.03. – Режим доступу : <https://www.iltalehti.fi/ulkomaat/a/e8171f1b-0366-4a25-817b-02a08e2dc4e0>.

Міжнародний кримінальний суд в Гаазі видав ордер на арешт президента росії путіна за викрадення дітей з України. Хоча кремль вважає це рішення юридично недійсним, це може означати, що будь-який закордонний візит путіна в майбутньому стане ризикованим. Звинувачення показує, що відповідальність також може бути покладена на путіна, подібно до справи з С. Мілошевичем у югославській війні.

Harsányi, György. Magyarország megszegi kötelezettségét, ha adott esetben nem tartóztatja le Vlagyimir Putyint [Угорщина порушить свої зобов'язання, якщо не заарештує володимира путіна] / G. Harsányi // Nepszava. – Budapest, 2023. – 27.03. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3189114_vlagyimir-putyin-haborus-bunok-icc-hoffmann-tamas-interju-habor.

В інтерв'ю угорському виданню юрист-міжнародник Т. Хоффман зазначив, що злочини путіна і російської уповноваженої львової-белової, визначені Міжнародний кримінальним судом (МКС) – це можуть бути воєнні злочини, злочини проти людяності або навіть геноцид. За словами юриста, символічна важливість дій МКС полягає в тому, що прихильникам вторгнення буде важче відкрито його підтримувати, знаючи, що такі високопоставлені особи причетні до злочинів. Т. Хоффман стверджує, що примусове перевезення цивільних осіб порушує міжнародне гуманітарне право і може бути класифіковане як злочин проти людяності.

Pieper, Oliver. Jahr der Flucht und der Proteste [Хороший стовп і протестувальники] / O. Pieper // Focus. – Berlin, 2023. – 29.03. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/amnesty-jahresbericht-ukraine-krieg-und-iran-proteste-stehen-im-mittelpunkt_id_189523626.html.

Міжнародна неурядова організація Amnesty International підвела підсумки за 2022 р. – в центрі подій: злочини росіян проти українців і протести в Ірані. Amnesty International задокументувала воєнні злочини та злочини проти людяності у 20 із 156 досліджуваних країн, у тому числі злочини росії в Україні.

РОСІЙСЬКА ПРОПАГАНДА ТА ДЕЗІНФОРМАЦІЯ ЗА КОРДОНОМ

Latkovskis, Bens. Krievijas propaganda palaidusi reklāmas kampaņu: Baltija – zemes, kurās valda nacisms [російська пропаганда запустила рекламну кампанію: Прибалтика – землі, де панує нацизм] / B. Latkovskis // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīgā, 2023. – 12.03. – Режим доступу : https://neatkariga.nra.lv/komentari/bens-latkovskis/408164-krievijas-propaganda-palaidusi-reklamas-kampanu-baltija-zemes-kuras-valda-nacisms? gl=1*1pkegmo* ga*MTM0MzkwNDAYMS4xNjc0NDc3NDE4* ga LTMBW853YH*MTY3OTA0NjQvNC4vNi4xLjE2NzkwNDY3MzguMC4wLjA.

В статті латвійський публіцист Б. Латковскіс зазначає, що російська пропаганда створила відео у формі туристичної реклами, розраховане на західну аудиторію, для якої святкування Івана Купала може здатися «нацистським» ритуалом і явно з насмішкою, їх запрошують відвідати країни Балтії, де панує своєрідна націоналістична, русофобська атмосфера. Автор пише, що до вторгнення в Україну російські пропагандисти у тісній співпраці з «корисними ідіотами» в Європі вкапували в масову свідомість ідею про відродження нацизму в Україні і ця пропаганда зіграла свою роль і продовжує відігравати. За словами Б. Латковскіса, російська пропаганда намагається «приліпити» до Латвії та інших країн Балтії таку саму «нацистську бульбашку», яку вдалося приліпити до України, і це чітко показує, що Латвія також більшою чи меншою мірою є частиною «обідніх» планів імперіалістів.

САНКЦІЇ ПРОТИ РОСІЇ

Japan adds 143 targets to sanction list over russia's war in Ukraine [Японія додала 143 об'єкти в список санкцій через війну росії в Україні] // Japan Today. – Tokyo, 2023. – 01.03. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/politics/japan-adds-143-targets-to-sanction-list-over-russia's-war-in-ukraine>.

Прем'єр-міністр Японії Ф. Кісида, який головував на онлайн-саміті G7, висловив готовність посилити санкції проти росії. Японія вирішила додати 143 особи та організації, пов'язані з росією, до свого списку санкцій, у тому числі заморожування активів та заборона на експорт японських фірм, націлені, зокрема на політиків, військових, бізнесменів та компанії в росії. У МЗС заявили, що російська приватна військова компанія ПВК Вагнера, яка дислокує близько 50 тис. осіб в Україні, включена до списку санкцій Японії.

Serebrin, Jacob. Ukraine war: Two Montreal companies sanctioned by U.S. for alleged ties to russia [Війна в Україні: 2 монреальські компанії потрапили під санкції США за передбачувані зв'язки з росією] / J. Serebrin // The Toronto Star. – Toronto, 2023. – 07.03. – Режим доступу : <https://www.thestar.com/politics/2023/03/07/ukraine-war-two-montreal-companies-sanctioned-by-us->.

Агентство прикордонних служб Канади заявляє, що допомогло внести дві компанії, що базуються в Монреалі, імовірно пов'язані з російськими військовими, до списку санкцій США. Міністерство торгівлі США додало дві канадські компанії – SPUNTO Inc. та Electronic Network Inc. – до списку організацій, які стикаються із суворим експортним контролем через їхній «значний» вклад у «військову та/або оборонну промисловість росії». Уряд США назвав обидві компанії «російськими або білоруськими військовими кінцевими користувачами», заборонивши їм експортувати будь-які товари, вироблені в США, а також інтелектуальну власність таку, як комп'ютерне програмне забезпечення.

Expertní skupinu hledající argumenty proti Rusům na OH povede Žantovský [Жантовський очолить експертну групу, яка шукатиме аргументи проти росіян на Олімпіаді] // Aktuálne.cz. – Praha, 2023. – 09.03. – Режим доступу : <https://sport.aktualne.cz/expertni-skupinu-hledajici-argumenty-proti-rusum-na-oh-poved/r~847853acbe6911ed9ae20cc47ab5f122/>.

Голова Олімпійського комітету Чехії Ї. Кейвал виступив проти участі росії та білорусі в Олімпійських іграх у Парижі 2024 р. так, як він підтримує санкції, які досі діють, згідно з якими російські та білоруські спортсмени не можуть брати участь у спортивних змаганнях. Чеський олімпійський комітет в пресрелізі повідомив, що дипломат М. Жантовський очолить незалежну експертну групу, яка має знайти правові аргументи для неучасті росіян і білорусів в Олімпійських іграх 2024 р. в Парижі. М. Жантовський вважає, що немислимо, щоб росія брала участь в Олімпійських іграх, якщо агресія проти України триватиме, те саме має стосуватися і білорусі.

Robertson, Dylan. Canada bans Russian steel, aluminum imports as Foreign Affairs Minister Mélanie Joly raises ‘regime change’ in Moscow [Канада забороняє імпорт російської сталі та алюмінію, оскільки міністерка закордонних справ Мелані Жолі піднімає питання про «зміну режиму» в москві] / D. Robertson // The Toronto Star. – Toronto, 2023. – 10.03. – Режим доступу : <https://www.thestar.com/politics/2023/03/10/canada-bans-russian-steel-aluminum-imports-as-part-of-sanctions-regime.html>.

Міністерка фінансів Канади Х. Фріланд оголосила про заборону на імпорт усіх російських алюмінієвих і сталевих виробів, що, за її словами, було спрямоване на те, щоб позбавити Москву можливості фінансувати війну проти України. Дані Міністерства промисловості показують, що Канада імпортувала сталеву продукцію з Росії на 208 млн дол. у 2021 р. і на 79 млн дол. в 2022 р. Канада також імпортувала алюміній з Росії на 44 млн дол. у 2021 р. та на 16 млн дол. у 2022 р.

Valickas, Arūnas. Ministerija su sporto federacijomis memorandumu smogė smūgi Rusijos ir Baltarusijos sportui [Міністерство і спортивні федерації меморандумом завдали удару по російському і білоруському спорту. Шюгждинене: «Ім не раді в Литві»] / A. Valickas // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2023. – 16.03. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/sportas/krepisinis/2023/03/16/news/-wolves-betsafe-lkl-rungtynes-jungtineje-karalysteje-nevyks-paaiskino-kodel-26443524>.

Міністерка освіти, науки і спорту Ю. Шюгждинене разом з керівниками литовських спортивних федерацій і організацій підписали спільний меморандум, в якому висловлено категоричне несхвалення участі російських і білоруських спортсменів у міжнародних змаганнях і Олімпійських іграх. У декларації йдеться, що «поки росія продовжує свою агресію в Україні, ми не бачимо можливості повернення російських та білоруських спортсменів до міжнародних змагань, а російські та білоруські спортсмени, їхні національні команди та Клубні команди не вітаються в Литві». Ю. Шюгждинене зазначила, що до Міжнародного олімпійського комітету (МОК) уже підготовлено заяву, в якій «дуже чітко заявлено, що міністерство виступає проти участі країн-агресорів у міжнародних змаганнях».

ТЕРОРИСТИЧНІ АКТИ ТА ХАКЕРСЬКІ АТАКИ РОСІЇ

Russia, «attacco nucleare in corso»: terrore per il messaggio su radio e tv [росія, «йде ядерна атака»: повідомлення по радіо та телебаченню] // Libero Quotidiano. – Milano, 2023. – 09.03. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/esteri/35137188/russia-attacco-nucleare-in-corso-terrore-messaggio-radio-tv.html>.

Під прицілом російських хакерських атак перебуває Італія. Остання атака була після поїздки Д. Мелоні в Київ. Багато італійських сайтів, у тому числі сайти уряду, банків та деяких компаній зазнали Ddos-атак з боку колектива хакерів, близьких до російських іноземних спецслужб, Міжнародної розвідувальної служби. Їхні атаки, як пояснюється у звіті Google Mandiant, досить витончені і їх важко передбачити.

Bing, Christopher. Russian hackers preparing new cyber assault against Ukraine’s suppliers: Microsoft report [російські хакери готують нову кібератаку на українських

постачальників: звіт Microsoft] / С. Bing // The Sydney Morning Herald. – Sydney, 2023. – 16.03. – Режим доступу : <https://www.smh.com.au/world/europe/russian-hackers-preparing-new-cyber-assault-against-ukraine-s-suppliers-microsoft-report-20230316-p5cskd.html>.

У дослідницькому звіті Microsoft йдеться, що російські хакери готують нову хвилю кібератак проти України, в тому числі загрозу «по типу програм-виконавців» для організацій, що обслуговують українські лінії постачання. У звіті, підготовленого групою з дослідження та аналізу кібербезпеки технологічного гіганта, викладається ряд нових відкриттів про те, як російські хакери діяли під час війни в Україні та що може статися далі.

Flückiger, Paul. Die Drehscheibe für die Waffenhilfe an die Ukraine [Хаб допомоги озброєнням Україні] / P. Flückiger // Die Presse. – Vienna, 2023. – 19.03. – Режим доступу : <https://www.diepresse.com/6265072/die-drehscheibe-fuer-die-waffenhilfe-an-die-ukraine>.

В статті для видання австрійський журналіст Пауль Флюкігер зазначає, що незважаючи на стурбованість громадськості та історичну спадщину, Варшава робить усе від неї залежне, щоб підтримати Київ. Польща демонструє велику солідарність із сусідньою країною, але також бачить допомогу Україні як можливість для більшого впливу. В цьому контексті росія намагається вести розвідувально-підривну діяльність на території Польщі. Автор повідомляє про підтвердження польським урядом інформації, що в Польщі затримана група іноземних громадян, які підозрюються в шпіонажі для російських спецслужб. Згідно з публікацією, 6 осіб встановили приховані камери на транспортних вузлах, які використовуються для доставки західної допомоги Україні. Крім того група затриманих мала намір організувати диверсії.

ФІНАНСОВА ТА ЕКОНОМІЧНА ДОПОМОГА УКРАЇНИ

Sabin, Thomas. Schwere Waffen und humanitäre Hilfe Die Milliarden-Helfer – nur die USA unterstützt die Ukraine mehr als Deutschland [Мільярди помічників – тільки США більше за Німеччину підтримують Україну] / T. Sabin // Focus. – Berlin, 2023. – 02.03. – Режим доступу : https://www.focus.de/finanzen/schwere-waffen-und-humanitaere-hilfe-die-milliarden-helfer-wer-die-ukraine-am-staerksten-unterstuetzt_id_187057719.html.

Дані Кільського інституту світової економіки (IfW) детально показують, які держави і якою мірою підтримували Україну у війні проти росії. Якщо взяти військову, гуманітарну та фінансову допомогу всіх держав разом, то Україна отримала близько 140 млрд євро допомоги. Про що також свідчать дані IfW: наразі лише США інвестували більше у підтримку України, ніж Німеччина. Те, що почалося в Німеччині з бурхливих дебатів про 5 тис. шоломів, після року війни переросло у військову підтримку в розмірі 2,36 млрд євро. Загалом Німеччина зараз постачає в Україну близько 13 % своїх запасів важкого озброєння, близько 7 % уже передано українській армії, далі будуть ще 5 %.

Pardo, Pablo. España, el país occidental que menos ha apoyado militar y económicamente a Ucrania [Іспанія, західна країна, яка найменше підтримувала Україну військово та економічно] / P. Pardo // El Mundo. – Madrid, 2023. – 05.03. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/espana/2023/03/05/6403b5b6fdddff6d0d8b45bc.html>.

На думку автора, двостороння допомога Іспанії Україні є дефіцитною та непрозорою. Фактично, саме ця західна країна надала Києву найменшу допомогу – військову, економічну чи гуманітарну – відносно розміру своєї економіки, поступаючись лише Мальті. Автор зазначає, що у перший рік війни двосторонні поставки ледве досягали 0,03 % ВВП Іспанії.

G7 renews pledge to support Ukraine energy sector, says Japan [G7 підтверджує зобов'язання підтримувати енергетичний сектор України] // Japan Today. – Tokyo, 2023. – 10.03. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/politics/g7-renews-pledge-to-support-ukraine-energy-sector-says-japan>.

10 березня відбулася онлайн-зустріч країн G7, де представники країн обговорили питання підтримки та відновлення енергетичної інфраструктури України. Після зустрічі стало відомо, що Японія відправить велику партію енергетичного обладнання для України. Міністр закордонних справ Японії Й. Хаясі заявив, що Японія сприятиме подальшому відновленню енергосистеми України в середньостроковій та довгостроковій перспективі і має намір поставити Україні близько 10 автотрансформаторів і 140 одиниць енергетичного обладнання.

Tanner, Matti. Suomalaiset innostuivat tukemaan Ukrainassa sotivia vapaaehtoisia – Näin varat käytetään [Фіни з радістю підтримали волонтерів, які воюють в Україні – Ось як використовуються кошти] / M. Tanner // Pftalehti. – Helsinki, 2023. – 20.03. – Режим доступу : <https://www.iltalehti.fi/ulkomaat/a/8b4c67d9-ca38-4de5-8e04-9c2eb2ed4ff2>.

Багато фінів були зворушені тим, що група фінських добровольців, які воюють в Україні, постраждали від російського гранатометного обстрілу. Асоціація Your Finnish Friends ry, яка підтримує всіх фінських бійців-добровольців в Україні, каже, що вже отримала понад 40 тис. євро пожертв від фінів. Голова асоціації Каспер Канносто підтвердив Pftalehti, що 19 березня вже було перевищено суму в 40 тис. євро. Пожертви почали надходити після того, як повідомлялося, що група з восьми фінських бійців потрапила під обстріл під час повернення з місії, і п'ятеро з них були поранені. Пожертвовані кошти тепер будуть використані відповідно до запитів фінів, які воюють в Україні, на медичне приладдя, захисні пластини, шоломи, військовий одяг та прилади нічного бачення.

Moore, Mark. US aid to Ukraine to come under scrutiny by House Foreign Affairs committee [Допомога США Україні буде розглянута комітетом Палати представників із закордонних справ] / M. Moore // New York Post. – New York, 2023. – 22.03. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/03/22/house-committee-to-hold-hearing-on-us-aid-to-ukraine-next-week/>.

Голова Комітету Палати представників у закордонних справах США М. Маккол заявив, що 29 березня в Палаті представників США відбудуться слухання щодо нагляду, прозорості та підзвітності військової та гуманітарної допомоги, яку Сполучені Штати направили Україні. Республіканська партія послідовно виступає за встановлення механізмів більш пильного нагляду за військовою та економічною допомогою Києву. Під час візиту в Україну в лютому 2023 р. М. Маккол та інші

члени Палати представників ознайомилися з апаратом підзвітності, створеним США для відстеження зброї та забезпечення того, щоб допомога доходила до намічених цілей.

ЧОРНОМОРСЬКА ЗЕРНОВА ІНІЦІАТИВА

Ukraine appeals to UN, Türkiye to start grain deal extension talks [Україна просить ООН і Туреччину розпочати переговори про продовження угоди щодо зерна] // Daily Sabah. – Istanbul, 2023. – 01.03. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/business/transportation/ukraine-appeals-to-un-turkiye-to-start-grain-deal-extension-talks>.

Заступник міністра розвитку громад, територій та інфраструктури України Ю. Васюков повідомив, що в зв'язку з наближенням терміну дії угоди про експорт зерна, Україна направила звернення до ООН та Туреччини із закликом розпочати переговори про продовження ключової угоди. Він заявив, що Київ звернеться до всіх сторін із проханням розпочати переговори про продовження угоди, домагаючись її продовження як мінімум на один рік, у тому числі й у Миколаївських портах. Президент Туреччини Р. Т. Ердоган провів телефонні розмови із президентом росії путіним та Президентом України В. Зеленським, з якими обговорив угоду.

Türkiye ‘working hard’ to renew Black Sea grain deal: FM Çavuşoğlu [Туреччина «завзято працює», щоб відновити угоду щодо чорноморського зерна: міністр закордонних справ Чавушоглу] // Daily Sabah. – Istanbul, 2023. – 05.03. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/business/economy/turkiye-working-hard-to-renew-black-sea-grain-deal-fm-cavusoglu>.

Міністр закордонних справ Туреччини М. Чавушоглу у своєму виступі на конференції Організації Об'єднаних Націй щодо найменш розвинених країн, яка проходить у Досі, заявив, що Анкара старанно працює над розширенням ініціативи, що підтримується ООН, яка дозволила Україні експортувати зерно з портів, заблокованих росією після її вторгнення. Він також повідомив, що обговорив зусилля щодо продовження Чорноморської зернової ініціативи з генеральним секретарем ООН А. Гутеррешем.

Ukraine holds online talks with partners on extending grain deal' [«Україна провела онлайн-переговори з партнерами щодо продовження зернової угоди»] // Daily Sabah. – Istanbul, 2023. – 07.03. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/business/economy/ukraine-holds-online-talks-with-partners-on-extending-grain-deal>.

Україна розпочала онлайн-переговори з партнерами щодо розширення Чорноморської зернової ініціативи, щоб Київ міг продовжувати постачати зерно на світові ринки. Міністр закордонних справ Туреччини М. Чавушоглу заявив, що Анкара старанно працює над продовженням ініціативи тоді, як росія дала зрозуміти, що незадоволена деякими аспектами угоди. Експорт зерна з України знизився на 26,6 % до 32,9 млн тонн у сезоні 2022/23 через менший урожай та логістичні труднощі, викликані вторгненням росії.

Russia, UN to talk Ukraine grain deal as renewal doubts grow [росія та ООН обговорять зернову угоду України, оскільки сумніви щодо її продовження зростають] // Daily Sabah. – Istanbul, 2023. – 09.03. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/business/transportation/russia-un-to-talk-ukraine-grain-deal-as-renewal-doubts-grow>.

Президент України В. Зеленський та генеральний секретар ООН А. Гутерреш провели у Києві переговори. Основною темою зустрічі стала «зернова угода», термін якої спливає 19 березня і за продовження якої виступає ООН. Кремль заявив, що не планує прямих переговорів між А. Гутеррешем та президентом росії путіним. Міністр оборони Туреччини Х. Акар заявив, що Анкара веде переговори з усіма сторонами та намагається продовжити угоду.

Larsson, Lars. Oro när Ukraina vill förlänga jordbrukshandel [Виникає занепокоєння, оскільки Україна прагне розширити торгівлю сільськогосподарською продукцією] / L. Larsson // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 10.03. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/eJkdgy/oro-nar-ukraina-vill-forlanga-jordbrukshandel>.

Україна хоче продовжити безмитний експорт сільськогосподарської продукції до ЄС. Міністр зовнішньої торгівлі Швеції Йохан Форсселл також прагне отримати рішення про продовження експорту протягом шести місяців, коли він є головою міністрів торгівлі ЄС. Безмитна угода дозволила підтримувати торгівлю, здебільшого з України до ЄС, приблизно на тому ж рівні, що й до війни, у той час, коли експорт морем став майже неможливим. Україна вже давно має торгові угоди з ЄС, але тарифна угода на сільськогосподарську продукцію з'явилася в результаті вторгнення росії.

Time 'running out' to extend Ukraine grain deal: Akar [Часу на продовження зернової угоди з Україною залишається мало] // Daily Sabah. – Istanbul, 2023. – 17.03. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/time-running-out-to-extend-ukraine-grain-deal-akar>.

Міністр оборони Туреччини Х. Акар заявив, що Анкара веде переговори як з росією, так і з Україною про Чорноморської зернової ініціативи на умовах, аналогічних початковим. Він також підтвердив бажання Туреччини покласти край війні та кровопролиттю, додавши, що президент Р. Т. Ердоган та інші міністри докладають зусиль для якнайшвидшого досягнення рішення. ООН запевнила, що працює на всіх рівнях, щоб гарантувати, що угоду щодо експорту українського зерна, спрямовану на пом'якшення глобальної продовольчої кризи, буде продовжено після закінчення терміну дії.

President Erdoğan announces extension of Ukraine grain deal [Президент Ердоган оголосив про продовження зернової угоди з Україною] // Daily Sabah. – Istanbul, 2023. – 18.03. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/politics/diplomacy/president-erdogan-announces-extension-of-ukraine-grain-deal>.

Президент Туреччини Р. Т. Ердоган оголосив про продовження Чорноморської зернової ініціативи, укладеної за посередництва Туреччини та Організації Об'єднаних

Націй. Анкара вела переговори як з росією, так і з Україною щодо продовження угоди на умовах, аналогічних початковим. Віцепрем'єр-міністр з відновлення України О. Кубраков подякував генеральному секретарю ООН А. Гутеррешу, президенту Р. Т. Ердогану, міністру оборони Туреччини Х. Акару та всім партнерам за дипломатичну та оперативну підтримку Чорноморської зернової ініціативи.

Wenjie, Zhang. UN «doing everything possible» for extension of Black Sea grain deal: official [ООН «робить усе можливе» для продовження угоди щодо Чорноморської зернової ініціативи] / Z. Wenjie // People's Daily. – Beijing, 2023. – 18.03. – Режим доступу : <http://en.people.cn/n3/2023/0318/c90000-10224291.html>.

Заступник Генерального секретаря ООН з гуманітарних питань, Координатор надзвичайної допомоги М. Гріффітс заявив на засіданні Ради безпеки, що всесвітня організація робить «все можливе» для забезпечення продовження Чорноморської зернової ініціативи. Він зазначив, що для глобальної продовольчої безпеки життєво важливо, щоб угода продовжувалася і виконувалась у повному обсязі.

Insurers covering Ukraine grain corridor shipments for now' [«Страховики поки що покривають перевезення зерновим коридором України»] // Daily Sabah. – Istanbul, 2023. – 24.03. – Режим доступу : <https://www.dailysabah.com/business/economy/insurers-covering-ukraine-grain-corridor-shipments-for-now>.

Страхування морських торговельних суден в окремих ділянках акваторії Чорного моря з початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну подорожчало у 200 разів з 0,025 % вартості судна до 5 %. Страховий конгломерат Lloyd's of London готується забезпечити покриття страхових ризиків для вивезення зерна з українських портів. Голова правління Lloyd's of London Б. Карнегі-Браун повідомив, що страховики та брокери Lloyd почали підготовчу роботу після того, як росія та Україна досягли угоди про безпечне транспортування зерна та добрив «Чорноморським коридором». Він запевнив, що Lloyd's підготує відповідні страхові продукти для суден, які перевозять ці товари, що може спростити виконання досягнутої угоди. Водночас він наголосив на важливості дотримання сторонами умов угоди, оскільки серйозні її порушення можуть змінити плани страхових компаній.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Aktuálně.cz

Чеська щоденна інтернет-газета, яка в даний час однією з найуспішніших в країні. Редакція випускає понад 100 повідомлень на день (внутрішні та зарубіжні події, економіка, культура, спорт). Видання публікує статті чеською мовою. Головний офіс – Прага. Вебсайт: <https://zpravy.aktualne.cz/>.

Daily Sabah

Турецька щоденна проурядова газета. Daily Sabah часто називають пропагандистським виданням турецького уряду та правлячої Партії справедливості та розвитку (ПСР). Газета доступна англійською та арабською мовами. Головний офіс – Стамбул. Вебсайт: <https://www.dailysabah.com/>.

Denník N

Словацька щоденна газета. Редакція публікує результати журналістських розслідувань та аналітичні тексти, а також випускає короткі та оперативні новини. Політична приналежність – лібералізм. Газета виходить словацькою мовою. Головний офіс – Братислава. Вебсайт: <https://dennikn.sk/>.

De Telegraaf

Найбільша щоденна газета Нідерландів. Видання виходить на території всієї країни сім днів на тиждень, надходить у роздрібний продаж у більшості країн світу. Газета немає виражених політичних і релігійних уподобань, не представляє якусь партію, проте її матеріали мають правопопулістську спрямованість. Газета виходить нідерландською мовою. Головний офіс – Амстердам. Вебсайт: <https://www.telegraaf.nl/>.

The logo for Die Presse, featuring the text "Die Presse" in white serif font on a dark blue rectangular background.

Die Presse

Австрійська ліберальна газета, яка виходить щодня (крім неділі). Газета висвітлює питання внутрішньої та зовнішньої політики, економіки, спорту та ін. Газета доступна німецькою мовою. Головний офіс – Відень. Вебсайт: <https://www.diepresse.com/>

The logo for Eesti Päevaleht, featuring three colored circles (black, red, red) followed by the text "Eesti Päevaleht" in a bold, sans-serif font.

**Eesti
Päevaleht**

Естонська щоденна газета, яка має третій за величиною тираж серед щоденних друкованих видань Естонії. Видання доступне естонською мовою. Головний офіс – Таллін. Вебсайт: <https://epl.delfi.ee/>.

The logo for El Mundo, featuring the text "ELMUNDO" in a bold, serif font with a globe icon integrated into the letter "O".

El Mundo

Іспанська щоденна газета, одна з найбільш популярних та авторитетних газет Іспанії. Газета підтримує ліберальну та правоцентристську редакторську політику, критикує Соціалістичну партію Іспанії та регіональних націоналістів і демонструє віддаленість від консервативних принципів. Видання виходить іспанською мовою. Головний офіс – Мадрид. Вебсайт: <https://www.elmundo.es/>.

The logo for Evenimentul Zilei, featuring a globe icon above the text "Evenimentul zilei" in a bold, sans-serif font.

**Evenimentul
Zilei**

Румунська щоденна інтернет-газета, одна з провідних газет у Румунії. Evenimentul Zilei – скорочено EVZ – відоме упередженим висвітленням подій і тим, що поширює думку того спонсора, який зараз її фінансує. Тому ідеологічна спрямованість видання також змінюється досить часто. Газета виходить румунською мовою. Головний офіс – Бухарест. Вебсайт: <https://evz.ro/>.

Факти

Болгарська щоденна інтернет-газета, яка основними принципами своєї діяльності проголошує представлення фактів такими, якими вони у висвітленні болгарських та зарубіжних новин, публікує також думки експертів. Газета виходить болгарською мовою. Головний офіс – Софія. Вебсайт: <https://fakti.bg/>.

Focus

Німецький інформаційно-політичний тижневий ілюстрований журнал. Вважається журналом ліберально-консервативної спрямованості, орієнтований на середній клас німецького суспільства. Головний офіс – Берлін. Вебсайт: <https://www.focus.de/>.

Japan Today

Японська щоденна інтернет-газета, яка є першим і найстарішим англomовним виданням Японії. Мова видання – англійська. Головний офіс – Токіо. Вебсайт: <https://japantoday.com/>.

Iltalehti

Щоденна фінська газета, третя за величиною газета в Фінляндії. Видання щодня публікує добірку найцікавіших новин із повсякденного життя країни (політика, фінанси, суспільство, культура, історія тощо). Стил ь викладу близький до бульварної преси, але більш стриманий. Політична приналежність – незалежна. Мова видання – фінська. Головний офіс – Гельсінкі. Вебсайт: <https://www.iltalehti.fi/ulkomaat/a/ceadbadf-e104-4188-ad20-4426ba636850>.

 La Jornada La Jornada

Мексиканська щоденна газета. Видання має формат «бульварного» і займає четверту позицію з тиражу в країні та третю в Мехіко. Політична приналежність – лівоцентрична. Мова видання – іспанська. Головний офіс – Мехіко. Вебсайт: <https://www.jornada.com.mx/>.

 Le Monde Le Monde

Французька щоденна вечірня газета ліволіберальних поглядів. Видання є найбільш популярним серед французьких газет Франції. Газета публікує матеріали французькою мовою. Головний офіс – Париж. Вебсайт: <https://www.lemonde.fr/>.

 Libero Quotidiano Libero Quotidiano

Італійська щоденна газета, яка дотримується правоцентристської та ліберальної позиції. У перекладі з італійської її назва дослівно означає «Ліберальна газета», а неофіційно її називають «Газетою думок», на шпальтах якої можна вільно висловитися та прочитати думку інших щодо останніх подій в Італії, Європі та світі. Газета публікує матеріали італійською мовою. Головний офіс – Мілан. Вебсайт: <https://www.liberoquotidiano.it/>.

 Lietuvos rytas Lietuvos rytas

Литовська суспільно-політична щоденна загальнонаціональна газета. Висвітлює питання економіки, політики, спорту, мистецтва, культурного життя у Литві та за кордоном. Мова видання – литовська. Головний офіс – Вільнюс. Вебсайт: <https://www.lrytas.lt/>.

 Neatkarīgā Rīta Avīze Neatkarīgā Rīta Avīze

Латвійська загальнонаціональна щоденна газета, більш відома як мережеве видання. Мова газети – латиська. Головний офіс – Рига. Вебсайт: <https://nra.lv/>.

NÉPSZAVA
KÖZSÉLYMŐKÖZLETES NAPILAP ALAPÍTVA 1873-BAN

Nepszava

Угорська соціал-демократична щоденна газета лівоцентристського спрямування. Мова видання – угорська. Головний офіс – Будапешт. Вебсайт: <https://www.nepszava.hu/>.

NEW YORK POST

New York Post

Одна з найстаріших та найвпливовіших щоденних газет США, яка висвітлює світові новини щодо політики, економіки, охорони здоров'я, культури, спорту тощо. Видання публікує статті англійською мовою. Головний офіс – Нью-Йорк. Вебсайт: <https://nypost.com/>.

人民日報

People's Daily

Китайська щоденна газета – одна з провідних газет у світі та найвпливовіша газета в Китаї, що виходить китайською, російською, англійською, японською, французькою, іспанською, арабською, монгольською, тибетською, уйгурською, казахською, корейською, носу та чжуанською мовами. Офіційне видання Центрального комітету Комуністичної партії Китаю. Головний офіс – Пекін. Вебсайт: <http://en.people.cn/>.

ПОЛИТИКА

Politika

Сербська щоденна газета, що є найстарішим виданням, яка досі знаходиться в обігу на Балканах, і вважається одним з найавторитетніших в Сербії. Це не лише інформаційне джерело, а й частина історії країни, свідок зміни епох та політичних режимів, представник її національних культурних інститутів та школи місцевої журналістики. Газета видається як кирилично сербською мовою, так і латиницею. Головний офіс – Белград. Вебсайт: <https://www.politika.rs/>.

POLITICO

POLITICO

Бельгійське щотижневє видання американської новинної організації Politico, яке висвітлює політичні події в ЄС. Більшість статей видання присвячені повсякденній діяльності Європейської комісії, Європейського парламенту, Ради ЄС та взаємодії ЄС у внутрішніх та міжнародних справах. Журнал публікує статті англійською мовою. Головний офіс – Брюссель. Вебсайт: <https://www.politico.eu/>.

Publico

Publico

Португальська щоденна національна газета. Видання відоме як послідовник французької школи з великими текстами статей різнобічної проблематики. Мова видання – португальська. Головний офіс – Лісабон. Вебсайт: <https://www.publico.pt/>.

RZECZPOSPOLITA

Rzeczpospolita

Одна з найбільших щоденних польських газет. Видання має суспільно-політичний формат. Політична приналежність – ліберально-консервативна. Мова видання – польська. Головний офіс – Варшава. Вебсайт: <https://www.rp.pl/>.

SvD

**Svenska
Dagbladet**

Шведська щоденна ранкова газета, яка позиціонується як «незалежно поміркована». Видання публікує найважливіші місцеві та зарубіжні новини. Газета виходить шведською мовою. Головний офіс – Стокгольм. Вебсайт: <https://www.svd.se/>.

**THE
INDEPENDENT**

**The
Independent**

Британське щоденне інтернет-видання. Видання ідеологічно близьке до ліберально-демократичної партії, особливу увагу звертає на проблематику прав людини. Мова видання – англійська. Головний офіс – Лондон. Вебсайт: <https://www.independent.co.uk/>.

The Sydney Morning Herald

The Sydney Morning Herald

Австралійська газета, яка є найстарішим виданням, що постійно видається в Австралії, і найчитанішим топовим виданням в країні. Газета видається в компактній друкованій формі з понеділка по суботу як The Sydney Morning Herald і по неділях як споріднена газета The Sun-Herald, а також у цифровому вигляді у вигляді онлайн-сайту та програми сім днів на тиждень. Редакційна позиція газети загалом була центристською, але останнім часом вона стала правоцентристською. Газета публікує матеріали англійською мовою. Головний офіс – Сідней. Вебсайт: <https://www.smh.com.au/>.

THE TIMES OF ISRAEL

The Times of Israel

Ізраїльська щоденна онлайн-газета, що висвітлює події в Ізраїлі, на Близькому Сході та у всьому єврейському світі. Мова видання – англійська. Головний офіс – Єрусалим. Вебсайт: <https://www.timesofisrael.com/>.

TORONTO STAR

Toronto Star

Канадська щоденна газета, відома своєю лівоцентристською та соціал-ліберальною спрямованістю. Видання публікує матеріали англійською мовою. Головний офіс – Торонто. Вебсайт: <https://www.thestar.com/?redirect=true>.

Večernji list

Večernji list

Хорватська щоденна вечірня газета, одна з найпопулярніших друкованих ЗМІ Хорватії. Газета підтримує репутацію консервативного правоцентристського видання. Мова видання – хорватська. Головний офіс – Загреб. Вебсайт: <https://www.vecernji.hr/>.